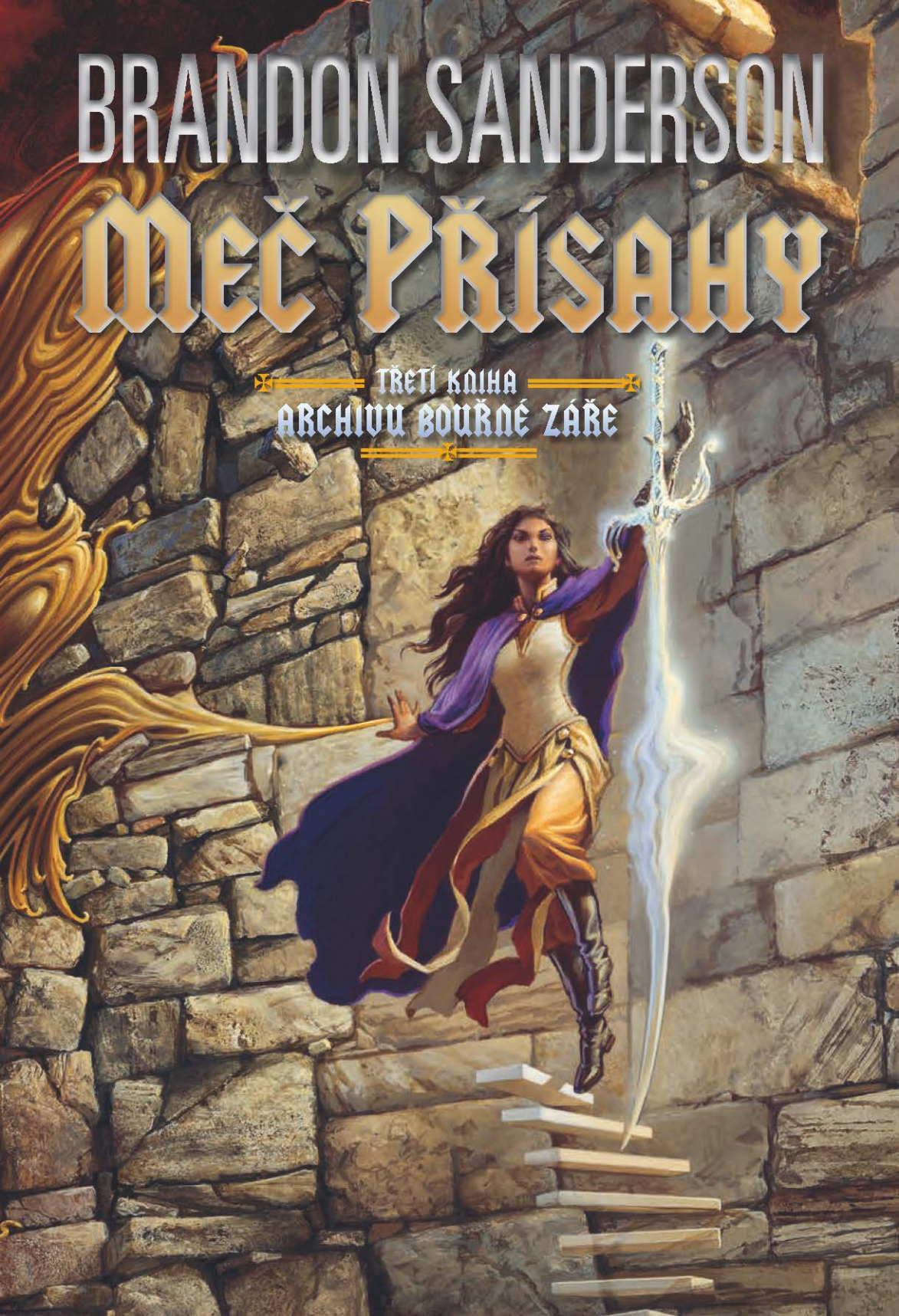

BRANDON SANDERSON

MEČ PŘÍSAHY

— TŘETÍ KNIHA —
ARCHIVU BOUŘNÉ ZÁŘE

Meč přísahy

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Brandon Sanderson

Meč přísahy – e-kniha

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

OD BRANDONA SANDERSONA DOSUD V TALPRESSU VYŠLO:

ELANTRIS, 2006

ELANTRIS, jubilejní rozšířené vydání, 2017

MISTBORN: FINÁLNÍ ŘÍŠE, 2008

MISTBORN: PRAMEN POVÝŠENÍ, 2009

MISTBORN: HRDINA VĚKŮ, 2010

MISTBORN: POSELSTVÍ PRÁVA, 2013

MISTBORN: POUTA DĚDICTVÍ, 2016

MISTBORN: STÍNY MINULOSTI, 2017

VYJEDNAVAČ, 2010

TŘI TVÁŘE, 2014

ZÚČTOVATELÉ: OCELOVÉ SRDCE, 2015

ZÚČTOVATELÉ: OHNIBOJ, 2015

ZÚČTOVATELÉ: KALAMITA, 2016

ARCANUM ODHALENÉ, 2015

RITMATIK, 2017

ARCHIV BOUŘNÉ ZÁŘE: CESTA KRÁLŮ, 2012

ARCHIV BOUŘNÉ ZÁŘE: SLOVA PAPRSKŮ, 2015

BRANDON SANDERSON

**MEČ
PŘÍSAHY**

**TŘETÍ KNIHA
ARCHIVU BOUŘNÉ ZÁŘE**

TALPRESS

Copyright © 2017 by Dragonsteel Entertainment, LLC

Translation © 2019 by Milena Poláčková

Cover © by Michael Whelan

Ilustrace u kapitol 39 a 58 Dan dos Santos

Ilustrace u kapitol 8, 15, 25, 27, 33, 67, 99, 108 a 116 Ben McSweeney

Ilustrace u kapitol 77 a 94 Miranda Meeks

Ilustrace u kapitol 44 a 104 Kelley Harris

Mapy a ilustrace u kapitol 1, 5, 53, 61, 89 a 120 Isaac Stewart

Ikony Isaac Stewart, Ben McSweeney a Howard Lyon

Mapa na druhé straně přebalu Howard Lyon a Isaac Stewart

Přední a zadní předsádky malovali Dan dos Santos a Howard Lyon

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat a šířit bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-719-7715-5 tištěná kniha

ISBN 978-80-719-7731-5 e-kniha

Alanu Laytonovi,
který fandil Dalinarovi (a mně) ještě dřív,
než *Archiv Bouřné záře* spatřil světlo světa.

PŘEDMLUVA A PODĚKOVÁNÍ

Vítejte ve světě *Meče přísahy*. Ke vzniku této knihy vedla dlouhá cesta a já vám děkuji za vaši trpělivost. *Archiv Bouřné záře* je obrovský projekt – jak je vidět z dlouhého výčtu lidí uvedeného níž.

Jestli jste ještě nečetli *Ostrokroka*, samostatnou novelu ze stejného světa, která časově spadá mezi druhý a třetí díl, dovolil bych si vám jej v tuto chvíli doporučit. Vyšel ve svazku *Arcanum odhalené*, který sdružuje novely a povídky z celého kosmíru (vesmíru, v němž se odehrávají série *Mistborn*, *Elantris*, *Vyjednavač* a další).

Ovšem stejně jako u předchozích titulů samozřejmě platí, že každá série je psaná tak, aby se dala číst samostatně bez znalosti ostatních. Pokud vás to zajímá, delší vysvětlení a víc informací najdete na brandonsanderson.com/cosmere.

A teď k té přehlídce jmen. Jak často opakuji, i když je na obálce napsané moje jméno, na tom, aby se moje knihy dostaly až k vám, má podíl obrovské množství lidí. Ti zasluhují moje – i vaše – srdečné poděkování za neúnavnou práci během celých těch tří let, po která jsem tuto knihu psal.

Můj hlavní agent pro tyto knihy (a všechny ostatní) je úžasný Joshua Bilmes ze společnosti JABberwocky. Další lidé z agentury, kteří na nich nechali kus práce, jsou Brady McReynolds, Krystyna Lopezová a Rebecca Eskildsenová. Zvláštní poděkování zaslouží také můj agent ve Velké Británii John Berlyne ze společnosti Zeno a spolu s ním všichni další agenti, kteří s námi spolupracují po celém světě.

Mým redaktorem v nakladatelství Tor je – jako obvykle – úžasný Moshe Feder. Dále děkuji Tomu Dohertymu za jeho letitou důvěru v Bouřnou záři a Devi Pillaiové, která se starala o redakční záležitosti po celou dobu, kdy tato kniha vznikala.

Dalšími spřízněnci z nakladatelství Tor jsou Robert Davis, Melissa Singerová, Rachel Bassová a Patty Garcia. Naším produkčním manažerem byl Nathan Weaver, výtvarnou manažerkou Irene Galloová a tiskovou korektorkou Carly Sommersteinová.

V nakladatelství Gollancz/Orion (můj britský vydavatel) patří poděkování především Gillianu Redfearnovi, Steviemu Fineganovi a Charlotte Clayové.

Redakční úpravy v této knize provedl Terry McGarry, který odvedl obrovský kus práce na všech mých románech. Elektronickou verzi knihy připravily Victoria Wallisová s Caitlin Buckleyovou ze společnosti Macmillan.

Na této knize strávila mnoho hodin i řada lidí z mé vlastní společnosti. Knihy *Archivu Bouřné záře* jsou pro nás ve společnosti Dragonsteel klíčo-

vou záležitostí. Náš tým je skvělý a skutečně zasluhuje palec nahoru (nebo v případě Petra cihlu sýra). Hlavní manažerkou a výkonnou šéfkou je moje drahá žena Emily Sandersonová, viceprezidentem a hlavním redaktorem Peter Ahlstrom zvaný též Vytrvalý. Uměleckým ředitelem je Isaac Stewart.

Obchodní manažerkou (a tou osobou, která vám posílá všechny naše podepsané knihy a trička z e-shopu brandonsanderson.com) je Kara Stewartová. O konzistenci a návaznost se stará naše skriptka a svatá ochránkyně naší integrity na wiki – Karen Ahlstromová. Mým výkonným asistentem a šéfem v oblasti propagace a marketinku je Adam Horne. Pro Emily pracuje jako asistentka Kathleen Dorseyová Sandersonová a naší výkonnou pomocnicí je Emily „Mem“ Grangeová.

Audioknihu načetli mí oblíbení náraťoři Michael Kramer a Kate Readingová. Ještě jednou vám všem děkuji, kamarádi, že jste si na to všechno udělali čas!

Meč přísahy pokračuje v tradici knih *Bouřné záře* plných výtvarných skvostů. Znovu máme před sebou fantastickou obálku Michaela Whelana, jehož smysl pro detail vyústil v neuvěřitelně přesné vyobrazení Jasny Kholinové. Jsem rád, že má své zářné místo na obálce této knihy, a jsem Michaelovi velmi vděčný, že vedle své práce v galerii si ještě dovede najít čas na to, aby kreslil svět Rošáru. Je to pro mě velkou ctí.

Oživit styly plynoucí z efeméry jiného světa vyžaduje spoluúčast různých umělců, a tak jsme tentokrát vytvořili ještě širší okruh spolupracujících výtvarníků. Dan dos Santos a Howard Lyon jsou autory kreseb Heraldů na obou předsádkách. Přál jsem si, aby tyto obrázky stylově evokovaly renesanční a pozdější romantické obrazy, a Dan i Howard moje očekávání ještě předčili. Jejich obrazy nejsou jen knižními ilustracemi, jsou to svěbytná díla, jimiž by se mohla pyšnit každá galerie.

Měl bych upozornit na to, že Dan a Howard přispěli svými výtvary i uvnitř knihy, za což jsem jim také vděčný. Danovy módní návrhy by obstály i na obálkách a Howardovy nové ikony v úvodu kapitol bych si přál vidět i ve svých budoucích knihách.

Znovu se k nám připojil jako autor obrázků ze Šalánina skicáku Ben McSweeney. I při svých transkontinentálních přesunech, náročné každodenní práci a potřebách rozrůstající se rodiny stále dodával prvotřídní ilustrace. Ben je opravdu velký umělec a úžasný člověk.

Dvěma celostránkovými ilustracemi tuto knihu obohatili Miranda Meeksová a Kelley Harris. Oba pro nás odvedli už v minulosti fantastický kus práce a myslím, že si jejich ilustrace i tentokrát zamilujete.

Kromě toho ještě v zákulisí pomáhala spousta skvělých lidí jako poradci v nejrůznějších oblastech spojených s knihou. Jsou to The David Rumsey Map Collection, Brent, výrobce fléten Woodsounds Flutes, výtvarnice Angie a Michelle ze společnosti Two Tone Press, Emily Dunlayová, David a Doris Stewartovi, Shari Lyonová, Payden McRoberts a Greg Davidson.

Do mé tvůrčí literární skupiny (skutečně četli pracovní verze v pěti až osminásobném rozsahu toho, co je běžné) patří: Karen Ahlstromová, Peter Ahlstrom, Emily Sandersonová, Eric James Stone, Darci Stoneová, Ben Olsen, Kaylynn ZoBellová, Kathleen Dorseyová Sandersonová, Alan „Lejten ze Čtvrté mostní“ Layton, Ethan „Skar ze Čtvrté mostní“ Skarstedt a Ben „Nejsem ze Čtvrté mostní“ Olsen.

Zvláštní poděkování patří Chrise „Jonovi“ Kingovi za zpětnou vazbu v některých zapeklitějších scénách kolem Tefta, Willu Hoyumovi za rady týkající se paraplegie a Michelle Walkerové za zvláštní zásluhy v pasážích o specifických záležitostech duševního zdraví.

Mými beta-čtenáři byli (zhluboka se nadechněte): Aaron Biggs, Aaron Ford, Adam Hussey, Austin Hussey, Alice Arnesonová, Alyx Hogeová, Aubree Pham, Bao Pham, Becca Hornová Reppertová, Bob Kluttz, Brandon Cole, Darci Coleová, Brian T. Hill, Chris „Jon“ King, Chris Kluwe, Cory Aitchison, David Behrens, Deana Covelová Whitneyová, Eric Lake, Gary Singer, Ian McNatt, Jessica Ashcraftová, Joel Phillips, Jory Phillips, Josh Walker, Michelle Walkerová, Kalyani Poluri, Rahul Pantula, Kellyn Neumann, Kristina Kuglerová, Lyndsey „Lyn“ Lutherová, Mark Lindberg, Marnie Peterson, Matt Wiens, Megan Kanneová, Nathan „Natam“ Goodrich, Nikki Ramsayová, Paige Vest, Paul Christopher, Randy MacKay, Ravi Persaud, Richard Fife, Ross Newberry, Ryan „Drehy“ Dreher Scott, Sarah „Saphy“ Hansenová, Sarah Fletcherová, Shivam Bhatt, Steve Godecke, Ted Herman, Trae Cooper a William Juan. Jako koordinátoři připomínek našich beta-čtenářů fungovali Kristina Kuglerová a Kellyn Neumann.

Skupinu gama-čtenářů tvořila velká část beta-čtenářů a k nim přibyli: Benjamin R. Black, Chris „Gunner“ McGrath, Christi Jacobsenová, Corbett Rubert, Richard Rubert, Dr. Daniel Stange, David Han-Ting Chow, Donald Mustard III, Eric Warrington, Jared Gerlach, Jareth Greeff, Jesse Y. Horne, Joshua Combs, Justin Koford, Kendra Wilsonová, Kerry Morgan, Lindsey Andrus, Lingting Xu, Loggins Merrill, Marci Stringhamová, Matt Hatch, Scott Escujuri, Stephen Stinnett a Tyson Thorpe.

Jak je vidět, takováhle kniha je skutečně obrovský podnik. Kdyby tahle hromada lidí nevyvalovala to obrovské úsilí, měli byste před sebou mnohem méně kvalitní svazek.

A jako obvykle patří mé závěrečné poděkování mé rodině: Emily Sandersonové, Joelu Sandersonovi, Dallinu Sandersonovi a Oliveru Sandersonovi. Museli se vyrovnat s manželem a tátou, který se občas pohybuje někde v jiném světě a hlavu má plnou velebouří a rytířů Paprsku.

A nakonec děkuji vám všem za vaši podporu těchto knih. Nevycházejí vždycky tak rychle, jak bych si přál, ale je to zčásti proto, že chci, aby byly co nejlepší. Držíte v ruce svazek, který jsem promýšlel a připravoval téměř dvě desetiletí. Tak se v Rošáru mějte hezky.

Cesta před cílem.

OBSAH PŘEDCHOZÍCH DÍLŮ ARCHIVU BOUŘNÉ ZÁŘE

CESTA KRÁLŮ

Rošár je kamenná planeta zmítaná bouřemi, jimž se přizpůsobila příroda (rostliny rostou z kamene a v bouřích se zatahují do země, zvířata se ukrývají do ulit a tvrdých schránek) i lidé (města se staví podle přesných schémat v místech mezi skalami). Při bouřích se uvolňuje zvláštní energie, Bouřná záře, kterou je možné nabít polodrahokamy a ty potom využít jako svítidla nebo pohon fabriálů (důmyslných zařízení, která lidem zjednodušují život). Předurčení jedinci dokážou pomocí Bouřné záře znásobit své síly a získat mimořádné schopnosti.

Tento svět čelí dvěma hrozbám: periodickým obdobím katastrofálních Spouští, z nichž ta nejhorší a poslední má teprve přijít, a odvěkému nepříteli, Pustonošům, proti němuž lidstvo v dávné minulosti bránily rytířské řády Paprsku, než záhadně zmizely ze země. Lidem po nich zůstaly jenom Střepkordy a Střepláty, mystické zbraně, které mění obyčejné lidi v neporazitelné válečníky. Není jich mnoho a platí se za ně královstvími.

Na Roztříštěných Planinách zuří válka Aletů proti Paršendům, příslušníkům hrdé mimolidské civilizace. Záminkou k ní byla vražda aletského krále Gavilara, k níž došlo při mírových jednáních s Paršendy.

Jasnopán Dalinar Kholin, bratr zavražděného aletského krále a vojenský velitel, usiluje o návrat k dávným rytířským ctnostem podle staré knihy Cesta králů, což vyvolává nesouhlas širokého okolí. Za bouří dostává vidiny, v nichž mluví s dávnými rytíři Paprsku a tuší nebezpečí, jemuž má zabránit – ovšem netuší jak a neví s kým, protože ostatní knížata v něm vidí blázna.

Mladá dívka Šalán po smrti svého otce usiluje o studium u Dalinarovy neteře Jasny Kholinové, dcery zemřelého krále a známé badatelky a kacířky. Šalán k tomu nevede jen touha po poznání, ale potřebuje Jasnin fabriál. I když Jasna její úmysly odhalí, Šalán zůstává její chráněnkou, protože se u ní objevily zvláštní schopnosti podobné těm, které má Jasna. Společně se vydávají na Roztříštěné Planiny za Dalinarem, protože Jasna objevila nové informace o Pustonoších.

Lékařův syn Kaladin se vzdává lékařské budoucnosti, aby mohl chránit svého malého bratra, který je povolán do války. Shodou nepříznivých okolností upadá do otroctví a stává se ochráncem jednotky mostařů, kteří

s mosty na zádech běhají do bitev na Roztříštěných Planinách jako předvoj, aby položili mosty přes rokle pro vojsko a zároveň sklidili první vlnu nepřátelských šípů. Kaladin se ze všech sil snaží vrátit mostářům, kteří už jen apaticky čekají na smrt, lidskou důstojnost a chuť žít. Jeho Čtvrtá mostní se postupně stává symbolem hrdosti, vzdoru a zároveň kamarádství. Kaladin u sebe náhodou objevuje zvláštní schopnosti.

V bitvě u Věže na Roztříštěných Planinách zradí Dalinara jeho bývalý spojenec a přítel Sadeas a nechává ho napospas početně silnějšímu nepříteli. Na poslední chvíli ho zachrání Kaladin se Čtvrtou mostní. Po bitvě Dalinar od Sadease vykoupí všechny mostní jednotky a zaplatí za ně svým Střepkordem. Mostaři dostávají svobodu a ze Čtvrté mostní se stává Dalinarova osobní stráž.

SLOVA PAPRSKŮ

Kaladin se stává osobním strážcem Dalinara Kholina a krále Elhokara, jeho synovce, ale přijímá svou novou roli zdráhavě, protože po svých zkušenostech otrocka a mostaře ztratil důvěru k bohatým. Jeho zvláštní schopnosti ho přivádějí ke spreně Syl. Díky jejich poutu se učí používat své zvláštní schopnosti a cvičit mostaře.

Jasna a Šalán cestují na Roztříštěné Planiny, kde chce Jasna zasáhnout proti možnému návratu Pustonošů a zároveň Šalán provdat za svého bratrance Adolina, Dalinarova syna. Jejich loď je přepadena a Jasna umírá. Šalán se spolu s karavanou otroků a dezertérů vydává na vlastní riziko na Roztříštěné Planiny, odhodlaná dokončit Jasninu misi. Tam na sebe bere iluzorní identitu Tajny a dostává se do podsvětí. Stále se snaží jako Jasnina následovnice dovědět co nejvíc o Pustonoších a bájném Urithiru, které má před nimi poskytnout útočiště.

Dalinar vyráží s velkým vojskem do středu Roztříštěných Planin, aby jednou provždy ukončil vleklou válku s Paršendy. Paršendi objeví způsob, jak vyvolat novou a pustošivou věčnou bouři. Aletům se přesto podaří je porazit, ale věčnou bouří už nedokážou zastavit. Na poslední chvíli se díky Šalán dostávají do bezpečí v bájném Urithiru, pevnosti rytířů Paprsku ukryté uprostřed Roztříštěných Planin. Urithiru je jediné místo, které věčná bouře nemá sílu zničit.

Szet, najatý vrah, který zabil před lety krále Gavilara, usiluje o život dalších velkoknížat včetně Dalinara. Dalinar díky svým zvláštním schopnostem a Kaladinově pomoci jeho útok zmaří.

V Urithiru také Dalinar vytváří svazek se svým sprenem, Bouřepánem, a stává se tak členem Rytířského Paprsku. Postupně se stávají rytíři Paprsku i další jako příslib záchrany lidstva před Pustonoši a jejich věčnou bouří.

Základní pojmy rošáarské fyziky a fungování Rytířského Paprsku jsou také uvedeny na konci každého svazku (Ars Arcanum).

Zdroje:

Sanderson, B.: Cesta králů, Talpress, Praha 2012

Sanderson, B.: Slova Paprsků, Talpress, Praha 2015

<http://www.supersummary.com>

<https://coppermind.net/wiki>

OBSAH

Třetí kniha: Meč přísahy	17
Prolog: Moldánky	21
Část první: V jednotě	29
Intermezza	307
Část druhá: Nové počátky zpívají	321
Intermezza	519
Část třetí: Vzдор, pravda a láska	541
Intermezza	769
Část čtvrtá: Zpívej nové počátky	787
Intermezza	979
Část pátá: Nová jednota	995
Epilog: Velké umění	1137
Ars Arcanum	1145

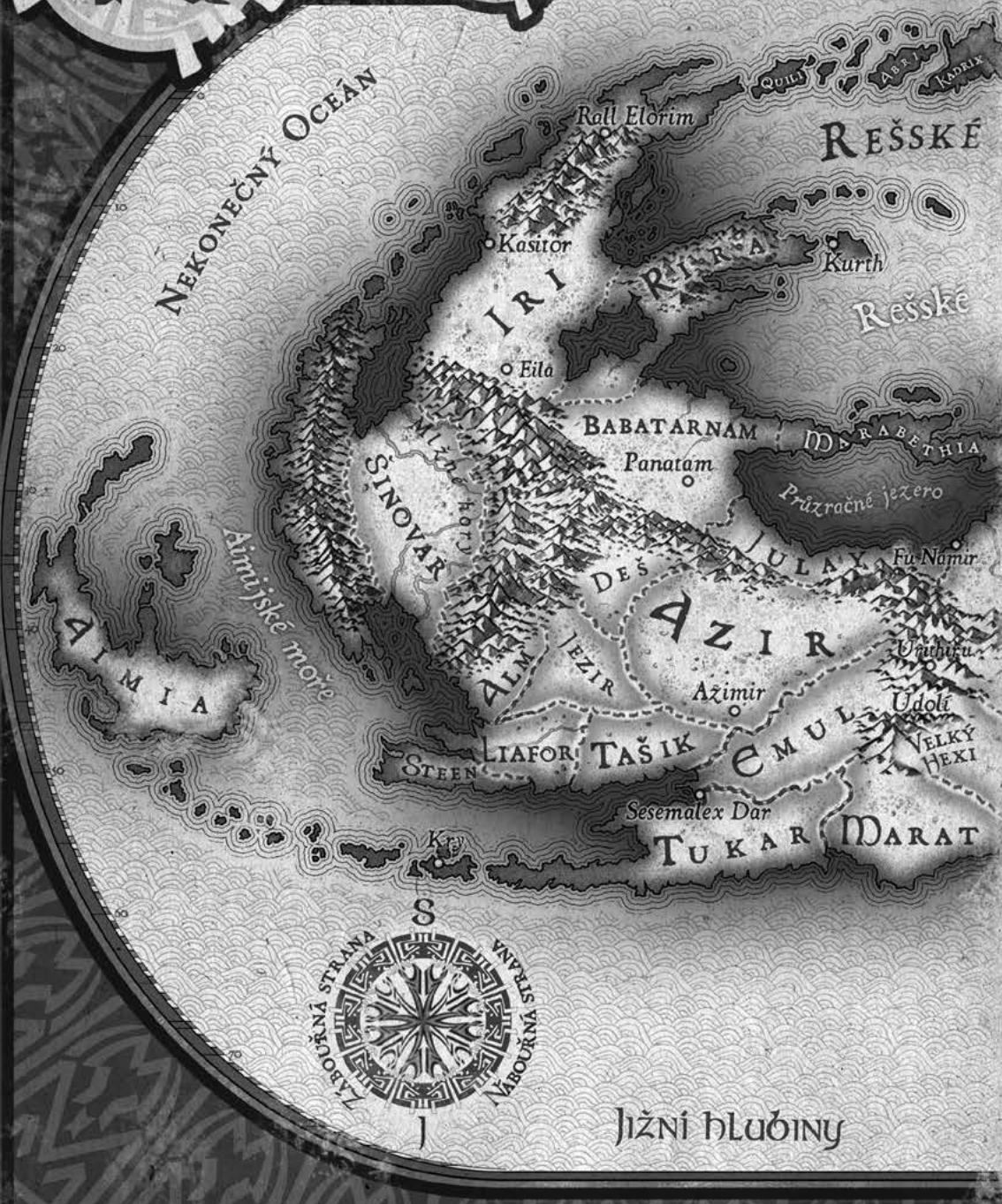
ILUSTRACE

Mapa Rošáru	18–19
Mapa rozmístění Přísežných bran	30
Mapa Aletkaru	65
Šalánin skicák: Věž	89
Šalánin skicák: Chodba	150
Šalánin skicák: Koně	235
Šalánin skicák: Spren na stěně	256
Šalánin skicák: Urithiru	322
Portfolio: Vorinská hava	383
Navanin zápisník: Lodě	416
Aletské glyfy, strana 1	485
Portfolio: Současná dámská móda v Thajlenahu	542
Mapa Kholinaru	567

Šalánin skicák: Kholinarští spreni	619
Stránka z Mysthici: Uchopitelka tajemství	696
Část Moře Ztracených světél	794
Rošárská vína	826
Šalánin skicák: Mandry	858
Navanin zápisník: Náloketník	898
Šalánin skicák: Spreni ve Stínomaru	932
Šalánin skicák: Spren Přísežné brány	1015
Mapa Thajlenského města	1060

**MEČ
PŘÍSAHY**

ROŠÁR

NEKONEČNÝ OCEÁN

REŠSKÉ

Rall Elorim

Kastor

Kurth

REŠSKÉ

Eila

BABATARNAM

MARABETHIA

Panatam

Prázračné jezero

SINOVAR HORY

DES

JULAX

Fu Namir

AIMIA

Aimijské moře

AZIR

Urbura

ALM JEZIR

Azimir

Údolí

STEEN

LIAFOR TAŠIK

EMUL

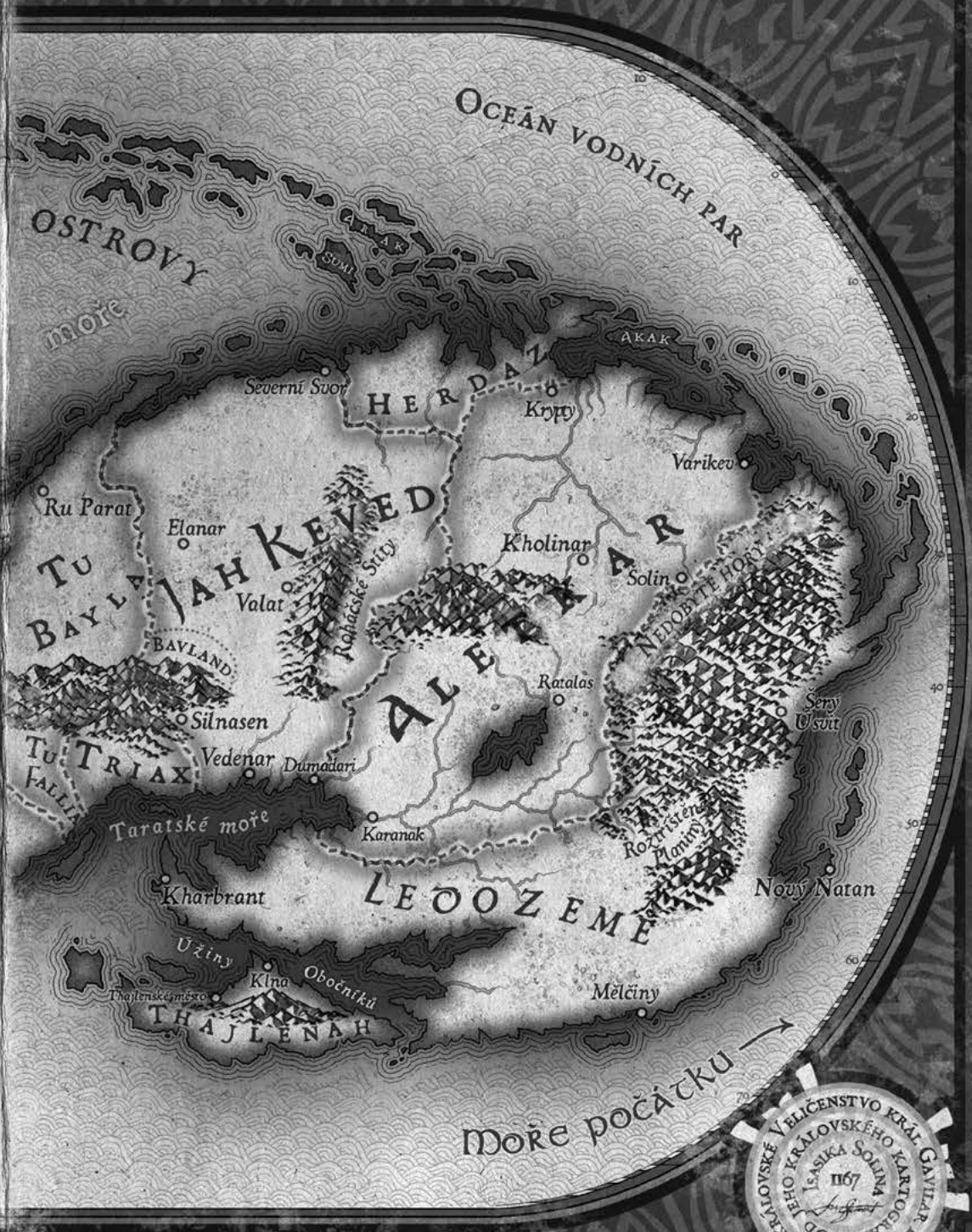
VELKÝ HEXI

Sesemalex Dar

TUKAR MARAT

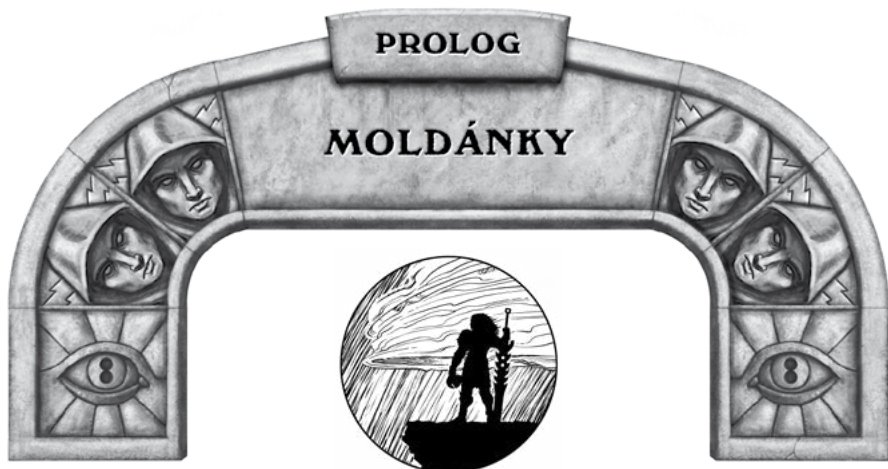

Jižní hlubiny

MOŘE POČÁTKU →

PŘED ŠESTI LETY

Ešonai vždycky sestře říkávala, že za tím kopcem leží něco úžasného. Potom jednoho dne zdolala kopec a našla za ním *lidi*. Lidi si často představovala – jak se o nich zpívalo v písních – jako temná, beztvářá monstra. A místo toho to byla úžasná bizarní stvoření. Mluvili bez zřetelného rytmu. Oblečení měli pestřejší než krunýře, ale krunýře jim na těle nerostly. A tak se děsili bouří, že i na cestách se před nimi schovávali do vozů.

A co bylo nejpozoruhodnější – měli jenom *jednu formu*.

Nejdřív si myslela, že formy zapomněli jako kdysi naslouchači. To mezi nimi hned vytvořilo pouto.

Teď, o rok později, když pomáhala vykládat bubny z vozu, si Ešonai notovala v rytmu úžasu. Cestovali velmi daleko, aby viděli domov lidí, a na každém kroku žasla čím dál víc. To vyvrcholilo v tomto neuvěřitelném městě, v Kholinaru, a jeho velkolepém paláci.

Vykládací plošina na západní straně paláce připomínala jeskyni. Shromáždilo se tu po jejich příjezdu na dvě stovky naslouchačů, a přesto prostor nezaplňli. Většina naslouchačů se skutečně nemohla zúčastnit hostiny o dvě patra výš, kde se podepisovala smlouva mezi dvěma národy, nicméně Aleti se jim postarali o občerstvení, nanosili sem dolů hory jídla a pití.

Vystoupila z vozu a rozhlížela se po překladišti s rytmem vzrušení na rtech. Když říkala Venli, že hodlá zmapovat svět, představovala si nedotčenou krajinu. Kaňony a hory, lesy a lajty hemžící se životem. A ono to tam bylo. Ovšem nezměrné.

A byli tu i naslouchači.

Když se Ešonai poprvé setkala s lidmi, viděla ty malé naslouchače, které měli lidé u sebe. Nešťastníky uvězněné v prázdné formě. Ešonai předpokládala, že se lidé o ty ubohé duše bez písní starají.

Jak nevinně vypadaly ty první schůzky.

Naslouchači, kteří tu žili v zajetí, nepředstavovali žádný malý izolovaný kmen, ale rozsáhlou populaci. A lidé se o ně nestarali.

Lidé je vlastnili a využívali.

Skupina těchto paršů, jak jim lidé říkali, se shromáždila poblíž Ešonai-
ných dělníků.

„Oni se snaží pomáhat,“ poznamenal Gitget v rytmu zvědavosti. Zakroutil hlavou a ve vousech se mu zatřpytily drahokamy, které barevně ladily s jeho výrazně červenou pletí. „Tihle malí chudáci bez rytmu chtějí být s námi. Oni cítí, že s nima není něco v pořádku, vsaď se.“

Ešonai mu podala z vozu buben a sama zanotovala v rytmu zvědavosti. Seskočila dolů a došla ke skupince paršů.

„Tady nejste potřeba,“ řekla v rytmu míru a roztáhla ruce. „My se o ty bubny postaráme sami.“

Soukmenovci bez písní se na ni dívali tupýma očima.

„Jděte,“ řekla v rytmu prosby a kývla směrem ke shluku nasloucháčů a lidí, kteří se oddávali všeobecnému veselí a navzdory jazykové bariéře se smáli společně. Naslouchači zpívali staré písně a lidé kolem nich tleskali. „Jděte se bavit.“

Několik se jich podívalo směrem k bavící se skupině, hlavu na stranu, ale neodcházeli.

„To nebude fungovat,“ poznamenala Brianlia v rytmu skepse a opřela se rukama o buben. „Oni si vůbec neumějí představit, jaký to je, žít a bavit se. Oni jsou normální kus majetku, se kterým se obchoduje na trhu.“

Jak tomu má rozumět? Otroci? Klade, jeden z Pětky, došel do Kholinaru za otrokáři a jednoho otroka koupil. Prostě chtěl zkusit, jak to chodí. Dokonce ani nekoupil parše, prodávali se i Aleti. Paršové byli evidentně draží, hodnocení jako luxusní otroci. Tak se to naslouchačům říkalo. Jako by na to snad měli být pyšní.

Pobrukovala si v rytmu zvědavosti a kývla stranou směrem k ostatním. Gitget se usmál, zanotoval rytmus míru a kývl na ni, aby je nechala. Všichni byli zvyklí, že Ešonai je takový přelétavý pták. Ne že by byla nespolehlivá, to ne... nebo možná byla, ale byla aspoň důsledná.

Stejně ji budou co nejdřív chtít na králově oslavě. Byla mezi naslouchači nejlepší v tom mdlém lidském jazyce, který si tak nějak přirozeně oblíbila. Díky tomu se také dostala do této expedice. Zároveň to však představovalo problém. Protože mluvila lidským jazykem, stala se důležitou osobou, a to byla právě ta svízele, protože důležité osoby si nemůžou jen tak dělat, co chtějí.

Odešla z vykládacího prostoru a vyšla po schodech do paláce. Cestou si

prohlížela ornamenty a výzdobu a nasávala nádheru tohoto místa. Krásné a zároveň děsivé. Toto místo udržují lidé, kteří se prodávají a nakupují – ale je jejich otroctví skutečně tím, co jiným lidem umožnilo vytvářet taková díla, jako jsou plastiky na sloupech, které mívají, nebo mramorové intarzie na podlaze?

Potkávala vojáky v těch umělých krunýřích. Ešonai sama zrovna výstroj neměla. Neměla válečnou formu, ale pracovní, protože jí vyhovovala její flexibilita.

Lidi nemají na vybranou. Oni neztratili formy, jako je ztratili naslouchači, oni mají prostě *jenom jednu*. Mají stále stejnou párovou, pracovní a válečnou formu současně. A emoce nosí na tvářích mnohem víc než naslouchači. Ano, Ešonaiini lidé se usmívají, smějí se a pláčou, ale ne tak jako tihle Aleti.

Spodní podlaží paláce bylo plné širokých chodeb a ochozů osvětlených pečlivě opracovanými polodrahokamy, které odrážely světlo a třpytily se. Nad hlavou jí visely lustry jako roztráštěná slunce vrhající světlo do všech stran. Možná všechno od oblečení až po tyhle sloupy zdobí lidé tolik proto, že sami mají jen obyčejnou kůži bez vzoru a liší se od sebe jenom snědostí.

Uměli bychom tohle my? pomyslela si v rytmu uznání. Kdybychom znali tu správnou formu na umění?

Vrchní podlaží více připomínala tunely. Úzké kamenné chodby, místnosti připomínající bunkry vyhloubené do nitra hory. Vyrasila k hodovnému sálu, aby se podívala, jestli jí tam nepotřebují. Cestou se ale ještě tu a tam zastavila a nahlížela do místností. Bylo jí řečeno, že si může palác prohlížet, když bude chtít, že až na místnosti hlídané strážemi je jí palác otevřený.

Prošla kolem místnosti s malbami na stěnách a potom kolem jiné s postelí a nábytkem. Další dveře ukrývaly koupelnu s tekoucí vodou, zázrak, který stále nedokázala pochopit.

Postupně nahlédla do desítky místností. Pokud přijde na královu oslavu včas, aby nezdržela hudbu, Klade ani ostatní z Pětky nebudou nic namítat. Ona je vždycky taková, že se někde potuluje, prohlíží si věci a nahlíží do dveří...

Až najde krále?

Ešonai strnula. Dveře zaskřípěly a otevřely se a poodhalily přepychovou místnost s vysokým červeným kobercem a policemi knih po všech stěnách. Kolik informací tu jen tak leží ladem a nikdo si jich ani nevšimne! A ještě víc jí překvapil pohled na krále Gavilara, který stál obklopen pěti dalšími lidmi – dvěma důstojníky, dvěma ženami v dlouhých šatech a jedním staříkem v dlouhém hábitu – a ukazoval na cosi na stole.

Jak to, že není Gavilar na hostině? Jak to, že tyhle strážě nestojí u dveří? Ešonai zanotovala v rytmu vzrušení a ustoupila od dveří, ale ještě dřív stačila jedna z žen strčit do Gavilara a ukázat směrem k Ešonai. Ta, stále s rytmem vzrušení, zavřela dveře.

Za okamžik z nich vyšel vysoký muž v uniformě. „Král by se s vámi rád setkal, Paršendko.“

Předstírala zmatení. „Pane? Slova?“

„Ale no tak, k čemu ta ostýchavost?“ zareagoval voják. „Jste přece tlu-močníce. Pojdte dál. Nic jste neprovedla.“

Se vzrušením, které hraničilo s obavami, se nechala vojákem odvést do jámy lvové.

„Díky, Meridasi,“ řekl Gavilar. „Teď nás tu na chvílku nechte všichni o samotě.“

Všichni odešli z místnosti ven, jenom Ešonai zůstala ve dveřích a polo-hlasně notovala rytmus uklidnění – i když lidé stejně nepochopí, co to znamená.

„Ešonai,“ řekl král, „chci vám něco ukázat.“

On ví, jak se jmenuje? Vstoupila dál do malé teplé místnosti a pevně si držela paže kolem těla. Nerozumí tomu člověku. A není to proto, že mluvím tím cizím, mrtvým jazykem. Ani proto, že z toho jazyka nedokáže vyčíst žádné emoce, protože se v jeho nitru bije válečná forma s párovou.

Tenhle člověk pro ni byl složitější a nečitelnější než všichni ostatní. Proč jim nabídl tak výhodnou smlouvu? Nejdřív to vypadalo jako průměří mezi jejich kmeny. Tak jí to připadalo, než sem přišla a než viděla toto město a aletská vojska. Její lidé kdysi měli svá vlastní města a vojska, která jim mohli všichni závidět. Tak se o tom zpívalo v písních.

Ale to už je dávno. Teď jsou jen fragmentem ztraceného národa. Zrádci, kteří opustili své bohy pro vidinu svobody. Tenhle člověk mohl naslouchače rozdrtit. Kdysi si mysleli, že je stačí ochránit jejich Střepkordy – zbraně, které dosud před lidmi ukrývali. Jenže teď tu viděla desítky Střepkordů a Střeplátů mezi Alety.

Proč se na ni tenhle člověk tak usmívá? Co to skrývá? Proč s ní nezpívá v rytmu, který ji uklidní?

„Posaďte se, Ešonai,“ řekl král. „A nebojte se u nás, i když jste sem přišla na průzkum. Já jsem s vámi chtěl mluvit. Vaše znalost našeho jazyka je naprosto ohromující!“

Sedla si na židli a Gavilar mezitím vyndal cosi z malého pouzdra. Zářilo to červenou Bouřnou září. Jakýsi výtvar z polodrahokamů a kovu, krásně umělecky zpracovaný.

„Víte, co je tohle?“ zeptal se a jemně ji postrčil směrem k předmětu.

„Ne, Vaše Veličenstvo.“

„My tomu říkáme fabriál. To jsou zařízení poháněná Bouřnou září. Tenhle fabriál produkuje teplo. Zatím to tedy moc nehřeje, ale moje paní je přesvědčená, že její badatelé brzy přijdou na to, jak udělat fabriál, který bude hřát pořádně. To bude skvělé, co? Konec čadícím krbům.“

Ešonai to připadalo příliš neživé, ale nahlas nic neřekla. Zanotovala rytmus chvály, aby ho potěšila, a fabriál mu vrátila.

„Podívejte se na to dobře,“ pokračoval král Gavilar. „Vidíte, jak se to uvnitř hýbe? To je spren. Díky němu to zařízení funguje.“

Uvězněný uvnitř jako v živokamu, proběhlo jí hlavou a začala notovat v rytmu zděšení. *Oni sestrojili zařízení, které imituje způsob, jak my měníme formu?* Ti lidé toho při všech svých omezeních tolik dokážou!

„Roklebloudy neuznávají jako božstvo, že ne?“ poznamenal.

„Cože?“ podivila se a zanotovala rytmus pochybnosti. „Proč se ptáte?“ Proč tak najednou mění téma?

„Ale, to mě jen tak něco napadlo.“ Vzal si fabriál zpět. „Mí důstojníci se cítí tak povýšeně, když si myslí, že do vás vidí. Myslí si, že jste divoši, a tak strašně se mýlí. Protože vy nejste divoši, vy jste enkláva vzpomínek. Okno do minulosti.“

Naklonil se k ní a mezi prsty mu prozařovalo rubínové světlo. „Potřebuju, abyste doručila vzkaz svým nadřízeným. Pětce? Máte k nim blízko a já jsem sledován. Potřebuju k něčemu jejich pomoc.“

Zanotovala v rytmu obav.

„No tak,“ uklidňoval ji. „Já vám pomůžu, Ešonai. Víte, že jsem přišel na to, jak vrátit zpátky vaše bohy?“

Ne. Začala notovat v rytmu zděšení. *Ne...*

„Mí předci,“ řekl a držel v ruce fabriál, „nejdřív přišli na to, jak docílit toho, aby se spren udržel uvězněný v kameni. A s tímhle speciálním kamenem dokážete udržet i boha.“

„Vaše Veličenstvo,“ řekla tiše a troufla si vzít jeho ruku do svých. Její rytmy neucítí. Neví. „Prosím. My ty bohy už neuctíváme. My jsme je opustili. *Opustili.*“

„Jenže tohle je pro vaše dobro, i pro naše.“ Vstal. „Žijeme bez cti. Vaši bozi kdysi přivedli naše a bez nich nám chybí síla. Svět se ocitl v pasti, Ešonai. Je uvězněný v neživém, přechodném stavu.“ Podíval se ke stropu. „Spojit je. Potřebuju ohrožení. Protože je spojí jedině nebezpečí.“

„Co...“ zeptala se v rytmu obav, „... co to říkáte?“

„Naši zotročení paršové kdysi byli stejní jako vy. Pak jsme je nějak připravili o schopnost projít transformací. Tím, že jsme uvěznili sprena. Byl to dávný, velmi významný spren.“ Podíval se na ni a zelené oči mu zářily. „Viděl jsem, jak to zvrátit. Novou bouří, která vyžene Heraldly z úkrytu. Novou válkou.“

„To je nesmysl.“ Vstala. „Naši bozi se vás pokusili zničit.“

„Znovu musí zaznít stará Slova.“

„Nemůžete...“ Odmlčela se. Poprvé zaregistrovala na stole mapu. Byla rozlehlá a zachycovala zemi obklopenou oceány. Před krásou jejího uměleckého zpracování se zastyděla za vlastní pokusy.

Vstala a došla ke stolu. Upřeně se dívala na mapu a v mysli jí tepal rytmus údivu. *To je nádhera*. Ve srovnání s tím jsou všední i ty velké lustry a řezby na stěnách. Tady se prolínalo vědění s krásou.

„Myslel jsem, že vás potěší, že jsme spojenci, že nám jde o totéž, vrátit vaše bohy,“ řekl Gavilar. Jako by v jeho mrtvých slovech přímo slyšela rytmus kárání. „Vy říkáte, že se jich bojíte, ale proč se bát toho, co vám dalo život? Mí lidé se musí spojit. Já potřebuju říši, kde se všichni nezačnou hned vzájemně bít, jakmile odejdu.“

„Takže vy chcete *válku*?“

„Já chci ukončit něco, co jsme nikdy neukončili. Mí lidé bývali rytíři Paprsku a vaši lidé – paršové – byli plní života. Komu slouží tenhle nudný svět, kde můj lid bojuje proti sobě navzájem v nekonečných šarvátkách, aniž by se nechal vést světlem, a z vašich lidí jsou bezduché mrtvolky?“

Znovu se podívala na mapu. „Kde... kde jsou Roztříštěné Planiny? Táhle?“

„Tam všude je Natanatan, Ešonai! Tady jsou Roztříštěné Planiny.“ Ukázal na místo o málo větší než palec na mapě, která byla velká přes celý stůl.

Najednou se jí z toho zatočila hlava. Tohle že je svět? Myslela, že když cestuje do Kholinaru, jede až na konec světa. Proč jí tohle ještě nikdy nikdo neukázal?

Nohy se jí podlomily a zanotovala rytmus smutku. Klesla zpátky na židli, nohy ji neunesly.

Tak obrovský.

Gavilar vyndal cosi z kapsy. Sfer? Byl temný, ale přesto nějak zářil. Jako by měl – černočernou auru, zdánlivé světlo, které není světlem. Nafialovělé. Jako by to nasávalo Záři z okolí.

Postavil to před ni na stůl. „Vezměte tohle Pětce a vysvětlete jim, co jsem vám říkal. Řekněte jim, ať mají na paměti, jací vaši lidi v minulosti byli. *Probuďte se, Ešonai!*“

Poplácá ji po rameni a vyšel z místnosti. Dívala se do toho hrozného světla a – ze starých písní – věděla, co to znamená. Formy moci byly spojeny s temným světlem, světlem krále bohů.

Sebrala sfer ze stolu a rozběhla se ven.

Když byly bubny připraveny, trvala Ešonai na tom, že půjde s bubeníky. Aby uvolnila napětí. Bubnovala rytmus, který jí rezonoval v hlavě, tloukla do bubnu, jak mohla nejsilněji, jako by každým úderem chtěla zapudit slova, která řekl král.

A to, co právě udělala.

Pětka seděla u vysokého stolu se zbytky nesnědeného jídla, které dostali jako poslední chod.

On chce vrátit zpátky naše bohy, oznámila Pětce.

Zavři oči. Soustřeď se na rytmus.

Může to udělat. On ví, jak.

Divoký rytmus jí rezonoval celou duší.

Musíme něco udělat.

Kladeův otrok je vrah. Klade tvrdil, že ho k němu dovedl hlas – mluvící do rytmu – a že se ten člověk nakonec pod nátlakem přiznal ke svým schopnostem. Venli byla evidentně s Kladem, i když Ešonai sestru už několik hodin neviděla.

Po horečné debatě se Pětka dohodla, že je to jenom projev toho, k čemu se chystali. Před dávnou dobou naslouchači sebrali odvahu k tomu, vzít na sebe prázdnou formu, aby unikli svým bohům. Hledali svobodu za každou cenu. Dnes by byla cena za udržení této svobody příliš vysoká.

Bubnovala a prožívala rytmus celým tělem. Rozplakala se a odvrátila pohled, když ten divný vrah – ve splývavém bílém oblečení, které mu dal Klade – vyšel z místnosti. Hlasovala spolu s ostatními pro toto řešení.

Nech se vést klidem hudby. Tak jí to vždycky říkávala maminka. *Hledej rytmy. Hledej písně.*

Bránila se, když ji odváděli z místnosti. Plakala, když musela nechat hudbu za sebou. Plakala pro své lidi, kteří budou za dnešní čin možná zničeni. Plakala pro svět, který se možná nikdy nedoví, co pro něj naslouchači udělali.

Plakala pro krále, kterého odsoudila k smrti.

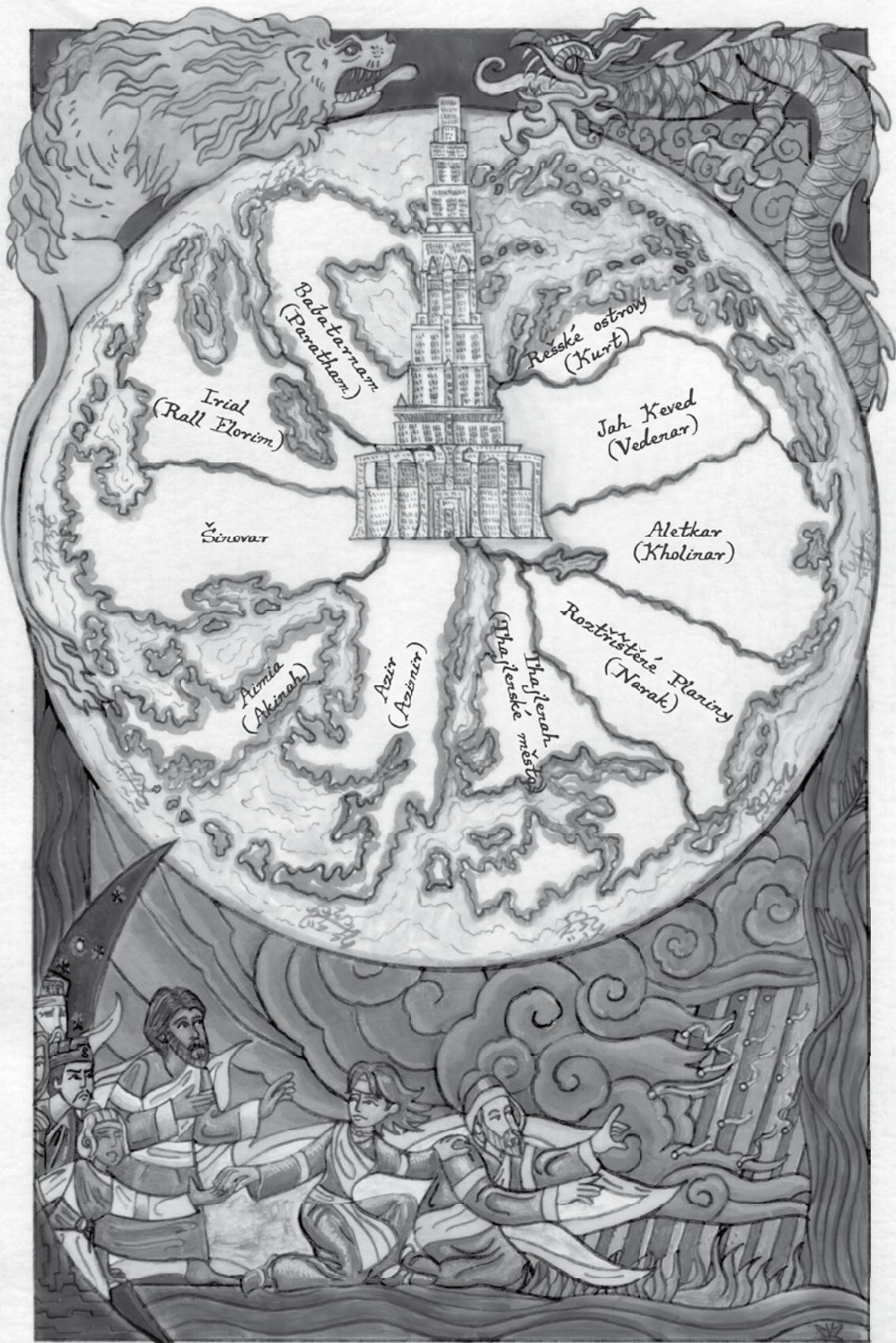
Bubny kolem ní utichly a chodbou doznívala umírající hudba.

ČÁST PRVNÍ

V jednotě

DALINAR • ŠALÁN • KALADIN • ADOLIN

Mapa rozovnístění Prísežných bran

Jsem si jistý, že někdo bude v tomto textu vidět útok. A někdo naopak vysvobození. Většina však bude mít pocit, že by neměl vůbec existovat.

- z Času přísahání, předmluva

Dalinar Kholin stál ve své vidině vedle vzpomínky na mrtvého boha. Uplynulo šest dní od chvíle, kdy jeho síly dorazily do Urithiru, legendárního svatého města Rytířského Paprsku. Jeho starodávnou bránou unikli nové devastující bouři a začali si budovat nový domov ukrytý hluboko v horách.

A přesto měl Dalinar pocit, že vlastně vůbec nic neví. Nechápal sílu, proti níž bojuje, natož aby věděl, jak ji porazit. Jen v náznacích chápal bouře a jejich význam pro návrat Pustonošů, dávných nepřátel lidí.

A tak se vrátil do svých vidin, aby z nich vyzvěděl tato tajemství od boha jménem Honor, nebo také Všemohoucí, který od nich odešel. Vrátil se do první vidiny, kterou kdy měl. Začínala tím, že stál vedle obrazu boha v lidské podobě na vrcholu skalního útesu a díval se na Kholinar, svůj domov a sídlo aletské vlády. Město bylo v této vidině zničeno neznámou silou.

Všemohoucí začal mluvit, ale Dalinar si ho nevšímal. Dalinar se stal rytířem Paprsku, svázal se se samotným Bouřepánem, duší velebouří a nej-mocnějším sprenem Rošáru, a objevil, jak se může do svých minulých vidin vracet dle vlastní vůle. Zrovna tenhle monolog slyšel už třikrát a opakoval ho slovo od slova, aby jej mohla Navani zapisovat.

Tentokrát se však procházel po kraji útesu, klekl si na něj a prohlížel si pozorně trosky Kholinaru. Vzduch byl vyprahlý, horký a plný prachu.

Dalinar mžoural a snažil se rozeznat uprostřed změti pobořených domů nějaké detaily.

Poničené byly i Větrné hřbety, kdysi majestátní skalní útvar pyšnicí se spoustou vrstev a detailů.

Všemohoucí mluvil dál. Tyhle vidiny byly cosi jako deník, byly skrytými informacemi, které tu po sobě bůh nechal. Dalinar byl za takovou pomoc vděčný, ale v tuto chvíli potřeboval podrobnosti.

Pátral po obloze a všiml si chvění, jako kdyby ze vzdáleného kamene stoupal horký vzduch. Horký vzduch o objemu celého domu.

„Bouřepáne,“ ozval se, „můžeš mě vzít tam dolů, do těch sutin?“

Tam jít nemáš. To do tvých vidin nepatří.

„Nech chvíli stranou, co patří do mých vidin,“ namítl Dalinar. „Je to možné? Můžeš mě tam přenést?“

Bouřepán zahřímal. Byl to zvláštní tvor, nějak spojený s mrtvým bohem, ale přesto ne totožný se Všemohoucím. Dnes k Dalinarovi nemluvil hlasem, který by mu rezonoval každou kostí.

V mžiku se Dalinar přenesl v prostoru. Už nestál na skalním převisu, ale byl dole na planině a před sebou měl trosky města.

„Děkuju,“ řekl a došel až ke zbořeným domům.

Od chvíle, kdy objevili Urithiru, uplynulo pouhých šest dní. Šest dní od probuzení Paršendů. Paršendi získali zvláštní schopnosti a zářivě rudé oči. Šest dní od příchodu nové bouře – věčné bouře, smršťe temných hromů a rudých blesků.

Někteří lidé z jeho vojsk předpokládali, že přestáli katastrofu a je po všem. Dalinar ale věděl, že je to jinak. Věčná bouře se vrátí a brzy postihne Šinovar na dálném východě. A potom poletí krajinou dál.

Jeho varování nikdo nevěřil. Monarchové z Aziru a Thajlenahu a podobných míst připustili, že z východu přišla divná bouře, ale nevěřili, že by se vrátila.

Nedokázali si představit, jak zničující bude její návrat. Když přišla poprvé, střetla se s velebouří a jejich střet měl katastrofální následky. Nezbyvalo než doufat, že sama o sobě nebude tak zlá – přesto to ale stále bude bouře přicházející špatným směrem, z nechráněné strany. A probudí po celém světě paršské sluhy a přemění je na Pustonoše.

Co se tu chceš dovědět? zeptal se Bouřepán, když Dalinar došel až na kraj trosek. *V téhle vidině ses měl dostat nahoru na útesy, abys promluvil s Honorem. Ostatní je jenom pozadí. Obrázek.*

„Ty sutiny tam dal Honor,“ namítl Dalinar a kývl směrem k pobořeným zdem. „Nezáleží na tom, že je to jen pozadí, protože to, jak ty vidiny postavil, stejně vycházelo z jeho znalosti situace a našich nepřátel.“

Dalinar vylezl na sutiny vstupní brány. Kholinar býval... u všech bouří, Kholinar je... velké město, jakých je na světě jen pár. Místo aby se schovalo mezi skalními útesy nebo v chráněné rokli, věří svému bytelnému

opevnění, které je ochrání před všemi bouřnými stěnami. Kholinar se před bouří neskloní, Kholinar se jí postaví.

Přesto bylo město v Dalinarově vidině zničené. Přešel rozvaliny, zkoumal trosky a přemítal, jaké to asi bylo, když se tu lidé před mnoha tisíci let usadili. Když ještě neměli žádné opevnění. Tohle místo museli osídlit jen ti nejtvrdší a nejsilnější.

Na kamenech rozvalených zdí si všiml rýh a děr podobných těm, co zůstanou po predátorovi na těle jeho oběti. Větrolamy byly pokácené a zblízka viděl stopy po spárech i na nich.

„Viděl jsem živočichy, kteří tohle dokážou,“ řekl a klekl si na jeden z kamenů a ohmatával hrubou rýhu na jeho tvrdém povrchu. „Ve vidinách jsem se setkal s kamenným monstrem, které se vytrhlo ze skály.“

Nikde tu nejsou mrtvá těla, ale to je nejspíš proto, že Všemohoucí do vidiny nezahrnul obyvatele města. Chtěl jenom symbol blížící se zkázy. Předpokládal, že Kholinar nepodlehne věčné bouři, ale Pustonošům.“

Ano, přisvědčil Bouřepán. Ta bouře bude katastrofa, ale nebude to nic proti tomu, co přijde. Před bouří se schováš, dítě Cti, dítě Honorovo. Před nepřítelem ne.

Když ale rošárští monarchové odmítli Dalinarovi uvěřit, že věčná bouře přijde znovu, co víc může udělat? Kholinar je údajně zmítán rozbroji a královna se neozývá. Dalinarova vojska z prvního střetnutí s Pustonoši sotva vyvázla a dokonce i jeho vlastní velkoknížata se k němu odmítla v bitvě přidat.

Blíží se válka. Na prahu Spouště rozdmýchal nepřítel celá tisíciletí doutnající konflikt proti nevyzpytatelným tvorům s neznámými schopnostmi. Podle všeho se měli objevit Heraldí a postavit se do čela sil proti Pustonošům. Rytířský Paprsek už měl být připraven a vycvičen, aby se postavil nepříteli. Všichni měli důvěřovat vedení Všemohoucího.

Jenže místo toho měl Dalinar jenom hrstku nových rytířů Paprsku a po pomoci Heraldů nebyla nikde ani stopa. A navíc byl Všemohoucí – tedy sám Bůh – mrtev.

A od Dalinara se čekalo, že nějak spasí svět.

Země se zachvěla. Vidina končila tím, že se země rozpadne. Nahoře na skále Všemohoucí právě domluvil.

Poslední vlna zkázy se valila krajinou jako velebouře. Tento obraz Všemohoucí zamýšlel jako předzvěst temnoty a zkázy, která má lidstvo potkat.

V tvých legendách se říká, že jsi zvítězil, řekl tehdy Dalinar. Ale ve skutečnosti jsme prohráli. A prohráváme dál...

Bouřepán zahřímal. *Je čas jít.*

„Ne,“ ohradil se Dalinar, stále ještě na sutinách. „Nech mě.“

Ale –

„Nech mě to zažít!“

Zkázonosná vlna uhodila přímo proti Dalinarovi. Vykřikl a snažil se

bránit. Nesklonil se před velebouří, a tak se neskloní ani teď! Postavil se čelem k běsnícímu živlu a ve výbuchu síly, která rozpoltila zemi, cosi spatřil.

Zlaté světlo, jasné, a přitom strašlivé. Před ním stála postava v černém Střeplátu. Vrhala devět stínů, každý v jiném směru, a oči jí rudě svítily.

Dalinar se zadíval hluboko do těch očí a cítil, jak jím projel chlad. I když všude kolem něho běsnila zkáza, drtila skály a měnila je v páru, ty oči ho děsily víc. Bylo v nich totiž něco, co mu bylo děsivě povědomé.

Tohle nebezpečí dalece přesahovalo dokonce i bouře.

Byl to nepřítelův šampion. A blížil se k nim.

SPOJ JE. RYCHLE.

Dalinar zalapal po dechu, když se vidina rozplynula. Uvědomil si, že sedí vedle Navani v tiché kamenné místnosti ve městě ukrytém ve věži v Urithiru. Dalinar už přece nebyl na vidinách závislý, dovedl je ovládat, dovedl se k nim vracet a prožívat je znovu.

Zhluboka se nadechl. Po obličejí mu stékal pot a srdce mu divoce bušilo. Navani něco říkala, ale v tom okamžiku ji neslyšel. Vnímal ji jako z dálky.

„Co to bylo za světlo, co jsem viděl?“ šeptal.

Já jsem žádné světlo neviděl, odpověděl Bouřepán.

„Bylo zlaté a jasné, ale strašné,“ šeptal dál. „Všechno pohltilo do svého žáru.“

Zášť, zahřímal Bouřepán. *Nepřítel.*

„Bůh, který zabil Všemohoucího,“ šeptal Dalinar rozzechvěle.

Devět stínů? Odvolaní. Jeho pobočníci, dávní spreni.

U všech bouří. Dalinar je znal jenom z legend. Hrozní spreni, kteří deformují lidskou mysl.

Ty oči ho stále v mysli strašily. Ale i když bylo děsivě přemýšlet o Odvolaných, ještě více se bál té postavy s rudýma očima. Šampiona nepřítele jménem Zášť.

Dalinar zamžoural očima a podíval se na Navani, ženu, kterou miloval. Ve tváři měla bolestný, ustaraný výraz a držela ho za ruku. Na tomhle zvláštním místě a v téhle zvláštní chvíli to bylo něco reálného a přítomného. Něco, čeho se může chytit. Zralá krása – svým způsobem obraz dokonalé vorinské ženy: plné rty, světle fialové oči, stříbřitě prokvetlé černé vlasy v dokonalých copech, křivky lehce zvýrazněné přiléhavou hedvábnou havo. Nikdo by si nedovolil Navani nařknout, že je kost a kůže.

„Dalinare?“ obrátila se k němu. „Dalinare, co se stalo? Je ti dobře?“

„Já...“ Zhluboka se nadechl. „Je mi dobře, Navani. A vím, co musíme udělat.“

Zamračila se. „Co?“

„Musíme sjednotit svět proti nepříteli rychleji, než ho stačí zničit.“

Musí najít cestu, jak přimět ostatní vladaře, aby ho poslouchali. Musí je připravit na novou bouři a Pustonoše. A kromě toho jim musí pomoci přečkat následky všeho, co to přinese.

Kdyby se mu to ale podařilo, nemusel by čelit Spoušti sám. Tohle není válka jednoho národa proti Pustonošům. On potřebuje, aby se k němu připojila všechna království, a potřebuje najít rytíře Paprsku, kteří se objevují mezi lidmi.

Spojit je.

„Dalinare,“ řekla Navani, „já myslím, že je to úctyhodný cíl... ale u všech bouří, co bude s náma? Tahle oblast je pustina – čím nakrmíme vojsko?“

„Proměňovači –“

„Těm nakonec dojdou drahokamy,“ namítla. „A stejně můžou udělat jenom ty nejzákladnější věci. Dalinare, my jsme tady vlastně uvězněni. Jsme izolovaný a rozdělený. Velení je v rozkladu a –“

„Klid, Navani,“ řekl a vstal. Zvedl ji na nohy. „Já vím. Musíme bojovat. Jak to půjde.“

Objala ho. Přitiskl se k ní a cítil její teplo a vůni jejího parfému. Ne-používala tak výrazně květinové vůně jako ostatní ženy – měla je raději kořeněné, s aroma čerstvě nařezaného dřeva.

„To zvládneme,“ řekl. „Moje neústupnost a tvoje genialita. Společně přesvědčíme ostatní království, aby se s námi spojila. Až se ta bouře vrátí, tak ostatní uvidí, že naše varování nebylo planý, a spojí se proti nepříteli. Použijeme Přísežné brány pro přesuny jednotek, abychom se mohli navzájem podporovat.“

Přísežné brány. Deset bran, dávných fabriálů, jimiž se vstupovalo do Urithiru. Když rytíř Paprsku bránu aktivoval, lidé stojící na plošině kolem ní byli přeneseni do Urithiru na příslušné místo uvnitř věže.

V tuto chvíli měli aktivovanou jenom jednu bránu, mezi Urithiru a Roztříštěnými Planinami. Existovalo devět dalších, které by měly fungovat, bohužel se však přišlo na to, že mechanismus každé brány je nutné odemknout z *obou stran*, aby brána fungovala.

Kdyby chtěl cestovat do Vedenaru, Thajlenského města nebo Azimiru nebo na jakékoliv jiné místo, museli by na tomto místě nejdřív sehnat někoho z Paprsku, aby jim zařízení odemkl.

„Tak jo,“ přisvědčila. „Nějak to zvládneme. Nějak je donutíme, aby nás poslouchali, i když mají zatím v uších špunty až do mozku. Člověk ovšem nechápe, jak to dělají, když mají ten mozek zaraženej v zadnici.“

Usmál se a najednou se divil, jak si ji mohl před chvílí tak idealizovat. Je to žena jako sama bouře. Umíněná, tvrdohlavá jako kámen, který se valí dolů z hory, a čím dál netrpělivější u věcí, které pokládá za hlouposti.

A on ji právě pro tohle miluje. Proto, že je otevřená a svá uprostřed té tajnůstkářské pokrytecké společnosti. Navani lámala tabu i srdce už od mládí. Občas mu myšlenka, že ho už tehdy milovala, připadala stejně nereálná jako ty vidiny.

Ozvalo se rychlé zaklepání na dveře a Navani pozvala návštěvníka dál. Ve dveřích se objevila hlava jedné z žen, které měly hlídku. Dalinar se

otočil a zamračil,, když si všiml ženina nervózního postoje a rychlého dechu.

„Co se děje?“ zeptal se naléhavě.

„Pane,“ zsalutovala žena, bledá ve tváři. „Něco... něco se stalo. Na chodbě našli mrtvolu.“

Dalinar měl pocit, jako by se k něčemu schylovalo, jako by narůstala ve vzduchu energie, která vybuchne. „Čí?“

„Velkoknížete Torola Sadease, pane,“ odpověděla žena. „Byl zavražděn.“

Potřeboval jsem ho ale přesto napsat.

- z Času přísahání, předmluva

„**D**ost! Co si myslíte, že děláte?“ Adolin Kholin prošel kolem skupiny od bahna zašpiněných dělníků, kteří vykládali bedny z vozu. Čaly se vrtěly, jak se snažily dostat ke skalním pupenům a zakousnout se do nich. Marně. Přestože vykládací jeskyně byla velká jako malé město, byli hluboko v útrobách věže.

Dělníci se tvářili rozmrzele, i když nejspíš ani sami nevěděli, proč. Skupina písařů, která doprovázela Adolina, kontrolovala obsah vozu. Na zemi stály olejové lampy, ale zdaleka nestačily obrovský prostor, který měl strop ve výši čtvrtého podlaží, osvětlit.

„Jasnopane?“ ozval se jeden z dělníků a projel si prsty vlasy pod čepicí. „Myslím, že dělám to, že vykládám z vozu.“

„Podle soupisu je to pivo,“ odpověděla Adolinovi Kholinovi mladá horlivkyně Rušů.

„Sekce dvě,“ řekl Adolin a klepal klouby levé ruky do vozu. „Hospody se staví podél centrální chodby s výtahy o šest odboček dál. Teta to výslovně sdělila vašim velkopánům.“

Muži se na něj nepřítomně podívali.

„Pošlu s vámi úřednici, aby vám to ukázala. Tohle naložte zpátky.“

Muži s povzdechem začali nakládat bedny zpátky na vozy. Dobře věděli, že není radno pouštět se do sporu se synem velkoknížete.

Adolin se otočil a zkoumal hlubokou jeskyni, která se proměnila v jakési

skladiště věcí i lidí. Kolem pobíhaly hloučky dětí, dělníci stavěli stany, ve studni uprostřed nabíraly ženy vodu. Mezi nimi chodili vojáci s pochodněmi a lucernami. Tu a tam se dokonce prohnal i sekerník. Z Roztříštěných Planin se do Urithiru horečným tempem přesunuly celé čtyři vojenské tábory plné lidí a Navani se ze všech sil snažila všechny někam umístit.

I přes všechn chaos však byl Adolin rád, že je tu má. Byli svěží, protože byli uchráněni bitvy s Paršendy, útoku Vraha v bílém a toho hrozného střetnutí dvou bouří.

Kholinovo vojsko bylo v bídném stavu. Adolin sám měl ovázanou ruku a tepavá bolest ve zlomeném zápěstí stále nepřestávala. Obličej měl samou podlitinu, a to byl jedním z těch, kteří vyvázli poměrně dobře.

„Jasnopane,“ ukazovala Rušú na další vůz, „tohle vypadá jako víno.“

„Skvělý,“ odpověděl. Copak *nikdo* nerespektuje rozhodnutí tety Navani?

Zařídil všechno potřebné kolem vagonu, potom musel vyřešit hádku mezi muži, kteří se rozčilovali, že je poslali vytahovat vodu. Tvrдили, že je to práce pro parše a ne pro lidi jejich nánu. Paršové však bohužel už nebyli. Adolin je uklidnil a navrhl, aby založili vodařský cech, pokud bude nutné, aby tuto práci dělali dál. Otec to určitě schválí. Adolinovi to ale i přesto dělalo těžkou hlavu. Budou na to peníze? Mzdy se určovaly podle postavení lidí a není možné z nich jen tak bez důvodu udělat otroky.

Adolin byl vděčný, že má momentálně úkol, který ho trochu přivede na jiné myšlenky. I když nemusel každý vagon osobně kontrolovat – spíš na všechno dohlížel –, vrhl se do práce s chutí a nasazením. Nemohl ještě šermovat, dokud nebude mít zápěstí v pořádku, ale když příliš dlouho nečinně seděl, musel myslet na to, co se stalo včera.

Skutečně to udělal?

Skutečně *zavraždil* Torola Sadease?

Nakonec se mu téměř ulevilo, když pro něj po dlouhé době přišel posel a šeptal mu, že něco objevili na chodbě třetího podlaží.

Adolin si byl jistý, že ví, co to je.

Dalinar slyšel křik dávno předtím, než dorazil na místo. Rozléhal se totiž všemi chodbami. Ten zvuk bezpečně poznal. Někde blízko došlo ke konfliktu.

Opustil Navani, rozběhl se a zpocený doběhl na širokou křižovatku chodeb. Muži v modrém, osvětlení sporým světlem luceren, se tu střetli s jinými v zeleném. Kolem nich vyskakovali po zemi jako rudé kapky krve spreji zloby.

Na zemi leželo mrtvé tělo. Tvář mělo přikrytou zeleným kabátem.

„Ustupte!“ zahřímal Dalinar a vletěl do prostoru mezi obě skupiny vojáků. Chytil mostaře, který se právě chystal zasadit ránu mezi oči jednomu ze Sadeasových vojáků. „Ustupte, nebo vás nechám všechny zavřít! Všechny do jednoho!“

Jeho hlas je zasáhl jako vichřice a strhl k Dalinarovi pohledy obou stran. Mostaře odstrčil k jeho kolegům a potom strčil do jednoho ze Sadeasových vojáků a doufal, že bude natolik vycepovaný, že ho nenapadne útočit na velkoknížete.

Navani s poslem zůstali stát stranou. Muži ze Čtvrté mostní se nakonec stáhli zpátky do jedné z chodeb a Sadeasovi vojáci ustoupili do protější. Ale jen tak daleko, aby si mohli vzájemně vyhrožovat pohledem.

„Kdybyste se radši připravoval na to, až uhodí Spoušť,“ křičel na Dalinara Sadeasův voják. „Vaši lidi *zavraždili* velkoknížete!“

„My jsme ho tak našli!“ ozval se Teft ze Čtvrté mostní. „Nejspíš zakopl o vlastní kudlu. A patří mu to, prevítovi.“

„Tefte, *uklidněte se!*“ okřikl ho Dalinar.

Mostař znejistěl a strnule zasalutoval.

Dalinar si klekl a odhrnul kabát ze Sadeasovy tváře. „Ta krev je zaschlá. Už tu nějakou dobu leží.“

„Hledali jsme ho,“ řekl důstojník v zeleném.

„Hledali? Vy jste *ztratili* svého velkoknížete?“

„Ty chodby matou!“ bránil se voják. „Vedou divným směrem. Otočili jsme se a...“

„Mysleli jsme, že se mohl vrátit do jiný části věže,“ ozval se další z mužů. „Včera jsme ho tam hledali celej večer. Nějaký lidi říkali, že ho možná viděli, ale mylili se a...“

A velkoknížete nechali ležet v krvi půl dne, pomyslel si Dalinar. *V krvi mých otců.*

„Nemohli jsme ho najít,“ řekl důstojník, „protože ho vaši lidi zavraždili a odsunuli tělo pryč –“

„Ta krev je několik hodin stará. Nikdo s tělem nehýbal,“ prohlásil Dalinar. „Odneste velkoknížete do vedlejší místnosti a pošlete pro Jalaj, jestli jste to ještě neudělali. Chci podrobnější ohledání.“

Dalinar Kholin byl přes smrt odborník.

Už v mládí pro něj nebyl pohled na mrtvého člověka ničím neobvyklým. Když člověk stráví dost dlouhou dobu na bojišti, zvykne si na to, co bojišti vládne. A tak ho Sadeasův zkrvavený a zohavený obličej nijak nešokoval. Jedno oko měl propíchnuté a rozbité čepelí, kterou mu kdosi vrazil až do mozku. Kolem rány prosakovala krev a tekutina, ale všechno už bylo zaschlé.

Bodná rána nožem do oka byla smrtící i pro člověka, který měl kompletní výstroj i s helmou. Byl to manévr, který se cvičil v rámci přípravy na bojiště. Jenže Sadeas na sobě výstroj neměl a na bojišti nebyl.

Dalinar se k němu sklonil a zkoumal tělo, které teď leželo na stole, v mihotavém světle olejových lamp.

„Vražda,“ poznamenala Navani, zakroutila hlavou a mlaskla. „To není dobrý.“

Za nimi se shromáždili Adolin s Renarinem a pár mostařů. Naproti Dalinarovi stála Kalami, štíhlá žena s oranžovými očima, jedna z jeho služebně starších písařek. Její manžel Teleb padl v bitvě proti Pustonošům. Dalinar jí chtěl nechat volno, protože chápal, jak těžké časy na ni teď dolehly, ale ona trvala na tom, že bude pracovat.

U všech bouří, už mu zbylo tak málo zkušených úředníků. Caela ztratili v kolizi věčné bouře s velebouří. Zahynul pár okamžiků před tím, než by se byl dostal do bezpečí. Za Sadeasovu zradu u Věže zaplatili životem Ilamar a Perethom. Zůstal jim jediný velkopán, Khal. Ten se však ještě zotavoval ze zranění, které utrpěl v boji proti Pustonošům. Tajil je před ostatními, dokud nebyli všichni v bezpečí.

Zraněn byl i král Elhokar, protože v době, kdy vojsko bojovalo u Naraku, se do paláce dostali vrazi. Také se stále ještě zotavoval. Dalinar tedy nevěděl, jestli se přijde podívat na Sadeasovo tělo.

Prostě proto, že neměl Dalinar dost svých lidí, přišli do místnosti další – velkokníže Sebarial se svou partnerkou Palonou. Bez ohledu na Sebarialovu pověst to byl jeden ze dvou žijících velkoknížat, která reagovala na Dalinarovu žádost o spoluúčast v tažení na Narak. Dalinar se musel na někoho spolehnout, a většině velkoknížat nevěřil ani co by se za nehet vešlo.

Sebarial spolu s Aladarem, který však dosud nedorazil, se tak měli stát základem nového Aletkaru. Pomáhej Všemohoucí.

„No tak!“ prohlásila Palona s rukama v bok, když se podívala na Sadeasovu mrtvolu. „Máme o problém míň.“

Všichni přítomní se na ni podívali. „No co?“ ohradila se. „Neříkejte mi, že vás to nikoho nenapadlo.“

„Tohle nevypadá dobře, Jasnopane,“ poznamenala Kalami. „Všichni se na to budou dívat stejně jako ti vojáci venku. Budou předpokládat, že jste ho nechal zavraždit.“

„Nějaká stopa po jeho Střepkordu?“ zeptal se Dalinar.

„Ne, pane,“ odpověděl jeden z mostařů. „Ten, kdo ho zabil, ho asi vzal.“

Navani pohladila Dalinara po rameni. „Já bych to neřekla tak jako Palona, ale fakt je, že se tě pokusil nechat zabít. Snad je to takhle dobře.“

„Není,“ odpověděl Dalinar chraplavým hlasem. „My ho potřebujeme.“

„Já vím, že jste zoufalý, Dalinare,“ vložil se do hovoru Sebarial. „Svědčí o tom už to, že jsem tady. Ale přece jsme neklesli tak hluboko, abychom si tu přáli mít mezi sebou Sadease. Já s Palonou souhlasím. Je dobře, že jsme se ho zbavili.“

Dalinar zvedl hlavu a podíval se na všechny v místnosti. Sebarial a Palona. Teft a Sigzil, velitelé ze Čtvrté mostní. Hrstka dalších vojáků, včetně mladé ženy, která ho přivedla. Jeho synové, vyrovnaný Adolin a nevyzpytatelný Renarin. Navani, která má ruku na jeho rameni. A stárnoucí Kalami. Ta před ním stála se sepjatými rukama a upřeným pohledem a pokyvovala hlavou.

„Vy s tím všichni souhlasíte, co?“ zeptal se.

Nikdo nic nenamítal. Ano, tahle vražda pošpiní Dalinarovu pověst a oni sami by jistě nezašli tak daleko, aby Sadease chtěli zabít. Ale když už se to stalo... no, proč ronit slzy?

Dalinarovi se honily hlavou vzpomínky. Dny strávené se Sadeasem, když společně poslouchali Gavilarovy velké plány. Poslední večer před Gavilarovou svatbou, když se Sadeasem popíjeli na divokém večírku, který jeho jménem Sadeas uspořádal.

Bylo těžké smířit se s tím, že tenhle mladší muž, přítel se zavalitou tváří, tady před ním leží mrtvý na stole. Dospělý Sadeas byl vrah, jehož zrada si vyžádala životy mnoha lidí. Za ty, kteří zůstali bez pomoci v bitvě u Věže, cítil Dalinar nakonec při pohledu na mrtvého Sadease zadostiučinění.

A to mu dělalo starost. Přesně věděl, jak se ostatní cítí. „Pojďte se mnou.“

Nechal tělo na stole a vyšel z místnosti. Prošel kolem Sadeasových stráží, které se rychle vrátily. Postarají se o tělo. Snad stačil uklidnit situaci natolik, že se Sadeasovi a jeho lidé nepustí do křížku. Nejrozumnější v tuto chvíli bylo odvést Čtvrtou mostní pryč.

Dalinarova družina ho následovala chodbami s olejovými lampami v rukou. Zdi byly plné čar – přirozených střídajících se různobarevných vrstev vzniklých možná vysycháním bahna. Nevinil vojáky, že ztratili Sadeasovu stopu. Ztratit se bylo na tomhle místě plném chodeb, které mizely kdesi v temnotě, neuvěřitelně snadné.

Naštěstí měl tušení, kde asi jsou, a vedl své lidi na vnější stranu věže. Tady prošli prázdnou místností a vyšli ven, na jeden z mnoha podobných, terasovitě vybíhajících širokých balkonů.

Nad ním se tyčila obrovská věž města Urithiru, nápadně vysoká. Stála proti horám. Tvořila ji soustava deseti prstencovitých pater, z nichž každé mělo osmnáct úrovní. Věž zdobily akvadukty, okna a takovéto balkony. Spodní patro mělo po obvodu široké vyčnívající kamenné sekce. Každá představovala samostatnou plošinu. Byly lemované kamenným hrazením, kde skála sahala až do hlubin roklí mezi vrcholy hor. Zprvu smysl těchto širokých kamenných plošin nechápali. Odhalily ho až brázdy v kameni a květináče na jejich okrajích. Sloužily jako pole. Každé patro věže tak mělo svou zahradu, která se obdělávala navzdory chladu. Jedno z těchto polí se táhlo až pod tento balkon, o dvě patra níž.

Dalinar došel na okraj balkonu a položil ruce na hladké kamenné hrazení. Ostatní se shromáždili za ním. Cestou přibrali Velkoknížete Aladara, vysoce postaveného Aleta s prořídými vlasy a tmavou pletí. Doprovázela ho jeho dcera May, drobná a pohledná, asi dvacetiletá žena s tmavými očima a kulatým obličejem. Výrazně černé aletské vlasy měla krátké a kolem obličeje zvlněné. Navani jim šeptala novinu o Sadeasově smrti.

Dalinar mávl rukou do chladného vzduchu a ukázal na druhou stranu od balkonu. „Co tam vidíte?“

Mostaři se shlukli k sobě a dívali se z balkonu. Rozrostli se ještě o Herdaze. Už měl dvě ruce, druhou si vytvořil pomocí Bouřné záře. U Kaladinových lidí se začínaly projevat schopnosti větroborců – i když to byly schopnosti ne rytířů, ale panošů. To jim Navani vysvětlila jako schopnosti vázané na jejich vůdce, plnoprávného rytíře Paprsku.

Muži ze Čtvrté mostní se nespoutali s vlastními spreny, a i když se u nich projevovaly schopnosti větroborců, když Kaladin odletěl do Aletkaru varovat svou rodinu před věčnou bouří, ostatní své schopnosti po tu dobu ztratili.

„Co vidím?“ poznamenal Herdaz. „Vidím mraky.“

„Spoustu mraků,“ dodal další mostař.

„A nějaký hory,“ přidal se třetí. „Vypadají jako zuby.“

„Né, jako rohy,“ opravil ho Herdaz.

„My jsme nad bouří,“ přerušil je Dalinar. „Takže se nám dobře zapomene na všechny bouře, kterým musí ostatní lidi čelit. Věčná bouře se vrátí a s ní znova přijdou Pustonoši. Musíme mít na paměti, že tohle město – s naším vojskem – bude za chvíli jedinou baštou klidu a pořádku na celém světě. Naše povinnost a naše poslání je tedy vést ostatní.“

„Pořádku?“ zarazil se Aladar. „Dalinare, viděl jste naše vojáky? Není to ani šest dní, co bojovali naprosto nemyslitelnou bitvu, a i když jsme se zachránili, tak ve skutečnosti jsme *prohráli*. Roionův syn je zoufale nepřipravený postarat se o to, co mu zbylo z jeho knížectví. A ti nejsilnější – Tanadal a Vamah – *zůstali doma* v táborech!

„A ti, co přišli, už se mezi sebou stačili rozhádat,“ dodala Palona. „Smrt starýho Torola jim jenom dá další důvod k nespokojenosti.“

Dalinar se otočil a chytil se oběma studenýma rukama kamenné stěny podél balkonu. Proti němu foukal chladný vítr a na jeho křídlech poletovalo několik větrných sprenů v podobě průsvitných stuh.

„Jasnopaní Kalami,“ zeptal se Dalinar, „co víte o Spouštích?“

„Prosím?“ podivila se a zaváhala.

„No o Spouštích. Přece jste studovala učení vorinismu, ne? Můžete nám říct něco o Spouštích?“

Kalami si odkašlala. „Byla to ztělesněná zkáza, Jasnopane. Spouště byly tak ničivé, že po každé zůstalo lidstvo významně ochromené. Zdecimovaná populace, zmrzačená společnost, mrtví badatelé. Po každé z nich trvalo lidstvu celé generace postavit se zase na nohy. V písních se zpívá, jak se následky Spouští kumulovaly a lidé se propadali hloub a hloub, až Heraldí odešli a nechali tu lidem Střepkordy a fabriály, a když se vrátili, měli lidi už jenom hole a kamenné sekery.“

„A Pustonoši?“ pokračoval Dalinar.

„Ti přišli ničit,“ odpověděla Kalami. „Ti měli cíl vyhladit lidstvo z povrchu Rošáru. Byly to beztvary monstra – někdo říká, že duchové mrtvých, jiný, že spreni Prokletí.“

„Budeme muset najít cestu, jak tomuhle zabránit, aby se to už neopakovalo,“ řekl Dalinar tiše a otočil se zpátky k ostatním. „My jsme ti, u koho musí svět hledat ochranu. My musíme dokázat, že umíme být stabilní a spolehliví.“

A to je důvod, proč se nemůžu radovat z pohledu na mrtvého Sadease. Byl to trn v mém oku, ale byl to schopný generál a chytrý člověk. Potřebovali bychom ho. Než tohleto skončí, potřebujeme každého, kdo je schopný bojovat.“

„Dalinare,“ ozval se Aladar, „já jsem taky vždycky brblal stejně jako ostatní velkoknížata. Ale po tom, co jsem viděl na bojišti... ty červený oči... Pane, jdu s vámi. Budu vás následovat až na samotný konec všech bouří. Co chcete, abych udělal?“

„Máme málo času, Aladare, jmenuji vás Velkoknížetem pro informace, a dávám vám do správy soudu a zákon v tomhle městě. Zaveďte v Urithiru řád a zajistěte, aby si všichni jasně vymezili svoje území a kontrolu v něm. Vytvořte si jednotku policie a hlídejte chodby. Udržujte klid a předcházejte šarvátkám mezi vojáky, jako byla ta, co jsme tady krotili.“

Sebariale, vás jmenuju Velkoknížetem pro obchod. Postarejte se o naše zásoby a zajistěte v Urithiru tržiště. Chci, aby se tahle věž proměnila ve fungující město, nejenom v dočasné tábořiště.“

Adoline, ty dohlídni na to, aby mělo vojsko výcvikový režim. Spočítej jednotky, který nám zbyly, od všech velkoknížat a dej jim na vědomí, že jejich kopí budou potřeba na obranu Rošáru. Dokud zůstávají tady, podléhají mému velení jako Velkoknížete pro válku. Rozdrtíme to jejich handrkování tíhou výcviku. Máme pod kontrolou proměňovače a máme pod kontrolou potraviny. Jestli chtějí přídělý, budou muset poslechnout.“

„A my?“ zeptal se ošuntělý velitel Čtvrté mostní.

„Vy dál zkoumejte Urithiru s mými hlídkami a úředníky,“ odpověděl Dalinar. „A dejte mi vědět, jakmile se vrátí váš kapitán. Doufejme, že přinese z Aletkaru dobré zprávy.“

Zhluboka se nadechl. A v myslí mu jako z dálky neustále zněl hlas. *Spoj je. Buď připravený na příchod nepřítelova šampiona.*

„Naším prvořadým cílem je zachránit Rošár,“ dodal Dalinar tiše. „Viděli jsme, jakou cenu musíme zaplatit za to, že nejsme jednotní. Kvůli tomu se nám nepodařilo zastavit věčnou bouři. Ale to byla jenom zkouška, takový šermířský zápas před vlastní bitvou. Než přijde Spoušť, najdu způsob, jak udělat to, co nedokázal můj předchůdce Sluncejas. *Sjednotím Rošár.*“

Kalami tiše zalapala po dechu. Nikdo nikdy nesjednotil celý kontinent – ani za šinských invazí, ani na vrcholu hierokracie, ani když přišel Sluncejas. Tohle je jeho úkol. Tím si je stále jistější. Nepřítel přijde v té nejhrůznější podobě – Odvolaní a Pustonoši. A záhadný šampion v temné zbroji.

A Dalinar jim se sjednoceným Rošárem odolá. Je velká škoda, že se mu nijak nepodařilo přesvědčit Sadease, aby se k němu připojil.

Ach, Torole, běželo mu hlavou. Co my jsme mohli společně dokázat, kdybychom nebyli rozdělení...

„Otče?“ vytrhl ho ze zamýšlení tichý hlas. Renarin. Stál mezi Šalán a Adolinem. „Zapomněl jsi na nás. Na mě a Jasnost Šalán. Co dáš za úkol nám?“

„Trénovat,“ odpověděl Dalinar. „Brzy přijdou další rytíři Paprsku a vy je budete muset vést. Paprsek býval naší největší zbraní proti Pustonošům. Bude se jí muset stát zase.“

„Otče, ale já...“ Renarin marně hledal slova. „Já jen... Já? Já nemůžu. Já neumím... a vůbec...“

„Synu,“ odpověděl Dalinar a došel až k němu, „já ti věřím. Všemohoucí a spreni ti dali schopnosti chránit a bránit tenhle národ. Tak je využij. *Ovládni* je a pak mi přijď ohlásit, co už umíš. Myslím, že jsme všichni zvědaví, co to bude.“

Renarin tiše vydechl a potom přikývl.

PŘED TŘICETI ČTYŘMI LETY

Skalní pupeny praskaly Dalinarovi pod těžkými botami jako lebky. Mířil přes hořící pole. Jeho elitní jednotka pochodovala za ním. Byl to výběr vojáků jak plavookých, tak tmavých. Nebyla to čestná stráž, protože Dalinar strážce nepotřeboval. Byli to prostě lidé, které pokládal za natolik kompetentní, že mu nedělali potíže.

Kolem něho doutnaly skalní pupeny. Mech vyprahlý dlouhým letním horkem a suchem mezi bouřemi se chvílemi vzňal a zapálil skořápky skalních pupenů. Mezi nimi tančili ohniví spreni. A Dalinar, jako by sám byl spren, se řítil kouřem a důvěřoval své bytelné zbroji a pevným botám, že ho uchrání před ohněm.

Nepřítel, kterého ze severu tlačilo Dalinarovo vojsko, se stáhl zpátky do města, které měli právě před sebou. Dalinar – i když to nebylo jednoduché – čekal, aby mohl vyrazit se svou elitou do útoku.

Nečekal ovšem, že nepřítel jim v zoufalé snaze zničit svou vlastní úrodu zapálí planinu pod nohama, jen aby Dalinarovi odřízl přístup z jihu. No, ohně ať si vezme Spoušť. I když některé z jeho vojáků kouř udolal, většina s ním zůstala. Napadnou nepřítel a zatlačí ho zpátky ke své hlavní armádě.

Kladivo a kovadlina. Jeho oblíbená taktika, která nepříteli nedala možnost útěku.

Když Dalinar vyběhl ze zakouřeného pole, narazil na několik linií kopiníků, kteří se spěšně řadili do útvaru na jižní straně města. Kolem nich se jako rudé pramínky rostoucí ze země a plápolající ve větru hemžili spreni očekávání. Nízké hradby byly strženy v boji před několika lety, a tak byly jediným opevněním pro vojáky hromada sutí a široký skalní hřeben na

východní straně, který vytvářel přirozený větrolam proti bouřím a umožnil tomuto místu roztáhnout se do krajiny jako skutečné město.

Dalinar volal na nepřátelské vojsko a tloukl mečem – obyčejným dlouhým mečem – do štítu. Na sobě měl robustní krunýř, otevřenou helmu a okovaně boty. Kopiníci před ním váhali, když se z kouře a plamenů vyvalila s krvežiznivým kakofonickým pokřikem jeho elita.

Několik kopiníků zahodilo zbraně a uteklo. Dalinar se zašklebil. Nepotřebuje Střepkord, aby je zastrašil.

Řítil se na nepřátele jako balvan valící se lesem mladých stromků a od jeho meče odlétaly gejzíry krve. Dobrý boj, to je především setrvačnost. Nezastavovat se. Nemyslet. Hnat se dopředu a přesvědčit nepřátele, že už jsou prakticky mrtví. Nebudou klást tak velký odpor, až je člověk požene na tu jejich hranici, kterou si sami zapálili.

Kopiníci horečně mávali zbraněmi – ani ne tak ve snaze zabít, jako v zoufalém úsilí toho šílence zastavit. Jejich řady se rozpadaly, protože se jich příliš mnoho věnovalo jenom jemu.

Dalinar se smál a odrážel kopí štítem. Jednomu střelci mečem rozpáral břicho. Muž ve smrtelné agonii upustil kopí a jeho sousedi se začali zděšeně rozestupovat. Dalinar se na ně s výkřikem vrhl a zabil je mečem, na kterém ještě zůstala krev jejich kamaráda.

Dalinarova elita zaútočila na nyní prolomenou linii a teprve teď začalo pravé krveprolití. Dalinar se hnal dopředu čirou silou setrvačnosti, dokud se nedostal k nepřátelské zadní linii. Zhluboka dýchal a otíral si z obličeje pot s prachem. Vedle něho se plazil po zemi mladý kopiník a nechával za sebou krvavou stopu. Plakal a volal maminku. Spreni strachu se mísili s oranžovými šlachovitými spreny bolesti. Dalinar zakroutil hlavou a vrazil chlapci meč do zad, když se k němu přiblížil.

Vojáci často volali své matky, když umírali. Bez ohledu na to, jak byli staří. Viděl to dělat pány se šedými vousy i děti. *Tenhle nebyl o moc mladší než já*, pomyslel si Dalinar. Mohlo mu být tak sedmnáct. Jenže Dalinar se nikdy necítil mladý, bez ohledu na to, kolik mu bylo let.

Jeho elita rozdělila nepřátelskou linii na dvě. Dalinar tančil mezi nimi a odhodil zkrvavený meč. Připadal si soustředěný, vzrušený, ale stále to ještě nebyla ta pravá hnací síla. Proč to pořád nepřichází?

No tak, dělej...

Po ulici proti němu běžela větší skupina nepřátelských vojáků v čele s několika veliteli v červeno-bílém. Z toho, jak se náhle prudce zastavili, soudil, že je šokoval pohled na tolik padlých.

Dalinar vyrazil. Jeho elita uměla být ve střehu, a tak se k němu okamžitě přidalo na padesát mužů – ostatní museli dokončit bitvu s nešťastnými kopiníky. Padesát bude stačit. Z pohledu na přeplněný okraj města usoudil, že víc potřebovat nebude.

Zaměřil se na muže na koni. Na sobě měl brnění, které mělo evidentně

připomínat Střeplát, i když bylo jenom z obyčejné oceli. Chyběla mu elegancie a síla pravého Střeplátu. Přesto ale ten člověk vypadal jako nejdůležitější osoba široko daleko. Snad to bude znamenat i to, že bude nejlepší.

Na scénu vtrhla mužova stráž a Dalinar cítil, jak se v něm cosi pohnulo. Něco jako žízeň, jako fyzická potřeba.

Výzva. On potřebuje *výzvu!*

Vrhl se na prvního člena stráže a zaútočil na něho brutálním výpadem. Bojovat na bitevním poli bylo něco jiného než šermovat v aréně. Dalinar netančil kolem nepřítele a netestoval jeho schopnosti. Tady na bojišti by mu něco takového vysloužilo soupeřův meč v zádech. Naopak, Dalinar vyrazil s mečem přímo proti nepříteli. Ten zvedl štít, aby jeho výpad odrazil. Dalinar několikrát za sebou prudce bodl před sebe jako bubeník, který bubnuje v divokém rytmu. *Bum, bum, bum, bum!*

Nepřítel pevně svíral štít a chránil si hlavu, čímž dával Dalinarovi jasnou převahu a vládu nad situací. Dalinar také zvedl štít a prudce jím strčil do nepřítele. Odtlačil ho od sebe a narušil mu rovnováhu. Teď přišla jeho chvíle.

Soupeř neměl čas plakat a volat matku.

Mrtvé tělo před ním kleslo k zemi. O ostatní se postarala Dalinarova elita. Jasnopán měl volnou cestu. Kdo to je? Velkokníže ze severu. Že by to byl nějaký významný plavook? Nebo... nezaslechl Dalinar někdy při společném plánování s Gavilarem něco o nějakém synovi?

Tenhle muž skutečně vypadal impozantně, když na bílé klisně sledoval bitvu skrze hledí helmy s pelerínou přes ramena. Nepřítel zvedl meč k Dalinarovi na znamení, že přijímá jeho výzvu.

Idiot.

Dalinar zvedl štít a namířil meč a spolehl se na to, že s ním zůstal aspoň jeden z jeho střelců. Zůstal. Jenin vystoupil dopředu, strhl z ramene luk a – než jasnopán stačil překvapeně vykřiknout – střelil koně do hrudi.

„Nenávidím střílet koně,“ bručel Jenin, když kůň bolestně zaržál. „To je jako hodit tisíc bromů do moře, u všech bouří, Jasnopane.“

„Koupím ti dva, když tohle vyhrájeme,“ odpověděl Dalinar, když se jasnopán svalil z koně. Dalinar pobíhal ve změti lesknoucích se podkov a bolestných výkřiků a hledal na zemi soupeře. Potěšilo ho, když viděl, že nepřítel vstává.

Střetli se a horečně se na sebe vrhli. Klíčovým momentem života je totiž hybná síla a setrvačnost. Naber směr a na nic se neohlížej – ani na člověka, ani na bouři. Dalinar tloukl nepřítele a zaháněl ho stále dál, zuřivý a vytrvalý.

Připadal si, jako kdyby vyhrával zápas, situaci měl pod kontrolou, dokud neuhodil soupeře štítem a – v okamžiku největšího napětí – cítil, jak něco *prasklo*. Jeden z řemenů, kterými měl štít připoutaný k ruce, se přetrhl.

Soupeř okamžitě zareagoval. Strčil do Dalinarova štítu a kroutil jím Dalinarovi kolem ruky, dokud nepraskl i druhý řemen. Štít odskočil a upadl.

Dalinar zavrával a rozmáchl se mečem ve snaze odrazit ránu, která nepřišla. Jasnopán místo ní skočil těsně k Dalinarovi a uhodil ho svým štítem.

Dalinar uhnul před úderem, který následoval, ale přesto utržil ránu ze strany do hlavy a ztratil rovnováhu. Helma se mu prohnula a pomačkaný kov mu do krve pořezal hlavu. Před očima se mu zatočil celý svět a všechno viděl dvakrát.

On mě přišel zabít.

Dalinar vykřikl a divoce mával mečem, až se mu podařilo soupeři vyrazit zbraň z ruky.

Ten však uhodil Dalinara do obličeje kovovou rukavicí. Rozbil mu nos.

Dalinar upadl na kolena a meč mu vyklouzl z prstů. Soupeř zhluboka oddechoval a mezi přerývanými nádechy klel. Nedostával se mu kyslík. Sáhl za opasek pro nůž.

V Dalinarovi se probudilo silné pohnutí.

Jako by se v něm vznítíl plamen. Prudce se v něm rozhořel, probudil ho k životu a rozjasnil mu zrak. Zvuky boje jeho elity s jasnopánovou stráží postupně utichaly a křik přecházel jen v tiché sténání.

Dalinar se usmál, ale úsměv se mu rychle změnil ve škleb se zařatými zuby. Zrak se mu rozjasnil přesně ve chvíli, kdy jasnopán – nůž v ruce – zvedl hlavu a vyděšeně zavrával a couvl.

Dalinar vykřikl, vyplivl krev a vrhl se na nepřítele. Vyhnul se ráně, kterou na něho soupeř namířil, a vrazil mu do břicha ramenem. V Dalinarově nitru divoce bil rytmus bitvy, rytmus zabíjení a umírání.

Bojový Zápal.

Strčil do soupeře a ten ztratil rovnováhu. Potom začal hledat svůj meč. Mezitím však na něho zavolal Dym a hodil mu sekyru s hákem na jedné straně a úzkou ostrou hlavou na druhé. Dalinar ji chytil v letu a otočil se, zahákl jasnopána hlavou sekyry za nohu a trhl.

Jasnopán upadl za hlasitého řinčení kovu. Než si však Dalinar stačil uvědomit, co se vlastně stalo, dva muži z nepřítelovy stráže se vymanili ze zajetí Dalinarovy elity a šli pánovi na pomoc.

Dalinar se rozmáchl a zabořil sekyru jednomu z nich do boku. Vytrhl ji a znovu se otočil a uhodil sekyrou do helmy jasnopána, který v tom okamžiku vstával ze země. Srazil ho na kolena, sám však sotva stačil topůrkem odrazit meč druhého ze strážců.

Chytil sekyru oběma rukama a zatlačil nahoru. Vyrazil meč strážci z rukou. Meč vyletěl do vzduchu a přeletěl mu přes hlavu. Dalinar udělal krok, až stál strážci tvář v tvář. Cítil jeho dech.

Plivl strážci do očí krev, která mu kapala z nosu, a potom ho kopl do břicha. Otočil se k jasnopánovi, který se mezitím snažil dát na útěk. Zcela pohlcen bojovým Zápalem, Dalinar zavrčel a rozmáchl se sekyrou. Hákem chytil jasnopána za bok, škulb a opět ho srazil k zemi.

Jasnopán upadl a skulil se na stranu. Před očima se mu objevila Da-

linarova letící sekyra. Držel ji oběma rukama a zabodl ostří soupeři do krunýře a skrz krunýř do hrudi. Ozvalo se zapraskání a Dalinar vytáhl ostří zakrvácené.

Jako by tento úder byl signálem, stráže se nakonec prodraly přes Dalinarovu elitu. Dalinar se zašklebil, když je viděl přicházet, a kolem hlavy se mu jako zářivé zlaté koule rojili spreni slávy. Jeho muži připravili luky a vystříleli dobrou desítku šípů na prchající nepřátele. Zatraceně, to byl pocit, porazit početně silnějšího soupeře!

Jasnopán tiše sténal na zemi. „Proč...“ šeptal pod helmou. „Proč zrovna my?“

„Nevím,“ odpověděl Dalinar a hodil sekyru zpátky Dymovi.

„Vy... vy *nevíte*?“ děsil se umírající soupeř.

„Vybírá to bratr,“ odpověděl Dalinar. „Já jen jdu, kam on ukáže.“ Pokynul rukou k umírajícímu jasnopánovi a Dym mu vrazil do podpaží meč a dílo dokonal. Ten člověk bojoval opravdu dobře. Nemělo cenu prodlužovat jeho utrpení.

Objevil se další voják a podával Dalinarovi meč. Měl vyštípnutou část ostří velikosti palce. Zdálo se, že je také ohnutý.

„Máte to strkat do měkkýho, Jasnopane,“ poznamenal Dym, „ne do tvrdýho.“

„Budu si to pamatovat,“ odpověděl Dalinar a odhodil meč stranou. Jeden z jeho lidí mu mezitím obstaral náhradu od jednoho z padlých.

„Je... vám dobře, Jasnopane?“ zeptal se Dym.

„Nikdy mi nebylo líp,“ odpověděl Dalinar poněkud zkresleným hlasem od ucpaného nosu. Bolel jako deset Spouští a brzy se kolem objevila skupinka sprenů bolesti v podobě malých šlachovitých dlaní.

Muži se shlukli kolem něho a společně vyrazili po ulici. Zanedlouho narazili na nepřátele, kteří ještě bojovali, švaní Dalinarovou armádou. Zastavil své muže a zvažoval možnosti. Otočil se k němu velitel elitní jednotky Takka. „Rozkazy, pane?“

„Zaútočte na ty domy,“ odpověděl Dalinar a ukázal na řadu domovů nepřátel. „Uvidíme, jak budou bojovat, když se u toho budou dívat, jak řádíme mezi jejich rodinami.“

„Muži budou chtít rabovat,“ poznamenal Takka.

„Co by mohli rabovat v těchhle chatrčích? Smradlavý prasečí kůže nebo misky ze skalních pupenů?“ Sundal si helmu, aby si otřel krev z obličeje. „Rabovat můžou až potom. Teď potřebuju rukojmí. V tomhle zatraceném městě přece musí být civilisti. Tak je najděte.“

Takka přikývl a vydal rozkazy. Dalinar natáhl ruku a sáhl po vodě. Bude se muset sejít se Sadeasem a –

V tom okamžiku ho cosi uhodilo do ramene. Zahlédl to jenom letmo jako tmavou šmouhu, která dopadla silou výpadu zkušeného zápasníka. Upadl a okamžitě ho ochromila silná bolest na pravé straně.

Zamžoural očima a uvědomil si, že leží na zemi. Z pravého ramene mu čněl šíp s dlouhým tenkým dřikem. Prošel skrz kroužkovou košili v místě, kde se mu krunýř dotýkal paže.

„Jasnopane!“ volal Takka, klekl si k němu a chránil ho vlastním tělem. „U Keleka! Jasnopane, jste –“

„Kdo to u všech Spouští střílel?“ nechápal Dalinar.

„Támhle nahoře,“ odpověděl jeden z jeho mužů a ukazoval na skalní převis nad městem.

„To by to muselo letět skoro tři sta metrů,“ namítl Dalinar, odstrčil Takku stranou a vstal. „To přece není možný –“

Dával pozor, a tak se mu podařilo uhnout z cesty dalšímu letícímu šípu. Dopadl sotva půl metru před ním a zaskřípal na kamenné zemi. Dalinar se na něj chvíli díval a potom vykřikl: „Koně! Kde jsou sakra koně?“

Malá skupinka vojáků přiklusala se všemi jedenácti koňmi a opatrně je vedla přes pole. Dalinar musel uhnout před dalším šípem, než chytil oštěv svého černého valacha Šeráka. Z ramene se zabodnutým šípem mu vystřelovala bolest, ale v tu chvíli cítil ještě cosi silnějšího, co ho hnalo dopředu. A pomáhalo mu to soustředit se.

Tryskem běžel celou cestu, po níž sem přišli, aby zmizel lučištníkovi z dohledu. Za ním běželo jeho deset mužů. Někde tam přece musela být cesta nahoru do toho kopce... Támhle. Kamenité serpentiny tak mírné, že se daly vyběhnout na Šerákovi až nahoru.

Dalinar měl obavy, aby mu kořist neunikla, než se dostane nahoru. Když však vylezl na převis, zasáhl ho šíp, který prošel ochranným krunýřem až k levému rameni a málem ho shodil ze sedla.

Pro všechny Spouště! Dalinar se sotva udržel, jednou rukou svíral oštěv a díval se před sebe, jak střelec – stále ještě v dálce – na skalnatém vršku vystřelil další šíp. A pak další. U všech bouří, byl neuvěřitelně rychlý!

Dalinar strhl Šeráka ke straně a cítil, jak se v něm znovu rozhořel bojový Zápal. Nedbal na bolest a soustředil se na boj.

Lučištník konečně znejistěl a seskočil z vršku dolů, aby utekl.

Během okamžiku se Dalinar v Šerákově sedle přihnal na vršek. Zjistil, že střelec je mladík – mohlo mu být mezi dvaceti a třiceti – s rameny a pažemi tak robustními, že by snad zvedly čalu. Dalinar měl možnost pronásledovat ho dolů, ale místo toho projel na Šerákovi kolem něho a kopl ho zezadu, takže soupeř upadl.

Prudce zastavil koně, až mu projela paží prudká bolest. Do očí se mu vedraly slzy, ale bolest ovládl a otočil se k lučištníkovi, který ležel na hromadě rozházených černých šípů.

Dalinar vyskočil ze sedla. Z každého ramene mu čněl šíp. V tu chvíli ho dostihli jeho muži. Popadl střelce a přitáhl si ho k nohám. Všiml si modrého tetování na jeho tváři. Lučištník lapal po dechu a třeštil na Dalinara oči. Ten si uvědomil, jaký je na něho asi pohled, od hlavy až k patě pokrytého

sazemi, jak proběhl ohněm, obličej zkrvavený od rány na nose a tržných ran na hlavě, a s ne jedním, ale rovnou *dvěma* šípy v těle.

„Čekal jsi, až přijdu o helmu,“ vykřikl Dalinar. „Jsi vrah. Poslali tě, abys mě zabil.“

Mladík udělal grimasu, ale potom přikývl.

„Výborně!“ poznamenal Dalinar a pustil ho. „Ukaž mi ještě jednou tu střelu. Jak daleko je to, Takko? Skoro tři sta metrů – mám pravdu, ne?“

„Přes tři sta,“ odpověděl Takka a zastavil koně. „Ale s výhodou té výšky.“

„I tak,“ poznamenal Dalinar a postavil se na kraj převisu. Ohlédl se na zmateného lučištníka. „No tak? Vem si ten luk!“

„Můj... luk?“ koktal lučištník.

„Copak neslyšíš, chlape?“ vyštěkl Dalinar. „Dělej!“

Lučištník se podíval na deset zachmuřených a nebezpečně vyhlížejících příslušníků elity na koních a moudře se rozhodl poslechnout. Sebral šíp a potom zvedl luk, vyrobený z hladkého černého dřeva, které Dalinar neznal.

„Prošlo to tím zatraceným krunýřem,“ mumlal Dalinar a osahával šíp, který ho zasáhl do levého ramene. Tenhle zásah nevypadal tak zle – šíp sice prošel ocelí, ale tím ztratil setrvačnost. Druhý, na pravé straně, však prošel oky kroužkové košile a způsobil velké krvácení.

Zakroutil hlavou, zastínil si levou rukou oči a pozoroval bojiště. Po pravé straně se utkala vojska a hlavní část jeho nejlepších tam vyrazila na pomoc. Zadní voj strkal na místo civilisty.

„Vyber si nějakou mrtvolu,“ řekl Dalinar a ukázal do prázdného prostoru, kde už bylo po bitvě. „Střel tam někoho, jestli to dokážeš.“

Střelec si olízl rty. Stále vypadal zmateně. Nakonec vytáhl z opasku dalekohled a prohlížel si zbytky bojiště. „Toho modrého, tam, co leží ten převrácený vůz.“

Dalinar zamžoural a přikývl. Takka seskočil z koně, vytasil meč a opřel si ho o rameno. Jako varování. Lučištník natáhl luk a vystřelil jeden šíp z černého dřeva. Letěl přímo a zabodl se do vybraného těla.

U Dalinara se objevil jeden spren úžasu v podobě prstýnku modrého kouře. „Pro Bouřepána! Takko, ještě včera bych byl vsadil půl knížetství, že takováhle střela není možná.“ Otočil se ke střelci. „Jak se jmenuješ, vrahu?“

Mladík zvedl bradu, ale neodpověděl.

„No, to je jedno, vítej v mých elitních jednotkách,“ poznamenal Dalinar. „Sežeňte mu někdo koně.“

„Cože?“ vyděsil se lučištník. „Já jsem se vás pokusil zabít!“

„Jo, na dálku. Z toho plyne, že máš vynikající odhad. Takoví lidi se mi hodí.“

„My jsme ale nepřátelé!“

Dalinar kývl dolů směrem k městu, kde se obklíčené vojsko – konečně po dlouhé bitvě – vzdávalo. „Už ne. Vypadá to, že už jsme spojenci!“

Lučištník si odplivl. „Otroci vašeho bratra, toho tyрана.“

Dalinar si nechal od jednoho ze svých lidí pomoci na koně. „Jestli teda chceš radši zabít, tak budiž. Jinak se k nám můžeš přidat a říct si, co za to chceš.“

„Život mého Jasnopána Jezriara,“ odpověděl lučištník. „Dědice.“

„To je ten...?“ zeptal se Dalinar stranou Takky.

„... co jste ho tam dole zabil? Ano, pane.“

„Má díru v hrudníku,“ řekl Dalinar a otočil se zpátky k vrahovi. „Smůla.“

„Ty... zrůdo! To jste ho nemohli jenom zajmout?“

„Né. Velkoknížata se šprajcla a odmítají uznat bratrovu korunu. Tyhlety hrátky na schovávanou, co tu provozují bohatí plavooci, jenom podněcují lidi k odporu. Jakmile ale budou vědět, že jim došla šťáva, tak snad dostanou rozum.“ Dalinar pokrčil rameny. „Co třeba takhle? Dej se k nám a my nevypleníme tohle město. Teda to, co z něj zbylo.“

Mladík se podíval dolů na kapitulující vojsko.

„Tak bereš?“ zeptal se Dalinar. „Slibuju, že po tobě nebudu chtít, abys zabíjel lidi, co máš rád.“

„No...“

„Výborně!“ ukončil Dalinar debatu, otočil koně a odklusal.

Za okamžik, když k Dalinarovi dojeli i ostatní členové jeho jednotky, byl už zdráhavý lučištník na koni spolu s ostatními. Jak Dalinara pomalu opouštěl bojový Zápal, bolest v jeho pravém rameni sílila, byla ale stále ještě zvladatelná. Bude muset vyhledat lékaře a nechat se ošetřit.

Jakmile se dostali zpátky do města, vydal rozkaz zastavit rabování. Muži mu to budou zazlívát, ale ve městě stejně nic moc není. Bohatství teprve přijde, až se pustí do center knížectví.

Nechal se koněm nést rozvláchným tempem přes město, kolem vojáků, kteří se po cestě zastavili, aby se napili a odpočinuli si. Nos ho stále pátil a musel se hlídat, aby nevdechoval krev. Byl určitě zlomený, což nevěstí nic dobrého.

Dalinar otupěle postupoval dál a snažil se potlačit v sobě ten pocit nicoty a prázdna, který ho vždycky přepadne po bitvě. Tentokrát to bylo nejhorší. Vždycky byl rád, že přežil, ale teď ho čeká návrat k všednímu životu.

Utekly mu popravky. Sadeas už měl hlavy místního velkoknížete a těch jeho úředníků na kůlech. On si vždycky potrpěl na představení. Dalinar prošel kolem ponuré linie vojáků a zakroutil hlavou, když zaslechl tiché zaklení od lučištníka. Bude s ním muset promluvit a zdůraznit, že když na něho střílel, byl to ještě nepřítel. Kdyby se teď o něco pokusil proti Dalinarovi nebo Sadeasovi, bylo by to něco jiného.

„Dalinare?“ ozvalo se za ním.

Zastavil koně a otočil se za zvukem. Skupinou důstojníků se k němu tlačil Torol Sadeas, v oslnivě zlatém Střeplátu, teď už čistě umytém. Byl rudý ve tváři a vypadal mnohem starší než před rokem. Když tohle všechno začínali, byl to ještě vytáhlý mladík. Teď už to ale nebyla pravda.

„Dalinare, to jsou šípy? Pro Bouřepána, chlape, ty vypadáš jako ježek! A co to máš s obličejem?“

„To byla pěst,“ odpověděl Dalinar. A potom kývl směrem k hlavám na kůlech. „Dobrá práce.“

„Ale přišli jsme o korunního prince,“ odpověděl Sadeas. „Určitě povede nějaký odboj.“

„No, to by bylo velkolepý,“ odpověděl Dalinar, „vzhledem k tomu, co jsem s ním udělal.“

Sadeasovi se viditelně ulevilo. „Dalinare, Dalinare... Co bychom si bez tebe počali?“

„Prohráli byste. Sežeňte mi někdo něco k pití a dva lékaře. V tomhle pořadí. A taky, Sadeasi, jsem slíbil, že už necháme město na pokoji. Žádný rabování, žádný rukojmí.“

„Cože jsi?“ vytrřestil oči Sadeas. „Komu jsi to slíbil, prosím tě?“

Dalinar ukázal palcem za sebe na lučištníka.

„Další?“ povzdechl si Sadeas.

„Prvotřídní střelec,“ odpověděl Dalinar. „A loajální.“ Podíval se stranou, kde Sadeasovi vojáci přivedli několik plačících žen, aby si Sadeas nějakou vybral.

„A já se tak těšil,“ broukl Sadeas.

„Já se zase těšil, jak budu dejchat nosem. Jsme živí. Což se o těch klukách, co jsme s nima dnes bojovali, říct nedá.“

„No jo, no jo,“ povzdechl si Sadeas. „Jedno město asi oželíme. Symbolicky. Jako že nejsme bez citu.“ Znovu se podíval na Dalinara. „Musíme ti sehnat nějaký Střepkord a Střeplát, kamaráde.“

„Jako na ochranu?“

„Na ochranu? U všech bouří, Dalinare, zrovna teď mám pocit, že by tě snad nezabila ani lavina. Ne, to jen, že si my ostatní připadáme blbě, když děláš takovýchle věci prakticky neozbrojený!“

Dalinar pokrčil rameny. Nečekal na víno ani na lékaře, ale vrátil se s koněm pro své muže, aby společně ochránili město před rabováním. Když bylo po všem, odvedl koně přes doutnající bojiště do tábora.

Ten den měl odpracováno. Než dostane další možnost, uplynou celé týdny, možná měsíce.

PŘÍSAHY

Vím, že mnohé ženy, které budou tohle číst, v tom uvidí jenom další důkaz, že jsem bezbožný kacír, jak se o mně říká.

- z Času přísahání, předmluva

Dva dny potom, co našli Sadease mrtvého, znovu udeřila věčná bouře. Dalinar procházel svými pokoji v Urithiru, přitahován tou nepřirozenou bouří. Bosý po chladném kameni. Prošel kolem Navani, která seděla u psacího stolu a opět pracovala na svých pamětech, a vešel na balkon, který čněl nad útesy pod Urithiru. Così cítil – praskalo mu v uších a cítil chlad – ještě větší než obvykle – vanoucí z východu. A ještě něco. Chlad uvnitř.

„To jsi ty, Bouřepáne?“ řekl šeptem. „Ten pocit obav?“

Tohleto není přirozené, řekl Bouřepán. Je to neznámé.

„Dřív to nikdy nepřišlo? Když byly Spouště?“

Ne. Je to nové.

Jako vždycky zněl Bouřepánův hlas jakoby z dálky a připomínal vzdálený hrom. Bouřepán neodpověděl Dalinarovi pokaždé a nedržel se v jeho blízkosti. To se dalo předpokládat, protože to byl duch bouří, nemohl být tedy stálý. Přesto však ve způsobu, jak někdy ignoroval Dalinarovy otázky, byla patrná téměř dětinská vzdorovitost. Zdálo se, že to někdy dělá jen proto, aby Dalinara ujistil, že nepřijde, kdykoli ho zavolá.

V dálce se objevila věčná bouře. Její černé mraky osvětlovaly klikaté červené blesky. Naštěstí byla tak nízko na obloze, že ani její vrchní vrstva nedosáhne k Urithiru. Bouře se řtila jako kavalerie, schopná udupat klidné mraky dole.

Dalinar se přinutil pozorovat tu ničivou vlnu temnoty valící se kolem plošiny Urithiru. Brzy to vypadalo, jako by byla jejich osamělá věž maják vyhlížející na temné, zkázonosné moře.

Panovalo děsivé ticho. Šípy rudých blesků neburácely ozvěnou hromu jako obvykle. Jen tu a tam slyšel zapraskání, ostré a šokující, jako kdyby se najednou zlomila stovka větví. Ale zdálo se, že zvuk nekoresponduje se záblesky rudého světla, které přicházely odkudsi z hlubin.

Bouře byla skutečně tak tichá, že slyšel i nenápadné šustění látky, když k němu Navani chtěla nepozorovaně vklouznout. Zezadu ho objala, přitiskla se mu na záda a hlavu si položila na jeho rameno. Oči mu zabloudily dolů a všiml si, že si svlékla rukavici z kryté ruky. Ve tmě to téměř nebylo vidět – štíhlé nádherné prsty s nehty nalakovanými výrazně červeným lakem. Viděl ji ve světle prvního měsíce na obloze a v občasných záblescích červeného světla od bouře, která řádila dole.

„Nějaký další zprávy ze západu?“ zeptal se šeptem. Věčná bouře byla pomalejší než velebouře a na Šinovar uhodila už před mnoha hodinami. Nenabíjela sfery, i když je lidé nechali venku po celou dobu, co bouře řádila.

„Spřeže jsou v jednom kole. Monarchové reagují se zpožděním, ale myslím, že jim brzy dojde, že nás prostě musejí poslouchat.“

„Myslím, že podceňuješ, jak člověku koruna na hlavě zatemní mozek, Navani.“

Dalinar byl nejednou za bouře venku, zvláště zamlada. Sledoval, jak se valí bouřná stěna, jak před sebou žene kameny a odpad všeho druhu, jak blesky rozpoltí oblohu za rachotu hromů. Velebouře byly obrazem toho, co všechno příroda dokáže – divoké, nezkrotné, seslané připomínat člověku, jak je malý a bezvýznamný.

Ale velebouře nikdy nebyly nenávistné. Tahle bouře byla jiná. Byla *mstivá*.

Když se Dalinar díval dolů do té neproniknutelné tmy, měl pocit, že vidí, co bouře způsobila. Jako by na něho dopadlo několik obrazů, které mu byly zlostně hozeny. Jako jakési zážitky bouře, když pomalu kráčela Rošárem.

Pobořené domy, křik jejich obyvatel, kteří bouři podlehli.

Lidé uvěznění na polích, utíkající v záchvatu paniky před nepředvídatelným živlem.

Města bičovaná blesky, proměněná v pouhý stín. Pole, jejichž úroda byla smetena nenávratně pryč.

Obrovský oceán zářících červených očí, které se probouzejí jako sfery náhle nabitě Bouřnou září.

Dalinar pomalu a dlouze vydechl, když se obrazy rozplynuly. „To je pravda?“ zeptal se šeptem.

Ano, odpověděl Bouřepán. Tu bouři řídí nepřítel. On o tobě ví, Dalinare.

Tedy žádná vidina z minulosti. Žádná vyhlídka do budoucnosti. Bylo to jeho království, jeho lidé. Jeho svět. Zhluboka se nadechl. Nakonec se

tedy ukazuje, že střetnutí věčné bouře s velebouří, jehož byli svědkem, když k němu došlo poprvé, nebylo jediné. Tato bouře patrně nebude tak mocná. Nesrovná města se zemí, ale sešle na ně zkázu, víchr, který bude útočit v nárazech, *úmyslně*.

Nepřítel měl větší zájem o menší města. O pole. O lidi, které zastihne nepřipravené a nic netušící.

I když nebyla jeho bouře tak ničivá, jak se obával, i tak si vyžádá spoustu obětí na životech. Města nechá poničená, zvláště ta, která nejsou chráněná ze západu. Co ovšem bylo horší, sebere lidem paršské otroky a udělá z nich Pustonoše a pak je vypustí proti člověku.

Celkem vzato, tato bouře si v Rošáru vybere svou krvavou daň, jakou země dosud nepoznala od... ano, od Spouští.

Zvedl ruku a chytil Navani. Ta na oplátku chytila jeho. „Udělal jsi, co jsi mohl, Dalinare,“ šeptala po chvíli. „Nedávej za všechno vinu sobě.“

„Nedávám.“

Pustila ho a otočila ho na druhou stranu, aby se nedíval do bouře. Na sobě měla župan, který by se zrovna nehodil na veřejnost, ale na druhou stranu nebyl nijak přehnaně vyzývavý.

Až na odhalenou ruku, kterou ho hladila po bradě. „Já ti nevěřím, Dalinare Kholine,“ šeptala. „Já vidím pravdu v tom, jak máš napjatý svaly a sevřené zuby. Já vím, že kdyby tě drtil kámen, tak ty budeš tvrdit, že máš situaci pod kontrolou, a žádat hlášení od vojáků.“

Opojně voněla. A ty její zářivě fialové oči...

„Potřebuješ si odpočinout, Dalinare,“ řekla.

„Navani...“ ohradil se.

Vrhla na něho tázavý pohled. Byla krásná. Mnohem krásnější, než když byli mladí. To klidně odpřísáhne. Protože kde by se dal najít někdo krásnější, než je ona v tuto chvíli?

Chytil ji za hřbet ruky a přitáhl si její rty ke svým. Probudila se v něm vášeň. Přitiskla se k němu a přes tenkou košilkou cítil dotek jejích prsou.

Hltal její rty, její tvář, její vůni. Kolem se objevili jako krystalické vločky sněhu spření touhy.

Vzpamatoval se a ustoupil stranou.

„Dalinare,“ řekla a poodstoupila dál. „Ten tvůj neustálý odpor k milování mě děsí. Budu muset přehodnotit svoje ženský figle.“

„Sebeovládání je pro mě moc důležitý, Navani,“ odpověděl hrubým hlasem. Pevně se držel kamenného hrazení balkonu, až měl bílé klouby na prstech. „Víš, jak to se mnou bylo, když jsem se nekontroloval. Teď to ale nevzdám.“

Vzdychla a přitočila se k němu. Vzala mu ruku a zvedla ji od hrazení a svou rukou vklouzla pod ni. „Já tě nebudu k ničemu nutit, ale potřebuju vědět – takhle to bude pořád? Laškování, tanec okolo horký kaše?“

„Ne,“ odpověděl a díval se upřeně před sebe ven z temné místnosti. „To

by byla jen přehlídka marnosti. Generál ví, že se nesmí pouštět do bitev, které nemůže vyhrát.“

„Takže co?“

„Najdu způsob, jak si s tím poradit. I se sliby.“

Sliby byly klíčové. Slib byl aktem spojení.

„Jak?“ poznamenala a lehce ho štouchla do hrudníku. „Já jsem stejně pobožná jako kterákoliv jiná ženská. Možná víc. Ale Kadaš nás odmítl a Ladent taky. Dokonce i Rušú. Vyjekla, jen jsem se o tom zmínila, a *utekla ven*.“

„Čanada,“ nadhodil Dalinar jméno starší horlivkyně, která stála v čele horlivců ve válečných táborech. „Mluvila s Kadašem a přinutila ho, aby zašel za všemi horlivci. Udělala to, jakmile se doslechla, že se máme rádi.“

„Takže nás žádný horlivec neoddá,“ dodala Navani. „Jsme pro ně prostě příbuzný. Ty trváš na nemožném, a jestli budeš takhle pokračovat dál, tak jistá dáma začne přemýšlet, jestli to vůbec myslíš vážně.“

„Opravdu tě tohle někdy napadlo?“ zeptal se. „Ale upřímně.“

„No... ne.“

„Já tě miluju, Navani,“ odpověděl Dalinar. „Vždycky jsem tě miloval.“

„Tak na čem pak záleží?“ namítla. „Všichni horlivci ať si klidně skončí v Prokletí. S mašlí kolem krku.“

„To se ale hodně rouháš.“

„Já? A kdo tu každému tvrdí, že Bůh je mrtvý?“

„Každému ne,“ poznamenal Dalinar. Vzdychl, pustil jí ruku – zdráhavě – a vrátil se do svého pokoje, který mezitím vyhrál a zároveň i přívětivě osvětlil sud se žhavým uhlím. Fabriál, který vytvářel teplo, už přinesli z tábora, ale ještě neměli Bouřnou záři, aby ho mohli použít. Badatelé tu objevili dlouhé řetězy a klece, v kterých se patrně spouštěly dolů do bouře sfery k nabití, takže budou schopni prázdné sfery nabít, jestli se vůbec ještě vrátí velebouře. V jiných částech světa už začaly moldánky, ale potom zničehonic skončily. Třeba začnou znovu. Nebo naopak přijde ta správná bouře. Nikdo nic neví a Bouřepán ho odmítá zasvětit.

Vešla Navani a zatáhla přes vchod tlustý závěs, aby jim zajistila soukromí. Místnost byla plná nábytku – kolem zdí židle a na nich stočené koberce. Stálo tu dokonce i velké zrcadlo. Reliéfy vlnících se větrných sprenů na stěnách byly oblé a bylo na nich vidět, že je nejdříve někdo vytvořil z květopasího vosku a ten potom proměňovači proměnili ve dřevo.

Všechno mu to sem připravili, jako by se báli, aby velkokníže nežil v obyčejné kamenné místnosti. „Ať mi to tu někdo zítra vyklidí,“ poznamenal Dalinar. „Je na to dost místa ve vedlejší místnosti, můžeme z ní udělat obývací nebo přijímací pokoj.“

Navani přikývla a sedla si na jednu z pohovek. Dalinar sledoval její obraz v zrcadle. Ruku měla stále svůdně odhalenou a plášť, ležerně shozený ke straně, odhaloval šíji, rameno a částečně i nižší partie. Nešlo jí o to, být

právě v tuto chvíli svůdná; prostě jí vedle něho bylo dobře. Tak dobře, že se přenesla přes rozpaky, že ji vidí polonahou.

Bylo dobré, že jeden z nich se ve vztahu chopil iniciativy. I když byl Dalinar nedočkavý a kurážný na bojišti, v intimním životě byl vždycky tím, kdo potřebuje povzbuzení. Stejně jako tehdy před lety...

„Když jsem se minule oženil,“ začal tiše, „tak jsem udělal moc věcí špatně. Vůbec jsem začal špatně.“

„To bych neřekla. Ty sis vzal Šššš pro její Střeplát. Ale spousta sňatků je z rozumu a z politických důvodů. To neznamená, že jsi něco udělal špatně. Jestli si vzpomínáš, tak jsme tě v tom všichni podporovali.“

Jako vždycky místo jména své zemřelé ženy slyšel jenom šumění – jméno se mu v mysli nespojilo s žádným slovem a znělo, jako když vane vítr.

„Já se nesnažím ti ji nahrazovat, Dalinare,“ pokračovala Navani téměř starostlivě. „Já vím, že k ní ještě pořád něco cítíš. To je v pořádku. Vždyť i já mám na ni vzpomínky.“

Ach, jak málo to všichni chápou. Otočil se k Navani, zaťal zuby, aby se obrnil, a řekl to.

„Já na ni žádný vzpomínky nemám, Navani.“

Podívala se na něho a zamračila se, jako by měla pocit, že mu dobře nerozuměla.

„Já si svou ženu vůbec nepamatuju,“ řekl. „Nevybavím si její obličej. Na jejích portrétech vidím jenom šmouhu. Kdykoliv o ní mluvíte, její jméno ke mně nedolehne, jako kdyby ho někdo odfoukl. Nepamatuju si, co jsme si řekli, když jsme se potkali poprvé. Ani si nepamatuju, jestli jsem ji viděl na hostině, když poprvé přijela ke dvoru. Je to všechno jedna velká mlhavá šmouha. Pamatuju se třeba na něco, co mou ženu provázelo, ale nic konkrétního. Prostě je to... pryč.“

Navani zvedla prsty kryté ruky k ústům a podle toho, jak se jí starostlivě prohnulo obočí, Dalinar usuzoval, že musí vypadat jako v posledním tažení.

Klesl do židle vedle ní.

„Alkohol?“ zeptala se tiše.

„Něco víc,“ odpověděl.

Vydechla. „Stará magie. Říkal jsi, že znáš svůj dar i kletbu.“

Přikývl.

„Dalinare...“

„Lidi na mně koukají, když někdo vysloví její jméno,“ pokračoval Dalinar, „a vrhají ty své soucitný pohledy. Vidí, že se tvářím nezaujatě, a připadám jim jako cynik. Usuzují, že tím skrývám bolest. Ono je ale těžký sledovat rozhovor, když polovinu z něj člověk neslyší.“

Navani, možná jsem ji opravdu miloval, nevím. Nepamatuju se na jedinou intimní chvíli, na jedinou hádku, na jediný slovo, který mi kdy řekla. Je prostě pryč a zůstaly po ní jenom trosky, který mi zatemnily mysl. Nepamatuju

si, jak umřela. Přitom se mi ale část toho dne vybavuje. Něco o povstání ve městě proti bratrovi a o tom, že mou ženu zajali jako rukojmí?“

A pak... dlouhý pochod, kdy šel sám a cítil jenom nenávisť a Zápal. To si vybavoval dost živě. Mstil se těm, co mu ženu odvedli.

Navani si sedla vedle Dalinara a položila mu hlavu na rameno. „Kdybych tak uměla udělat fabriál,“ šeptala, „který by rušil takovouhle bolest.“

„Myslím... když jsem ji ztratil, muselo to asi hodně bolet,“ šeptal Dalinar, „když mě to dohnalo k tomuhle. Zůstaly mi jen jizvy. Ale bez ohledu na to, Navani, chtěl bych, aby to mezi náma šlo podle regulí. Jak to má být. Slib, který si před někým dáme.“

„To jsou jenom slova.“

„Slova jsou zrovna teď pro mě moc důležitý.“

Zamyšleně pootevřela rty. „Elhokar?“

„Tohle bych po něm chtěl nerad.“

„Cizí kněz? Třeba z Aziru? To, co tam vyznávají, je skoro vorinismus.“

„To se můžu už rovnou prohlásit kacířem. To už je moc. Vorinskou církev neopustím a nebudu se jí vzpírat.“ Odmlčel se. „Dovolil bych jen jediný krok stranou...“

„No?“ zbystřila.

Zvedl hlavu a otočil pohled ke stropu. „Jedině, že bychom se obrátili k ještě větší autoritě, než jsou oni.“

„Ty chceš, aby nás oddal spren?“ zeptala se pobaveně.

„Bouřepán je poslední pozůstatek Honora,“ odpověděl. „Je to částička samotného Všemohoucího – tudíž to nejbližší k Bohu, co zbylo.“

„No, já nejsem proti,“ odpověděla Navani. „Já bych se nechala oddat klidně od posledního metaře.“

„To je nejlepší způsob, jak by se to dalo zařídit, pokud ovšem bude chtít.“ Podíval se na Navani a potom zvedl obočí a pokrčil rameny.

„To je jako žádost o ruku?“

„... jo?“

„Dalinare Kholine,“ poznamenala, „ty to určitě umíš líp.“

Položil jí ruku ze zadu na hlavu a dotkl se jejích černých vlasů, které si nechala rozpuštěné. „Líp než ty, Navani? Ne, myslím, že neumím. Myslím, že žádný muž na světě zrovna v tomhle nemá šanci.“

Usmála se a odpověděla mu polibkem.

Dalinar byl kupodivu nervózní, když o několik hodin později jel jedním z fabriálových výtahů až nahoru na vrchol věže Urithiru. Výtah připomínal jeden z mnoha balkonů, které lemovaly obrovskou otevřenou šachtu uprostřed věže – válcovitý prostor rozlehlý asi jako taneční sál, sahající od prvního podlaží po poslední.

Jednotlivá patra města, i když zepředu vypadala jako kruhová, byla ve skutečnosti spíše půlkruhová, s plochou stranou orientovanou k východu.

Okraje nižších splývaly po obou stranách s horami, ale střed byl otevřený směrem na východ. Místnosti nahoře proti této ploché straně měly okna směrem k ní s výhledem směrem k Počátku.

A tady, v této středové šachtě, tvořila tato okna celou jednu stěnu. Z celistvého a neporušeného panelu skla vysokého stovky metrů. Za dne osvětlovala šachtu slunečním světlem. Teď byla temná.

Výtahový balkon se pomalu šplhal podél svislé vyhloubené dráhy ve stěně. Adolin a Renarin jeli s Dalinarem a s nimi ještě pár stráží a Šalán Davarová. Navani už čekala nahoře. Všichni stáli na jedné straně balkonu a nechávali Dalinarovi na druhé straně prostor pro přemýšlení. A nervozitu.

Proč je nervózní? Sotva udržel ruce, aby se mu netrásly. U všech bouří. Vždyť vypadá jako porcelánová panenka a ne jako generál v pokročilém středním věku!

V hloubi svého nitra cítil hřmění. Bouřepán je právě teď komunikativní a on je za to vděčný.

„Překvapuje mě,“ šeptal svému sprenovi, „že jsi na to tak ochotně přistoupil. Jsem vděčný, ale překvapený.“

Já respektuju jakoukoli přísahu nebo slib, odpověděl Bouřepán.

„A co hloupé sliby? Dané ve spěchu a z neznalosti?“

Neexistují hloupé sliby. Slib je to, co odlišuje člověka a pravého sprena od zvířete a podsprena. Je známkou inteligence a svobodné vůle.

Dalinar o tom chvíli přemítal a uvědomil si, že ho ten extrémní postoj vlastně nepřekvapuje. Spreni by *měli* být extrémní, jsou to přírodní síly. Ale uvažoval by takhle sám Honor, Všemohoucí?

Balkon se nezadržitelně blížil nahoru. Fungovalo jen pár výtahů. Za dob dávné slávy Urithiru jezdily všechny najednou. Míjeli jedno neprozkoumané podlaží za druhým a to také Dalinarovi dělalo starost. Zabydluje se tu a připadá si, jako kdyby tábořil v neznámé krajině.

Výtah konečně dojel do cíle a strážci začali otevírat dveře. Byli to muži Třinácté mostní, protože Čtvrté mostní dal jiné úkoly. Její lidé byli na cestě k rytířskému Paprsku, takže měli příliš velkou cenu, než aby vykonávali pouhou ostrahu.

Čím dál neklidnější Dalinar vedl skupinu kolem několika sloupů zdobných výjevy jednotlivých řádů Paprsku. Po schodišti došel k padacím dveřím vedoucím přímo na střechu věže.

I přesto, že bylo každé vyšší podlaží menší než ta pod ním, byla střecha široká skoro sto metrů. Nahoře byla zima, ale někdo už tu připravil sudy se žhavým uhlím a pochodně. Noc byla neuvěřitelně jasná, a jak byli vysoko, kroužili kolem nich bizarními obrazy hvězdní spreni.

Dalinar nějak pořád nevěděl, jak brát skutečnost, že nikdo – ani jeho synové – nekomentoval oznámení, že se hodlá oženit uprostřed noci na střeše věže. Když došel pro Navani, překvapilo ho, že někde objevila tradiční svatební korunu. Měla složitý útes proplétaný nefrity a tyrkysy. Šaty

měla červené, protože to byla barva štěstí. Byly vyšívané zlatem a stráženy mnohem volněji než tradiční hava, se širokými rukávy a lichotivě přehozenou šálou.

Neměl si Dalinar taky najít nějaké tradičnější oblečení? Najednou si připadal vedle Navani v jejím okázalém svatebním oděvu omšele a obyčejně.

Vedle Navani stál Elhokar ve zlatém plášti a volné takamě pod ním. Byl bledší než obvykle. Během posledních moldánek čelil nepodařenému pokusu o atentát, při němž málem vykrvácel. V poslední době hodně odpočíval.

I když se rozhodli upustit od tradičně extravagantní aletské svatby, pozvali pár hostů. Přišel Jasnopán Aladar s dcerou, Sebarial s partnerkou a Kalami s Tešáv šly za svědky. Uklidnil se, když je viděl, protože se obával, že Navani by nikoho, kdo by byl ochoten svatbu úředně zaznamenat, nenašla.

Hrstka Dalinarových úředníků vytvořila průvod. Na jeho úplném konci si Dalinar všiml někoho, koho by tam nikdy nečekal. Přišel horlivec Kadaš. Ve zjizvené vousaté tváři sice neměl zrovna radostný výraz, ale přišel, a to bylo dobré znamení. Možná, že při tom všem, co se právě na světě děje, nevyvolá svatba velkoknížete s jeho ovdovělou švagrovou takové pobouření.

Dalinar došel k Navani a vzal její ruce do svých. Jednu ruku měla zapnutou v rukávu, druhou teplou na dotek. „Jsi nádherná,“ řekl. „Jak sis tohle všechno obstarala?“

„Dáma musí být připravená na všechno.“

Dalinar se podíval na Elhokara. Ten se uklonil. *Toble ještě víc zkomplikuje naše vztahy*, pomyslel si Dalinar a tutéž myšlenku četl i v synovcově tváři.

Gavilar by nebyl spokojený, jak se s jeho synem jednalo. Navzdory svým nejlepšímu úmyslům Dalinar chlapce odsunul do pozadí a chopil se veškeré moci. Všechno se ještě vystupňovalo Elhokarovým dlouhým zotavováním, během něhož si Dalinar zvykl rozhodovat o všem sám.

Přesto by Dalinar musel sám sobě lhát, kdyby tvrdil, že to všechno takhle od začátku chtěl. Dělal, co mohl, pro blaho Aletkaru, pro blaho Rošáru, nicméně při tom – krok za krokem – usurpoval trůn, přestože tvrdil, že nic takového nemá ani v nejmenším v úmyslu.

Dalinar jednou rukou pustil Navani a položil ruku synovci na rameno. „Promiň, chlapče.“

„Takhle se vždycky omlouváš, strýci,“ odpověděl Elhokar. „A v ničem ti to stejně nezabrání, ale já si ani nemyslím, že by mělo. Tvůj život je prostě takový, že co chceš, to si vezmeš. My ostatní se z toho musíme poučit, abychom s tím dokázali žít.“

Dalinar se bolestně zašklebil. „Musím s tebou probrat důležité věci. Plány, které by se ti mohly líbit. Ale dnes tě jenom žádám o požehnání, jestli mi ho můžeš dát.“

„Jestli to udělá maminku šťastnou,“ odpověděl Elhokar, „tak budiž.“ Políbil matku na čelo a potom odešel přes střechu na druhou stranu.

Dalinar se nejdřív obával, že odjede dolů, ale zastavil se o kus dál u barelu s ohněm a hřál si ruce.

„No,“ poznamenala Navani, „tak už tady chybí jenom ten tvůj spren, Dalinare. Jestli –“

Nad střechou se prohnal silný poryv větru, který s sebou nesl vůni vzdáleného deště, mokřých kamenů a popraskaných větví. Navani zalapala po dechu a přitiskla se k Dalinarovi.

Z oblohy sestoupila postava. Bouřepán byl obrovský a všezahrnující. Jeho tvář se táhla od obzoru k obzoru a vladařsky shlížela na lidi. Vzduch byl najednou podivně klidný a všechno jako by pobledlo. Jako by na chvíli všichni vystoupili mimo prostor a čas.

Plavooci a strážci šeptali, někteří křičeli. I Dalinar, který to čekal, bezděky o krok couvl – a odolával nutkání se před sprenem skrčit.

SLIBY, hřímal Bouřepán, JSOU DUŠÍ SPRAVEDLIVOSTI. POKUD CHCETE PŘEŽÍT NADCHÁZEJÍCÍ BOUŘI, MUSÍ VÁS VÉST SLIBY.

„Já mám sliby rád, Bouřepáne,“ volal k němu zpátky Dalinar. „Jak víš.“

ANO. JSI PO TISÍCILETÍ PRVNÍ, KDO SE SE MNOU SVÁZAL. Potom Dalinar cítil, že spren přesouvá svou pozornost k Navani. A TY? MAJÍ SLIBY VÝZNAM PRO TEBE?

„Správné sliby,“ odpověděla Navani.

A SLIB TOMUTO MUŽI?

„Slibuji a přísahám před ním a před vámi a kýmkoliv dalším, kdo chce poslouchat. Dalinar Kholin je můj a já jsem jeho.“

UŽ JSI ALE DŘÍV SLIB PORUŠILA.

„Každý někdy porušil slib,“ odpověděla Navani směle. „Jsme jenom křehké a hloupé bytosti. Tenhle ale neporuším. Přísahám.“

Bouřepán vypadal spokojeně, i když to zdaleka nebyl tradiční aletský manželský slib. POUTOTEPČE? pokračoval Bouřepán.

„Já přísahám totéž,“ řekl Dalinar a přivinul se k Navani. „Navani Kholinová je moje a já jsem její. Miluju ji.“

BUDIŽ TEDY.

V tuto chvíli Dalinar čekal hromy, blesky nebo nějakou jinou nebeskou fanfáru. Nestalo se však nic, pouze minul ten zvláštní pocit bytí mimo čas. Vánek utichl, Bouřepán zmizel. Nad hlavami všech shromážděných se jako prstýnky kouře objevili modraví spreni úžasu. Jenom Navani měla nad hlavou spreny slávy v podobě roztančených zlatých světélek. Sebarial si zamyšleně třel spánek, jako by se snažil racionálně pojmout, co se to vlastně stalo. Dalinarovi noví strážci svésili ramena a najednou vypadali velmi unaveně.

Adolin – protože to byl Adolin – obdivně výskl. Rozběhl se v hejnu sprenů radosti v podobě modrých lístků. Vrhł se na Dalinara a Navani a vřele je oba objal. O něco rezervovaněji přišel Renarin, ale z jeho širokého úsměvu bylo zřejmé, že má stejnou radost jako bratr.

Následovalo chaotické třesení rukama a slova díků.

Protože Dalinar s Navani trvali na tom, že dary nejsou potřeba, tuto část ceremonie přeskočili. Zdálo se, že prohlášení Bouřepána bylo samo o sobě natolik dramatické, že je všichni přijali bez dalších obřadů jako závazek. I Elhokar, navzdory svému dotčení, před odchodem zpátky dolů matku objal a Dalinara poklepal po rameni.

Zbýval už jenom Kadaš. Čekal až na konec. Stál se sepjatýma rukama, dokud všichni ze střechy neodešli.

Dalinarovi připadal Kadaš v horliveckém rouchu vždycky nepatřičný. I když nosil tradiční, do hranata zastřiženou bradku, byl jiný než horlivci, které Dalinar znal. Byl to voják štíhlé postavy s hrdým držetím těla a pronikavýma fialovýma očima. Na oholeném temeni měl klikatou starou jizvu, která svědčila o tom, že Kadašův předchozí život nebyl zdaleka zasvěcený míru a službě Bohu, ale že to byl život válečníka.

Dalinar pošeptal Navani pár slov. Navani potom odešla o podlaží níž, kde nechala připravit pohoštění a víno. Dalinar odhodlaně došel ke Kadašovi. Radost z toho, že konečně udělal to, co tak dlouho odkládal, mu dodávala sebevědomí. Oženil se s Navani. Byla to radost, o kterou přišel v mládí a v kterou v důsledku toho už nikdy nedovolil znovu doufat.

Nebude se za to omlouvat. Nikdy.

„Jasnopane,“ oslovil ho Kadaš tiše.

„Dáme přednost formalitám před starým přátelstvím?“

„Přál bych si, abych tady teď mohl stát jako starý přítel,“ odpověděl Kadaš tiše. „Musím to ohlásit, Dalinare. Církev to nepotěší.“

„No, jistě nemůžou moje manželství popřít, když mu požehnal sám Bouřepán.“

„Spren? Ty čekáš, že uznáme autoritu sprena?“

„Pozůstatek Všemohoucího.“

„Dalinare, tohle je *kacířství*,“ namítl Kadaš ublíženě.

„Kadaši. Ty víš, že já žádný kacíř nejsem. Bojoval jsi vždycky vedle mě.“

„A to mě má přesvědčit? Vzpomínky na to, co jsme spolu dělali, Dalinare. Já si vážím toho, jakým člověkem ses stal. Neměl bys mi připomínat, jakým jsi býval.“

Dalinar se zarazil a v hlavě se mu rozvířily vzpomínky, které si nevybavil už mnoho let. Jedna ho překvapila. Kde se najednou vzala?

Vybavil se mu obraz Kadaše od hlavy k patě v krvi. Klečel a zvracel, dokud mu nezůstal žaludek úplně prázdný. Tvrdý voják, kterého potkalo něco, co jím otřásl.

Druhý den se rozhodl stát se horlivcem.

„Průrva,“ šeptal Dalinar. „Rathalas.“

„Není potřeba vykopávat zpátky na povrch zlé časy,“ odpověděl Kadaš. „Teď nejde o... ten den tenkrát, Dalinare. Teď jde o dnešek a o to, co jsi šířil mezi písaři. Ty řeči o tom, co jsi viděl ve svých vidinách.“

„Ty vidiny, to bylo svatý poselství,“ odpověděl Dalinar a zamrazilo ho. „Od Všemohoucího.“

„Svaté poselství, že Všemohoucí je mrtev?“ vyhrkl Kadaš. „A zrovna v předvečer návratu Pustonošů? Dalinare, copak nevidíš, jak to vypadá? Já jsem tvůj horlivec, vlastně tvůj otrok. A ano, snad i ještě tvůj přítel. Snažil jsem se vysvětlit koncilu v Kharbrantu a Jah Kevedu, že to myslíš dobře. Vysvětloval jsem horlivcům ve Svatém enklávu, že se vracíš do dob, kdy byli rytíři Paprsku čistí, ještě před jejich zkažením. Vysvětloval jsem jim, že ty vidiny nemůžeš nijak ovládat.“

Ale Dalinare, to bylo před tím, než jsi začal prohlašovat, že Všemohoucí je mrtev. A teď ještě k tomu začneš porušovat konvence a pliveš horlivcům do očí! Osobně si myslím, že nezáleží na tom, jestli ses oženil s Navani. Tenhle zákaz už je zastaralý. Ale to, čeho ses dopustil dnes...“

Dalinar natáhl ruku a položil ji Kadašovi na rameno. Ten však uhnul.

„Starý příteli,“ řekl Dalinar tiše. „Honor je možná mrtvý, ale já jsem cítil... něco jinýho. Něco mnohem většího. Teplo a světlo. Není pravda, že Bůh je mrtev, protože Všemohoucí nikdy Bůh nebyl. Dělal, co mohl, a vedl nás, ale byl to jenom zástupce. Možná něco jako boží posel. Bytost možná podobná sprenům – měl božské schopnosti, ale ne původ.“

Kadaš na něho vytřeštil oči. „Prosím, Dalinare. Tohle už nikdy neopakuj. Myslím, že můžu nějak vysvětlit, co se dnes stalo. Snad. Jenže ty si neuvědomuješ, že pluješ na lodi, která se zmítá v bouři a sotva se drží na hladině, ale ty trváš na tom, že budeš dělat šaškárny na přídi!“

„Já nebudu zatajovat pravdu, pokud ji objevím, Kadaši,“ odpověděl Dalinar. „Právě jsi viděl, že jsem doslova svázán se sprenem přísah. Já si nedovolím lhát.“

„Já si nemyslím, že bys lhal, Dalinare,“ namítl Kadaš. „Ale myslím si, že děláš chyby. Nezapomeň, že jsem tam byl. Nejsi neomylný.“

Tam? pomyslel si Dalinar, když Kadaš udělal krok dozadu, uklonil se a odcházel. *Co zase ví, co já ne?*

Díval se za Kadašem. Nakonec zakroutil hlavou a odešel na hostinu s úmyslem vyřídit ji při vši zdvořilosti co nejrychleji. Potřebuje být s Navani. Se svou ženou.

Noční moře

Elbalská zátoka

Hloelská zátoka

HERDAZ

Sadeas

Aladar

Roion

Vamah

Rutar

Danidan

Kholinar

Shulin

JAH KEVED

ETHA

Kholin

NEDOBYTÉ
HORY

Sluncejasový pohoří

Savalaši

Tanada

Rathalas

Roháčské stúty

Shamel

Hatam

Sebarial

Východní korunní země

Roztříštěné Planiny

Betab

Rašir

Smrtící zátočiny

Dumadari

Karanak

Mevanská zátoka

LEDŮZEM

MAPA
ALETKARU,
orientovaná nejvíce
diametrální délkou
od
Severního moře
k
Jižnímu
moři

Pro vaše pohodlí opatřeno komentáři.

Můžu přímo označit okamžik, kdy jsem se rozhodl, že tento text rozhodně musí být sepsán. Ocítl jsem se uvězněný mezi Stínomarem – říší sprenů – a oním světem.

- z Času přísahání, předmluva

Kaladin se vlekl přes pole skalních pupenů. Byl si vědom toho, že na odvrácení katastrofy už je pozdě. Bral to jako svou osobní prohru a ležela mu na srdci jako kámen se zdrcující vahou. Takovou, jakou ho tížily mosty, když je byl nucen nosit sám.

Po tak dlouhé době, kterou strávil na východní straně bouřiště, už skoro zapomněl, jak vypadá úrodná země. Skalní pupeny tu rostly velké skoro jako sudy a vyhnaly šlahouny tlusté jako zápěstí. Roztáhly je po skále kolem kaluží a sály z nich vodu. Před ním se rozprostírala pláň s jasně zelenou trávou, která se před jeho kroky zatahovala do země. Když ale stála, byla vysoká dobrý metr. Pláň byla posetá zářivými spreny života, kteří připomínali chomáčky zeleného prachu.

U Roztříštěných Planin sahala tráva člověku sotva po kotníky a většinou rostla jenom ve žlutavých drnech na závětrné straně svahů. Překvapilo ho, jak mu najednou tahle vysoká bohatá tráva připadá nebezpečná. Mohl by se v ní ukrýt nepřítel a čekat, až tráva vstane a schová ho. Jak to mohl Kaladin dřív přehlížet? Běhával po takovýchhle pláních a hrál si s bratrem na honěnou, předháněli se, komu se podaří utrhnout hrst trávy dřív, než se zatáhne do země.

Kaladin se cítil vyčerpaný. Opotřebovaný. Před čtyřmi dny vstoupil

Přísežnou bránou na Roztříštěné Planiny, a jak nejrychleji mohl, odletěl severovýchodním směrem. Byl k prasknutí naplněný Bouřnou září – a ještě si nesl zásobu v drahých kamenech – a měl namířeno domů do Kamenžáru. Chtěl tam být dřív, než se vrátí věčná bouře.

Po necelém dni cesty mu někde v Aladarově knížectví Bouřná záře došla. Od té chvíle šel pěšky. Možná mohl letět celou cestu až do Kamenžáru, kdyby měl v používání svých schopností větší praxi. Takhle cestoval přes tisíc mil půl dne, ale poslední úsek, necelá stovka mil, mu trval *tři dny*.

Věčnou bouři nepředběhl. Přišla kolem poledne.

Když procházel kolem trávy, všiml si kousku zdiva, který z ní vyčníval. Tráva se před ním ostražitě stahovala do země a odhalila úlomek z dřevěné máselnice, která se používá ke stloukání prasečího mléka na máslo. Kaladin si dřepł a přešel prsty po rozlámaném kusu dřeva a potom si všiml dalšího úlomku, který čněl nad vršky stébel trávy.

Syl se k němu snesla jako světelná stuha, proletěla mu kolem hlavy a kroužila kolem dřevěné třísky.

„To je z okraje střechy,“ řekl Kaladin. „Z toho, co přechází dolů na závětrné straně domu.“ Podle ostatního haraburdí, které se tu povalovalo, to vypadalo, že byl úlomek nejspíš ze střechy nějakého skladu.

Aletkar nebyl na nejhorším místě bouřiště, ale tahle křehká západní země taky ne. Budovy měla nízké a široké, zesílené směrem k Počátku, jako když se muž otočí ramenem tam, odkud čeká náraz. Okna měly domy jenom na závětrné – tedy západní – straně. Lidé se stejně jako tráva a stromy naučili žít s bouřemi.

To ovšem pomohlo v případě, že bouře chodily stále ze stejné strany. Kaladin dělal, co mohl, aby připravil vesnice na blížící se věčnou bouři, která udeří opačným směrem a přemění parše ve zkázonosné Pustonoše. Ve zdejších městech však nikdo neměl fungující spreže, a tak se mu nepodařilo svůj domov kontaktovat.

Nebyl dost rychlý. On sám přečkal věčnou bouři v díře, kterou si ve skále vyhloubil Střepkordem, tedy samotnou Syl, která se mohla proměnit v jakoukoli zbraň, jakou si přál. Po pravdě nebyla bouře zdaleka tak zlá jako ta, za které bojoval s Vrahem v bílém. Ale haraburdí a suť svědčily o tom, že přesto ničila.

Při pouhé vzpomínce na tu rudou bouři, kterou přečkával ve vyhloubené jámě, téměř propadal panice. Věčná bouře byla tak divná, nepatřičná a nepřirozená – jako kdyby se narodilo dítě bez obličeje. Některé věci jsou prostě špatně.

Vstal a šel dál. Před odchodem si převlékl uniformu – starou měl potřahanou a potřísněnou od krve. Teď měl na sobě rezervní univerzální kholinskou uniformu, ale neměl v ní dobrý pocit, když na ní chyběl symbol Čtvrté mostní.

Vylezl na kopec a po pravé straně viděl řeku. Na březích rostly stromy

lačné další vody. To bude Hobblova říčka. Takže kdyby se teď díval přímo na západ...

Zastínil si oči rukou a viděl holé kopce, na nichž jindy rostla tráva a skalní pupeny. Brzy se na ně nanese pasta ze semen a začnou na nich rašit lávišové polypy. Ještě nezačaly. Jenže v tomto období měly být moldánky. Mělo trvale pršet. Mírně, ale nepřetržitě.

Syl se k němu snesla jako světelná stuha. „Máš zase hnědé oči,“ poznamenala.

Ztmavly za několik hodin, pokud nepoužíval Střepkord. Jakmile ho použil, oči mu zbledly na skelně modrou barvu, téměř zářivou. Syl tato proměna vždycky fascinovala, ale Kaladin nějak nevěděl, jak se k tomu má postavit.

„Už jsme blízko,“ poznamenal a ukázal před sebe. „Tyhle pole patří Hobbledenovi. Jsme asi dvě hodiny od Kamenžáru.“

„Tak už budeš doma!“ vykřikla Syl, jako světelná stuha se stočila do spirály a proměnila se v dívku v rozevláté havě, s krytou rukou v rukávu.

Kaladin zabručel a scházel dolů ze svahu a přitom snil o Bouřné září. Měl jí předtím tolik a teď, když byl bez ní, si připadal úplně prázdný. To tak bude pokaždé, když mu dojde?

Věčná bouře mu samozřejmě sfery nenabila. Ani Bouřnou září, ani žádnou jinou energii. Trochu se toho předem obával.

„Líbí se ti moje nový šaty?“ zeptala se Syl a mávala ve vzduchu krytou rukou.

„Vypadají na tobě divně.“

„Tak to bys měl vědět, že jsem do nich investovala tunu myšlenek. To byly hodiny přemýšlení, jak bych – jé! Co je to támhle?“

Proměnila se v malý bouřkový mráček a vyrazila za skrýšovcem, který se tiskl ke kameni. Byl to obojživelník velký asi jako dlaň. Prohlížela si ho z jedné strany a potom z druhé, pak vypískla radostí a začala ho napodobovat – jenže byla průsvitná a modrobílá. Zvíře vyplašila, chvílku se chichotala a potom klikatou dráhou jako světelná stuha doletěla ke Kaladinovi.

„O čem jsme to mluvili?“ zeptala se a opět se proměnila v dívku a sedla si mu na rameno.

„To nebylo nic důležitýho.“

„Jsem si jistá, že jsem ti chtěla vynadat. Jé, hele, už jsi doma? Ty nejsi *nedočkavej*?“

Neviděla to – nebo si to neuvědomila. Někdy jí při vši její zvědavosti věci unikaly.

„Ale... jsi přece doma...“ Zarazila se a schoulila se. „Co se stalo?“

„Věčná bouře, Syl,“ odpověděl. „My jsme ji tady měli porazit.“ On ji tady *potřeboval* porazit.

Přece někdo určitě přežil, ne? To běsnění bouře a potom ještě další běsnění, když utichla, ne? I to vražedné tažení sluhů, když se proměnili v Pustonoše, ne?

Pro Bouřepána! Proč nemohli být *rychlejší*?

Donutil se zrychlit. Pochodoval s vakem přes rameno. Nesl na sobě tu hroznou tíži, ale musí to vědět. Musí to *vidět*.

Někdo přece musí dosvědčit, co se stalo s jeho domovem.

Asi hodinu cesty od Kamenžáru začalo pršet, aspoň tedy nebyly klimatické cykly zničeny úplně. Pro Kaladina to bohužel znamenalo jít zbytek cesty mokry. Čvachtal kalužemi plnými deštných sprenů v podobě modrých svíček s očima na konci knotu.

„To bude dobrý, Kaladine,“ slibovala mu Syl přes rameno. Udělala si deštníček a nechala si na sobě místo své obvyklé sukně tradiční vorinské šaty. „Uvidíš.“

Než vylezl na poslední lávišový vrch, z něhož už bylo vidět dolů na Kamenžár, obloha potemněla. Obrnil se, připravený postavit se zkáze, kterou uvidí, pohled dolů ho však i přesto šokoval. Některé budovy, které znal, byly... pryč. Jiné stály bez střech. Ze svého místa v příšeří moldánek neviděl na celé město, ale mnohé z budov, které rozeznal, byly opuštěné nebo zničené.

Chvilí tak stál a mezitím na město padla noc. Neviděl však jediné světélko. Město bylo prázdné.

Mrtvé.

V hloubi duše se schoulil do koutku, unavený tím, jak často dostává od života bičem. Přece se snažil, chopil se svých schopností a dal se cestou rytíře Paprsku. Jak to, že to nestačí?

Očima usilovně hledal svůj domov na kraji města. Ale ne. I když ho rozeznal i v šeru a dešti, nechtělo se mu tam chodit. Ještě ne. Ještě by se nedokázal podívat do očí smrti, která ho tam možná čeká.

Místo toho obešel Kamenžár po severovýchodní straně, kde se táhl kopec nahoru k sídlu starosty. Takováto větší města na venkově sloužila jako jakýsi hlavní uzel pro okolní farmářské komunity. Kvůli tomu spadlo na Kamenžár prokletí v podobě plavookého správce a vládce nad městem. Jasnopána Rošona, jehož chamtivost a nenasytlost zničila ne jeden život.

Moraš... vybavila se Kaladinovi vzpomínka, když se chladem a tmou roztrášený vlekl nahoru do kopce ke starostově usedlosti. Jednou se bude muset ke kamarádově zradě – která málem vedla k atentátu na Elhokara – nějak postavit. Prozatím ho však tížily naléhavější rány, které potřebují ošetřit.

Sídlo stálo na místě, kde se dříve shromažďovali městští paršové. Svě bĕsnĕní zahájili určitĕ právě tady. Byl si však jistý, že pokud narazí na Rošonovu zmrzačenou mrtvolu, ani nehne brvou.

„Jú,“ vykřikla Syl, „*spren beznadĕje*.“

Kaladin zvedl hlavu a všiml si neobvyklého sprena. Byl dlouhý, šedivý a vypadal jako potrhaná stuha vlající ve větru. Kroužil a vlál kolem něho. Podobné spreny vidĕl jen jednou nebo dvakrát v životĕ.

„Proč jsou tak vzácný?“ zeptal se. „Lidi přece propadají beznaději docela často.“

„Vím já?“ poznamenala Syl. „Jsou běžní spreni a jsou vzácní spreni.“ Poklepala mu na rameno. „A pamatuju se docela jasně, jak je jedna moje teta lovila.“

„Lovila?“ podivil se Kaladin. „Myslíš jako honila?“

„Ne, lovila. Jako vy lovíte velekorýše. Jen si nemůžu vzpomenout, jak se jmenovala...“ Dala hlavu na stranu a vůbec si nevěšovala toho, že jí skrz tělo padají kapky deště. „Ona to nebyla pravá teta. Prostě spren cti. To mi tak najednou probleskla stará vzpomínka.“

„Vypadá to, že se ti vrací čím dál víc.“

„Čím delší dobu jsem s tebou, tím víc se mi vrací. Pokud se mě ovšem zase nebudeš snažit zabít.“ Úkosem se na něho podívala. I když byla tma, zářila natolik, že ten pohled viděl.

„Jak často mě ještě budeš nutit, abych se ti za to omluvil?“

„Kolikrát jsem to zatím udělala?“

„Aspoň padesátkrát.“

„Nelži,“ ohradila se. „Maximálně dvacetkrát.“

„Promiň.“

Moment. Co je to tam vzadu – není to světlo?

Kaladin se zastavil. Bylo to skutečně světlo a vycházelo z usedlosti. Nepravdělně poblikávalo. Že by na usedlosti hořelo? Ne, to bude svíčka, nebo lucerna uvnitř. Zdá se tedy, že přece jen někdo přežil. Lidi, nebo Pustonoši?

Musí být opatrný. Jenže dělal všechno pro to, aby opatrný nebyl. Měl chuť být bezohledný, zlostný a mstivý. Kdyby našel ty stvůry, co ho připravily o domov...

„Buď připravená,“ mumlal směrem k Syl.

Sešel z cesty, která byla očištěná od skalních pupenů a dalších rostlin, a opatrně se plížil k usedlosti. Světlo probleskovalo mezi prkny, kterými byla zatlučená okna, když skleněné tabulky zničila bouře. Překvapilo ho, že usedlost zůstala v celkem dobrém stavu. Přístřešek to odneslo, ale střecha zůstala v pořádku.

Děšť přehlušil ostatní zvuky a ztížil i možnost podívat se dovnitř, ale bylo zřejmé, že uvnitř někdo – nebo něco – je.

S tlukoucím srdcem obešel Kaladin dům po severní straně. Předpokládal, že tam bude vchod pro služebnictvo a obytný prostor pro parše. Z této části domu vycházel neobvyklý hluk – dupání a jakýsi pohyb, jako by byl plný krys.

Krůček po krůčku hledal cestu přes zahradu. Paršové bydlívali v malém domku na závětrné straně domu s jednou otevřenou místností a lavicemi na spaní. Kaladin nahmatal domek a cítil pod rukama velkou díru na jedné straně.

Za ním se ozvalo škrábání. Otočil se a v tu chvíli se s hlasitým vrzáním

zkřiveného rámu otevřely zadní dveře do domu. Kaladin skočil za břídličník, aby se schoval, ale zalilo ho prudké světlo, které prorazilo i závoj deště. Lucerna.

Kaladin natáhl ruku stranou, připravený zmotnit Syl, ale postava, která vyšla z domu, nebyl Pustonoš, ale obyčejný hlídač v rezavé helmě.

Muž zvedl lucernu. „Hej,“ křičel na Kaladina a šátral rukama po holi za opaskem. „Hej, vy tam!“ Konečně vyprostil hůl a držel ji v třesoucí se ruce. „Co jste zač? Dezertér? Pojdte sem do světla, ať vás vidím.“

Kaladin opatrně vstal. Vojáka nepoznal – buď někdo přežil útok Pustonošů, nebo je tenhle člověk příslušníkem výpravy, která přišla zkoumat stav po bitvě. V každém případě to bylo první slibné znamení, které tu Kaladin zaregistroval.

Zvedl ruce – nebyl ozbrojený, ovšem měl Syl – a nechal se hlídačem dostrkat do domku.

Myslel jsem si, že jsem skutečně mrtvý. Jistě si ti, co viděli dál než já, mysleli, že jsem podlehl.

- z Času přísahání, předmluva

Kaladin vešel do Rošonova sídla a jeho apokalyptické vize smrti a zkázy se pomalu rozplývaly, když poznával lidi. V hale viděl Toraviho, jednoho z mnoha farmářů ve městě. Pamatoval si ho jako obra s robustními rameny. Ve skutečnosti byl však Toravi menší než Kaladin a většina členů Čtvrté mostní měla větší svaly.

Zdálo se, že Toravi Kaladina nepoznal. Muž vešel do postranní místnosti, plné temnoočků sedících na zemi.

Voják vedl Kaladina po chodbě osvětlené svíčkami. Prošli kuchyněmi a Kaladin zaregistroval desítky dalších známých tváří. Dům byl plný lidí z města. Zaplnili tu každý kout. Většina jich seděla na zemi se svými rodinami. Byli otrhaní a vypadali unaveně, ale byli živí. Že by tedy nakonec odrazili útok Pustonošů?

Rodiče, běželo Kaladinovi hlavou, když si prodíral cestu skupinkou lidí z města. Kde jsou jeho rodiče?

„Héj, no tak!“ volal na něho zezadu voják. Chytil ho za rameno a strčil do něho holí. „Nenuť mě, abych tě musel složit, mladej.“

Kaladin se otočil k hlídači. Byl to hladce oholený muž s hnědýma očima blízko u sebe. Ta zrzavá helma byla ostudná.

„Hele,“ poznamenal voják, „tak my dojdeme pro Jasnopána Rošona a ty mu vysvětlíš, proč ses schovával v zahradě. Když budeš hodnej, tak tě třeba nepověsí. Jasný?“

Lidé v kuchyních si Kaladina konečně všimli a hned se od něho odtahovali. Mnozí si mezi sebou cosi šeptali s očima dokořán a vyděšenou tváří. Zaslechl slova „dezertér“, „cejch otroka“, „nebezpečný“.

Jeho jméno nevyslovil nikdo.

„Oni tě nepoznali?“ zeptala se Syl z kuchyňské linky.

Jak by poznali člověka, kterým se stal? Kaladin viděl svůj odraz v pánvi pověšené vedle cihlářské pece. Dlouhé vlnité vlasy po ramena, pomačkaná uniforma, která mu je evidentně malá a neupravené vousy, jak se několik týdnů nemohl holit. Mokrý a vyčerpaný. Vypadal jako pobuda.

Tohle nebyl jeho vysněný návrat domů, jak si ho představoval první měsíce války. Slavný příchod hrdiny se seržantskými uzly, jehož bratr se v bezpečí vrátil k rodičům. V jeho fantaziích ho lidé oslavovali, plácali ho po zádech a vřele ho mezi sebou vítali.

Pitomost. Tihle lidé se nikdy nechovali dobře ani k němu, ani k jeho rodině. „Jdeme,“ řekl voják a postrčil ho za rameno.

Kaladin se nepohnul. Když ho voják strčil silněji, Kaladin se v tu chvíli stočil a voják o něho zakopl. Otočil se, rudý vzteky. Kaladin se mu podíval do očí. Strážce znejistěl a potom udělal krok dozadu a pevněji sevřel hůl.

„Tý jo, to byl pohled,“ vyhrkla Syl.

„To je starej seržantskej trik,“ odpověděl Kaladin šeptem, otočil se a odešel z kuchyně. Strážce vyrazil za ním a křičel nějaké povely, ale Kaladin je ignoroval.

Každý krok v tomto domě byl jako krok vlastní minulostí. Támhle byl jídelní kout, kde obvinil Rillira s Lalar ten večer, co přišel na to, že otec ukradl sfery. Támhleta chodba s portréty lidí, které neznal, tu bývala, když si sem chodil hrát jako dítě. Rošon tam portréty nechal.

Bude muset promluvit s rodiči o Tienovi. To byl vlastně důvod, proč je nekontaktoval, když ho propustili z otroctví. Copak by se jim mohl podívat do očí? U všech bouří, snad jsou naživu. Ale i tak, *dokáže se jim podívat do očí?*

Kdosi zasténal. Tiše, takže jeho hlas překryly zvuky hovoru, ale Kaladin ho přece slyšel.

„Jsou tu zranění?“ otočil se ke strážci.

„Jo,“ odpověděl voják, „ale –“

Kaladin ho ignoroval a vyrazil chodbou dál. Syl mu poletovala kolem hlavy. Dělal si cestu mezi lidmi a šel stále za nárkem raněných, až narazil na dveře do jakéhosi salonu. Byl upravený na ošetřovnu první pomoci a třídění raněných. Ti leželi na matracích na zemi.

Nad jednou pryčnou se skláněla postava a pečlivě rovnala do dlah zlomenou ruku. Kaladin věděl hned, jak zaslechl to zasténání, kde otce najde.

Lirin k němu zvedl oči. U všech bouří. Kaladinův táta vypadal ztrhaně, pod tmavě hnědýma očima měl kruhy a na hlavě víc šedin, než jak si ho

Kaladin pamatoval. A tváře měl propadlejší. Ale byl to on. Drobný, plešatící, hubený, brýlatý... a úžasný.

„Co to je?“ zeptal se, když zvedl hlavu od práce. „To už velkokníže posílá vojáky? To bylo tedy rychlejší, než jsem čekal. Kolik jste jich přivedli? Potřebovali bychom...“ Potom znejistěl a podíval se znovu na Kaladina.

Oči se mu otevřely dokořán.

„Ahoj, tati,“ řekl Kaladin.

Strážce ho konečně dostihl. Prostrkal se mezi zírajícími lidmi z města a mával holí směrem ke Kaladinovi jako taktovkou. Kaladin podvědomě uhnul a potom vojáka strčil a nechal ho klopýtat dál do haly.

„Jsi to ty!“ vykřikl Lirin. Nemotorně vstal a chytil Kaladina do náruče. „Kale! Ty můj kluku! Ty můj malej kluku! Hesino! *HESINO!*“

Za okamžik se ve dveřích objevila maminka s podnosem čerstvě vyvařených obvazů. Nejspíš předpokládala, že Lirin potřebuje pomoci s pacientem. Byla o něco větší než manžel a vlasy měla svázané šátkem přesně tak, jak si ji Kaladin uchoval v paměti.

Zvedla krytou ruku v rukavici k ústům, zalapala po dechu, a jak jednou rukou neudržela podnos, obvazy se rozkutálely po podlaze. Za ní se objevili spreni šoku jako bledé žluté trojúhelníčky, které neustále měnily tvar. Pustila podnos a něžně pohladila Kaladina po tváři. Syl poletovala kolem jako světelná stuha a smála se na celé kolo.

Kaladin se smát nemohl. Ne, dokud to nebude vyřčeno. Zhluboka se nadechl, nejdřív to chvíli dusil v sobě, ale potom to nuceně vychrlil.

„Mrzí mě to, mami, tati,“ začal šeptem. „Šel jsem do armády, abych ho ochránil, ale sotva jsem ochránil sebe.“ Uvědomil si, že se třese. Opřel se zády o stěnu a klesl dolů, až si sedl na zem. „Já jsem nechal Tiena umřít. Je mi to líto. Je to moje vina...“

„Kaladine...“ Hesina si klekla k němu a znovu ho objala. „My jsme ti poslali dopis, asi před rokem, ale řekli nám, že jsi taky umřel.“

„Měl jsem ho ochránit,“ šeptal Kaladin.

„Neměl jsi v první řadě vůbec nikam odcházet,“ ozval se Lirin. „Ale teď... Pro Všemohoucího, ty ses vrátil.“ Lirin vstal a po tvářích se mu kutálely slzy. „Můj syn! Můj syn žije!“

O chvíli později už Kaladin seděl mezi raněnými a v ruce držel šálek teplé polévky. Nejedl od... odkdy vlastně?

„To je jasnej cejch otroka, Lirine,“ prohlásil voják, když mluvil s Kaladinovým otcem u dveří do místnosti. „Glyf *Sas*, takže to bylo tady v knížectví. Asi vám řekli, že umřel, aby vás ušetřili té hanby. A pak má ještě cejch *šaš* a ten se nedostává jen tak za obyčejnou neposlušnost.“

Kaladin upíjel polévku. Maminka klečela vedle něho a jednou rukou ho ochrannitelsky držela za rameno. Z té polévky voněl domov. Byla zeleninová s lávišem a s tím kořením, které maminka vždycky používala.

Během první půlhodiny doma Kaladin moc nemluvil. Nechtěl v tuto chvíli víc než jen být s nimi.

Vzpomínky k němu byly kupodivu milosrdné. Vybavoval si Tiena, jak se směje, jak mu rozjasní ty nejchmurnější dny. Vybavoval si hodiny, které strávil studiem léčitelství s tatínkem nebo uklízením s maminkou.

Syl se vznášela nad maminkou a stále na sobě měla svou malou havu. Neviděl ji nikdo než Kaladin. Ve tváři měla zmatený výraz.

„Ta obrácená bouře zbourala ve městě spoustu domů,“ vysvětlovala Kaladinovi tiše Hesina. „Náš dům ale pořád stojí. Museli jsme obětovat tvůj koutek na něco jiného, ale místo se pro tebe určitě najde.“

Kaladin se podíval na vojáka. Kapitán Rošonovy gardy. Měl pocit, že si ho pamatuje. Byl skoro až moc hezký na to, aby byl voják – ale přece jen, byl to *plavook*...

„S tím si nedělej hlavu,“ pokračovala Hesina. „My to zařídíme, ať je to, co je to... ten problém. Hrne se sem pořád tolik raněných z vesnic široko daleko, že Rošon bude tatínka potřebovat. Rošon rozhodně nevyvolá žádný pobouření, aby neriskoval, že o Lirina přijde. Už nám tě znova nevezmou.“

Mluvila k němu, jako by byl dítě.

Byl to takový neskutečný pocit, být zase zpátky tady a připadat si jako ten kluk, který odešel před pěti lety do války. V ní padli tři muži, kteří nesli jméno jeho syna. Voják, který byl naverbován do Amaramova vojska. Otrok, zahořklý a zlostný. Jeho rodiče se ještě ani nepotkali s kapitánem Kaladinem, osobním strážcem nejmocnějšího muže Rošáru.

A pak... byl ten poslední muž, ten, kterým se právě stával. Ten, jemuž patří obloha a který skládá dávné přísahy. Uplynulo pět let. A čtyři životy.

„Je to otrok na útěku,“ sykl strážce. „To nemůžeme jen tak ignorovat, lékaři. Nejspíš někde ukrad uniformu. A i když mu třeba někde z nějakého důvodu dali do ruky kopí navzdory tomu, co má napsáno na čele, je to pořád dezertér. Podívejte se do těch neklidnejch očí a řekněte mi, jestli tohleto není člověk, který se v minulosti dopustil hrozných věcí.“

„Je to *můj* syn,“ odpověděl Lirin. „Já ho z otroctví vykoupím. Vy si ho už *neodvedete*. Řekněte Rošonovi, že to buď nechá být, nebo bude bez lékaře. Pokud si tedy nemyslí, že by to Mara mohl po pár letech učení vzít za mě.“

Opravdu si mysleli, že mluví tak tiše, že je Kaladin neslyší?

Podívej se na všechny ty raněné tady, Kaladine. Něco ti uteklo.

Ranění... měli zlomeniny. Pohmožděny. Jen velmi málo tržných ran. To nebyl následek bitvy, ale přírodní katastrofy. Co se tedy stalo s Pustonoši? Kdo je zahnal?

„Potom, co jsi odešel, se to tu trochu zlepšilo,“ řekla Hesina Kaladinovi a tiskla mu rameno. „Rošon je lepší, než býval. Myslím, že cítí vinu. Dáme se zase dohromady jako rodina. A ještě musíš vědět jednu věc. My –“

„Hesino,“ obrátil se k ní Lirin a rozhodil rukama do vzduchu.

„Ano?“

„Napiš dopis kanceláři velkoknížete,“ vysvětloval Lirin. „Vysvětlí mi situaci. Požádej ho o prominutí, nebo aspoň o vysvětlení.“

Podíval se na vojáka. „Uspokojí tohle vašeho pána? Počkáme na rozhodnutí vyšší autority a mezitím můžeme mít syna doma.“

„Uvidíme,“ odpověděl voják a založil ruce. „Ale nevím, jak moc se dokážu smířit s představou, že nám tu po městě běhá člověk s cejchem šaš na čele.“

Hesina vstala a připojila se k Lirinovi. Chvilku spolu tiše mluvili a strážce se mezitím usadil ve dveřích a ostentativně hlídal Kaladina. Uvědomoval si, jak málo vojensky u toho vypadá? Chyběl mu postoj a chůze člověka obeznámeného s bitvou. Našlapoval příliš tvrdě a stál s příliš propnutýma nohama. Kyrus neměl nikde promáčkнутý ani odřený a pochvou s mečem narážel na věci, když se otočil.

Kaladin upíjel polévku. Copak se může divit, že v něm rodiče stále vidí dítě? Vrátil se domů otrhaný a opuštěný a hned začal fňukat nad Tienovou smrtí. Jako by ho návrat domů znovu vrátil do dětství.

Nebo možná opět propadá náladám, které u něho vždycky vyvolávaly moldánky. Nedokázal v sobě to semínko temnoty úplně potlačit, ale pro Bouřepána, nemůže se jím přece takhle nechat vláčet.

Syl se k němu přitočila ve vzduchu. „Jsou přesně takoví, jak si je pamatuju.“

„Ty si je pamatuješ? Syl, vždyť jsi mě vůbec neznala, když jsem tady bydlel.“

„To je pravda,“ odpověděla.

„Tak jak by sis je mohla pamatovat?“ zamračil se Kaladin.

„No protože si je prostě pamatuju,“ odpověděla Syl a poletovala kolem něho. Všichni jsou spolu spojení, Kaladine. Všechno souvisí se vším. Já jsem tě tenkrát neznala, ale vítr tě znal a já patřím větru.“

„Ty jsi spren cti.“

„Vítr ale patří Honorovi,“ odpověděla a dala se do smíchu, jako by právě pronesl nějakou hloupost. „Mezi náma je pokrevní pouto.“

„Ty nemáš žádnou krev.“

„A ty nemáš žádnou představivost, jak se zdá.“ Zastavila se ve vzduchu před ním a proměnila se v dívku. „A kromě toho tam byl ještě... jeden hlas. Čistý, s písní jako zvonivý křišťál, vzdálený, ale naléhavý...“ Usmála se a odletěla.

No, svět je možná vzhůru nohama, ale Syl je pořád stejně nevyzpytatelná. Kaladin odložil polévku a vstal. Protáhl se na jednu stranu, potom na druhou a spokojeně poslouchal, jak mu lupou klouby. Došel k rodičům. U všech bouří, všechno v tomhle městě mu najednou připadalo menší než dřív. Přece nemohl být o tolik menší, když odtud odcházel, ne?

Venku před místností stála postava a hovořila se strážcem v rezavé helmě – nad tím by teda Adolin kroutil hlavou. Starosta měl místo pravé nohy

dřevěnou protězu a od doby, kdy ho Kaladin viděl naposledy, zhubl. Kůže na něm visela jako roztavený vosk a dělala mu záhyby na krku.

Jinak se ale Rošon nesl jako pán a výraz měl stále stejně zlostný – jako by jeho světle žluté oči neustále vinily každého a všechno v tomhle městě za to, co ho potkalo. Kdysi žil v Kholinaru, ale měl podíl na smrti lidí z města – Morašových prarodičů – a za trest ho poslali do Kamenžáru. Otočil se ke Kaladinovi. Stál ve světle svíček. „Tak ty žiješ. Vidím, že tě ani u vojska nenaučili, jak se máš chovat. Musím se na ty tvoje cejchy podívat.“ Natáhl ruku a odhrnul Kaladinovi vlasy z čela. „U všech bouří, chlape, co jsi provedl? Zabil plavooka?“

„Jo,“ odpověděl Kaladin.

A potom ho uhodil.

Zasadil Rošonovi ránu přímo do obličeje. Byl to solidní úder, přesně jak ho to učil Hav. Palec mimo pěst, spojit s prvními dvěma klouby ruky přes Rošonovu lícní kost a táhnout přes obličej. Takováhle pěkná rána se mu nepovedla pokaždé. Skoro ho ani nezabolela ruka.

Rošon upadl jako podřatý strom.

„Tohle,“ poznamenal Kaladin, „je za mého kamaráda Moraše.“

Nezemřel jsem.

Podstoupil jsem něco horšího.

- z Času přísahání, předmluva

„Kaladine!“ vykřikl „Lirin. „Co to děláš, synku?“
Rošon si odplivl na zem. Z nosu mu tekla krev. „Strážce, zatkněte ho. Slyšíte?“

Syl přistála Kaladinovi na rameni a dala ruce v bok. Energicky poklepávala špičkou nohy. „No, asi si to zasloužil.“

Tmavooký strážce se vrhl Rošonovi na pomoc a kapitán namířil meč na Kaladina. Ze sousední místnosti přiběhl třetí strážce.

Kaladin udělal krok dozadu a zaujal obrannou pozici.

„No tak?“ křičel Rošon s kapesníkem u nosu. „Srazit na zem!“ Ze země se začaly rojit houfy sprenů zloby.

„Ne, prosím,“ plakala Kaladinova matka a držela se Lirina. „On je jenom rozrušeněj. On –“

Kaladin k ní natáhl ruku uklidňujícím gestem s dlaní nahoru. „To je dobrý, mami. To byla jenom odplata za nevyřízený dluh, co jsme mezi sebou měli.“

Podíval se do očí strážcům, jednomu po druhém. Oba neklidně přešlapovali. Rošon byl rudý vzteky. Kaladin si najednou připadal pánem situace a... až ho to samotného přivedlo do rozpaků.

Potom to však na něho dolehlo. Potom, co odešel z Kamenžáru, se Kaladin podíval do tváře pravému zlu. S tím se dá Rošon sotva srovnávat.

A nesliboval, že bude chránit i ty, co sám nemá rád? Nebylo snad samotnou podstatou a smyslem toho, co se naučil, nechovat se takhle? Podíval se na Syl. Přikývla.

Bud' lepší.

Na chvíli bylo hezké být zase Kalem. Ale naštěstí už jím není. Teď je nový člověk a poprvé po *dlouhé* době je tak spokojený.

„Stůjte, chlapi,“ řekl vojákům. „Slibuju, že už vašeho jasnopána neuhodím. A omlouvám se za to, že jsem ho uhodil. Na chvílku mě vyvedlo z míry to, co mezi námi kdysi bylo. Na co oba potřebujeme zapomenout. Řekněte mi, co se stalo s parši? Oni nezaútočili na město?“

Vojáci se neklidně vrtěli a ohlíželi se po Rošonovi.

„Řekl jsem, *stůjte*,“ vyštěkl Kaladin. „Pro všechny bouře, chlapi. Vy ty meče držíte, jako kdybyste se chystali osekávat pařezovec. A vy? Zrzavá helma? Já vím, že Amaram povolal všechny, co mají ruce a nohy, ale viděl jsem poslíčky, co se uměli k boji postavit líp než vy.“

Vojáci se na sebe po očku dívali. Potom jeden z nich, plavook s rudými tvářemi, pomalu zasunul meč zpátky do pochvy.

„Co to děláš?“ vykřikl Rošon. „Zaútočte na něj!“

„Jasnopane,“ odpověděl voják se sklopenou hlavou, „já možná nejsem zrovna nejlepší voják, ale... v tomhle mi věřte. Měli bychom tu ránu přejít, jako by nebyla.“ Ostatní dva vojáci souhlasně pokyvovali hlavou.

Rošon si Kaladina přeměřil pohledem a sáhl si na nos. Krvácení nebylo nijak zlé. „Tak z tebe v té armádě přece jen něco udělali, co?“

„Vy nemáte vůbec tušení. Potřebujeme si promluvit. Je tady někde nějaká místnost, která není plná lidí?“

„Kale,“ ozval se Lirin, „nemluv hlouposti! Nemůžeš Jasnopánu Rošonovi rozkazovat!“

Kaladin se protáhl kolem vojáků a Rošona do chodby. „No tak?“ vyštěkl. „Je, nebo není?“

„Nahore, pane,“ řekl jeden z vojáků. „V knihovně je volno.“

„Výborně.“ Kaladin se pousmál, když zaregistroval oslovení „pane“. „Pojďte se mnou, chlapi.“

Vyrazil nahoru po schodišti. Jeho autoritativní chování však tentokrát nemělo odezvu. Nikdo za ním nešel, ani rodiče.

„Já jsem vám dal rozkaz,“ upozornil Kaladin. „A nerad se opakuju.“

„A co?“ odsekl Rošon. „Jak jsi přišel na to, že můžeš jen tak někomu rozkazovat?“

Kaladin se otočil, máchl rukou a zhmotnil Syl. V ruce se mu objevil zářivý Střepkord pokrytý kapkami zkondenzované vlhkosti. Máchl jím a jedním pohybem jej zabořil do podlahy. Pevně svíral jílec a cítil, jak mu modrají oči. Rozhostilo se ticho. Lidé strnuli a stáli bez hnutí. Rošon strnul. Kaladinův otec jenom sklonil hlavu a zavřel oči.

„Ještě něco?“ zeptal se Kaladin.

„Byli pryč, když jsme je šli zkontrolovat, ehm, Jasnopane,“ řekl Aric, malý voják v rezavé helmě. „Zamkli jsme dveře, ale ve zdi byla díra.“

„Na nikoho nezaútočili?“ zeptal se Kaladin.

„Ne, Jasnopane.“

Kaladin přecházel po knihovně. Byla to malá místnost, ale úhledná a uspořádaná, s řadami polic a koutkem na čtení. Každá kniha byla přesně srovnaná s ostatními – buď byly služebné mimořádně pečlivé, nebo se knihy moc nepoužívaly. Syl seděla na polici zády ke hřbetům knih a rozpustile kývala nohama.

Rošon seděl na jedné straně místnosti a nervózně si tiskl ruce střídavě na rudé tváře a zátylek. Nos už mu nekrvácel, i když se jistě nevyhne podlitinám. Byl to však pouhý zlomek trestu, který by si zasloužil. Kaladin ale už neměl chuť Rošonovi ubližovat. On musí být lepší.

„Jak ti paršové vypadali?“ zeptal se Kaladin stráží. „Změnili se nějak, když přišla ta divná bouře?“

„No jasně,“ odpověděl Aric. „Nakoukl jsem tam po bouři, když jsem slyšel, jak utíkají. Vypadali jako Pustonoši, to vám teda řeknu. Z těla jim koukaly takový kostnatý boule.“

„A byli vyšší,“ přidal druhý strážce. „Větší než já, dobře tak velký jako vy, Jasnopane. Nohy měly tlustý jako kmeny pařezovce a ruce, že by s nima uškrtili bělohřbetku, to vám teda řeknu.“

„Tak proč nezaútočili?“ vyptával se dál Kaladin. Mohli se snadno zmocnit celého domu, ale oni místo toho utekli. To nasvědčovalo nějakému jinému, znepokojivému poslání. Třeba je Kamenžár moc malý na to, aby je zajímal.

„Asi jste je nesledovali, co?“ otočil se Kaladin ke strážím a potom k Rošonovi.

„Ehm, ne, Jasnopane,“ odpověděl kapitán. „Upřímně, my jsme měli plný ruce práce, abychom to vůbec přežili.“

„Řeknete to králi?“ zeptal se Aric. „Ta bouře nám sebrala čtyři síla. Za chvíli tu bude hlad – je tu spousta uprchlíků a žádný jídlo. A jestli znova přijdou velebouře, tak nebudeme mít ani dost domů.“

„Řeknu to Elhokarovi. Jenže – pro Bouřepána, takhle na tom bude i celý zbytek království.“

Musí se soustředit na Pustonoše. Nemůže podat zprávu Dalinarovi, dokud nebude mít Bouřnou záři, aby doletěl domů – prozatím tedy bude jeho nejdůležitějším úkolem zjistit, kde se nepřátelé shromažďují, pokud to vůbec bude možné. Co mají Pustonoši v plánu. Kaladin sám jejich zvláštní schopnosti zatím neviděl, ale měl zprávy o bitvě u Naraku. Paršendi se zářícíma očima a blesky na jejich povel, krutí a bezohlední.

„Budu potřebovat mapy,“ řekl. „Mapu Aletkaru, co nejpodrobnější,

a něco, v čem bych je mohl nést, aby je nezničil déšť.“ Udělal grimasu. „A koně. Několik koní. Nejlepších, co máte.“

„Takže mě teď budeš okrádat?“ zeptal se Rošon tiše s pohledem upřeným do země.

„Okrádat?“ opakoval Kaladin. „Budeme tomu říkat pronájem.“ Vyndal z kapsy hrst sferů a hodil je na stůl. Potom se podíval na vojáky. „Tak co? Mapy? Rošon přece určitě mapy okolí má.“

Rošon nebyl zase tak významná osoba, aby spravoval nějaké území v rámci knížectví – o čemž Kaladin nikdy nepřemýšlel, když bydlel v Kamenžáru. Tyto pozemky spravovali mnohem významnější plavooci. Rošon byl pouze kontaktní osobou pro okolní vesnice.

„Budeme muset počkat, až dá paní svolení,“ odpověděl strážce. „Pane.“

Kaladin zvedl obočí. Oni by kvůli němu neposlechli Rošona, ale paní domu se bojí? „Jdi za horlivci, ať mi ty věci připraví. Povolení přijde. A připravte mi spřež napojenou na Tašik, jestli některý z horlivců nějakou má. Jakmile budu mít Záři, potřebuju poslat zprávu Dalinarovi.“

Strážce zasalutoval a odešel.

Kaladin založil ruce. „Rošone, budu se potřebovat vydat za těmi parši a pokusit se vypátrat, o co jim jde. Nemá někdo ze stráží zkušenost se sledováním? Sledovat ty tvory bude těžké, i kdyby nepřišel déšť a nespláchl všechny stopy.“

„Proč na nich tolik záleží?“ zeptal se Rošon stále s pohledem upřeným do země.

„Určitě jste si všiml,“ odpověděl Kaladin a kývl na Syl, která mu jako světelná stuha poletovala nad ramenem. „Co to bylo za hrůzu, která je proměnila z obyčejných sluhů na Pustonoše? Bouře s rudými blesky, která uhodila v protisměru? Přišla Spoušť, Rošone. Pustonoši jsou zpátky.“

Rošon zabručel a naklonil se. Rukama se držel kolem těla, jako by se chystal zvracet.

„Syl?“ špitl Kaladin. „Možná tě ještě budu potřebovat.“

„Říkáš to, jako by ses omlouval,“ odpověděla a dala hlavu na stranu.

„Omlouvám. Nerad se tebou oháním a mlátím do věcí.“

Vyprskla. „Tak za prvé, já do věcí nemlátím. Já jsem *elegantní a graciézní* zbraň, ty troubo. A za druhé, proč si s tím pořád děláš hlavu?“

„Nepřipadá mi to správný,“ stále ještě šeptal. „Ty jsi žena a ne zbraň.“

„Moment... ono to souvisí s tím, že jsem holka?“

„Ne,“ odpověděl Kaladin okamžitě a potom zaváhal. „Nebo teda možná. Prostě mi to připadá divný.“

Syl znovu vyprskla. „Ale jiných zbraní se taky neptáš, jak se cítí, když s nima mlátíš do věcí.“

„Protože moje ostatní zbraně nejsou lidi.“ Zarazil se. „Nebo jsou?“

Dívala se na něho s hlavou na stranu a zvednutým obočím, jako by právě vyslovil naprostou hloupost.

Všechno má sprena. To mu říkala maminka už jako malému klukovi.

„Takže... některý moje kopí teda byly taky ženy?“ zeptal se.

„Ženského rodu přinejmenším,“ odpověděla Syl. „Asi tak polovina.“ Vznepala se před něho. „To je tvoje chyba, že nás personifikuješ, tak už si přestaň stěžovat. Jasně, některý starý spreni mají čtyři rody místo dvou.“

„Cože? Jak to?“

Píchl ho do nosu. „Protože lidi si to jenom neumějí představit, hlupáci.“ Vzlétla a proměnila se v obláček mlhy. Když zvedl ruku, objevil se mu v ní Střepkord.

Došel k místu, kde seděl Rošon, zastavil se a držel před ním Střepkord, špičkou dolů.

Rošon zvedl hlavu, ušaslý a jako magnet přitahovaný čepelí zbraně, jak Kaladin čekal. Člověk nemůže být v blízkosti těchhle věcí a nenechat se jimi strhnout. Mají svůj magnetismus.

„Jak jsi k tomu přišel?“ zeptal se Rošon.

„Záleží na tom?“

Neodpověděl, ale oba znali pravdu. Vlastnictví Střepkordu mluví za všechno – kdo ho získá a nenechá si ho vzít, tomu patří. Pokud ho má, cejchy na čele jsou bezvýznamné. To nemohl popřít nikdo, ani Rošon.

„Vy,“ řekl Kaladin, „jste podvodník, krysa a vrah. Ale i když mi to pije krev, teď není čas vyhnat mocné Aletkaru a posadit na jejich místo lepší lidi. Jsme pod útokem nepřítele, který je pro nás nevyzpytatelný a na kterého jsme se nemohli připravit. Takže budete muset vstát a vést své lidi.“

Rošon se stále upřeně díval na meč a pozoroval jeho odlesky.

„My nejsme bezmocní,“ pokračoval Kaladin. „Můžeme se bránit a budeme se bránit, ale nejdřív musíme přežít. Věčná bouře se vrátí. Bude se vracet pravidelně, i když neznám interval. Potřebuju, abyste připravil Kamenžár.“

„Jak?“ šeptal Rošon.

„Postavte domy chráněné z obou stran. Jestli na to nebude čas, najděte si chráněné místo a prostě se tam usídlíte. Já tu nemůžu zůstat. Nebezpečí je mnohonásobně větší než jedno město a jeden národ, i když je to moje město a mí lidi. Musím se spolehnout na vás. Chraň nás Všemohoucí, teď jste jediný, co máme.“

Rošon klesl ještě hlouběji do židle. Výborně. Kaladin vstal a odhmotnil Syl.

„My to zvládnem,“ ozval se za ním hlas.

Kaladin strnul. Ze slov Lalar ho zamrazilo. Pomalu se otočil a před sebou měl ženu, která vypadala úplně jinak než v jeho představách. Když ji viděl naposledy, byla to krásná mladá plavooká žena v dokonalých šatech. Teď měla ve světle zelených očí prázdný výraz. Ztratila svého snoubence, Rošonova syna, a místo něho se zasnoubila s jeho otcem, mužem, kterému bylo dvakrát tolik let co jí.

Žena, na kterou se díval, už nebyla mladá. Tvář měla drsnou a pohublou

a černé vlasy s blond pramínky měla sčesané do přísně účelného uzlu. Na sobě měla robustní boty a praktickou havu, mokrou od deště.

Prohlédla si ho od hlavy až k patě a ušklíbla se. „Vypadá to, že jsi tam venku vyrost, Kale. Bylo mi líto, co se stalo s tvým bratrem. Pojď, jestli potřebuješ spřež. Jednu mám spojenou s královnou-regentkou v Kholinaru, ale v poslední době neodpovídá. Ale naštěstí máme ještě jednu do Tašiku, jak jsi chtěl. Jestli myslíš, že ti král odpoví, tak můžeme komunikovat přes Tašik.“

Vrátila se zpátky na chodbu.

„Laral...“ Vyšel za ní.

„Prý jsi mi bodl mečem do podlahy,“ poznamenala. „To je dobrý dřevo, je to škoda. Opravdu. Vy chlapi a ty vaše zbraně...“

„Vždycky jsem si představoval, jak se vrátím domů,“ řekl Kaladin a zastavil se v chodbě před knihovnou. „Představoval jsem si, že přijdu jako válečnej hrdina a vyzvu Rošona na souboj. Já jsem tě chtěl zachránit, Laral.“

„Jo?“ Otočila se k němu. „A jak jsi přišel na to, že bych potřebovala zachraňovat?“

„Neříkej mi přece,“ poznamenal tiše, „že jsi v *tombletom* šťastná.“

„No, vidím, že stát se plavookem ještě neznamená stát se džentlmenem,“ odpověděla. „Přestaň mi urážet manžela, Kaladine. Ať jsi Střeponoš nebo ne, ještě slovo a vyhodím tě z našeho domu.“

„Laral –“

„Já tu jsem celkem spokojená. Nebo teda byla jsem, dokud nezačala ta vichřice z opačné strany.“ Zakroutila hlavou. „Ty jsi celej tvůj táta. Pořád máš pocit, že musíš někoho zachraňovat, i ty, co by byli radši, kdyby sis hleděl svýho.“

„Rošon týral mou rodinu. Bratra poslal na smrt a dělal, co mohl, aby zničil tátu!“

„A tvůj táta vypovídal proti mému manželovi,“ odpověděla Laral, „a očerňoval ho před lidmi z města. Jak by ti asi bylo, kdybys byl nový jasnopán v exilu daleko od domova v cizím městě, kde zjistíš, že nejdůležitější občan mluví proti tobě?“

Její pohled byl samozřejmě překroucený. Lirin se přece nejdřív snažil s Rošonem spřátelit, ne? Ale Kaladin už neměl chuť dál se přít. Co mu na tom záleží? Stejně má v plánu odtud rodiče odstěhovat.

„Dojdu připravit tu spřež,“ řekla Laral. „Možná to bude chvíli trvat, než přijde odpověď. Horlivci ti zatím přinesou ty mapy.“

„Výborně,“ odpověděl Kaladin a prošel kolem Laral chodbou. „Jdu si popovídat s rodiči.“

Syl mu přeletěla přes rameno, když vyrazil po schodišti dolů. „Tak tohle je ta dívka, co sis měl vzít.“

„Ne,“ odpověděl Kaladin šeptem. „To je dívka, kterou jsem si nikdy neměl vzít, za žádných okolností.“

„Mně se líbí.“

„To jsem si myslel.“ Došel po schodech dolů a ohlédl se. Rošon nahoře přišel za Laral a přinesl jí sfery, které nechal Kaladin na stole. Kolik to mohlo být?

Pět nebo šest rubínových bromů, odhadoval, a možná jeden nebo dva safíry. U všech bouří... To byla horentní suma – víc peněz, než bylo v té číši plné sferů, o kterou se Rošon s Kaladinovým otcem celá léta přeli. Teď to bylo pro Kaladina pouhé kapesné.

Vždycky pokládal plavooky za bohaté lidi, ale malý jasnopán v bezvýznamném městě... no, Rošon byl vlastně chudý, jenom tak nějak jinak chudý.

Kaladin se vrátil zpátky a procházel kolem lidí, které znal a kteří si teď šeptali „Střeponoš“ a horlivě mu uhýbali z cesty. Budiž. Své místo přijal v okamžiku, kdy se chopil Syl a pronesl Slova přísahy.

Lirin byl vzadu v sále a opět ošetřoval raněné. Kaladin se zastavil ve dveřích a potom vzdychl a klekl si vedle Lirina. Když Lirin sáhl po podnosu s nástroji, Kaladin mu ho vzal a držel mu ho připravený. To byla jeho obvyklá role, když tatínkovi asistoval. Lirinův nový učeň se staral o raněné v další místnosti.

Lirin se podíval na Kaladina a potom se otočil zpátky k pacientovi, mladému chlapci, který měl kolem paže zakrvácený obvaz. „Nůžky,“ řekl.

Kaladin mu je podal a Lirin vzal nástroj, aniž by se díval, a opatrně rozstříhl obvaz. Chlapec měl ruku propíchnutou kusem dřeva s nerovnými, olámanými okraji. Zasténal, když Lirin prohmatával tkáň okolo rány potřísněnou zaschlou krví. Rána nevypadala dobře.

„Vyřízni ten dřík,“ řekl Kaladin. „A tu odumřelou tkáň. A vypal to.“

„To je trochu krajní postup, nemyslíš?“ zeptal se Lirin.

„Možná to stejně skončí amputací u lokte. Až tam se určitě dostane infekce – podívej, jak je to špinavý. A budou tam třísky.“

Chlapec znovu zasténal a Lirin ho povzbudivě poplácal. „Budeš v pořádku. Zatím tu nevidím žádné spreny hniloby, tak ruku zatím nebudeme amputovat. Teď si promluvíme s mámou a s tátou. Na, zatím žvýkej tohleto.“ Dal chlapci kůru, přírodní relaxant.

Společně s Kaladinem postupoval Lirin dál. Chlapec nebyl v bezprostředním ohrožení a Lirin nebude chtít operovat dřív, než trochu zabere anestetikum.

„Zocelil ses,“ řekl Lirin Kaladinovi, když společně ošetřovali dalšímu pacientovi nohu. „Měl jsem strach, že ti nikdy nenarostou mozoly.“

Kaladin neodpověděl. Ve skutečnosti neměl mozoly tak silné, jak by si byl otec asi přál.

„Ale stal ses jedním z nich,“ poznamenal Lirin.

„Oči mám pořád hnědý.“

„Já jsem nemluvil o barvě očí, synku. Nedal bych pěták na to, jestli je

člověk plavook, nebo ne.“ Mávl rukou a Kaladin mu podal hadr na očištění palce a potom začal připravovat malou dlahu.

„Ale stal se z tebe zabiják,“ pokračoval Lirin. „Řešíš problémy pěstit a mečem. Doufal jsem, že si najdeš místo mezi armádními lékaři.“

„Neměl jsem moc na vybranou,“ odpověděl Kaladin a mezitím podával otcí dlahu a připravoval obvazy. „To je na dlouhý vyprávění. Jednou ti to všechno řeknu.“ *Tedy aspoň ty méně drsné úseky.*

„Asi tu nezůstaneš, co?“

„Ne. Musím vystopovat ty parše.“

„Takže další zabíjení.“

„A ty si upřímně myslíš, že nemáme bojovat proti Pustonošům, tati?“

Lirin zaváhal. „Ne,“ odpověděl šeptem. „Já vím, že je válka nevyhnutelná. Já jsem jen nechtěl, abys do ní patřil ty. Já jsem totiž viděl, co dělá s lidma. Válka jim obnaží duše, a to jsou rány, s kterými si já neporadím.“ Upevnil dlahu a vrátil se ke Kaladinovi. „My jsme lékaři. Ať se perou a ničí jiní, my ostatním nesmíme ubližovat.“

„Ne,“ namítl Kaladin. „Ty jsi lékař, tati. Já jsem něco jinýho. Strážce na kraji.“ To byla slova z vidin Dalinara Kholina. Kaladin vstal. „Budu chránit ty, co to potřebujou. To dnes konkrétně znamená vystopovat pár Pustonošů.“

Lirin odvrátil pohled. „Tak dobře. Já... jsem rád, že ses vrátil, synku. Jsem rád, že jsi v pořádku.“

Kaladin položil ruku otcí na rameno. „Život před smrtí, tati.“

„Rozluč se s maminkou, než půjdeš,“ řekl Lirin. „Chce ti něco ukázat.“

Kaladin se nechápavě zamračil, ale vyšel z ošetřovny do kuchyně. Celý dům byl osvětlený jenom svíčkami a těch nebylo mnoho. Všude, kudy chodil, viděl stíny a nezřetelné světlo.

Naplnil si cestovní láhev čerstvou vodou a našel si malý deštník. Bude ho potřebovat, až bude v dešti číst mapy. Odtud vyrazil za Lalar do knihovny. Rošon se vrátil do svého pokoje, ale Lalar seděla u psacího stolu a před sebou měla spřež.

Moment. Ta spřež *psala*. Rubín jí svítil.

„Bouřná záře!“ poznamenal Kaladin a ukázal na spřež.

„No, jistě,“ odpověděla a zamračila se. „Bez toho fabriály nefungujou.“

„Jak to, že máte nabitý sfery?“

„Byla velebouře,“ odpověděla. „Před pár dny.“

Během střetnutí s Pustonoši vyvolal Bouřepán mimořádnou velebouři jako protiváhu věčné bouře. Kaladin při ní letěl před bouřnou stěnou a bojoval s Vrahem v bílém.

„Ta bouře přece byla nečekaná,“ podivil se Kaladin, „jak jste pro Bouřepána věděli, že máte nechat sfery venku?“

„Kale,“ poznamenala, „ono není tak těžký pověsit venku pár sferů, když se blíží bouře, ne?“

„Kolik jich máte?“

„Pár,“ odpověděla. „Pár jich mají horlivci – nebyla jsem jediná, koho to napadlo. Hele, někdo v Tašiku je ochotný předat zprávu Navani Kholinové, králově matce. Nechtěl jsi to tak? Opravdu si myslíš, že ti odpoví?“

Odpověď našťěstí přišla a pero začalo psát. „Kapitáne?“ četla Lalar. „Tady je Navani Kholinová. Jste to opravdu vy?“

Lalar vytřeštila oči a podívala se na Kaladina.

„Jsem,“ odpověděl. „Poslední věc, co jsem před odchodem dělal – mluvil jsem s Dalinarem nahoře na věži.“ Snad to pro identifikaci bude stačit.

Lalar nadskočila a napsala odpověď.

„Kaladine, tady je Dalinar,“ četla dál zprávu, která přišla zpátky. „Jak se daří, vojáku?“

„Líp, než jsem čekal, pane,“ odpověděl Kaladin. Potom krátce popsal, co objevil. Končil poznámkou: „Obávám se, že odešli, protože Kamenžár pro ně nebyl natolik důležitý, aby jim stálo za to ho ničit. Objednal jsem si koně a mapy. Myslím, že zvládnou vydat se za nimi a třeba něco zjistím.“

„Tak opatrně,“ odpověděl Dalinar. „Máte ještě nějakou Bouřnou září?“

„Snad trochu seženu. Pochybuju, že by mi to stačilo na cestu domů, ale aspoň trochu to pomůže.“

Chvilí trvalo, než Dalinar odpověděl, a tak Lalar stačila na desce pod spřeží vyměnit papír.

„Vaše instinkty jsou správné, kapitáne,“ napsal nakonec Dalinar. „Já si na téhle věži připadám jako slepec. Snažte se zjistit, co nepřítel dělá, ale zbytečně neriskujte. Vezměte si tu spřež a každý večer pošlete glyf, ať vím, že jste v bezpečí.“

„Rozumím, pane. Život před smrtí.“

„Život před smrtí.“

Lalar se na něho podívala a on přikývl, že rozhovor skončil. Beze slova mu sbalila spřež a on ji vděčně přijal a vyběhl dolů po schodišti.

Kaladin stačil upoutat pozornost mnoha lidí, kteří se shromáždili v malé vstupní hale před schodištěm. Chtěl se zeptat, jestli někdo nemá nabitě sfery, ale jeho pozornost upoutala matka. Právě mluvila s několika dívkami a v náručí držela batole. Co dělá s takovým...

Zastavil se pod schodištěm. Chlapečkovi mohl být tak rok. Žvýkal si ručičku a cosi žvatlal skrz prsty.

„Kaladine, to je tvůj bratr,“ řekla Hesina, když se k němu otočila. „Děvčata mi ho tu hlídala, když jsem pomáhala u raněných.“

„Bratr...“ šeptal Kaladin. V životě by ho nic takového nenapadlo. Mamince už bylo přes čtyřicet a...

Bratr.

Natáhl ruce. Maminka mu chlapečka podala. Připadalo mu, že jeho ruce jsou moc hrubé na to, aby se dotýkaly jemné dětské kůže. Rozechvěl se a pevně k sobě dítě přitiskl. Vzpomínky na tohle místo ho nezlomily, setkání s rodiči ustál, ale tohle...

Nedokázal zastavit slzy. Připadal si jako hlupák. Ne že by se tímhle něco změnilo – stále byli jeho bratry všichni ze Čtvrté mostní a byli mu stejně blízcí jako kterýkoliv pokrevní příbuzný.

A přesto plakal.

„Jak se jmenuje?“

„Oroden.“

„Dítě míru,“ šeptal Kaladin. „Krásný jméno. Dobrý jméno.“

Mezitím se za ním vynořil horlivec se svítkem listin. U všech bouří, není to Zeheb? Tak on pořád žije, i když vždycky vypadal starší než všechny kameny, co jich tu je. Kaladin vrátil malého Orodena mamince, otřel si oči a vzal svítek dokumentů.

Lidé zaplnili všechny kouty místnosti. Bylo to úplné představení. Lékařův syn se stal otrokem a ten se stal Střeponošem. Tolik vzrušení Kamenžář nezažije přinejmenším dalších sto let.

Aspoň pokud do toho bude mít co mluvit Kaladin. Kývl na otce – který vyšel ze salonu – a potom se obrátil k lidem. „Nemáte někdo nabitě sfery? Vyměním je dva čipy za jeden. Přineste je.“

Lidé začali sbírat sfery a Syl mezitím poletovala kolem Kaladina a maminka vyřizovala platby. Nesešlo se jich víc, než se mu vešlo do kapsy, ale v danou chvíli to bylo celé jmění. Přinejmenším už nebude potřebovat ty koně.

Svázal váček se sfery a potom se ohlédl přes rameno, když viděl, že přichází otec. Lirin vyndal z kapsy malý zářící diamantový čip a podával mu ho.

Kaladin ho vzal a potom se podíval na maminku a na chlapce v její náruči. Svého bratra.

„Já tě chci odvést do bezpečí,“ řekl Lirinovi. „Teď musím odejít, ale brzy se vrátím. A vezmu tě –“

„Ne,“ odpověděl Lirin.

„Tati, vrátila se *spoušť*,“ naléhal Kaladin.

Lidé kolem nich se na ně dívali vytřeštěnými očima plnými strachu. U všech bouří, Kaladin měl tohle vyřídit o samotě. Naklonil se k Lirinovi. „Vím o místu, který je bezpečný. Pro tebe, pro mámu. Pro malého Orodena. Prosím, nebuď tvrdohlavý, aspoň jednou v životě.“

„Vezmi je tam, jestli půjdou,“ odpověděl Lirin. „Ale já zůstávám tady. Zvláště když... je to, co jsi řekl, pravda. Ti lidi mě tu budou potřebovat.“

„Uvidíme. Vrátím se, co nejdřív to půjde.“ Kaladin nasadil odhodlaný výraz a vyrazil ke dveřím. Otevřel je. Venku bubnoval déšť a do domu se linul pach promočené země.

Zastavil se a znovu se ohlédl do místnosti plné lidí z města. Špinavých, vyděšených, bez střechy nad hlavou. Slyšeli ho, ale stejně už to věděli. Slyšel je šeptat o Pustonoších. O spoušti.

Nemůže od nich takhle odejít.

„Slyšeli jste dobře,“ promluvil nahlas ke stovkám lidí shromážděných v obrovské vstupní hale – i k Rošonovi a Lalar, kteří stáli na schodech do druhého patra. „Pustonoši se vrátili.“

Šepot. Strach.

Kaladin z váčku nasál trochu Bouřné záře. Z těla mu začala vycházet průzračná světélkující mlha. V šeré místnosti byla dobře vidět. Šlehl sebou nahoru a vymrštil se do vzduchu, potom přidal šleh dolů, takže se vznášel asi půl metru nad zemí a zářil. Z mlhy se zhmotnila Syl a proměnila se mu v ruce ve Střepkopí.

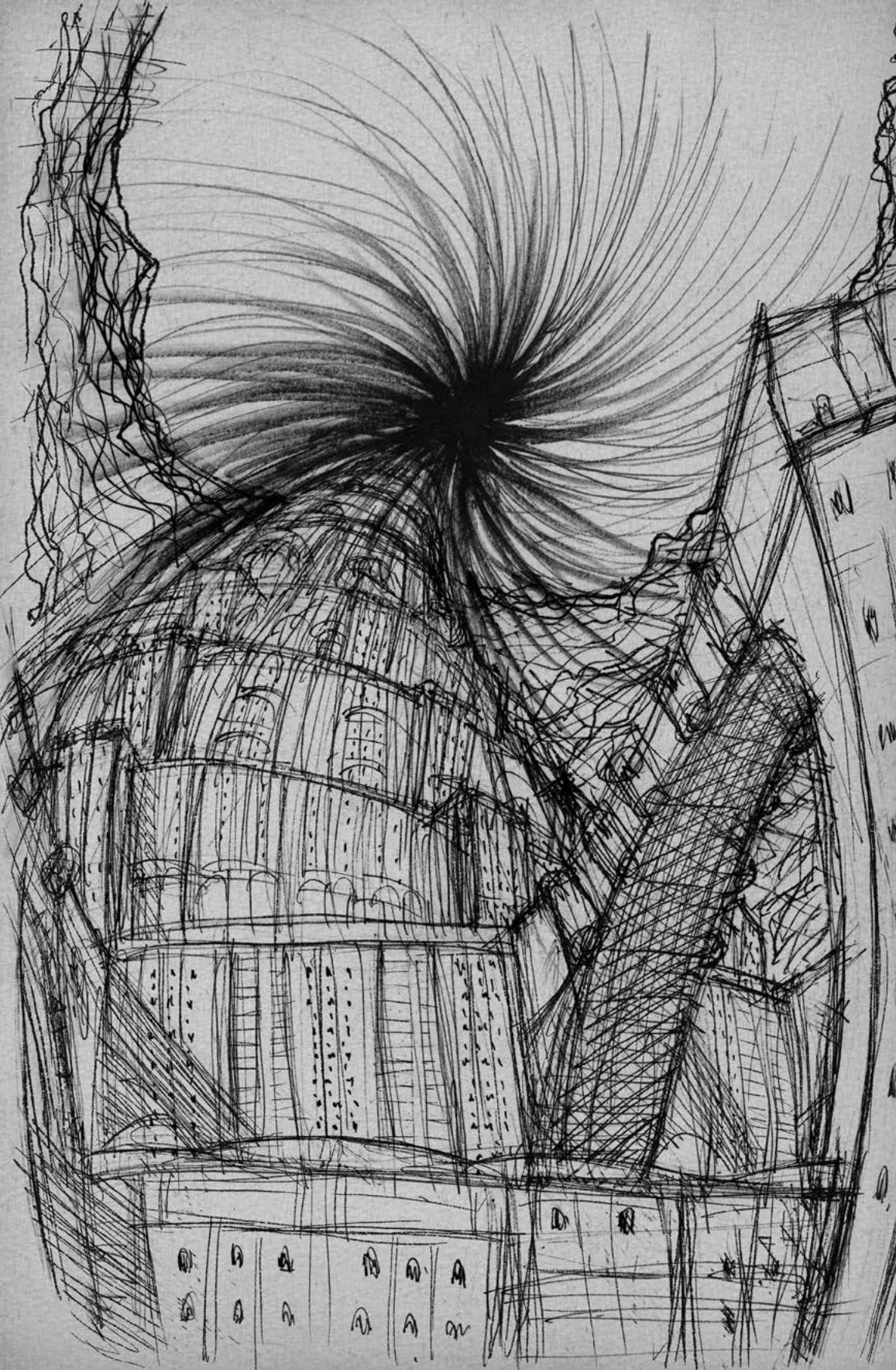
„Velkokníže Dalinar Kholin,“ pokračoval Kaladin a ze rtů mu vycházela Záře, „znovu povolal rytíře Paprsku. A my vás tentokrát *nedáme*.“

V místnosti se mísila hrůza s obdivem. Kaladin vyhledal očima otce. Stál s vytřeštěnými očima. Hesina svírala miminko v náruči, v očích měla výraz čisté radosti a kolem hlavy modrý prstenec sprenů úžasu.

Tebe budu chránit, maličký, vyslal Kaladin k dítěti myšlenku. *Všechny je budu chránit.*

Kývl na rodiče a potom se otočil a šlehem vyletěl ven do promáčené noci. Zastaví se ve Stringkenu, který ležel asi hodinu chůze daleko – nebo chvíli-ku letu – směrem na jih a zkusí, jestli by se mu tam podařilo získat sfery.

A potom půjde honit Pustonoše.

V tuto chvíli můžu nicméně upřímně říci, že ve mně tato kniha zrála už od mého mládí.

- z Času přísahání, předmluva

Šalán kreslila.
Ryla do kreslicí podložky vzrušenými, rozmáchlými tahy. Vždy po několika čarách otočila uhel v prstech a našla si nejostřejší bod, aby nakreslila další sytě černé tahy.

„Mmm...“ bzučel Vzorek, který jí u lýtek obdivoval výšivku na sukni.
„Šalán?“

Kreslila dál, jeden černý tah za druhým.

„Šalán?“ opakoval. „Já chápu, že mě nenávidíš, Šalán. Já jsem nechtěl zabít tvou matku, ale udělal jsem to. Udělal jsem to...“

Šalán zařala zuby a kreslila dál. Seděla venku v Urithiru a zády se opírala o chladný kámen. Nohy měla studené a všude kolem ní se hemžili špičatí spreni chladu. Rozčepýřené vlasy jí poletovaly kolem hlavy se závany větru a papír si musela přidržovat palci, jedním uvězněným v levém rukávu.

„Šalán...“ ozval se znovu Vzorek.

„Nezlobím se,“ odpověděla tlumeně, když vítr na okamžik utichl. „Jen... mě teď nech kreslit.“

„Hmm...“ zabzučel Vzorek. „Silná lež...“

Jednoduchá krajina. Měla by přece umět nakreslit jednoduchou, uklidňující krajinu. Seděla na kraji plošiny jedné z deseti Přísežných bran, která se tyčila tři metry nad hlavní základnu. Ten den aktivovala bránu a pustila

dovnitř dalších pár stovek z tisíců čekajících v Naraku. To bude muset na chvíli stačit, každé použití brány spotřebuje obrovské množství Bouřné záře. I když s sebou přichází přinesli nabitě sfery, nebylo Záře nazbyt.

Kromě toho se i Šalán začalo Záře nedostávat. Ovládat jednotlivá podlaží mohl jedině aktivní plnoprávný rytíř Paprsku, což byla v tuto chvíli jenom ona.

Vyžadovalo to, aby každou chvíli zhmotnila Střepkord. Ten, kterým zabila svou matku. Tuto pravdu vyslovila, když přísahala na jeden z Ideálů svého řádu Paprsku.

A proto ji už nemohla zasouvat dál do pozadí své mysli a snažit se ji zapomenout.

Kresli.

Před sebou měla výhled na město. Tyčilo se neuvěřitelně vysoko a ona se snažila zachytit tu obrovskou výšku na papíře. Jasná po tomhle místě pátrala v naději, že objeví knihy a staré záznamy. Nic podobného však dosud nenašli. Šalán se tedy aspoň snažila porozumět této věži.

Pokud se jí podaří zachytit ji na skicu, pochopí konečně její nepředstavitelný rozměr? Nemohla chytit správný úhel, z něhož by obsáhla celou věž, a tak se soustředila na drobnosti. Balkony, pole, otevřené jeskyně, které vypadaly jako číhající tlamy připravené skousnout, spolknout, pohltit.

Výsledkem jejího snažení byla ne věž, ale směsice čar na hladkém, měkčím uhlem nakresleném pozadí. Dívala se na obrázek a kolem proletěl větrný spren a přeházel jí stránky. Vzdychla, odložila uhel do aktovky a vyndala z ní vlhký hadřík, aby si otřela prsty volné ruky.

Na spodní plošině cvičili vojáci. Šalán zneklidnilo pomýšlení, že tu všichni žijí vlastně na jednom místě. Připadalo jí to hloupé. Vždyť je to přece jenom jedna *budova*.

Jenže ji nejde vměstnat na papír.

„Šalán...“ ozval se Vzorek.

„To vyřešíme,“ odpověděla s očima upřenýma před sebe. „Ty nemůžeš za to, jak mi umřeli rodiče. Ty jsi to nezavinil.“

„Můžeš mě nenávidět,“ odpověděl Vzorek. „Já to chápu.“

Šalán zavřela oči. Chtěla, aby ji přesvědčil, že nemá pravdu. Potřebovala nemít pravdu.

„To není tak, že bych nenáviděla tebe, Vzorku,“ řekla. „Já nenávidím ten meč.“

„Jenže –“

„Ten meč nejsi ty. Ten meč jsem já, můj otec, život, který jsme žili, a to, jak se to všechno zamotalo.“

„Já...“ Vzorek tiše bzučel. „Já tomu nerozumím.“

Byla bych šokovaná, kdybys tomu rozuměl, pomyslela si Šalán. *Protože já sama tomu nerozumím.* Naštěstí jí z těchto myšlenek vytrhla hlídka přicházející nahoru po rampě, na které Šalán seděla. Byla to tmavooká žena

v bílo-modrém oblečení a kalhotách pod sukni, která patřila k uniformě poslíčků. Měla dlouhé aletské vlasy.

„Ehm, Jasná rytířko,“ oslovila Šalán a uklonila se. „Velkokníže by si s vámi přál mluvit.“

„Hrom do toho,“ utrousila Šalán, ačkoliv si ve skrytu duše musela připustit, že má konečně něco na práci. Nechala si od ženy podržet skicák a mezitím si sbalila aktovku.

Prázdné sfery, všimla si.

Tři velkoknížata vyrazila společně s Dalinarem na výpravu do středu Roztříštěných Planin, většina však zůstala v Urithiru. Když přišla nečekaná velebouře, dostal Hatam zprávu spřeží od hlídek z Planin.

Jeho tábor byl schopný připravit většinu sferů na nabití, když bouře uhodila, takže měl proti ostatním velkou zásobu Záře. Postupně bohatl, protože od něj Dalinar skupoval nabité sfery, aby mohl otevírat Přísežnou bránu a zajistit zásobování.

Ve srovnání s tím byla Šalánina spotřeba Záře na to, aby se mohla cvičit v umění světloředby, celkem zanedbatelná – přesto ale měla pocit viny, když viděla prázdné sfery, jejichž Záři spotřebovala, aby se zahřála. Bude s ní muset zacházet úsporněji.

Všechno si sbalila a chtěla si vzít skicák, ale všimla si, že žena v něm listuje. „Jasnosti...“ vydechla, „jsou nádherné.“

Ve skicáku měla Šalán několik obrázků z pohledu od základny věže, které v náznaku zachycovaly majestátnost Urithiru, ale zároveň vyvolávaly závrať. Šalán si rozmrzele uvědomila, že bezděky zvýraznila bizarnost skic tím, že na nich upravila perspektivu.

„Chtěla jsem nakreslit věž,“ řekla, „ale nemůžu najít ten správný úhel.“ Možná až se vrátí Jasnopán Chmurooký, mohl by ji vzít na oblohu a odnést ji na jiný vrchol horského řetězce.

„Já jsem nikdy nic takového neviděla,“ odpověděla žena a stále listovala skicákem. „Jak se tomu říká?“

„Surrealismus,“ odpověděla Šalán, vzala si zpátky skicák a zasunula ho pod paži. „To je takový starý umělecký směr. Asi jsem se k tomu přiklonila ve chvíli, kdy jsem nemohla přijít na to, jak dostat ten obraz tam, kam chci. Ale dnes už se tím asi kromě studentů nikdo nezabývá.“

„Když jsem se na to podívala, tak mi oči najednou přinutily mozek myslet si, že jsem se zapomněla probudit.“

Šalán kývla a žena vyrazila zpátky dolů přes plošinu. Až tady si Šalán všimla, že ne zrovna málo vojáků přestalo cvičit a dívalo se na ni. Hrom do toho. Už nikdy z ní nebude stará Šalán, ta nenápadná dívka z maloměsta. Teď je „Jasná rytířka“ údajně z řádu jinopravců. Přemluvila Dalinara, aby předstíral – aspoň na veřejnosti – že je Šalán z řádu, který neumí vytvářet iluze. Musí to udržet v tajnosti, jinak se připraví o efekt.

Vojáci na ni zírali, jako by čekali, že zhmotní Střepkord, bude očima

vrhat plameny nebo vzlétne do vzduchu trhat vrcholky hor. *Asi bych se měla snažit být spořádanější*, proběhlo jí hlavou. *Nebo... rytířtější?*

Podívala se na vojáka ve zlato-červené uniformě Hatamovy armády. Okamžitě sklopil oči a sáhl si na modlitbu, kterou měl napsanou glyfy na pravé paži. Dalinar byl odhodlaný vrátit zpět pověst Paprsků, jenže copak může u všech bouří změnit smýšlení tolika lidí během pár měsíců? Dávni rytíři Paprsku lidstvo zradili, a i když mnoho Aletů chtělo dát řádům novou šanci, ne všichni byli tak shovívaví.

Šalán i přesto šla se vztyčenou hlavou a vzpřímenými zády tak, jak ji to učili. Moc je iluze daná úhlem pohledu, říkala Jasna. První krok k tomu, vzít věci do svých rukou, je věřit si, že vzít věci do svých rukou *dokážu*.

Žena ji vedla do věže a nahoru po schodišti k Dalinarovým tajným místnostem. „Jasnosti,“ přerušila ticho, „můžu se na něco zeptat?“

„Právě se přece ptáte, takže můžete.“

„Ehm, aha. Ano.“

„No, tak co jste chtěla vědět?“

„Vy jste... z Paprsku.“

„Tak to zrovna není otázka, ale konstatování, a trochu mě nutí pochybovat o tom, co jsem prve řekla.“

„Nezlobte se. Já jen... jsem zvědavá, Jasnosti. Jaký to je? Být rytířka Paprsku? Máte Střepkord?“

Aha, tak odtud vítr vane. „Ujišťuju vás,“ odpověděla, „že žena může úplně normálně zůstat ženou a přitom plnit úkoly rytířky.“

„Aha,“ poznamenala žena. Kupodivu vypadala nespokojeně. „Jistě, Jasnosti.“

Urithiru vypadalo jako vytesané přímo do skal, jako socha. Skutečně, nikde v rozích místností nebyly žádné švy, ani nebyly ve zdech patrné cihly nebo kameny. Naopak, převládaly krásné různobarevné linie připomínající vrstvy látek srovnaných v obchodě.

Chodby se často stáčely do podivných křivek, jen zřídka vedly přímo k další křižovatce. Dalinar to vysvětloval jako prostředek zmatení nepřítele, plnicí stejnou funkci jako opevnění hradu. Protože byly chodby plné zákrutů a nikde neměly patrné spoje, člověk si v nich připadal jako v tunelu.

Šalán nepotřebovala vést – vrstvy kamene, které procházely chodbami, tvořily pravidelné vzory. Někdo měl problém je od sebe rozeznat, a tak se uvažovalo o tom, že se na chodbách nakreslí orientační čáry. Copak ale neviděli, jak se tu pravidelně střídá široká načervenalá vrstva s drobnější žlutou? Stačí přece jít směrem, kterým čáry mírně stoupají nahoru, a dojdete k Dalinarově části.

Brzy došly na místo a žena se postavila na hlídku ke dveřím pro případ, že by ji ještě potřebovali. Šalán vešla do místnosti, která byla ještě předchozího dne prázdná, ale teď už byla plná nábytku a vznikl z ní velký přijímací prostor přímo vedle soukromých místností Dalinara a Navani.

Před Dalinarem seděli Adolin, Renarin a Navani. Dalinar stál s rukama v bok a prohlížel si nástěnnou mapu Rošáru. I když byla místnost plná rohoží a polstrovaného nábytku, tato okázalost se k její ponuré jednoduchosti hodila asi jako dámská hava na prase.

„Já nevím, jak oslovit toho Aziše, otče,“ říkal zrovna Renarin, když vešla. „Ten nový panovník vypadá dost nevyzpytatelně.“

„Ale vždyť jsou to *Aziši*,“ poznamenal Adolin a mávl zdravou rukou na Šalán. „Jak by mohli být nevyzpytatelní? Ti musí mít pravidla i na to, jak oloupat ovoce.“

„To je konvence,“ odpověděl Renarin. Byl oblečený do uniformy Čtvrté mostní, ale přes ramena měl přehozenou příkrývku a v ruce držel horký čaj, i když místnost nebyla nijak zvlášť studená. „Ano, oni mají obrovskou byrokracii. Ale změna vlády stejně politikou otřeše. I když – ono by pro toho nového císaře bylo možná jednodušší změnit politiku, protože pro to má dobře nadefinovaná pravidla.“

„Já bych si s Aziši nedělala hlavu,“ prohlásila Navani a poklepávala perem na zápisník. Potom do něj cosi zapsala. „Oni budou poslouchat rozum. Jako vždycky. A co Tukar a Emul? Nedivila bych se, kdyby byli natolik zabraní do té své války, že by nevěnovali pozornost ani návratu spouští.“

Dalinar cosi broukl a jednou rukou si hladil bradu. „V Tukaru je ten vojenský vůdce – jak on se to jmenuje?“

„Tezim,“ odpověděla Navani. „Tvrdí o sobě, že je aspektem Všemohoucího.“

Šalán se ušklíbla, když si sedala na prázdné místo vedle Adolina. Aktovku odložila na podlahu. „Aspekt Všemohoucího? Aspoň je skromný.“

Dalinar se k ní otočil a sepal ruce za zády. U všech bouří. Vypadal tak... impozantně. Větší než celá ta místnost. Obočí měl neustále zachmuřený, jak byl zahloubán v myšlenkách. U Dalinara Kholina vypadalo i rozhodování, co bude mít druhý den k snídani, jako státnický úkon s dopadem na celý Rošár.

„Jasnosti Šalán,“ řekl, „řekněte mi, jak byste jednala s makabackými královstvími? Teď, když přišla bouře, jak jsme upozorňovali, s nimi můžeme jednat z pozice síly. Nejdůležitější je Azir, ale tam teď řešili nástupnickou krizi. Emul a Tukar jsou samozřejmě ve válce, jak podotkla Navani. Po-užijeme jistě tašikské informační sítě, ale Tašik je krajně izolacionistický. Takže zbývá Jezir a Liafor. Myslíte, že kdyby se připojily, přesvědčí svoje sousedy?“

S nadějí v očích se k ní otočil.

„Ano, ano...“ přikyvovala Šalán zamyšleně. „O těch místech jsem slyšela.“

Dalinar sevřel rty a Vzorek starostlivě bzučel Šalán na sukni. S Dalinarem není radno žertovat.

„Omlouvám se, Jasnopane,“ pokračovala Šalán a opřela se. „Ale jsem trochu nesvá z toho, že chcete znát můj názor. Já ta království samozřejmě znám, ale jenom akademicky. Asi bych vám mohla vyjmenovat strukturu

jejich exportu, ale pokud jde o zahraniční politiku... no, než jsem odešla z domova, tak jsem se nikdy nesetkala ani s nikým z Aletkaru! A to jsme sousedil!“

„Chápu,“ odpověděl Dalinar tiše. „Má váš spren nějakou radu? Mohla byste ho povzbudit, aby s námi promluvil?“

„Vzorek? Ten mnoho vědomostí o naší kultuře nemá, možná je tady právě proto.“ Zavrtěla se na židli. „A abych byla upřímná, Jasnopane, on z vás má strach.“

„No, je vidět, že to není žádný hlupák,“ poznamenal Adolin.

Dalinar vrhl na syna káravý pohled.

„Nebud' takový, tati,“ řekl Adolin. „Jestli by někomu na světě prospělo neponižovat přírodní síly, tak jsi to ty.“

Dalinar vzdychl, otočil se a položil ruku na mapu. Kupodivu vstal první Renarin, odložil příkrývku a šálek, došel k otci a dal mu ruku na rameno. Renarin vypadal ještě vyhubleji než jindy, když stál vedle Dalinara. I když neměl tak světlé vlasy jako Adolin, měl ve vlasech aspoň světlé prameny. Dalinarovi připadali každý z jiného těsta.

„Je to tak obrovský, hochu,“ poznamenal Dalinar a díval se na mapu. „Jak můžu spojit celý Rošár, když jsem ve spoustě těch království ani nebyl? Tady slečna Šalán vyslovila hlubokou pravdu, i když si to možná ani sama neuvědomila. My ty lidi vůbec neznáme. Jak za ně pak můžu zodpovídat? Kéž bych to mohl všechno *vidět*...“

Šalán se zavrtěla, jako by na sebe chtěla upozornit, že na ni zapomněli. Možná pro ni poslal proto, že hledal pomoc Paprsku, ale síla Kholinů byla vždycky v rodině. A ona v ní byla vetřelec.

Dalinar se otočil a došel si pro pohár horkého vína z karafy u dveří. Když procházel kolem Šalán, pocítila něco neobvyklého. Jako by v ní něco poskočilo, jako by ji nějak přitahoval.

Znovu prošel kolem, tentokrát s pohárem, a Šalán vyklouzla ze svého místa a došla za ním k mapě na zdi. Cestou se nadechla a nasála malý mihotavý pramínek Záře ze své aktovky. Záře ji prostoupila a vytvořila auru kolem jejího těla.

Položila ruku na mapu. Bouřná záře z její ruky mapu osvětila jakýmsi světelným vírem. Umění neznamená rozumět, umění znamená *vědět*.

Pramen Záře prudce proletěl z mapy mezi Dalinara a Šalán a donutil Navani uskočit. Paprsek Záře proletěl místností a proměnil se v druhou, větší mapu, která se vznášela asi ve výšce stolu uprostřed. Vyrostly na ní hory jako záhyby zmačkané látky. Rozlehlé planiny zářily zelenými šlahouny a trsy trávy. Na holých nábourných svazích kopců vyrostly rozlehlé stíny života ze závětrných stran. Pro Bouřepána, jak se na ni dívala, mapa ožila a byla najednou skutečná.

Šalán zatajila dech. To udělala *ona*? Ale jak? Uměla přece jenom iluze založené na svých předchozích kresbách.

Mapa se roztáhla až ke stěnám po stranách místnosti a na okrajích se chvěla. Adolin vyskočil ze svého místa a vrhl se doprostřed iluze někam ke Kharbrantu. Kolem něho se přetrhaly pramínky Záře, ale jak se pohyboval, opět se za ním spojovaly a znovuvytvářely obraz.

„Jak...“ Dalinar se naklonil nad místo, které měl nejbliž a na němž byly patrné detaily Rešských ostrovů. „To je nádhera. Já úplně vidím ty města. Jak jste to udělala?“

„Já nevím, jestli jsem vůbec něco udělala,“ odpověděla Šalán, vstoupila do iluze a cítila, jak kolem ní víří Bouřná záře. Přestože byly výjevy detailní, byly z velké dálky a hory byly vysoké sotva jako nehet její ruky. „Já jsem to udělat nemohla, Jasnopane. Nemám na to potřebné vědomosti.“

„No, já jsem to teda nebyl,“ vložil se do hovoru Renarin. „Ta Záře jasně vycházela s vás, Jasnosti.“

„No, váš otec za mě v tu chvíli tahal.“

„Tahal?“ podivil se Adolin.

„To Bouřpán,“ odpověděl Dalinar. „To byl jeho vliv. Tohle on vidí po každé, když jde Rošárem bouře. To jsem nebyl ani já, ani vy, to jsme byli *my*. I když nevím, jak.“

„No, vy jste si stěžoval, že to nemůžete všechno vidět.“

„Kolik Bouřné záře jsme na to spotřebovali?“ zeptala se Navani a obešla kolem chvějící se mapy.

Šalán se podívala do zásob. „Ehm... všechnu.“

„Obstaráme vám další,“ odpověděla Navani s povzdechem.

„Já se omlouvám –“

„Ne,“ přerušil ji Dalinar. „Dát rytířům Paprsku možnost cvičit se v používání jejich schopností je teď pro mě to nejcennější, co si můžu koupit. I když nás Hatam bere na hůl, když nám prodává nabitě sfery.“

Dalinar prošel obrazem, narušil ho a nechal ho vířit kolem svého těla. Zastavil se uprostřed vedle místa, kde bylo Urithiru. Dlouze se díval z jedné strany místnosti na druhou.

„Deset měst,“ šeptal. „Deset království. Deset Přísežných bran, které je odedávna spojují. Takhle musíme bojovat. Takhle musíme začít. Ne velkým cílem, že zachráníme svět, ale jednoduchým, prostým krokem. Zachráníme města s Přísežnými branami.“

Pustonoši jsou všude, ale my můžeme být mobilní. Můžeme posílit hlavní města, dodávat jim jídlo nebo proměňovače rychleji než mezi královstvími. Můžeme z těch deseti měst udělat bašty života a síly. Ale musíme to udělat rychle. On po nás jde. Muž s devíti stíny...“

„Co to je?“ trhla sebou Šalán.

„Nepřítelův šampion,“ odpověděl Dalinar a přimhouřil oči. „Honor mi v těch vidinách říkal, že naše nejlepší šance, jak přežít, je docílit souboje šampionů. Viděl jsem nepřítelova šampiona – je to stvoření v černé výstroji, s červenýma očima. Asi parš. A má devět stínů.“

Renarin se otočil k otci. Oči měl vytřeštěné a ústa pootevřená. Zdálo se, že si ho nikdo nevšiml.

„Přísežná brána je v Azimiru, hlavním městě Aziru,“ pokračoval Dalinar a postoupil v mapě od Urithiru západním směrem do středu Aziru. „Musíme ji otevřít a získat si důvěru Azišů. Budou pro nás důležití.“ Postoupil ještě dál na západ. „Další Přísežná brána je schovaná v Šinovaru, další v hlavním městě Babatarnamu a čtvrtá daleko v Rall Elorim, městě stínů –“

„A ještě Rira,“ upozornila Navani. „Jasna si myslela, že je v Kurthu. Ale o šestou jsme přišli v Aimii, protože ten ostrov byl zničen.“

Dalinar cosi zabručel a otočil se k východní polovině mapy. „Sedmá je Vedenar,“ řekl a vstoupil do Šalánina domova. „Osmá Thajlenské město. A Roztříštěné Planiny, to je ta naše.“

„A poslední je v Kholinaru,“ dodal Adolin tiše. „Doma.“

Šalán k němu přistoupila a dotkla se jeho ramene. Nikdo nevěděl, jak Kholinar dopadl. Jejich jediná zpráva byla z Kaladinovy spřeže.

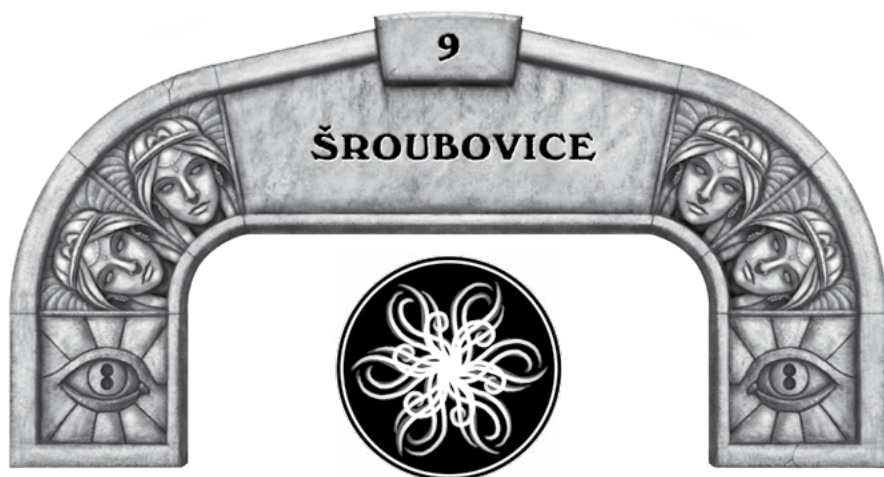
„Začneme pomalu,“ řekl Dalinar. „Jen s pár nejdůležitějšími, abychom udrželi svět. Azir. Jah Keved. Thajlenah. Potom budeme kontaktovat další národy, ale tohle budou naše tři výchozí body. Azir, protože je to uspořádaná a politicky významná země. Thajlenah, protože má vyspělý systém lodní dopravy. Jah Keved pro jeho pracovní sílu. Jasnosti Davarová, váš vhled do situace vaší země pro nás bude teď po občanské válce velkým přínosem.“

„A Kholinar?“ zeptal se Adolin.

Dalinarovu odpověď přerušilo zaklepání na dveře. Když pozval příchozího dál, ve dveřích se objevila hlava ženy, která zůstala na hlídce. „Jasnopane,“ oznamovala, „Prosím, pojdte se na něco podívat.“

„Co se děje, Lynn?“

„Jasnopane... stala se další vražda.“

*Všechny moje zkušenosti směřovaly k tomuto okamžiku.
K tomuto rozhodnutí.*

- z Času přísahání, předmluva

Jednou z výhod toho, když se ze Šalán stala Jasná rytířka, bylo, že se najednou automaticky stala součástí všeho důležitého. Nikdo tudíž nezpochybňoval její přítomnost, když se hnali chodbou za světlem olejových lamp, které nesli strážci. Nikoho ani nenapadlo, že by tu neměla co dělat. Nikdo ani nepomyslel, že by mohlo být nevhodné vést mladou dámu na místo brutální vraždy. To byla úžasná změna.

Podle toho, co zaslechla, když mluvila žena na hlídce s Dalinarem, došlo k vraždě plavookého důstojníka jménem Vedekar Perel. Byl ze Sebarialovy armády, ale Šalán ho osobně neznala. Tělo objevila hlídka v odlehle části věže na druhém podlaží.

Čím byli blíží, tím rychleji Dalinar s hlídkami běželi a Šalán předběhli. Zatracený aletský dlouhý nohy! Zkusila nasát trochu Záře, jenže ji všechnu spotřebovala na tu zpropadenou mapu, která se vypařila jako obláček, jakmile odešli.

Takže zůstala vyčerpaná a rozzlobená. Adolin, který běžel před ní, se zastavil a ohlédl se. Chvilí netrpělivě přešlapoval a potom se místo dopředu rozběhl k ní.

„Díky,“ řekla Šalán, když s ní srovnal krok.

„On nebude mrtvější, když přijdeme později, co?“ prohodil a křečovitě se zasmál. Jako by ho na tom něco velmi znepokojilo.

Sáhl na ni zraněnou rukou, kterou měl ještě v dlaze, a udělal bolestnou grimasu. Vzala ho za paži. Zvedl olejovou lampu a pospíchali dál. Vrstvy kamene tu tvořily spirálovité obrazce, stáčely se kolem podlahy a stěn jako šroubovice. Bylo to natolik zvláštní, že si Šalán uložila obraz do paměti, aby ho mohla někdy v budoucnu nakreslit.

Šalán s Adolinem konečně dostihli ostatní a prošli kruhem stráží. I když tělo objevila Čtvrtá mostní, poslali na dostatečné zajištění oblasti pro posily kholinské gardy.

Strážce hlídaly středně velkou místnost, osvětlenou mnoha olejovými lampami. Šalán se zastavila ve dveřích rovnou vedle skalní římsy, která obklopovala hranatou prohlubeň, něco přes metr hlubokou, vysekanou v kamenném podloží. Vrstvy na stěnách tu pokračovaly ve šroubovitém vzoru klikatou směsicí oranžových, červených a hnědých odstínů. Široké pásy barev se klenuly po stranách místnosti a na druhé straně se opět stáčely do úzkých proužků a pokračovaly v chodbě, která vedla druhou stranou z místnosti ven.

Mrtvý muž ležel na dně této prohlubně. Šalán se obrnila, ale i tak se jí při tom pohledu zvedl žaludek. Místo obličje měl krvavou hmotu a oblečení i tělo měl zničené, evidentně dlouhým bojem.

Dalinar s Navani stáli na římse nad prohlubní. Dalinar měl tvář strnulou jako kámen, Navani stála s krytou rukou u úst.

„Takhle jsme ho našli, Jasnopane,“ řekl mostář Pet. „Hned jsme pro vás poslali. Ať mě bouře vezme, jestli to nevypadá úplně stejně, jako co se stalo velkoknížeti Sadeasovi.“

„On i leží ve stejné pozici,“ poznamenala Navani, chytla si sukni a sešla po dvou schůdcích do prohlubně. Ta se táhla téměř přes celou místnost. Vlastně...

Šalán se podívala na vyšší stranu místnosti, která měla na stěnách několik soch připomínajících koňské hlavy s otevřenou tlamou. *Chrliče*, blesklo jí hlavou. *Bývala to koupelna*.

Navani si klekla vedle těla, dál od krve, která tekla směrem k výpusti na druhé straně nádrže. „To je zvláštní... ta poloha, to probodnuté oko... to je *přesně* jako Sadeas. To musí být stejný vrah.“

Nikdo se nesnažil Navani bránit v pohledu na mrtvé tělo – jako by bylo úplně v pořádku, že králova matka ohledává mrtvolu. Kdo ví? Třeba v Aletkaru dámy tyhle věci dělají. Šalán stále udivovalo, jak troufale a směle berou Aleti své ženy do bitev jako písáčky, posly a hlídky.

Podívala se na Adolina ve snaze odhadnout, co si myslí o situaci, a zjistila, že stojí s vytřeštěnými očima, vyděšeným pohledem a pokleslou bradou. „Adoline?“ oslovila ho. „Ty jsi ho znal?“

Zdálo se, že ji nevnímá. „To není možný,“ mumlal skrz zuby. „To není *možný*.“

„Adoline?“

„Já... Ne, neznal jsem ho, Šalán. Ale předpokládal jsem... no, zkrátka jsem dospěl k závěru, že Sadeasova vražda byla ojedinělá. Víte, jaký byl. Asi se do něčeho zapletl. Je dost lidí, kteří by ho chtěli vidět mrtvého, co?“

„Ale tohle vypadá, že je za tím něco víc,“ odpověděla Šalán a založila si ruce. Dalinar mezitím sešel dolů k Navani a za ním Pet, Lopen a – překvapivě – Rlain ze Čtvrté mostní. Rlain přitahoval pozornost ostatních vojáků. Několik z nich se podvědomě postavilo, jako by chtěli chránit Dalinara před Paršendy. Viděli v něm nebezpečí bez ohledu na to, jakou uniformu měl na sobě.

„Colote?“ obrátil se Dalinar k plavookému kapitánovi, který tu velel vojákům. „Vy jste lučištník, vidíte? Pátý prapor?“

„Ano, pane.“

„Vy jste prováděli průzkum věže se Čtvrtou mostní?“ pokračoval Dalinar.

„Větrobenci potřebovali pár nohou navíc, pane, a větší přístup k hlídkám a mapám. Mí lučištníci jsou mobilní. Usoudil jsem, že je to lepší než dělat pořadová v zimě, a tak jsem nabídl svoji jednotku.“

Dalinar zavrčel. „Pátý prapor... kdo pod vás spadal?“

„Osmá rota,“ odpověděl Colot. „Kapitán Tallan. Můj kamarád. Ale... nedal to, pane.“

„To je mi líto, kapitáne,“ odpověděl Dalinar. „Mohl byste teď na chvíli odvést své lidi, abych se mohl poradit se synem mezi čtyřma očima? Vytvořte ochranný pás stráží a držte ho, dokud vám neřeknu. Informujte krále Elhokara a pošlete zprávu Sebarialovi. Navštívím ho a budu ho informovat osobně, ale varování by měl dostat hned.“

„Ano, pane,“ odpověděl lučištník a začal vydávat rozkazy. Vojáci odešli, včetně mostařů. Když odcházeli, Šalán cítila jakési mravenčení vzadu po šíji. Zachvěla se, instinktivně se ohlédla a znovu si s nelibostí uvědomila, jak se v téhle nevyzpytatelné budově necítí.

Za sebou spatřila Renarina. Nadskočila a vyjekla. Okamžitě se začervenala. Úplně zapoměla, že s nimi Renarin je. Hned se kolem ní objevilo několik sprenů studu. Poletovali ve vzduchu jako bílé a červené okvětní lístky. Šalán tyto spreny přitahovala jen velmi vzácně, čemuž se sama velmi divila. Čekala by, že budou jejími takřka trvalými společníky.

„Omlouvám se,“ utrousil Renarin. „Nechtěl jsem vás polekat.“

Adolin sestoupil dolů do prohlubně, ale v očích měl nesoustředěný výraz. Že by ho tolik zneklidnilo, že mezi sebou mají vraha? O jeho život přece někdo usiluje prakticky každý den. Šalán si vysoukala sukni havy, aby si ji neumazala od krve, a následovala ho opatrně do prohlubně.

„Tohle je opravdu znepokojivé,“ poznamenal Dalinar. „Máme tu hrozbu, která by v důsledku mohla vymést naše lidi z Rošáru jako listí před bouřnou stěnou. Já nemám čas zabývat se tím, jestli tady po chodbách neslídí vrah.“ Zvedl hlavu k Adolinovi. „Většina lidí, které jsem pověřil takovýmhle vyšetřováním, už je po smrti. Niter, Malan... s královskou gardou to není

o nic lepší a mostaři – i když nepochybuju o jejich schopnostech – s tímhle nemají žádné zkušenosti. Potřebuju to přenechat tobě, synu.“

„*Mně?*“ podivil se Adolin.

„S tím případem králova sedla sis poradil dobře, i když to byla trochu bitva s větrnými mlýny. Velkokníže pro informace je Aladar, tak za ním zajdi, vysvětli mu, co se stalo, a pošli jeho tým to vyšetřit. Jednej s nimi jako můj prostředník.“

„Ty chceš,“ přerušil ho Adolin, „abych vypátral, kdo zabil Sadease.“

Dalinar přikývl a sehnul se k mrtvému tělu. Šalán marně přemítala, co na něm chce ještě vidět. Ten člověk už je hodně, hodně po smrti. „Možná to, že svěřím tenhle úkol synovi, přesvědčí lidi, že to myslím vážně, že najít toho vraha chci. Anebo možná ne. Možná si jen budou myslet, že jsem tím pověřil někoho, kdo umí držet tajemství. U všech bouří, jak moc bych tu teď potřeboval Jasnu! Ta by si s tím uměla poradit, aby se to u soudu neobrátilo proti nám.“

No, v každém případě to měj na mušce, Adoline. Aspoň zajisti, aby ostatní z velkoknížat věděli, že tyhle vraždy jsou teď pro nás prioritou a že nám jde o to zjistit, kdo je má na svědomí.“

Adolin polkl. „Rozumím.“

Šalán přimhouřila oči. Co to do něj vjelo? Podívala se po Renarinovi. Stál ještě nahoře na ochozu bývalé nádrže a bez jediného mrknutí sledoval safírovýma očima Adolina. Renarin byl vždycky zvláštní, ale teď jí připadalo, že ví něco, co ona neví.

Na sukni se jí zavrtěl Vzorek a zabzučel.

Dalinar s Navani odešli za Sebarialem. Jakmile byli pryč, Šalán chytila Adolina za ruku. „Co se děje?“ zeptala se šeptem. „Ty jsi toho člověka znal, že jo? Máš tušení, kdo ho zabil?“

Podíval se jí do očí. „Nemám ponětí, kdo to mohl udělat, Šalán. Ale já na to přijdu.“

Zadívala se mu do světle modrých očí a v duchu hodnotila jeho pohled. U všech bouří, co si to myslí? Adolin je úžasný člověk, ale je stejně nevyzpytatelný jako batole.

Se vztyčenou hlavou odcházel a Šalán se rozběhla za ním. Renarin zůstal v místnosti a díval se za nimi do chodby, dokud Šalán neodběhla tak daleko, že se jí ztratil z dohledu, i když se ohlížela přes rameno.

*Mé kacírství se se mnou táhne snad už od dětství, kde tyhle myšlenky
vzaly počátek.*

- z Času přísahání, předmluva

Kaladin seskočil z vršku kopce. Zadržel v sobě Záři a šlehl sebou nahoru jen takovou silou, aby se zvedl. Letěl deštěm a mířil na sousední vrcholek. Údolí pod ním bylo zahalené korunami vivimů, které proplétaly své dlouhé tenké větve tak, že vytvářely téměř neproniknutelnou lesní stěnu.

Hladce dopadl na zem a sklouzl se po mokřém kameni kolem deštných sprenů, kteří vypadali jako modré svíčky. Jakmile ucítil sílu gravitace, zrušil šleh a přešel v rychlý pochodový krok. Pochodovat uměl ještě dřív, než se naučil zacházet s kopím nebo štítem. Usmál se. Jako živý mu zněl v uších Havův hlas štekající rozkazy ze zadní linie, v níž zůstávali ti nejpomalejší. Hav vždycky říkával, že jakmile se mužstvo naučí společně pochodovat, naučit se bojovat už bude hračka.

„Usmíváš se?“ všimla si Syl. Tentokrát měla podobu kapky deště a nesla se vzduchem vedle Kaladina, ovšem otočená úplně obráceně. Tvar měla přirozený, ale byla obrácená. Absolutní nesmysl.

„Máš pravdu,“ přisvědčil Kaladin, kterému stékaly po tvářích pramínky dešťové vody. „Měl bych být vážnější. Přece pronásledujeme Pustonoše.“ U sta bouří, jak divně to znělo, když to takhle řekl.

„Já jsem to nemyslela jako napomenutí.“

„U tebe je to někdy těžko poznat.“

„A co tím chceš jako říct?“

„Před dvěma dny jsem zjistil, že moje máma žije,“ odpověděl, „takže to místo momentálně není volný. Tak se nesnaž ho obsazovat.“

Šlehl sebou mírně nahoru a potom klouzal dolů po mokrých kamenech na úbočí strmého svahu. Míjel otevřené skalní pupeny a kroutící se šlahouny, nabobtnalé po vytrvalém dešti. Po moldáncích často nacházeli stejně uhynulých rostlin jako po velebouřích.

„No já se tě nesnažím vychovávat,“ ohradila se Syl, stále v podobě kapky deště. Mluvit s ní v téhle podobě byl surrealistický zážitek. „To jenom výjimečně ti vynadám, když jsi trucovitej.“

Kaladin zavrčel.

„Nebo nekomunikativní.“ Přeměnila se do podoby mladé ženy v havě, seděla ve vzduchu s deštníčkem nad hlavou a v této pozici se pohybovala kolem něho. „Moje svatá a důležitá povinnost je vnášet radost, světlo a štěstí do tvého světa, když ty jsi mrzutej idiot. Což jsi většinu času. Takže tak.“

Kaladin se dal do smíchu, zadržel trochu Záře a vyběhl nahoru na další kopec a potom z něho sklouzl do dalšího údolí. Byla to převážně farmářská oblast, proto si tento region Akanny Sadeas tolik cenil. Kultura tady možná trochu pokulhávala, ale tahle zvlněná pole pravděpodobně živila lávišem a talvou polovinu království. V ostatních vesnicích se spíš ve velkém chovala prasata na kůži a maso. Mnohem méně rozšířený byl chov fremdů, což byla zvířata podobná čalám a chovala se na živokamy, které – i když byly malé – umožňovaly proměňovačům získávat maso.

Syl se přeměnila na světelnou stuhu, vlála před Kaladinem a stáčela se do smyček. Bylo těžké ubránit se povzbuzení, i v tom ponurém počasí. Celý ten úprk do Aletkaru strávil v obavách – čím dál reálnějších –, že Kamenžár už nestihne zachránit. To, že našel rodiče naživu, bylo požehnání, v které si netroufl doufat. Protože se jeho životu vždycky vyhýbalo.

A tak se poddal vábení Bouřné záře. Běžet. Skákat. I když dva dny nepřetržitě pronásledoval Pustonoše, najednou z něho spadla všechna únava. Ve zničených vesnicích, které míjel, nebylo zrovna mnoho prázdných postelí, ale přesto se mu podařilo sehnat střechu nad hlavou a něco teplého k jídlu.

Vyrazil z Kamenžáru a cestoval sice dopředu, ale po spirále – přes vesnice, kde se ptal místních na Pustonoše a varoval je, že se bouře vrátí. Dosud nenašel jediné město nebo vesnici, kterou by Pustonoši napadli.

Vyběhl na další vrcholek a tam se zastavil. Zvětralý kamenný sloupek tu označoval rozcestí. Jako dítě se nikdy takhle daleko od Kamenžáru nedostal, i když vlastně nebyl dál než dva dny cesty pěšky.

Syl přiletěla až k němu. Zastínil si oči proti dešti a díval se do kraje. Z glyfu a jednoduché mapky na kameni by měl vyčíst vzdálenost do nejbližšího města – ale nepotřeboval to. Město rozeznal v dálce jako skvrnu na obzoru. Na místní poměry bylo docela velké.

„Jdeme,“ řekl a vyrazil dolů z kopce.

„Já si teda myslím,“ poznamenala Syl a sedla si mu na rameno opět v podobě dívky, „že bych byla *skvělá* matka.“

„A jak jsi na to přišla?“

„To jsi přece začal ty.“

Tím, že přirovnal Syl k mamince, když si ho dobírala? „A můžeš ty vůbec mít děti? Malý spreňata?“

„Nemám tušení,“ odpověděla.

„Tak se zeptej Bouřepána... tatínka. Je to tak, že je to tvůj táta?“

„Možná? Asi? No, nějak mi pomáhal na svět, to ano. Pomáhal nám najít hlas.“ Dala hlavu na stranu. „Ano. Některý z nás stvořil. Je to můj táta.“

„Takže bys to možná dokázala,“ odpověděl. „Vzít nějaký... střípky větru? Nebo střípky Honora, teda Cti? A dát jim tvar?“

Pomocí šlehu přeskočil trs skalních pupenů se změtí šlahounů, a když dopadl, vyplašil hejno baheníků. Rozběhli se z téměř dokonale očištěné kostry norka, která tu nejspíš zbyla po větším predátorovi.

„Hmm,“ odpověděla Syl, „já bych opravdu byla *skvělá* máma. Naučila bych malý spreňy lítat, honit se s větrem, zlobit tě...“

Kaladin se usmál. „Tebe rozptýlí každéj brouček. Uletíš a děti zapomeněš někde v šuplíku!“

„Blbost! Proč bych zapomínala děti zrovna v šuplíku? To není vůbec zajímavý. To třeba u velkoknížete v botě...“ Doletěl do vesnice a náladu mu zkalil pohled na poničené domy na jejím západním okraji. I když to nebyla taková zkáza, jak se obával, každou vesnici a každé město připravila vichřice a blesky o pár životů.

Tato vesnice – podle mapy se jmenovala Dutoroh – kdysi bývala malým rájem. Ležela v prohlubni chráněná z východu před bouřemi kopcem. Měla něco přes dvacet domů včetně dvou velkých bouřivzdorných budov. Další domy byly ještě kolem vesnice. Území patřilo velkoknížeti a pracovití temnooci vyšších nánů mohli získat povolení hospodařit na pozemcích, které ležely ladem na svahu, a ponechávat si část úrody.

Několik sferových lamp osvětlovalo prostranství, kde se lidé scházeli a sněmovali, když bylo potřeba, a byli tu shromáždění i teď. To se Kaladinovi hodilo. Skočil ke světlům a natáhl ruku do strany. Nevysloveným povelém zhmotnil Syl a v ruce se mu objevil Střepkord – hladký, lesklý a krásný, s výrazným symbolem větroborců uprostřed a čarami, které od něj směřovaly k jílci, rýhami v kovu, které vypadaly jako kadeře vlasů. I když by měl Kaladin raději kopí, Střepkord byl symbol.

Kaladin dopadl do prostoru uprostřed shromaždiště poblíž velké centrální nádrže, do které se chytala dešťová voda a čistila se od bahna. Položil si Sylkord na rameno, natáhl druhou ruku a chystal si řeč. *Lidé z Dutorohu, já jsem Kaladin, rytíř Paprsku, a přišel jsem –*

„Pane rytíři!“ vykřikl plavooký muž v dlouhém plášti a klobouku se ši-

rokým okrajem a vyklopýtal z davu. Vypadal směšně, ale byly moldánky a vytrvalý déšť zrovna neinspiroval lidi ke sledování poslední módy.

Muž energicky zatleskal a vedle něho se objevili dva horlivci s číšemi plnými zářících sferů. Lidé po celém shromaždišti ztichli, jenom šeptali a kolem nich se začali hemžit spreni očekávání, jako by létali v pomyslném větru, který ale ve skutečnosti nefoukal. Několik lidí zvedlo na ramena děti, aby lépe viděly.

„Skvělý,“ broukl Kaladin tiše. „Tak jsem se stal položkou zvěřince.“

V duchu slyšel, jak se Syl hihňá.

Takže z toho tedy bude muset udělat cirkus. Zvedl Sylkord nad hlavu a vyprovokoval dav k radostným výkřikům. Byl by se vsadil, že většina lidí, co tu teď stáli, rytířům Paprsku vždycky spílala, teď to však na nikom nebylo znát. Bylo ale těžko uvěřit, že by se nedůvěra a urážení, které měly staletou tradici, najednou jen tak rozplynuly. Jenže když jim nad hlavou puká obloha a země vře, všichni se rádi přimknou k symbolu.

Kaladin dal meč dolů. Příliš dobře si uvědomoval nebezpečí symbolů. Před dávnou dobou pro něj jedním takovým byl Amaram.

„Věděli jste, že přijdu,“ řekl směrem ke starostovi a horlivcům. „Takže jste ve spojení se sousedy. Říkali vám, jaké zprávy jsem jim přinesl?“

„Ano, Jasnopane,“ odpověděl plavook a horlivě nabízel Kaladinovi sfery. Vzal si je a nahradil je prázdnými, které získal dříve – a muži viditelně pohaslo nadšení ve tváři.

Čekáš, že ti dám dva za jeden, jako jsem dal v těch předchozích městech, co? pomyslel si Kaladin pobaveně. Přihodil tedy pár prázdných sferů navíc. Byl by si rád uchoval pověst štedrého člověka, zvláště když to pomáhá šíření zpráv, jenže se nemohl na každé zastávce připravit o polovinu všech sferů, které měl.

„To stačí,“ řekl a vyndal několik malých kamenů. „Nemůžu navštívit všechny osady tady v kraji. Potřebuju, abyste si mezi sebou všechno řekli, abyste si předali slova útěchy a povzbuzení od krále. Zaplatím za to vašim poslům.“

Podíval se po davu dychtivých tváří a nemohl se ubránit vzpomínce na podobný den v Kamenžáru, kdy vyhlížel s ostatními lidmi z města nového starostu.

„Jistě, Jasnopane,“ odpověděl plavook. „Chcete si teď odpočinout a najíst se? Nebo se chcete rovnou podívat na to místo, kde zaútočili?“

„Zaútočili?“ zpozorněl Kaladin a cítil záchvěv paniky.

„Ano, Jasnopane,“ řekl muž. „To je přece hlavní důvod, proč jste tady, ne? Podívat se, kde nás napadla ta paršská škodná?“

Konečně! „Půjdu *hned*. Ukažte mi to.“

Paršové těsně za vesnicí zaútočili na skladiště zrní. To mělo tvar věže a bylo zaklíněné mezi dvěma svahy, takže přežilo věčnou bouří, aniž by

na něm povolil jediný kámen. Tím větší škoda byla, že Pustonoši vytrhli dveře a zdemolovali všechno uvnitř.

Kaladin klečel u dveří a otáčel zlomeným pantem. Budova byla cítit prachem a talvou, ale nebylo tu příliš mokro. Lidé z města, kteří jinak snesli i nějakou tu kapku vody v ložnici, vynakládali značné prostředky na to, aby si zrno udrželi v suchu.

Připadalo mu až nemístné, že mu neprší na hlavu, když slyšel kapky deště bičující všechno venku.

„Můžu pokračovat, Jasnopane?“ zeptala se horlivkyně. Byla mladá, pohledná a nervózní. Evidentně si nemohla srovnat v hlavě, kam vlastně Kaladin v jejím náboženství patří. Rytířský Paprsek založili Heraldí, ale ti byli také zrádci. Takže... byl buď mytická božská bytost, nebo kretén o jeden stupeň nad Pustonoši.

„Ano, prosím,“ odpověděl Kaladin.

„Z pěti očitých svědků,“ pokračovala horlivkyně, „čtyři, ehm, nezávisle na sobě odhadovali počet paršů na... padesát. Nebo tak? No, v každém případě se dá říct, že jich bylo hodně, vzhledem k tomu, kolik pytlů zrní dokázali odnést za tak krátkou dobu. Oni, ehm, nevypadali úplně přesně jako paršové. Byli vyšší a měli válečnou výstroj. Já jsem to zakreslila... Ehm...“

Znovu ukázala Kaladinovi obrázek. Nebyl o mnoho lepší než výtvar dítěte – pár čmáranic zhruba ve tvaru lidského těla.

„No, každopádně,“ pokračovala horlivkyně a nevsímala si, že si jí Syl sedla na rameno a prohlížela si její obličej, „zaútočili hned, jak vyšel první měsíc. Zrno měli venku, než vyšel druhý měsíc, ehm, a my jsme nic neslyšeli, dokud se nestřídaly stráže. Sot vyhlásil poplach a zahnal je. Nechali nám jenom čtyři pytle a ty jsme odnesli pryč.“

Kaladin vzal ze stolu vedle horlivkyně hrubý dřevěný obušek. Horlivkyně se na něho podívala a potom se začervenala a rychle sklopila oči k papíru. Místnost, osvětlená olejovými lampami, byla depresivně prázdná. To zrní mělo uživit celou vesnici až do příští sklizně.

Člověka z farmářské vesnice nic nestresovalo víc než prázdné silo v době sadby.

„A co lidi, na které zaútočili?“ zeptal se Kaladin a prohlížel si obušek, který Pustonoši nechali ve stodole, když utíkali.

„Oba se zotavili, Jasnopane,“ odpověděla. „Jen Khemovi prý zvoní v uších a nemůže se toho zbavit.“

Padesát paršů ve válečné formě – podle toho, jak je lidé popisovali – by tohle město i s tou jeho hrstkou milice zvládlo srovnat se zemí. Mohli klidně všechny zabít a vzít si cokoli, co by chtěli. Místo toho provedli přesně cílený nájezd.

„Typické je tedy zase červené světlo,“ shrnul Kaladin.

Horlivkyně od něho odtrhla pohled a odpověděla: „Ehm, všech pět

svědků o něm mluvilo, Jasnopane. Ve tmě viděli několik malých červených světýlek.“

„Jejich oči.“

„Možná,“ přisvědčila horlivkyně. „Ale jestli to byly oči, tak jich bylo jenom pár. Ptala jsem se a žádný ze svědků vysloveně o očích nemluvil – a to se Khem díval jednomu z nich rovnou do obličeje, když ho uhodil.“

Kaladin pustil obušek a oprášil si ruce. Vzal si od horlivkyně obrázek a prohlížel si ho, jenom aby tomu všemu dodal váhu, a potom pokýval hlavou. „Dobrá práce. Děkuju za zprávu.“

Povzdechla si a přihloupě se usmála.

„Jé,“ poznamenala Syl horlivkyni na rameni. „Ty se jí líbíš!“

Kaladin sevřel rty do úzké linky. Pokýval hlavou a odešel zpátky do deště k centru města.

Syl mu vyletěla na rameno. „Týjo, ta teda musí být zoufalá. Myslím jako... podívej se na sebe. Vlasy nečesaný od doby, co jsi letěl přes kontinent, uniforma samý bahno, a ty *vousy!*“

„Děkuju za povzbuzení.“

„No, ono když tu nejsou kolem jiný lidi než farmáři, tak na zevnějšek kašleš.“

„Ona je horlivkyně,“ poznamenal Kaladin. „Může si vzít jediné zase horlivce.“

„Já myslím, že jí vůbec nešlo o to, někoho si vzít, Kaladine...“ odpověděla Syl, otočila se a ohlédla se přes rameno. „Já vím, že toho máš v poslední době moc, bojovat s chlapem v bílým a tak, ale já jsem si udělala takovej průzkum. Lidi sice zamykají dveře, ale pod nima je většinou dost místa. Tak jsem si řekla, že když ty se zrovna do nějakýho učení nehrneš, tak se budu vzdělávat já. Takže kdyby ses chtěl na něco zeptat...“

„Já moc dobře vím, o co ti jde.“

„Opravdu? Možná bychom mohli té horlivkyni říct, aby tě nakreslila. Vypadá to, že kreslí ráda.“

„Syl...“

„Já jen chci, abys byl šťastnej, Kaladine,“ odpověděla, vyletěla mu z ramene a několikrát ho obletěla dokola. „Lidi jsou šťastnější, když mají vztah.“

„To je prokazatelně nesmysl,“ namítl. „Možná někdo. Ale znám lidi, o kterých to neplatí.“

„Ale no tak,“ prohodila Syl. „A co ta rytířka z řádu světloředů? Ta se ti přece líbila.“

Její slova byla nepříjemně blízko pravdy. „Šalán je zasnoubená s Dalinarovým synem.“

„No a? Ty jsi přece lepší. Já mu nevěřím ani za mák.“

„Ty nevěříš nikomu, kdo má v ruce Střepkord, Syl,“ povzdechl si. „Tohle už jsme řešili. To, že je člověk svázaný se zbraní, neznamená, že je špatný.“

„Jo. Tak až se někdo bude rozhánět kolem sebe mrtvolama *tvých* sou-

rozenců, tak uvidíme, jestli ti bude připadat, že není špatný. To je takový rozptýlení. A zrovna takový rozptýlení by pro tebe mohla být ta rytířka...”

„Šalán je plavook,“ poznamenal Kaladin. „A tím tenhle rozhovor končíme.“

„Ale –“

„Končíme,“ opakoval a vešel do domu místních plavooků a brumlal si pod vousy. „A nešmíruj, když jde o důvěrný věci. Je to hnusný.“

Podle toho, jak mluvila, tak musela být u toho, když Kaladin... No, to ho nikdy nenapadlo, i když s ním vlastně chodila všude. Přesvědčil by ji, aby počkala venku? Stejně by ale poslouchala, i kdyby se nemohla dívat. Pro Bouřepána. Nějak se mu ten život vymyká z rukou. Snažil se – neúspěšně – zapudit představu, jak leží v posteli se ženou a Syl sedí na pelesti a pronáší komentáře a rady...

„Jasný rytíři?“ ozval se uvnitř starosta. „Jste v pořádku?“

„To nic, to byla jen taková bolestná vzpomínka,“ odpověděl Kaladin. „Jsou si vaše hlídky jistě směrem, kterým paršové odešli?“

Starosta se ohlédl přes rameno k vyzáblému muži v kožených kalhotách a s lukem na zádech, který stál u okna zatlučeného prkny. Lovec kožešin s povolením místního velkopána lovit v jeho revíru norky. „Ten jim byl půl dne v patách, Jasnopane. Neuhnuli ani o krok. Táhli přímo na Kholinar, přísahám při Kelekovi.“

„Tak tam táhnu taky,“ odpověděl Kaladin.

„Mám vás vést, Jasný rytíři?“ zeptal se lovec.

Kaladin nasál Bouřnou záři. „To byste mě asi moc brzdil.“ Pokynul shromážděným, udělal krok stranou a vymrštil se na oblohu. Lidé zaplnili ulice a mávali ze střeš a město se mu pomalu vzdalovalo.

Vůně koní Adolinovi připomínala dětství. Pot, hnůj a seno. Krásné vůně. *Pravé vůně.*

Mnoho z těch dní, ještě dřív, než byl zralým mužem, trávil s otcem na vojenské operaci v rámci pohraničních šarvátek s Jah Kevedem. Adolin se tehdy koní bál, i když to nikdy nepřiznal. Jsou o tolik rychlejší, o tolik chytřejší než čaly.

A tak exotičtí. Tvorové pokrytí od hlavy až k patě srstí – vždycky se zachvěl, když se jí dotkl – a s velkýma skelnýma očima. A to tehdy nebyli praví koně. Přestože byli šlechtění a měli rodokmen, byli to jen obyčejní šinští plnokrevníci. Ano, měli vysokou cenu. Ale ne nevyčísitelnou hodnotu.

Na rozdíl od toho stvoření, které teď měl před sebou.

Umísťovali kholinský živý inventář do severozápadní sekce věže na nejvyšší podlaží do míst, kde vál vítr zvenku z hor. Královští technici instalovali v chodbách chytré větrání, které odvádělo pachy. Zároveň však prostor ochlazovalo.

Některé místnosti obsadili fremdi a prasata, v jiných byli ustájeni oby-

čejní koně. Několik místností dokonce obsadili Bašinovi sekerníci, ti, kteří už nemuseli lovit.

Takové umístění však nebylo pro koně, na kterém jezdí Černý Osten, dost dobré. Ne, robustní černý ryšádijský hřebec dostal své vlastní pole. Bylo dost velké, aby stačilo na pastvu, bylo pod otevřenou oblohou a na záviděníhodném místě, pokud se tedy nepřihlíželo k pachu, který tu zůstával po ostatních zvířatech.

Když se Adolin vynořil z věže, obrovský černý kůň k němu přiválal. Byl dost velký, aby unesl Střeponoše a nevypadal pod ním nápadně malý. Ryšádjicům se často říkalo „třetí zbraň“ – Střepkord, Střeplát a Střepoř.

Ovšem svým způsobem jim toto zařazení křivdilo. Ryšádjice nebylo možné získat jen tak, že člověk porazil nepřítele. Ti si své jezdce vybírali sami.

Jenže, pomyslel si Adolin, zatímco ho Švihák štouchal nozdrami do ruky, takhle to určitě bývalo i se Střepkordy. Byli to spreni, kteří si vybírali své nositele.

„Héj,“ řekl Adolin a levou rukou hladil ryšádjice po nose, „je ti tu samotnému smutno, co? To je mi líto. Přál bych si, abys už nebyl sám ani –“ Odmíchl se, když se mu hlas zadrhl v hrdle.

Švihák se k němu přiblížil a tyčil se nad ním, ale tak nějak něžně. Lísal se k Adolinovu krku a potom si hlasitě odfrkl.

„Fuj,“ zašklebil se Adolin a otočil se k němu. „Ten smrad bych teda nemusel.“ Poplácal Šviháka po šíji a sáhl pravou rukou do vaku, který měl přes rameno – až mu ostrá bolest v zápěstí znovu připomněla jeho zranění. Sáhl do vaku druhou rukou a vyndal Švihákovi pár kousků cukru. Ten je s radostí snědl.

„Ty jsi stejnej jako teta Navani,“ stěžoval si Adolin. „Přišel jsi proto, že jsi čuchal dobrotu, co?“

Kůň otočil hlavu a podíval se na Adolina lesklýma modrýma očima s obdélníkovými zornicemi uprostřed. Skoro jako by byl uražený.

Adolin měl často pocit, že svému ryšádjici vidí až do duše. Mezi ním a Jistokrevníkem bylo pouto. Jemnější a méně zřetelné než pouto mezi člověkem a mečem, ale přesto citelné.

Jistě, Adolin patřil k těm, kteří se svým mečem někdy mluvili, tak to měl prostě ve zvyku.

„Mrzí mě to,“ řekl. „Já vím, že vy dva jste spolu rádi běhali. A... nevím, jestli se otec dostane k tomu, aby za tebou zašel. On se už dřív začínal vyhýbat bitvám, a teď má ještě k tomu navrch tyhle povinnosti. Tak jsem si řekl, že se zastavím já.“

Kůň hlasitě odfrkl.

„Nebudu na tobě jezdit,“ dodal Adolin a vyčetl z pohybů zvířete rozhořčení. „Jen jsem si říkal, že by bylo fajn jen tak se s tebou vidět.“

Kůň strkal hlavou do Adolinovy aktovky, dokud z ní Adolin nevyndal další kus cukru. Cítil v tom jakousi dohodu. Nakrmil ho a potom se opřel o stěnu a díval se, jak cválá po pastvině.

Předvádí se, pomyslel si pobaveně, když kolem něho Švihák přeběhl. Třeba by si od něj nechal i vykartáčovat srst. Bylo by mu to příjemné jako ty večery, které trávil s Jistokrevníkem v tmavých poklidných stájích. Při nejmenším to dělával ještě dřív, než mu do života vstoupil chaos a zmatky, než přišla Šalán, souboje a všechno ostatní.

Tenkrát koně opomíjel, dokud nepotřeboval Jistokrevníka v bitvě. A potom, než se nadál, byl pryč.

Adolin se zhluboka nadechl. Všechno mu v poslední době připadá bláznivé. Nejen Jistokrevník, ale co udělal Sadeasovi a teď to vyšetřování...

Pozorovat Šviháka mu nepomáhalo. Ještě tam stál a opíral se o zeď, když přišel Renarin. Mladší z Kholinů strčil hlavu do dveří a rozhlédl se. Neuhnul, když kolem proletěl Švihák, ale sledoval ho velmi obezřetně.

„Hej,“ ozval se Adolin vedle něho.

„Hele! Bašin říkal, že jsi tady.“

„Byl jsem se kouknout na Šviháka,“ odpověděl Adolin. „Táta na to v poslední době nemá čas.“

Renarin došel až k němu. „Mohl bys říct Šalán, aby ho nakreslila,“ poznamenal. „Vsadím se, že by se jí povedl. Na památku.“

Nebyl to vlastně špatný nápad. „Přišel jsi za mnou?“

„No, já...“ Renarin sledoval Šviháka. „Je vzrušený.“

„Má rád publikum.“

„Víš, oni se sem nehodí.“

„Nehodí?“

„Ryšádijci mají kopyta z kamene,“ pokračoval Renarin. „Silnější než obyčejný koně. Nepotřebují podkovy.“

„A proto se sem nehodí? Proto se sem přece hodí naopak líp, ne?“ Podíval se na Renarina. „Ty myslíš obyčejný koně, ne?“

Renarin se začervenal a přikývl. Někdy bylo těžké sledovat tok jeho myšlenek, ale bylo to prostě proto, že v nich byl vždycky tak hluboko ponořený. Přemýšlel o něčem hlubokém, o něčem geniálním, a nahlas řekl jenom část. Tím budil dojem poplety, ale kdo ho znal, ten věděl, že za tím není žádný úmysl být tajemný. Jenom jeho rty občas nestačily mozkou.

„Adoline,“ řekl tiše, „já... ehm... ti musím vrátit ten Střepkord, co jsi mi vyhrál.“

„Proč?“ podivil se Adolin.

„Bolí to, když ho držím,“ odpověděl Renarin. „Ono to bolelo vždycky. Já jsem si myslel, že je to mnou, že jsem divnej. Ale to jsme všichni.“

„Rytíři Paprsku, myslíš.“

Přikývl. „Neměli bychom používat mrtvý Střepkordy. To není správný.“

„No, já myslím, že najdu někoho, kdo ho použije,“ odpověděl Adolin a v duchu probíral možnosti. „I když bys ho vlastně měl určit ty. Meč je tvůj podle platného práva a ty bys měl vybrat, komu ho předáš.“

„Já bych radši, kdybys to udělal ty. Zatím jsem ho uložil u horlivců.“

„Takže jsi neozbrojený,“ poznamenal Adolin.

Renarin odvrátil pohled.

„Nebo ne.“ Štouchl Renarina do ramene. „Ty už máš náhradu, vid’?“

Renarin se znovu začervenál.

„Ty štíře!“ vykřikl Adolin. „Ty máš meč Paprsků, vid’? Proč jsi nám to neřekl?“

„Prostě se to tak nějak stalo. Glys si nebyl jistý, že to zvládne... ale bylo potřeba víc lidí k Přísežné bráně... tak...“

Zhluboka se nadechl a potom natáhl ruku stranou a zhmotnil dlouhý zářivý Střepkord. Byl štíhlý, téměř neměl záštitu a po celé délce měl vlnité záhyby, jako by byl ukován.

„Úžasný,“ řekl Adolin. „Renarine, to je fantastický!“

„Díky.“

„Tak proč ty rozpaky?“

„Já... ani nevím.“

Adolin se na něho přísně podíval.

Renarin odhmotnil meč. „Já prostě... Adoline, já už jsem se začínal *chytat*. Ve Čtvrtý mostní už jsem se smířoval s tím, že jsem Střeponoš. Ale teď už zase tápu. Otec čeká, že ze mě bude rytíř Paprsku, abych mu pomohl sjednotit svět. Ale jak se to jako mám naučit?“

Adolin se poškrábal na bradě. „Hmm, já bych řekl, že to jako přijde samo. Nepřišlo?“

„Něco jo. Jenže... mě to děsí, Adoline.“ Zvedl ruku a rozzářil se. Z těla mu vycházely pramínky Záře jako obláčky kouře nad ohněm. „Co když někomu ublížím, nebo něco zničím?“

„To se nestane,“ odpověděl Adolin. „Renarine, to je síla přímo od Všemohoucího.“

Renarin se jen díval na svoji zářící ruku, ale nepůsobil přesvědčeně. A tak Adolin natáhl svou zdravou ruku, vzal Renarinovu a držel ji.

„Všechno je v pořádku,“ říkal mu. „Nikommu neublížíš. Jsi tu proto, abys nás zachránil.“

Renarin se na něho podíval a usmál se. Adolinem projel paprsek Záře a on se na okamžik cítil *lepší*. Jako by to bylo jeho nové já, které je najednou úplné, jako by se až teď stal celým člověkem, jakým měl být.

Během chvilky to pominulo a Renarin vytáhl ruku z jeho dlaně a mumlal cosi na omluvu. Znovu mluvil o tom, že musí někomu předat Střepkord, a potom utekl zpátky do Věže.

Adolin se za ním ještě chvíli díval. Švihák přicválal a dloubl ho nosem, aby si vyžebbral další cukr. Adolin bezmyšlenkovitě sáhl do aktovky a koně nakrmil.

Až když Švihák zase odcválal, uvědomil si Adolin, že to udělal pravou rukou. Zvedl ji a užasle hýbal prsty.

Zápěstí měl úplně zahojené.

PŘED TŘICETI TŘEMI LETY

Dalinar lehce přeskakoval z jedné nohy na druhou v ranní rose a cítil novou sílu, *energii* v každém kroku. Střeplát. *Jeho vlastní* Střeplát. Změnil se mu celý svět. Všichni čekali, že jednou bude mít vlastní Střepkord a Střeplát, ale nikdy se mu nepodařilo utišit vnitřní hlas nejistoty. Co když se to nikdy nestane?

Ale stalo se to. Pro Bouřepána, stalo se to. Střepkord získal vlastním přičiněním, vyhrál ho v bitvě. Ano, obnášelo to shodit člověka ze skály, ale na druhou stranu to bylo vítězství nad Střeponošem.

Nemohl si pomoci, musel si vychutnat ten úžasný pocit.

„Uklidni se, Dalinare,“ ozval se vedle něho v mlze Sadeas. Na sobě měl svůj zlatý Střeplát. „Klid.“

„Tímhle nic nezmůžeš, Sadeasi,“ odpověděl mu z druhé strany Gavilar ve světle modrém Střeplátu. Všichni tři měli zvednuté ochranné masky. „Kholinští kluci jsou jako sekerníci na řetězu, když ucítí krev. Nemůžeme jít do bitvy a klidně dýchat, soustředění a vážní, jak to učí horlivci.“

Dalinar se vrtěl a cítil na tvářích chladnou ranní mlhu. Chtělo se mu tančit se spreny očekávání, kteří kolem něho poletovali vzduchem. Vzadu stálo disciplinovaně nastoupené vojsko a čekalo na povely. Mlhou se ozývaly kroky vojáků, řinčení zbraní, kašlání.

Dalinar měl skoro pocit, jako by vojsko ani nepotřeboval. Na zádech měl připoutané obrovské kladivo, tak těžké, že by ho normální člověk – ani ten nejsilnější – vůbec nezvedl. Dalinar jeho váhu téměř nevnímal. U všech bouří, to je *síla*! Byl to podobný pocit jako bojový Zápal.

„Uvažoval jsi o mém návrhu, Dalinare?“ zeptal se Sadeas.

„Ne.“

Sadeas vzdychl.

„Když mi to Gavilar dá příkazem,“ řekl Dalinar, „tak se ožením.“

„Mě do toho neplet,“ ohradil se Gavilar. Během hovoru opakovaně párkrát zhmotnil a odhmotnil Střepkord.

„Tak dobře,“ odpověděl Dalinar. „Dokud neřekneš, zůstávám svobodný.“ Jediná žena, kterou kdy Dalinar chtěl, patřila Gavilarovi. Vzali se – u všech bouří – a narodila se jim holčička.

Bratr se nesmí nikdy dovědět, co Dalinar cítí.

„Ale vezmi si ty výhody, Dalinare,“ namítl Sadeas. „Kdyby ses oženil, vyneslo by nám to spojence. Střepkordy a Střepláty. Třeba bys nám získal další knížectví – člověk by nemusel dřít do úpadu, aby se k nám připojili!“

Po čtyřech letech bojů pouze čtyři z deseti knížectví přijala Gavilarovu vládu. Dvě velkoknížata snadno – Kholin a Sadeas. Výsledkem byl sjednocený Aletkar, ovšem *proti* domu Kholinů.

Gavilar byl přesvědčený, že je poštve proti sobě navzájem, že jejich vrozené sobectví jim nedá, aby jeden druhému nevrátili nůž do zad. Sadeas zase tlačil Gavilara k větší brutalitě. Tvrdil, že čím krutější budou mít pověst, tím víc měst se k nim dobrovolně přidá, aby se vyhnula riziku drancování.

„Tak co?“ naléhal Sadeas. „Nebudeš o tom politickým sňatku přemýšlet aspoň trochu?“

„U sta bouří, to tě to ještě nepřešlo?“ ohradil se Dalinar. „Nech mě bojovat. O politiku se starej ty s bratrem.“

„Ty se jí ale věčně vyhýbat nemůžeš, Dalinare. Je ti to jasný? Musíme se přece starat o to, jak nakrmíme temnooky, o infrastrukturu měst, o styky s dalšíma královstvíma. Prostě o *politiku*.“

„Ty a Gavilar,“ trval Dalinar na svém.

„My všichni,“ namítl Sadeas. „Všichni tři.“

„Nesnažil ses mě náhodou přemluvit, abych se uklidnil?“ vyštěkl Dalinar. Už toho měl dost, u sta bouří.

Vycházející slunce začalo konečně rozhánět mlhu a oni postupně viděli svůj cíl. Zeď hradeb vysokou na čtyřicet metrů. A za ní nic. Plochá kamennitá pláň, aspoň tak to z jejich místa vypadalo. Město v rokli bylo z jejich směru těžko vidět. Jmenovalo se Rathalas a říkalo se mu také Průrva. Celé město bylo postavené v obrovské trhlině v zemi.

„Jasnopán Tanalan je Střeponoš, co?“ poznamenal Dalinar.

Sadeas vzdychl a stáhl si masku na obličej. „To jsme si zopakovali jenom *čtyřikrát*, Dalinare.“

„Byl jsem opilej. Tanalan a Střeponoš?“

„Má jenom Střepkord, bratře,“ poznamenal Gavilar.

„Je můj,“ odpověděl Dalinar šeptem.

Gavilar se dal do smíchu. „Jenom když ho najdeš první! Já mám chut dát jeho Střepkord Sadeasovi. Ten aspoň na našich schůzkách poslouchá.“

„Tak fajn,“ poznamenal Sadeas. „Ale opatrně. Nezapomeň na plán. Gavilare, ty –“

Gavilar se na Dalinara zazubil, prudkým pohybem si stáhl masku na obličej, a než Sadeas domluvil, vyrazil. Dalinar vykřikl a vyrazil za ním, až mu okované boty skřípěly po kameni.

Sadeas hlasitě zaklel a vyběhl za nimi. Vojsko zatím zůstávalo na místě.

Vzduchem začaly létat kameny. Katapulty vzadu za hradbami chrlily velké balvany nebo spršky drobných kamenů. Úlomky dopadaly kolem Dalinara a při jejich dopadu se chvěla zem a šlahouny skalních pupenů se stáčely do klubek. Jeden balvan dopadl těsně před ně, odrazil se od země a vymrštil úlomky kamene. Dalinar sklouzl stranou. Díky Střeplátu byl velmi pružný a rychlý. Zvedl ruku před hledí a v tu chvíli začaly z oblohy jako kroupy padat šípy.

„Pozor na střelce!“ volal Gavilar.

Nahoře na hradbách vojáci zamířili obrovské nástroje, které vypadaly jako obří kuše, ale byly připevněné ke kameni. Jeden hladký krátký šíp – ve velikosti kopí – letěl přímo na Dalinara. Byl mnohem přesnějším než střely z katapultů. Dalinar uskočil stranou a Střeplát zaskřípěl o kámen, jak se vyhýbal střele. Šíp zasáhl zemi s takovou silou, že se dřevěná část roztříštila.

Některé střely za sebou nesly sítě a provazy v naději, že do nich vojsko chytí Střeponoše a na okamžik ho znehybní, než vyšle cílenou střelu. Dalinar se smál. Cítil, jak se ho zmocňuje Zápal. Vyskočil a přeskočil šíp nesoucí síť.

Talanalovi muži vyslali na nepřítele změť kamení a dřeva, ale i to bylo málo. Dalinar dostal ránu kamenem do ramene a zavrával, ale rychle opět nabral rovnováhu. Šípy byly proti němu neúčinné a kameny létaly příliš nahodile a balisty se nabíjely příliš pomalu.

Tak to mělo být. Dalinar, Gavilar a Sadeas. Společně. Na ostatním nezáleželo. Život je boj. Dobrá bitva ve dne – a potom večer teplo krbu na unavené svaly a poctivá dávka dobrého vína.

Dalinar doběhl k hradbám a vyskočil mohutným obloukem nahoru. Docílil dostatečné výšky na to, aby se chytil cimbuřím nahoře na hradbách. Nepřátelé se okamžitě napřáhli kladivy a mířili mu na prsty, ale Dalinar se stačil vymrštit nahoru na ohoz, dopadl mezi ně a vyvolal paniku. Trhl provazem kladiva a odhodil je na nepřítele, který stál za ním – potom se rozmáchl pěstí a ochromil vojáky kolem sebe.

Bylo to skoro až příliš jednoduché. Vzal kladivo, zvedl je, rozmáchl se širokým obloukem a jedním pohybem shazoval nepřátele jednoho za druhým z hradeb. Padali dolů jako listy při poryvu větru. Těsně pod ním Sadeas převrátil stroj na vrtání kamenů a jednou ranou ho zničil.

Gavilar zaútočil Střepkordem a nepřátelé houfně padali k zemi s vyhořelýma očima. Jejich opevnění se jim v tu chvíli stalo nevýhodou – zůstali

tu uvěznění, stísnění, pošlapaní – připravení pro Sadease, aby je mohl zneškodnit.

Dalinar vběhl mezi ně a během chvilky zabil nejspíš víc lidí než dosud za celý život. A pocítil překvapivou, ale hlubokou nespokojenost. Tady nešlo o jeho schopnosti, o jeho sílu a setrvačnost, dokonce ani o jeho pověst. Na jeho místě klidně mohl stát bezzubý tatík a dokázal by nejspíš totéž.

Zaťal zuby, aby zaplašil ten náhlý pocit zmaru. Soustředil se ze všech sil a znovu v sobě našel Zápal. Zaplavil ho celého a zapudil jeho nespokojenost. Během chvilky se rozzářil radostí a nikdo z těch lidí tady ho o ni nemohl připravit. On je dobyvatel, on je válečník zářící uprostřed smrtonosné smršti. Bůh.

Sadeas něco říkal a gestikuloval ve zlatém Střeplátu. Dalinar přimhouřil oči a podíval se přes hradby. Z tohoto místa teprve viděl dobře Průrvu, hlubokou rokli, v níž se ukrývalo celé město postavené po stranách obou skal, které rokli tvořily.

„Katapulty, Dalinare!“ křičel Sadeas. „Sundej ty katapulty!“

Dobře. Gavilarovo vojsko zaútočilo na hradby. Katapulty pod hradbami – až dole u samotné Průrvy –, stále metaly kameny a to by mohlo stát stovky životů.

Dalinar seskočil na římsu hradební zdi, chytil se provazového žebříku a zhoupł se na něm. Lana se pod jeho vahou okamžitě přetrhla a Dalinar s hlasitým skřípěním Střeplátu o kámen dopadl na zem. Neublížil si na těle, ale jeho hrdost dostala vážný zásah. Shora se na něho díval přes hradby Sadeas. Jako by ho Dalinar slyšel.

Do všeho se hrneš po hlavě. Co kdyby ses někdy na chvíli zastavil a přemýšlel?

To totiž byla klasická začátečnická chyba. Dalinar zavrčel a vstal a hledal kladivo. U všech bouří! Při pádu ohnul topůrko! Jak je to možné? Nebylo z toho zvláštního kovu jako Střepkord a Střeplát, ale bylo z dobré oceli.

Vojáci, kteří hlídali katapulty, se kolem něho shlukli. Nad hlavami jim mezitím létaly balvany. Dalinar zaťal zuby a znovu jím prostoupil Zápal. Natáhl se k masivním dřevěným dveřím v hradební zdi. Vytrhl je, až odlétly panty, a málem ztratil rovnováhu. Šlo to snadněji, než čekal.

Ta výstroj má mnohem víc do sebe, než si kdy představoval. Zatím možná neumí se Střeplátem zacházet lépe než nějaký tatík, ale to se změní. Přísahal si v tu chvíli, že se už nikdy nenechá takhle překvapit. Bude nosit Střeplát od rána do večera – a bude v něm i spát –, dokud v něm nebude jako doma.

Zvedl dveře a rozmáchl se s nimi jako s obuškem. Rozehnal vojáky a udělal si cestu ke katapultům. Vrhł se proti nim, jeden chytil a utrhl mu kolo. Zařízení se zakymácelo. Vstoupil do něho, popadł odpalovací rameno a zlomil jej.

Zbývalo jich ještě deset. Jak Dalinar stál na rozbitém stroji, zaslechl vzdálený hlas volat své jméno. „Dalinare!“

Podíval se na hradby, kde Sadeas právě vymrštil do vzduchu své střeponošské kladivo. Otočilo se ve vzduchu a spadlo na katapult hned vedle Dalinara. Zaseklo se do roztržitého dřeva.

Sadeas zvedl ruku na pozdrav a Dalinar mávl děkovným gestem a zvedl kladivo. Ničení katapultů šlo od té chvíle mnohem rychleji. Dalinar do nich tloukl a za ním zůstávaly jenom hromady rozbitého dřeva. Technici – mezi nimi spousta žen – utíkali a křičeli: „Černý Osten, Černý Osten!“

Než se Dalinar dostal k poslednímu katapultu, Gavilar zajistil bránu a otevřel ji vojákům. Hrnuli se dovnitř jako povodeň a přidávali se k těm, kteří přelezli hradby. Poslední z nepřátel v Dalinarově okolí utekl do města. Dalinar zůstal sám. Zavrčel a kopl do posledního rozbitého katapultu. Ten se rozletěl směrem k okraji Průrvy, tam se zakymácel a spadl dolů. Dalinar udělal pár kroků dopředu na jakousi rozhlednu, část skály ohrazenou tak, aby z ní lidé nespadli. Z tohoto místa se poprvé podíval dolů přímo na město.

„Průrva“ bylo výstižné jméno. Po jeho pravé straně se rokle zužovala, ale tady uprostřed by měl problém hodit kámen na její protější stranu i ve Střeplátu. A dole v rokli byl život. Zahrady se hemžily spreny života. Domy stály prakticky na sobě po celých stěnách, které se zdola rozbíhaly ve tvaru písmena V. Celé město stabilizovala soustava sloupků, mostů a dřevěných lávek.

Dalinar se ohlédl zpátky na hradby, postavené v širokém půlkruhu kolem Průrvy ze všech stran kromě západní. Na západní straně se údolí táhlo dál a rozvíralo se až u břehů jezera.

Aby člověk přežil v Aletkaru, musel se chránit před bouřemi. Takto široká rokle byla ideálním místem pro město. Jak ho ale ochránit před nepřítelem? Kdokoli sem přijde, je ve výhodě, protože stojí vysoko nad městem. Mnoho měst se takto pohybovalo na tenkém ledě mezi ochranou před bouřemi a ochranou před lidmi.

Dalinar si přehodil přes rameno Sadeasovo kladivo a mezitím se sem z hradeb přihrnula skupina Tanalanových vojáků a stavěla se do útvarů, připravená napadnout Gavilarovo vojsko. Budou se snažit zahnat kholinské jednotky z obou stran současně, ale budou mít potíže. A kde je Velkopán Tanalan osobně?

Mezitím se k Dalinarovi na vyvýšeném platu s výhledem připojil s malou jednotkou Takka. Dal si ruce na hrazení a tiše hvízdal.

„Tady v tom městě se něco děje,“ řekl Dalinar.

„A co?“

„Já nevím...“ Dalinar možná nevěnoval pozornost velkým plánům, které sprádal Gavilar se Sadeasem, ale byl to voják tělem i duší a znal bojiště stejně dobře, jako zná každá žena maminciny recepty. Nedovedl říct přesně, kde je chyba, ale cítil, že něco není v pořádku.

Za ním se dál bojovalo, vojáci Kholinů se potýkali s Tanalanovými obránci.

Tanalanovu vojsku se nedařilo. Vojáci byli demoralizováni postupem kholinovského vojska a jejich útvar se brzy rozpadl a dal se postupně na ústup, až zaplnil rampy dolů do města. Gavilar se Sadeasem je nepronásledovali. Teď měli převahu oni a nebylo nutné riskovat, že by vběhli do pasti.

Gavilar nemotorně přešel přes kameny a Sadeas za ním. Chtěli si prohlédnout město a potom ho zasypat šípy – možná i použít ukradené katapulty, pokud Dalinar nechal nějaké funkční. Budou město obléhat, dokud ho nezdrtí.

Tři Střeponoši, pomyslel si Dalinar. *Tanalan má určitě nějaký plán, jak si s námi poradit.*

Z místa, kde stáli, byl na město nejlepší výhled. A právě na tuto plošinu nepřátelé umístili katapulty. Museli vědět, že právě na ně Střeponoši zaútočí nejdříve a zneškodní je. Dalinar se rozhlédl a všiml si na kameni pod nohama prasklin.

„Ne!“ křičel na Gavilara. „Zůstaň tam! Je to –“

Nepřátelé je museli sledovat, protože v okamžiku, kdy Dalinar vykřikl, se kámen pod ním propadl. Zahlédl ještě Gavilara, jak ho Sadeas drží na místě. Oba s hrůzou přihlíželi, jak se Dalinar, Takka a hrstka dalších z elitní jednotky řítí do Průrvy.

U všech bouří! Celé vyvýšené kamenné plato, na kterém stáli – okraj převisu čnějící nad Průrvu –, se utrhlo a řítilo se dolů. Jak obrovský kus skály dopadl dolů na první domy, Dalinara to vymrštilo do vzduchu nad město. Všechno se s ním točilo.

Za okamžik dopadl s obrovským rachotem na dům. Così těžkého ho zasáhlo do ruky, až cítil, jak mu to v těch místech rozbilo Střeplát.

Dům ho ale nezastavil. Proletěl dřevěnými částmi a řítit se dál, až se nějak dostal na stranu Průrvy.

S hlasitým třesknutím opět do něčeho narazil a konečně se zastavil. Zasténal, když mu levou rukou projela prudká bolest. Otřepal se a začal se vzpamatovávat. Díval se nějakých patnáct metrů nahoru poničeným, téměř vertikálním dřevěným městem. Obrovský kus padající skály prorval šachtu strmým svahem a rozdrtil domy a lávky. Dalinara to odhodilo směrem k severu a dopadl na dřevěnou střechu domu.

Po svých mužích nikde neviděl ani stopy. Takka a příslušníci kholinské elity. Jenže bez Střeplátu. Zavrčel a kolem něho se jako malé krvavé kaluže vyrojili spreni zloby. Zavrtěl se a bolestně se zašklebil. Střeplát po celé levé ruce od ramene až dolů měl zničený a při pádu si patrně zlomil několik prstů.

Ze Střeplátu mu unikaly stovkou prasklin pramínky bílé Záře, ale s výjimkou levé ruky, jejíž ochranný kryt ztratil, Střeplát držel pohromadě.

Opatrně se snažil vyprostit z rozbité střechy, ale jak se pohnul, propadl se střechou dolů do domu. Dopadl na zem a hlasitě zabručel, zatímco se vyděšená křičící rodina rozprchla ke stěnám. Tanalan zřejmě lidem neřekl

o svém plánu obětovat tuto část města a nechat ji zavalit v zoufalém pokusu vypořádat se s nepřátelskými Střeponoši.

Dalinar vstal a lidí tísnících se u stěn si nevšímal. Otevřel dveře – rozlomil je silou Záře – a vyšel na dřevěnou lávku, která vedla kolem domů na vyvýšené prostranství.

Okamžitě se proti němu rozletěla sprška šípů. Natočil se k nim pravým ramenem a snažil se stínit si hledí a přitom vypátrat, odkud šípy létají. Na druhé straně Průrvy v zahradách stálo padesát lučištníků. Výborně.

Poznal muže, který je vedl. Vysoký, sebevědomý, s nápadným bílým chocholem na helmě? Kdo si dává kuřecí peří na helmu? Vypadalo to směšně. No, Tanalan byl jinak dobrý chlapík. Dalinar ho jednou porazil, když hráli figury, a Tanalan splatil sázku stovkou zářivých rubínů, z nichž každý byl v zazátkované láhvi vína. Dalinarovi to vždycky přišlo komické.

Znovu jej prostoupil Zápal a potlačil bolest. Dalinar vyrazil po lávce a šípy ignoroval. Sadeas mezitím nahoře vedl jednotku po rampě podél dráhy, kudy padalo kamenné plato. Bylo zřejmé, že jim cesta bude trvat dlouho. Dalinar ovšem chtěl ještě dřív, než sem přijdou, získat nový Střepkord.

Vyrazil na jeden z mostů přes Průrvu. Bohužel přesně věděl, co by udělal, kdyby chtěl *on* toto město připravit na nepřátelský útok. Jistě. Dvojice vojáků běžela dolů na druhé straně rokle se sekyrami, aby poškodila sloupy, na nichž most stál. Most držela kovová lana vyrobená proměňovači, ale kdyby se vojákům podařilo shodit opěrné sloupy, most by Dalinarovu váhu nevydržel a celá konstrukce by se zřítila.

Dno rokle bylo dobrých třicet metrů pod mostem. Dalinar tedy neměl na vybranou. Zlostně zabručel a udělal jediné, co mu zbývalo. Přehoupl se přes bok mostu a skočil na další most, který byl nedaleko pod ním. Ten vypadal dostatečně stabilně. I tak se však jednou nohou probořil a málem propadl dírou dolů.

Zvedl se a běžel dál. Další dva vojáci doběhli ke sloupům podpírajícím tento most a začali do nich zběsile sekat.

Lávka se Dalinarovi třásla pod nohama. Pro Bouřepána. Nezbyvalo mu moc času, ale už neměl žádný jiný můstek ve vzdálenosti, kam by mohl doskočit. Vykřikl a divoce se rozběhl. Prkna mu praskala pod nohama.

Shora se rozletěl jediný černý šíp jako létající úhoř. Srazil jednoho z vojáků. Za ním následoval druhý a zasáhl druhého vojáka, který v něm hrůze zíral na svého padlého kolegu. Lávka se přestala třást. Dalinar se usmál a zastavil se. Otočil se a nahoře na kamenném výčnělku, který zůstal ze zříceného převisu, zahlédl muže. Zvedal k němu černý luk.

„Telebe, u všech bouří, ty jsi zázrak,“ volal k němu.

Natáhl se na druhou stranu a sebral mrtvému vojákovi z rukou sekyru. Vyrazil po rampě nahoru, kde předtím zahlédl Velkopána Tanalana.

Našel to místo snadno. Byla to široká dřevěná plošina postavená na

vzpěrách připevněných dole ke stěně a porostlých šlahouny a kvetoucími skalními pupeny. Když k ní doběhl, hemžila se spreny života.

Tanalan čekal uprostřed zahrady, obklopen padesátkou vojáků. Dalinar, který ještě oddechoval v helmě, se postavil proti nim. Tanalan měl obyčejný ocelový krunýř, žádný Střeplát, ale v ruce se mu objevil brutálně vypadající Střepkord – široký a na konci zahnutý.

Tanalan vyštěkl na vojáky, aby zůstali stát a odložili luky. Potom šel pomalu k Dalinarovi a oběma rukama držel Střepkord.

Střepkord byl vždycky středem pozornosti. Byly to zvláštní zbraně a každá z nich měla svůj příběh. Lidé se snažili vystopovat, kteří králové nebo jasnopáni nosili který z těchto mečů. Dalinar používal Střepkord i Střeplát, a když si měl vybrat jen jedno z toho, vybral si vždycky Střeplát. Nepotřeboval víc než zasadit Tanalanovi jednu dobře mířenou ránu a bylo by po boji. Velkopán se naopak musel smířit s tím, že má proti sobě nepřítel, který jeho ranám odolá.

V Dalinarovi se znovu rozhořel Zápal. Postavil se mezi dva masivní stromy a zaujal bojovou pozici. Nechráněnou levou ruku držel stranou a pravou rukou v kovové rukavici pevně svíral sekyru. I když to byla válečná sekyra, připadala mu jako dětská hračka.

„Sem jsi neměl chodit, Dalinare,“ řekl Tanalan. Mluvil se zřetelným nosovým přízvukem, který byl v této oblasti běžný. Obyvatelé Průrvy se vždycky rádi odlišovali od ostatních. „Neměli jsme žádný spory ani s tebou, ani s vašimi lidmi.“

„Odmítl ses podrobit vůli krále,“ odpověděl Dalinar a s hlasitým řinčením výstroje obcházel velkopána a po očku prohlížel vojáky. Byli by klidně schopní na něj zaútočit ve chvíli, kdy by byl soustředěný na souboj s velkoknížetem. Tak by to přece udělal i on sám.

„Krále?“ opakoval Tanalan a všude kolem něho vyskakovali spreni zloby. „Aletkar přece už celý generace nemá královský trůn. I kdybychom měli mít znova krále, kdo říká, že by to musel být Kholin?“

„Já to tak vidím,“ odpověděl Dalinar. „Lidi v Aletkaru si zaslouží krále, který je nejsilnější a nejschopnější v bitvě. Což by šlo dokázat.“ Usmál se pod helmou.

Tanalan zaútočil. Rozmáchl se Střepkordem a snažil se neztratit rovnováhu. Dalinar couvl a čekal na svou chvíli. V nitru mu vířil opojný příval Zápalu, nezkratná touha dokázat své schopnosti.

Musí ale být opatrný. V ideálním případě bude boj protahovat a spoléhat na nadpřirozenou sílu Střeplátu a vytrvalost, kterou Střeplát poskytuje. Jenže mu z něj bohužel unikala Záře a před sebou měl nejen Tanalana, ale celou jeho stráž. Přesto se snažil hrát svou hru tak, jak od něho Tanalan čekal. Uhýbal před jeho výpady a choval se, jako by chtěl z boje couvnout.

Tanalan vykřikl a vrhl se znovu do boje. Dalinar zablokoval jeho ránu paží a ledabyle se rozmáchl sekyrou. Tanalan jeho ráně snadno uhnul.

Pro Bouřepána, ten jeho Střepkord je dlouhý! Skoro stejně dlouhý, jako je Dalinar vysoký.

Dalinar manévroval a prodíral se kolem rostlin zahrady. Už ani necítil bolest zlomených prstů. Byl plně v moci Zápálu.

Počkat. Dělej, jako když to chceš protahovat donekonečna...

Tanalan znovu postoupil dopředu a Dalinar couvl, rychleji díky Střeplátu. V tu chvíli se Tanalan pokusil o další úder a Dalinar necouvl, ale naopak skočil k němu.

Znovu odrazil Střepkord rukou, ale rána i tak dopadla tvrdě a poškodila mu Střeplát. Přesto se sehnul a ještě vrazil do Tanalana ramenem. Tanalanův krunýř zařinčel a ohnul se pod tlakem Dalinarova Střeplátu.

Dalinar však ztratil rovnováhu a upadl vedle Tanalana. Plošina se pod nimi zachvěla, dřevo vrzalo a praskalo. Zatraceně! Dalinar by se nechtěl propadnout obklopený nepřáteli. Nicméně musel zůstat v dosahu nepřítelova meče.

Dalinar odhodil pravou rukavici – bez chrániče paže, který ji připojoval ke zbytku Střeplátu, byla zbytečná a ještě těžká. Se soupeřem se svíjeli po zemi. Při tom bohužel ztratil sekyru. Tanalan tloukl do Dalinara hruškou meče, ovšem naprosto bez účinku. Dalinar ale s jednou rukou zraněnou a druhou bez Střeplátu nemohl nepřítele pořádně sevřít.

Dalinar se skulil a podařilo se mu dostat se nahoru nad Tanalana. Váha Střeplátu mu pomůže udržet nepřítele pod sebou. V tu chvíli však zaútočili ostatní vojáci. Přesně, jak čekal. Čestné souboje – zejména na bojišti – vydržely jen do okamžiku, kdy jeden plavook prohrával.

Dalinar se vyprostil. Bylo zřejmé, že vojáci nejsou připraveni na rychlost, s jakou zareaguje. Vyskočil ze země, sebral sekyru a rozmáchl se. Na pravé ruce měl nárameník a náloketník, takže když se rozmáchl, nějakou sílu v ní měl. Byla to zvláštní směsice síly Střeplátu a křehkosti obnažené ruky. Musel být opatrný, aby si sám nevykloubil zápěstí.

Ve změti rychlých pohybů sekyrou srazil k zemi tři vojáky. Ostatní couvali a bránili se mu holemi, zatímco jejich spolubojovníci mezitím pomáhali Tanalanovi na nohy.

„Vy mluvíte o lidech,“ řekl Tanalan ochraptělým hlasem a ruku v kovové rukavici si držel na hrudi, kde mu Dalinar promáčkl krunýř. Zdálo se, že nemůže dýchat. „Jako by *tohle* bylo pro lidi. Jako by bylo pro jejich dobro, že vy rabujete, drancujete a *vraždíte*. Jste primitivní surovec, který nemá tušení, co je to civilizace.“

„Válka se nedá civilizovat,“ odpověděl Dalinar. „Nedá se vymalovat a nazdobit, aby byla hezká.“

„Ale nemusíte za sebou vláčet utrpení jako sáně po kamenech, který vržou a skřípou a drtí všechny, koho cestou potkáte. Jste *netvor*.“

„Jsem voják,“ odpověděl Dalinar a po očku sledoval Tanalanovy muže, z nichž si mnozí začali připravovat luky.

Tanalan se rozkašlal. „Ztratil jsem město. Selhal mi plán. Ale ještě můžu poskytnout Aletkaru poslední službu. A sejmout tě, ty grázle.“

Lučištníci začali střílet.

Dalinar vykřikl a vrhl se na zem. Dopadl na plošinu celou tíhou Střeplátu. Dřevo kolem něho praskalo, protože už bylo poškozené předchozím bojem, takže se mu podařilo ho prolomit a rozlámat vzpěry. Celá plošina se řítila dolů a Dalinar padal společně s nepřítelem na nižší podlaží. Slyšel křik a za okamžik dopadl na ochoz, a přestože měl Střeplát, pád ho omráčil.

Po chvíli se otřásl, zasténal a zjistil, že má prasklou helmu po celé délce vpředu a nemá už ten mimořádný výhled, který mu Střeplát jinak poskytuje. Jednou rukou si strhl helmu z hlavy a zalapal po dechu. U sta bouří, už ho bolela i zdravá ruka. Podíval se na ni. Z kůže mu trčely třísky a různé velké úlomky dřeva, největší dlouhý jako dýka.

Svraštil obličej. Zdola k němu běželo pár zbývajících vojáků, kteří byli rozmístěni u mostů a měli je v případě potřeby zničit.

Rozvahu, Dalinare. Uklidni se a připrav se!

Vstal, omámený a vyčerpaný, ale vojáci se na něj nevrhli. Shlukli se kolem Tanalana, který spadl s Dalinarem dolů. Popadli ho a odnesli pryč.

Dalinar vykřikl a vrhl se za nimi. I ve Střeplátu byl pomalý a klopýtal přes trosky zřícené lávky, ale snažil se vojáky dohnat. Bolest v obou rukou ho přiváděla na pokraj šílenství, ale Zápal ho hnal dopředu. Nikdo ho neporazí. Nic ho nezastaví! Vedle Tanalanova těla se neobjevoval jeho Střepkord. To znamenalo, že je stále naživu. Dalinar tedy ještě nevyhrál.

Většina nepřátelských vojáků byla naštěstí nasazena na druhé straně města. Tato část byla prakticky vylidněná, kromě pár obyvatel, které zahlédl choulit se v koutech svých domovů.

Dalinar namáhavě vyšel po rampě nahoru na stranu Průrvy za muže, kteří vlekli tělo svého jasnopána. Téměř nahoře dva vojáci odložili tělo u otevřeného prostranství na skalní stěně rokle. Udělali něco, co otevřelo část této stěny dovnitř a odhalilo skrytý vchod. Jasnopána odtáhli dovnitř a dva další vojáci – kteří přišli na jejich zoufalé volání – běželi naproti Dalinarovi, který dorazil o chvilku později.

Dalinar dorazil bez helmy, a jakmile je zpozoroval, viděl rudě. Měli zbraně a on ne. Byli čerství a on měl zraněné obě ruce.

Když skončila jejich potyčka, oba vojáci leželi na zemi, polámaní a zkrvavení. Dalinar rozkopl nohama ve Střeplátu tajné dveře.

Vběhl do chodbičky osvětlené diamantovými sfery na zdech. Dveře byly z vnější strany pokryty vrstvou ztvrdlého bahna, aby ve stěně nebyly vidět. Kdyby neviděl vojáky vstupovat dovnitř, trvalo by mu celé dny a možná týdny toto místo objevit.

Chvilku šel chodbou a zanedlouho narazil na dva vojáky, které pronásledoval. Z pramínku krve na zemi usoudil, že jasnopána položili do místnosti za zavřené dveře za nimi.

Vrhli se na Dalinara s odhodláním lidí, kteří vědí, že jsou prakticky mrtví. Bolest v Dalinarových rukou opět otupil Zápal. Málokdy se cítil tak silný jako v tuto chvíli, s tak jasnou myslí a úžasnou náladou.

Vrhl se obrovskou rychlostí dopředu a ramenem přitiskl jednoho vojáka ke zdi. Druhého srazil dobře mířeným kopnutím a potom vyrazil dveře.

Tanalan ležel v kaluži krve. Nad ním se skláněla krásná žena a plakala. Kromě jich dvou byla v místnosti ještě třetí osoba – dítě. Chlapec, asi šestiletý. Možná sedmiletý. Po tvářích mu stékaly slzy a marně se snažil oběma rukama zvednout otcův Střepkord.

Dalinar se nad nimi tyčil ve dveřích.

„My ti tatínka nedáme,“ řekl chlapec rozechvělým plačtivým hlasem. Po zemi se hemžili spreni bolesti. „Nedáme. Ne... ne...“ Už jenom šeptal. „Tatínek říkal... že bojujeme s příšerou. A že když si budeme věřit, tak vyhrajeme.“

O pár hodin později seděl Dalinar na kraji Průrvy a klátil nohama nad zničeným městem. Na klíně mu ležel jeho nový Střepkord. Jeho Střeplát ležel jako hromada rozbitých dílů vedle. Ruce měl ovázané, ale lékaře už zahnal.

Díval se před sebe na zdánlivě prázdnou pláň, ale když přimhouřil oči, rozeznal dole známky života. Hromady mrtvých těl. Rozbité domy. Civilizace, z níž zbyly jenom třísky.

Gavilar nakonec vyšel nahoru a za ním dva příslušníci Dalinarových nejlepších. Dnes mu dělali ochranku Kadaš s Febinem. Gavilar je gestem odvolal a potom si vzdychl, posadil se vedle Dalinara a sundal si helmu. Kolem hlavy mu kroužili spreni vyčerpání, i když – navzdory únavě – vypadal zamyšleně. Ty jeho světle zelené oči vždycky prozrazovaly, že toho tolik ví. Jak Dalinar vedle něho vyrůstal, dospěl prostě k přesvědčení, že bratr má vždycky pravdu. V čemkoliv, co řekne nebo udělá. A s přibývajícím lety na tomto názoru mnoho nezměnil.

„Blahopřeju,“ řekl Gavilar a kývl směrem ke Střepkordu. „Sadeas se vzteká, že ho nedostal on.“

„On si ho jednou taky najde,“ odpověděl Dalinar. „Je tak ambiciózní, že to nemůže dopadnout jinak.“

Gavilar zabručel. „Tenhle útok nás stál už skoro moc. Sadeas říká, že bychom měli být opatrnější a neriskovat osamocený boj.“

„Sadeas je chytřej,“ poznamenal Dalinar. Opatrně natáhl pravou ruku, tu méně poraněnou, a zvedl ke rtům pohár vína. To byl jediný lék, který si dopřál na bolest – a možná to pomůže zahnat i zahanbení. Obojí ho trápilo tím víc, jak ho opouštěl Zápal, který mu v bitvě dodával energii.

„Co s nima uděláme, Dalinare?“ zeptal se Gavilar a kývl dolů k davům civilistů, které postupně obestoupili vojáci. „Desetitisíce lidí. Nenechají se tak snadno zastrašit. A nebude se jim líbit, že jsi jim zabil velkopána

a ještě jeho dědice. Tihle lidi se nám budou vzpouzet léta. To cítím v kostech.“

Dalinar upil vína. „Uděláme z nich vojáky,“ odpověděl. „Řekni jim, že ušetříme jejich rodiny, když za nás půjdou bojovat. Chceš přestat se střeponošským nájezdem na začátku bitvy? To by znamenalo, že budeme potřebovat jednotky s povolenými ztrátami.“

Gavilar zamyšleně přikyvoval. „Sadeas má pravdu i v tom ostatním, co říká. O nás. A o tom, čím se budeme muset stát.“

„O tom mi teď nemluv.“

„Dalinare...“

„Dnes jsem ztratil polovinu svých nejlepších včetně kapitána. Mám už tak dost problémů.“

„Proč tady bojujeme? Pro čest? Pro Aletkar?“

Dalinar pokrčil rameny.

„Nemůžeme se pořád chovat jako banda rváčů,“ pokračoval Gavilar. „Nemůžeme vyrabovat každý město, kterým projdeme, nemůžeme hodovat každý večer. Potřebujeme disciplínu. A potřebujeme udržet zem, která nám patří. Potřebujeme úřednickou správu, pravidla, zákony, *politiku*.“

Dalinar zavřel oči. Nedovedl se zbavit toho sžíravého pocitu provinění. Co kdyby na to Gavilar přišel?

„Musíme dospět,“ dodal Gavilar tiše.

„A změknout? Jako ty velkopáni, který zabíjíme? Proto jsme to všechno ale přece začali, ne? Protože jsme všichni líní, obtloustlí a požívační?“

„Já už si tím nejsem jistý, Dalinare. Teď jsem otec. Takže musím přemýšlet o tom, co budeme dělat, až to všechno budeme mít. Jak z tohoto místa uděláme království?“

U všech bouří. Království. Poprvé v životě ta představa Dalinara vyděsila.

Gavilar nakonec vstal a odpověděl několika poslům, kteří s ním chtěli mluvit. „Mohl bys,“ řekl ještě nakonec Dalinarovi, „aspoň zkusit tak neuváženě neriskovat v příštích bitvách?“

„To říkáš ty?“

„Moje lepší já,“ odpověděl Gavilar. „Moje... vyčerpaný já. Užij si Meč Přísahy. Zasloužil sis ho.“

„Meč Přísahy?“

„No tvůj meč,“ odpověděl Gavilar. „U sta bouří, copak jsi včera večer vůbec neposlouchal? Ten meč patřil Sluncejasovi.“

Sadees, Sluncejas. První muž, který před staletími sjednotil Aletkar. Dalinar pohnul mečem v klíně a nechal Zári pohrát si na jeho dokonale čistém kovu.

„Teď je tvůj,“ dodal Gavilar. „Až to všechno dokončíme, tak zařídím, že už si nikdo na Sluncejase nevzpomene. Bude jenom dům Kholinů a Aletkar.“

Po těch slovech odešel. Dalinar zarazil Střepkord do kamene a opřel se zády, zavřel oči a znovu mu v uších zněl statečný křik toho chlapce.

Nežádám vás o prominutí. Ani o pochopení.

- z Času přísahání, předmluva

Dalinar stál u zasklených oken místnosti na horním podlaží Urithiru, ruce sepjaté za zády. V okně pozoroval svůj odraz a za ním nezměrný otevřený prostor. Obloha bez mraků a rozpálené slunce.

Okno bylo vysoké jako on. Tak vysoká okna nikdy předtím neviděl. Kdo by si troufl postavit něco z tak křehkého materiálu, jako je sklo, a otočit to proti bouřím? Jenže tohle město bylo samozřejmě nad bouřemi. V těch oknech byl symbol vzdoru, symbol samotných Paprsků a toho, co znamenali. Stáli nad malostí politiky tohoto světa. A protože byli tak vysoko, viděli tak daleko...

Idealizuješ je, zahřímal v jeho mysli vzdálený hlas. Byli to lidi jako ty. Ani lepší, ani horší.

„To je pro mě ale povzbuzení,“ odpověděl Dalinar šeptem. „Jestli byli jako my, tak to znamená, že my můžeme být jako oni.“

Nakonec nás ale zradili. Na to nezapomeň.

„Ale proč?“ zeptal se. „Co se stalo? Co je tak změnilo?“

Bouřepán mlčel.

„Prosím,“ naléhal Dalinar. „Řekni mi to.“

Je lepší, když některé věci zůstanou zapomenuté, odpověděl mu Bouřepánův hlas. *Ty bys to měl chápat nejvíc ze všech lidí, když si vzpomeneš na tu mezeru ve své mysli po člověku, který ji kdysi zaplňoval.*

Dalinar se prudce nadechl, dotčen těmito slovy.

„Jasnopane,“ ozvala se za ním jasnost Kalami. „Císař je připravený s vámi pohovořit.“

Dalinar se otočil. Na horních podlažích Urithiru bylo několik unikátních místností, včetně tohoto amfiteátru. Měl půdorys půlměsíce, okna nahoře na rovné straně a řady sedadel otočených dolů k pódiu. Každé sedadlo mělo pod sebou podstavec s malým schůdkem. Prý pro rytířova spřena, řekl mu Bouřepán.

Dalinar se díval dolů ze schodů ke svému doprovodu. Byl tam Aladar s dcerou May, Navani v jasně zelené havě seděla v první řadě s nataženými překříženýma nohama, zuté boty před sebou, vedle Kalami jako zapisovatelka a Tešáv Khalová, jedna z nejbystřejších hlav v Aletkaru, jako poradkyně. Vedle ní seděly její dvě chráňenky, připravené dohledat potřebné informace nebo překlad, kdyby bylo potřeba.

Tato skupinka se chystala změnit svět.

„Vyřidte císaři srdečný pozdrav,“ řekl Dalinar.

Kalami přikývla a začala psát. Potom si odkašlala a přečetla odpověď, kterou napsala sprež. „Zdraví vás Jeho Císařská Výsost Ch. V. D. Janagaun První, císař makabacký, král azirský, Pán Bronzového paláce, Nejvyšší Akasix, hlavní představený a vyslanec Jeziru.“

„Impozantní titul,“ poznamenala Navani, „na patnáctiletého kluka.“

„Údajně vzkřísil mrtvé dítě,“ odpověděla Tešáv. „A díky tomu zázraku získal podporu vezírů. Prý měli potíže stanovit Nejvyššího Akasixe potom, co dva předchozí zabil náš starý dobrý Vrah v bílém. Tak vezíři vybrali chlapce diskutabilního původu a vymysleli si, že někoho zachránil před smrtí, aby prokázal svůj božský mandát.“

Dalinar zabručel. „Ale Aziši si nevymýšlejí, to mi na ně nesedí.“

„Aziši s tím nemají problém,“ odpověděla Navani, „pokud najdou svědky ochotné podepsat místopřísežné prohlášení. Kalami, poděkujte Jeho Císařské Výsosti za to, že s námi hovoří, a jeho překladatelům za jejich snahu.“

Kalami psala a potom zvedla hlavu k Dalinarovi, který začal přecházet po místnosti. Navani vstala, aby se k němu připojila. Boty nechala ležet na zemi a šla v ponožkách.

„Vaše Císařská Výsosti,“ diktoval Dalinar, „hovořím s vámi z vršku legendárního města Urithiru. Je to úžasný pohled. Zvu vás na návštěvu a prohlídku města. Jste vítán s jakýmkoli doprovodem, který pokládáte za vhodný.“

Podíval se na Navani. Přikývla. Dlouho diskutovali o tom, jak panovníky oslovit, a nakonec dospěli k nevtíravému pozvání. Azir přišel na řadu jako první. Nejsilnější země západu a sídlo centrální a nejdůležitější Přísežné brány.

Odpověď nepřišla hned. Azirská vláda – i když ji Gavilar často obdivoval – byla místem úžasného chaosu. Všechny její úrovně byly plné kněží – mužů i žen. Scioni byli něco jako horlivci, i když neměli statut otroka, což

Dalinarovi připadalo zvláštní. Být knězem, ministrem ve vládě, byla nejvyšší pocta, o jaké mohl člověk snít.

Tradičně se azirský Nejvyšší Akasix prohlašoval makabackým císařem. Makabak byla rozlehlá říše, která zahrnovala téměř desítku království a knížectví. Ve skutečnosti byl Nejvyšší Akasix pouze králem Aziru, ale Azir měl velmi dlouhý stín.

Než se dočkali odpovědi, Dalinar došel k Navani, položil jí ruku na rameno a pohladil ji přes záda, šíji a druhé rameno.

Kdo by si byl pomyslel, že člověk jeho věku bude tak zamilovaný?

„Vaše Výsosti,“ četla Kalami, když konečně přišla odpověď. „Děkujeme vám za varování před bouří, která přišla z opačné strany. Vaše včasné upozornění jsme vzali na vědomí a zaznamenali do oficiálních análů císařství, čímž jsme vás uznali jako přítele Aziru.“

Kalami čekala na pokračování, ale spřež se přestala pohybovat. Rubín zablikal, což znamenalo, že konverzace je u konce.

„To toho moc neřekl,“ poznamenal Aladar. „Proč neodpověděl na to pozvání, Dalinare?“

„Když Aziši někoho zaznamenají do análů, tak je to pro něj obrovská pocta,“ odpověděla Tešáv. „Takže to je od nich velký kompliment.“

„Ano,“ přisvědčila Navani, „ale tomu pozvání se vyhýbají. Přitlač na ně, Dalinare.“

„Kalami, prosím, napište: ‚Jsem velmi poctěn, i když bych si přál, aby moje zařazení do vašich análů proběhlo za příznivějších okolností. Pohovořme o budoucnosti Rošáru tady v Urithiru. Velmi rád vás poznám osobně.‘“

Čekali na odpověď, jak nejtrpělivěji uměli. Nakonec přišla, v aletštině. „My, občané koruny azirské, jsme zarmouceni vašimi ztrátami a soucítíme s vámi. Stejně jako váš šlechtný bratr, tak i naši milovaní od azirského dvora se stali obětí šinského nositele zkázy. To mezi námi vytváří pouto.“

To bylo všechno.

Navani mlaskla. „Oni se nenechají k odpovědi přitlačit.“

„Aspoň by se mohli vyjádřit!“ vyštěkl Dalinar. „Takhle vedeme dva souběžné, ale nesouvisející monology!“

„Aziši,“ vložila se do hovoru Tešáv, „neradi odmítají. Jsou v tom skoro stejně nemožní jako Emulové, zvláště pokud jde o cizince.“

Podle Dalinarova mínění to nebyla jen azišská vlastnost. Bylo to typické pro politiku obecně. Už začínal mít z tohoto rozhovoru stejný pocit jako z jakékoliv snahy získat velkoknížata ve vojenských táborech v Aletkaru na svou stranu. Jedna polovičatá odpověď za druhou, neurčité, nicneříkající sliby a úsměv v očích, který byl posměchem jeho osobě, skrytým za vážnou tvář.

U všech bouří. Už je to tady zase. Snaží se spojit lidi a ti ho nechtějí poslouchat. Nemůže to pořád takhle nechávat, už ne.

Byly doby, proběhlo mu hlavou, kdy jsem je spojoval jinak. Cítil kouř

a slyšel nářek umírajících. Kam vstoupil, tam zůstal popel a krev těch, kteří se vzpírali jeho bratrovi.

Tyto vzpomínky se mu zvlášť v poslední době často vracely.

„Co zkusit jinou taktiku?“ navrhla Navani. „Zkus místo pozvání nabídnout pomoc.“

„Vaše Císařská Výsosti,“ diktoval Dalinar. „Válka je na spadnutí. Jistě jste zaregistrovali změny, které se dějí s parši. Vrátili se Pustonoši. Rád bych vás ubezpečil, že Aleti jsou v tomto konfliktu vašimi spojenci. Nabízíme informace o našich úspěších i neúspěších v boji s nepřítelem a doufáme, že i vy nás budete informovat. Je nutné spojit lidstvo, aby mohlo jednotně čelit narůstající hrozbě.“

Nakonec se dočkali odpovědi: „Souhlasíme s vámi, že vzájemná pomoc v této nadcházející době bude prvořadou nutností. Rádi se s vámi budeme podílet o informace. Co víte o těch nových parších?“

„Střetli jsme se s nimi na Roztříštěných Planinách,“ odpovídal Dalinar s úlevou, že dosáhl aspoň nějakého pokroku. „Mají rudé oči, jinak se v mnohém podobají paršům, které jsme objevili na Roztříštěných Planinách. Jsou ale nebezpečnější. Nechám vám připravit podrobné zprávy o tom, co jsme se v průběhu let naučili v boji proti Paršendům.“

„To je skvělé,“ přišla odpověď. „V nadcházejícím konfliktu jsou pro nás tyto informace velmi vítané.“

„Jak to vypadá s vašimi městy?“ zeptal se Dalinar. „Co v nich paršové dělali? Projevili nějaký zájem nebo cíl kromě všeobecného, bezdůvodného ničení?“

Napjatě čekali. Zatím toho o parších ve světě zjistili velmi málo. Kapitán Kaladin posílal zprávy přes písaře z měst, která navštívil, ale nezjistil téměř nic. Města se zmítala v chaosu a spolehlivé informace takřka neexistovaly.

„Naše města našťestí stojí,“ přišla odpověď. „Nepřátelé už na nic aktivně neútočí. Jednáme s odpůrci.“

„Jednáte?“ podivil se Dalinar, šokován. Otočil se k Tešáv, která nechápavě kroutila hlavou.

„Prosím, napište nám víc, Vaše Výsosti,“ diktovala Navani. „Pustonoši jsou ochotní s vámi jednat?“

„Ano,“ odpověděla spřež. „Uzavíráme dohody. Mají velmi detailní požadavky a nehorázné podmínky. Doufáme, že se nám podaří předejít ozbrojenému konfliktu, abychom se mohli shromáždit a opevnit město.“

„Oni umějí psát?“ pokračovala Navani. „Pustonoši vám posílají návrhy dohod?“

„Obyčejní paršové psát neumějí, pokud můžeme tvrdit,“ přišla odpověď. „Někteří jsou ale jiní. Jsou silnější a mají zvláštní schopnosti. Nemluví jako ostatní.“

„Vaše Výsosti,“ řekl Dalinar a naklonil se naléhavě nad spřež a psací podložku, jako by císař a jeho ministři mohli slyšet naléhavost v dopise.

„Musím s vámi mluvit přímo. Můžu za vámi přijít sám, bránou, o které už jsem se zmínil. Musíme ji znovu uvést do provozu.“

Nastalo ticho. Trvalo už tak dlouho, že Dalinar bezděky skřípal zuby a měl nutkání zhmotnit Střepkord a hned ho zase odhmotnit, znovu a znovu stále dokola, jako to dělával za mlada. Tenhle zlozvyk převzal od bratra.

Nakonec přišla odpověď. „S politováním vám musíme sdělit, že zařízení, o kterém mluvíte,“ četla Kalami, „v našem městě nefunguje. Zkoumali jsme je a zjistili jsme, že bylo již dávno zničeno. Nemůžeme k vám přijít, ani vy k nám. Velmi se omlouváme.“

„A to nám říká teď?“ soptil Dalinar. „U sta bouří! Tohle nám měl říct hned, jak to zjistil!“

„To je lež,“ namítla Navani. „Přísežná brána na Roztříštěných Planinách fungovala i po staletích bouří a násosu bahna. V Azimiru je to památka na Velkém tržišti, obrovský chrám uprostřed města.“

Tak to aspoň vydedukovala z map. V Kholinaru je brána v paláci a v Thajlenském městě v nějaké církevní památce. A památky by se jen tak samy od sebe nepoškodily.

„Souhlasím s Jasností Navani,“ připojila se Tešáv. „Oni mají obavy z toho, že byste tam přišel s vojskem. Tohle je jenom výmluva.“ Zamračila se, jako by císař a jeho ministři nebyli víc než banda rozmazlených dětí, které neposlouchají své vychovatele.

Spřež začala znovu psát.

„Co píšou?“ zeptal se Dalinar nedočkavě.

„To je místopřísežné prohlášení,“ odpověděla pobaveně Navani. „Že Přísežná brána nefunguje. Podepsané od císařských architektů a bouřezpytců.“ Dočetla do konce. „No to je úžasný. To může napadnout jedině Aziše, že bys chtěl *potvrzení*, že něco nefunguje.“

„A všimněte si,“ dodala Kalami, „že to potvrzuje jenom to, že to zařízení ‚nefunguje jako brána‘. Což samozřejmě fungovat nemůže, pokud to nezprovozní rytíř Paprsku. Takže tohle prohlášení jenom tvrdí, že když je zařízení deaktivované, tak nefunguje.“

„Pište, Kalami,“ odpověděl Dalinar. „Vaše Výsosti, už jednou jste mě odmítl a výsledkem byly škody, které způsobila věčná bouře. Prosím, neodmítejte mě znovu a tentokrát mě vyslechněte. Nemůžeme jednat s Pustonoši. Musíme se všichni spojit, předávat si informace a chránit Rošár. Společně.“

Kalami všechno napsala a Dalinar čekal, ruce přitisknuté na stůl.

„My jsme se špatně vyjádřili, když jsme mluvili o jednáních,“ četla Kalami odpověď. „Na vině je špatný překlad. Souhlasíme s výměnou informací, ale momentálně jsme v časové tísní. Spojíme se s vámi znovu a budeme pokračovat v diskusi. Sbohem, Velkokníže Kholine.“

„Pche!“ vyprskl Dalinar a odtrhl se energicky od stolu. „Blázni! Idioti! Ztracení plavooci a ti jejich politici, ty nám snad přinesla sama spoušť!“

Přešel po místnosti a nejráději by byl do něčeho kopl, aby se udržel nevybuchnout vzteky.

„Tak to je větší potíživista, než jsem čekala,“ poznamenala Navani a založila ruce. „Jasnosti Khalová?“

„Jak já znám Aziše,“ odpověděla Tešáv, „tak to jsou lidi, kteří umějí říct minimum informací obrovským množstvím slov. Tohle není v jejich komunikaci nic neobvyklého. Nenechte se odradit, bude to trvat dlouho, než s nimi něco zmůžete.“

„Jenže mezitím Rošár lehne popelem,“ namítl Dalinar. „Proč stáhli to tvrzení, že vedou jednání s Pustonoši? Že by uvažovali o spojenectví s nepřitelem?“

„To si netroufám odhadovat,“ řekla Tešáv. „Ale řekla bych, že prostě dospěli k závěru, že nám dali víc informací, než chtěli.“

„My Azir *potřebujeme*,“ naléhal Dalinar. „V Makabaku nás nebude živá duše poslouchat, pokud nebudeme mít požehnání z Aziru. O Přísežné bráně nemluvě...“ Odmlčel se, když na stole začala blikat jiná spřež.

„To je Thajlenah,“ řekla Kalami. „To si pospíšili.“

„Chceš to odložit na jindy?“ zeptala se Navani.

Dalinar zakroutil hlavou. „Ne, nemůžeme si dovolit čekat, než bude mít královna zase čas.“ Zhluboka se nadechl. U všech bouří, jednat s politiky vyčerpá víc než stokilometrový pochod v plné zbroji. „Pokračujte, Kalami, já se dám dohromady.“

Navani si sedla na jedno ze sedadel, ale Dalinar zůstal stát. Okny dopadalo do místnosti jasné světlo a Dalinara celého zahalovalo. Nadechl se a měl pocit, jako by ochutnal sluneční paprsky. Strávil příliš mnoho dní v klikatých kamenných chodbách Urithiru, osvětlených jenom svíčkami a lampami.

„Píše vám Její Královské Veličenstvo,“ četla Kalami, „Jasnost Fen Rnamdiová, královna Thajlenahu.“ Kalami se zarazila. „Jasnopane... promiňte, ale to znamená, že spřež drží vlastní rukou královna, že nemá písáčku.“

Jiné ženě by to mohlo připadat ponižující. Pro Kalami to však byla jenom jedna poznámka pod čarou, které hojně přidávala na stránky, než připravila pero, aby zapsala Dalinarova slova.

„Vaše Výsosti,“ diktoval Dalinar, sepal ruce za zády a přecházel po místnosti uprostřed mezi sedadly. *Snaž se víc. Spoj je.* „Zdravím vás z Urithiru, svatého města Rytířského Paprsku, a posílám vám své nejpokornější pozvání. Urithiru je skutečně jedinečné místo, ale pravým skvostem se stane až ve slávě panovníka, který zasedne v jeho zdech. Bylo by mi ctí, nabídnout vám tento prožitek.“

Spřež napsala rychlou odpověď. Královna Fen psala rovnou aletsky. „Kholine,“ četla Kalami, „vy starej hrubiáne, přestaňte tu rozmazávat čalí bobky. O co vám ve skutečnosti jde?“

„Mně se ta ženská vždycky líbila,“ poznamenala Navani.

„Myslím to vážně, Vaše Výsosti,“ odpověděl Dalinar. „Přál bych si jenom, abychom se sešli osobně, abych s vámi mohl promluvit a ukázat vám, na co jsme přišli. Svět kolem nás se mění.“

„Jo,“ přišla odpověď, „svět se mění, co? Co vás k tomuhle neuvěřitelnému poznání vede? To, že se z našich otroků najednou stali Pustonoši, nebo že bouře přišla z druhé strany a rozsekala nám města na maděru?“

„Najednou píše dvojnásobně velká písmena, Jasnopane.“

Aladar si odkašlal. „Její Výsost asi zrovna nemá den.“

„Ona nás uráží,“ poznamenala Navani. „A to u Fen znamená, že má naopak dobrý den.“

„Při těch pár příležitostech, co jsem se s ní setkal,“ poznamenal Dalinar zamračeně, „byla vždycky zdvořilá.“

„Protože se chovala jako královna,“ odpověděla Navani. „Teď mluví na rovinu. Věř mi, to je dobrý znamení.“

„Vaše Výsosti,“ pokračoval Dalinar, „prosím, řekněte mi něco o vašich parších. Změnili se?“

„Ano,“ přišla odpověď. „Zatracený bestie nám ukradli nejlepší lodě – skoro všechno v přístavu od jednostěžňových šalup výš – a zmizeli z města.“

„Oni... se plavili po moři?“ podivil se Dalinar, znovu šokován. „Prosím, potvrďte to. Neútočili?“

„Došlo k pár potyčkám,“ odpověděla Fen, „ale skoro všichni měli plné ruce práce s následky bouře. Než jsme dali všechno aspoň z nejhoršího dohromady, oni už pluli ve flotile královských válečných lodí i soukromých obchodních lodí pryč.“

Dalinar se nadechl. *Nevíme o Pustonoších ani z poloviny tolik, kolik jsme si mysleli.* „Vaše Výsosti,“ pokračoval, „možná si vzpomenete, že jsme vás varovali před hrozícím příchodem té bouře.“

„Věřila jsem vám,“ odpověděla Fen. „I kdyby jen proto, že jsme dostali i zprávu z Nového Natanu a ta to potvrzovala. Snažili jsme se připravit, jenže ono není snadné mávnutím ruky převrátit tradici udržovanou čtyři tisíciletí. V Thajlenském městě nezůstal kámen na kameni, Kholine. Bouře nám rozbila akvadukty a kanalizace a zničila doky – celé vnější tržiště srovnala se zemí. Opravujeme nádrže na vodu, rekonstruuujeme domy, aby vydržely další bouři, a snažíme se obnovit celou naši civilizaci a kulturu – a to všechno bez jediné paršské pracovní síly a uprostřed těch zatracených moldánek. Takže na výlet teď opravdu nemám čas.“

„Nejde o výlet, Vaše Výsosti,“ odpověděl Dalinar. „Já vím o vašich problémech a vím, jak je to pro vás v tuto chvíli těžké. Ale nemůžeme ignorovat Pustonoše. Chtěl bych uspořádat velkou konferenci všech vladařů o společném postupu proti této hrozbě.“

„Kterou povedete vy, samozřejmě,“ přišla odpověď.

„Urithiru je pro takové setkání přirozené místo,“ odpověděl. „Vaše Výsosti, vrátili se rytíři Paprsku – znovu skládáme jeho staré přísahy a svazujeme

se se Silami přírody. Pokud se nám podaří obnovit Přísežnou bránu, můžete tu strávit odpoledne a ještě ten den večer už zase můžete být doma a řešit naléhavé těžkosti vašeho města.“

Navani souhlasně přikyvovala, ale Aladar stál se založenýma rukama a tvářil se zamyšleně.

„Co je?“ podíval se na něho Dalinar, zatímco Kalami psala.

„Potřebujeme rytíře Paprsku, aby jim tu bránu aktivoval, ne?“ poznamenal Aladar.

„Ano,“ přisvědčila Navani. „Tu bránu musí odemknout jedině někdo z Paprsku z téhle strany – což je možné kdykoliv – a potom tam musí někdo z nich odcestovat a udělat to i tam.“

„Takže jediný, koho máme, kdo by to mohl teoreticky zařídit, je větroborec,“ dodal Aladar. „Jenže co když mu ta cesta bude trvat měsíce? Nebo když ho chytí nepřítel? Můžeme vůbec něco takovýho slíbit, Dalinare?“

Byl to sice závažný problém, ale Dalinar měl pocit, že by mohl mít řešení. Měl totiž ještě jednu skrytou zbraň. Mohla fungovat stejně dobře jako Střepkordy Paprsku – a mohla umožnit do Thajlenského města doletět.

Jenže to bylo předčasné. Nejdřív ze všeho potřeboval spřízněnou duši na druhé straně spřeže, ochotnou poslouchat.

Konečně Fen odpověděla. „Přiznávám, že mým obchodníkům ta brána nedá spát. Tady kolují legendy, že člověk dychtivý a odhodlaný bránu světů znovu otevře. Myslím, že v Thajlenahu není dívka, která by o tom nesnila.“

„Zase ti Dychtiví,“ ušklíbla se Navani. Thajleni měli své pohanské pseudonáboženství, a když se na něj narazilo, byl s nimi v jednání problém. V jednu chvíli uctívali Heraldry a jindy zase mluvili o Dychtivých.

Dalinar ovšem nebyl z těch, kdo by chtěli kritizovat druhé pro jejich víru, byť nekonvenční.

„Jestli mi chcete poslat všechno, co víte o těch Přísežných branách, tak to bude skvělé,“ pokračovala Fen. „Ale o nějakou velkou konferenci vladařů nemám zájem. Dejte mi vědět, až vy, kluci, na něco přijдете, protože já tady zatím budu ze všech sil dávat dohromady naše město.“

„No, aspoň máme konečně upřímnou odpověď,“ poznamenal Aladar.

„Nejsem si jistý, jestli je upřímná,“ řekl Dalinar. Zamyšleně si třel bradu. Setkal se s touhle ženou jenom párkrát, ale něco mu na jejích odpovědích nesedělo.

„Souhlasím s vámi, Jasnopane,“ přidala se Tešáv. „Myslím, že by každý Thajlen skočil po příležitosti tahat za nitky dějin na schůzce vladařů, i kdyby z toho nemělo vzejít nic víc než nějaké obchodní dohody. Ona určitě něco skrývá.“

„Nabídni jim vojáky,“ navrhla Navani. „Na pomoc s opravami města.“

„Vaše Výsosti,“ diktoval Dalinar, „hluboce mě rmoutí zprávy o vašich ztrátách. Mám tu momentálně mnoho vojáků, které bych mohl v tuto chvíli uvolnit. Rád bych vám poslal jeden prapor na pomoc.“

Na odpověď čekali dlouho. „Nevím, jak bych si měla vykládat přítomnost aletských vojenských jednotek na své půdě, byť by byla dobře míněná.“

Aladar zavrčel. „Ona má strach z invaze? Každý přece ví, že Aleti a loďstvo jsou dva rozdílné světy.“

„Ona se nebojí, že bychom připluli na lodích,“ namítl Dalinar. „Ona se bojí, že by se prostě uprostřed jejího města najednou objevili cizí vojáci.“

Velmi racionální obava. Kdyby Dalinar chtěl, poslal by tajně větroborce, aby bránu otevřel, a vtrhl by do města zcela bezprecedentním způsobem rovnou za nepřátelskou linii.

Jenže on přece potřebuje spojence a ne zajatce, a tak nemá v úmyslu nic takového udělat – přinejmenším v potenciálně přátelském městě. Ovšem Kholinar, to je druhá věc. Stále ještě nemají zprávy, jak to v aletském hlavním městě vypadá. Pokud tam ale stále ještě vládou nepokoje, není vyloučeno, že řešením bude poslat tam vojska a obnovit pořádek.

Teď se ale musí soustředit na královnu Fen. „Vaše Výsosti,“ začal znovu diktovat Kalami, „prosím, zvažte mou nabídku. A než tak uděláte, zkuste, prosím, zapátrat mezi svými obyvateli, jestli se mezi nimi nenajdou rodící se rytíři Paprsku. Ti jsou klíčem k fungování Přísežných bran.“

U nás se řada nových rytířů Paprsku objevila kolem Roztříštěných Planin. Rytíř Paprsku se z člověka stane tím, že se sváže s určitým sprenem, který působí, jako by si sám hledal mezi lidmi vhodného kandidáta. Nezbyvá než předpokládat, že se to děje i jinde ve světě. Je velmi pravděpodobné, že někdo z vašich lidí už složil rytířské přísahy.“

„Takhle se ale vzdáváte výhody, Dalinare,“ poznamenal Aladar.

„Snažím se zasadit semínko, Aladare,“ odpověděl Dalinar. „A to na kopci, který najdu, bez ohledu na to, komu zrovna patří. Musíme bojovat společně a jednotně.“

„O to se nepřu,“ namítl Aladar, vstal a protáhl se. „Ale vaše informace o Paprsku jsou cenné zboží, které by k vám třeba mohlo přitáhnout lidi a donutit je ke spolupráci. Když prozradíte příliš, tak se klidně může stát, že najdete „štáb“ Paprsku v každém větším městě po celém Rošáru. A místo spolupráce mezi sebou budou soupeřit.“

Bohužel to byla pravda. Dalinar nerad obchodoval s vědomostmi, ale co když je právě tohle důvod, proč zatím nikdy v jednáních s velkoknížaty neuspěl? Chtěl být čestný, upřímný a všemu dát své místo – jenže se zdálo, že vždycky někdo protřelejší a ochotnější porušovat pravidla ta místa přeházal po svém.

„A,“ pokračoval v diktátu, „rádi vám pošleme své rytíře Paprsku, aby pomohli těm, které vy mezi sebou objevíte, s výcvikem a přípravou, a zaslvětili je do systému fungování Urithiru, do něhož má každý z nich právo přístupu, jakmile složí přísahy.“

Kalami to dopsala, otočila spřeží na znamení, že je hotová, a čekala na odpověď.

„Budeme o tom uvažovat,“ psala spřež odpověď po papíře. „Thajlenská koruna vám děkuje za váš zájem o naše lidi a zvážíme jednání o vaší nabídce vojenských jednotek. My jsme vyslali své zbývající síly stopovat prchající parše a budeme vás informovat, co zjistí. Prozatím na shledanou, vážený Velkokníže.“

„U všech bouří,“ utrousila Navani, „ona už zase píše jako královna. Někde jsme ji během té konverzace ztratili.“

Dalinar si sedl na sedadlo a dlouze vzdychl.

„Dalinare...“ otočila se k němu starostlivě.

„To je v pořádku, Navani,“ řekl. „Nemůžu čekat na první pokus nadšené nabídky spolupráce. Musíme se dál snažit.“

Vyznělo to optimističtěji, než to cítil. Byl by si přál moci se všemi těmito lidmi mluvit osobně a ne přes spřež.

Po této konverzaci oslovili jezirskou kněžnu a tašikského knížete. Tato místa neměla Přísežné brány a v Dalinarově plánu nebyla tak významná, ale chtěl s nimi aspoň navázat kontakt.

Nikdo mu však nedal jinou odpověď než vyhýbavou. Bez požehnání azirského císaře nebude schopen navázat spolupráci s žádným z menších makabackých království. Možná by ho vyslechli v Emulu a v Tukaru, ale určitě ne na obou místech zároveň, protože mezi sebou mají vleklý konflikt.

Když skončil poslední rozhovor, Aladar s dcerou se omluvili a odešli. Dalinar se protáhl. Cítil se vyčerpaný až na dno. A to nebyl konec. Bude muset jednat s Iriallem, který má – což je zvláštnost – tři panovníky. V Irialu byla Přísežná brána v Rall Elorim – tím byl důležitý – a ještě měl pod svým vlivem nedalekou Riru, kde byla další Přísežná brána.

Potom bude potřeba jednat se Šiny. Ti nemají v oblibě spřeže, a tak na ně Navani získala kontakt přes thajlenského obchodníka, který byl ochotný předat informace.

Dalinar se protáhl a ozvalo se mu rameno. Přišel na to, že střední věk je jako vrah – tiše a nenápadně se plíží za ním a jde mu po krku. Většinu věcí dělal stále stejně jako vždycky, dokud ovšem nedostal varování nějakou nečekanou bolestí nebo potíží. Už nebyl ten mladík jako kdysi.

A díky Všemohoucímu za to, pomyslel si unaveně, když se loučil s Navani, která šla ještě třídit zprávy z různých spřeží z celého světa. Aladarova dcera s písáčkami jí je shromažďovaly.

Dalinar posbíral pár svých strážů a zbytek nechal Navani, kdyby potřebovala další ruce na pomoc, a odešel před řady sedadel nahoru k východu z místnosti. Za dveřmi přešlapoval jako sekerník, kterého vyhnal z tepla od krbu Elhokar.

„Výsosti?“ podivil se Dalinar. „Jsem rád, že jsi mohl dorazit na schůzku. Už je ti líp?“

„Proč tě všichni odmítají, strýče?“ zeptal se Elhokar a na Dalinarovu otázku nereagoval. „Že by si mysleli, že je chceš připravit o trůn?“

Dalinar se energicky nadechl. Stráže se tvářily rozpačitě a stáhly se stranou, aby měl Dalinar s králem aspoň zdání soukromí.

„Elhokare...“ začal Dalinar.

„Asi si myslíš, že to říkám ve zlosti,“ odpověděl král, strčil hlavu do místnosti a zahlédl tam matku. Potom se otočil opět k Dalinarovi. „Ne, neříkám. Ty jsi opravdu lepší než já. Lepší voják, lepší člověk a lepší král.“

„To si křivdíš, Elhokare. Musíš –“

„Ale no tak, ušetři mě těch frází, Dalinare. Aspoň jednou v životě se mnou mluv *upřímně*.“

„Myslíš, že s tebou nemluví upřímně?“

Elhokar si sáhl rukou na hrud. „Možná někdy. A možná jsem ten lhář já – nalhávám sám sobě, že bych tohle zvládl, že bych mohl být aspoň zlomkem toho člověka, kterým byl můj otec. Ne, nepřerušuj mě, Dalinare. Nech mě to doříct. Pustonoši? Dávná města plná divů? *Spouště*?“ Zakroutil hlavou. „Snad... možná jsem snesitelný král. Nic zvláštního, ale taky žádná ostuda. Jenže teď, když se děje tohle všechno, tak svět potřebuje někoho lepšího.“

Jeho slova vyznívala téměř fatalisticky, až se Dalinar zachvěl. „Elhokare, co to říkáš?“

Elhokar vešel do místnosti a zavolal na ty, co ještě stáli dole. „Mami, Jasnosti Tešáv, mohly byste mi něco dosvědčit?“

U všech bouří, to ne, pomyslel si Dalinar a utíkal za Elhokarem. „Nedělej to, synku.“

„My všichni musíme umět přijmout důsledky svých činů, strýci,“ odpověděl Elhokar. „Mně trvalo hodně dlouho, než jsem na to přišel, protože jsem někdy natvrdlý jako pařez.“

„Ale –“

„Strýci, jsem tvůj král?“ poznamenal Elhokar.

„Ano.“

„No, a to bych být neměl.“ Klekl si, čímž Navani šokoval a přiměl ji, aby se zastavila na třech čtvrtinách cesty nahoru po schodech. „Dalinare Kholine,“ řekl Elhokar hlasitě, „dávám ti svou přísahu. Na světě jsou knížata a velkoknížata – proč tedy ne králové a velkokrálové? Odevzdávám ti svou přísahu, při jasné mysli a před svědky, že tě přijímám jako svého vladaře. Tím, co je Aletkar pro mě, jsem já pro tebe.“

Dalinar vydechl a podíval se do zděšené tváře Navani a potom dolů na svého synovce, který před ním klečel jako vazal na podlaze.

„Ty sis o tohle koledoval, strýčku,“ pokračoval Elhokar. „Nežádal jsi o to sice slovy, ale jinak to nemohlo dopadnout. Pomalu jsi přebíral velení od první chvíle, co ses rozhodl věřit těm vidinám.“

„Já jsem se snažil tě ale neobcházet,“ hájil se Dalinar. Hloupá a slabošská slova. Měl by se vzmužít. „Máš pravdu, Elhokare. Mrzí mě to.“

„Opravdu?“ zeptal se Elhokar. „Opravdu tě to mrzí?“

„Mrzí mě, že tě to trápilo,“ řekl Dalinar. „Mrzí mě, že jsem si s tím

vším neuměl poradit líp. Mrzí mě, že... se tohle muselo stát. Než vyslovíš přísahu, řekni mi, co si od tohohle slibuješ?“

„Přísahu už jsem vyslovil,“ namítl Elhokar a začervenal se. „Před svědky. Už je hotovo. Já –“

„Prosím, vstaň,“ řekl Dalinar, chytil Elhokara za paži a vytáhl ho na nohy. „Nebuď tak dramatický. Jestli chceš opravdu složit takovou přísahu, nechám tě to udělat. Ale nedělej, že můžeš jen tak vtrhnout do místnosti, vykřiknout pár slov a čekat, že je to oficiální smlouva.“

Elhokar se vymanil z Dalinarova sevření a třel si paži. „Ty mě nenecháš ani abdikovat se ctí.“

„Ty *neabdikuješ*,“ prohlásila Navani, když k nim došla. Vrhla zlostný pohled na strážce, které stály s otevřenou pusou. Při jejím pohledu strážci zbledli. Ukázala na ně výhrůžně prstem, jako by říkala, *živá duše se nedoví ani slovo z toho, co jste tu slyšeli*. „Elhokare, ty máš v úmyslu postavit strýce do pozice vyšší, než máš ty. On se správně ptá: co to znamená pro Aletkar?“

„Já...“ Polkl naprázdno. „Měl by se vzdát svých pozemků ve prospěch svého dědice. Dalinar je nakonec král jinde. Je Velkokrál Urithiru, možná Roztříštěných Planin.“ Napřímil se a mluvil najednou rozhodněji. „Dalinar musí dát ruce pryč od mých zemí. Může mi dávat příkazy, ale já sám rozhodnu, jak je vykonám.“

„To zní rozumně,“ odpověděla Navani a podívala se na Dalinara.

Rozumně to zní, ale zvedá se mu z toho žaludek. Království, za které tolik bojoval, které tak bolestně vybudoval vlastním potem a krví – mu teď bude upřeno.

Moje země je teď tady, pomyslel si. *Table věž plná sprenů chladu*. „Přijmu tyhle podmínky, ale někdy budu potřebovat dát příkazy tvým velkoknížatům.“

„Pokud se budou vyskytovat v tvém panství,“ odpověděl Elhokar s jistou tvrdošijností v hlase. „Spadají pod tvoje velení, pokud jsou v Urithiru nebo na Roztříštěných Planinách. Když se vrátí do mého království, budou poslouchat mě.“ Podíval se na Dalinara a potom sklonil hlavu, jako by ho uvedlo do rozpaků, že si klade podmínky.

„Dobře,“ řekl Dalinar. „Ale budeme to muset vyřídit s úředníky, než tu změnu oficiálně ohlásíme. A než zajdeme tak daleko, je potřeba zjistit, jestli vůbec ještě nějaký Aletkar je.“

„Přesně na to jsem myslel, strýče. Chci vyrazit s jednotkami do Aletkaru a vzít si zpátky náš domov. S Kholinarem není něco v pořádku. A to nejsou jenom ty nepokoje, údajné podivné chování mé ženy nebo mlčení spřeží. Nepřítel něco dělá ve městě. Vezmu armádu, skoncuju s tím a zachráním království.“

Elhokar? Vezme armádu? Dalinar si vždycky představoval sebe, jak vede vojsko, rozbíjí pustoňské řady a vymetá je z Aletkaru a vrací se do Kholinaru obnovit pořádek.

Pravda ovšem byla jiná. Bylo nesmyslné, aby kterýkoliv z nich takovou výpravu vedl. „Elhokare,“ řekl Dalinar a naklonil se k němu blíž. „Přísežná brána je přímo spojená s palácem. Není nutné hnát armádu až do Aletkaru. Stačí bránu obnovit! Jakmile bude fungovat, můžeme přesunout jednotky, aby zajistily palác, obnovily pořádek a zahnalý Pustonoše.“

„Dostat se do města,“ odpověděl Elhokar, „strýče, na to ale armádu rozhodně potřebujeme!“

„Ne,“ namítl Dalinar. „Malá skupina se dostane do Kholinaru rychleji než armáda. Pokud mezi sebou bude mít rytíře Paprsku, může se dostat do města, obnovit Přísežnou bránu a otevřít ji pro všechny ostatní.“

Elhokar náhle ožil. „Ano! Já to udělám! Vezmu si pár lidí a vrátíme náš domov zpátky do našich rukou. Asudan tam pořád je, a jestli ještě pokračují nepokoje, bojuje proti nim.“

Zprávy – dokud ještě chodily – ale Dalinarovi naznačovaly něco jiného. Přinejmenším to, že královna je právě středem oněch nepokojů. A rozhodně se mu nelíbila představa, že by se Elhokar na tuto misi vydal sám.

Důsledky. Ten chlapec je upřímný. Vždycky byl. Navíc se Elhokar poučil potom, co málem přišel o život rukou vrahů. Rozhodně byl pokornější, než býval v posledních letech.

„Je správné,“ řekl nahlas, „že je osvobodí jejich král. Postarám se, abys měl všechno, co budeš potřebovat, Elhokare.“

Kolem Elhokara se vyrojili spreni slávy. Usmál se na ně. „Tyhle vidím vždycky jen kolem tebe, strýci. To je vtipné. Ze všeho, co bych ti mohl zazlívát, ti nezazlívám vůbec nic. Ono je těžké zazlívát něco člověku, který dělá, co může. Já to dokážu. Zachráním Aletkar. Potřebuju někoho z tvých rytířů Paprsku. Nejradši toho hrdinu.“

„Hrdinu?“

„No toho mostaře,“ dodal. „Toho vojáka. Musí jít se mnou. Kdybych padl, aby tu byl někdo, kdo i tak město zachrání.“

Dalinar zamžoural očima. „No... to je...“

„Měl jsem spoustu času o tom přemýšlet, strýče,“ pokračoval Elhokar. „Všemohoucí mě nechal žít i přes mou hloupost. Vezmu si s sebou toho mostaře a budu ho sledovat. Přijdu na to, co je na něm tak zvláštní. A budu se snažit se to od něj naučit. A když se mi to nepovede...“ Pokrčil rameny. „No, Aletkar je i tak v dobrých rukou, ne?“

Dalinar zmateně přikyvoval.

„Musím si připravit plány,“ řekl Elhokar. „Zatím jsem se sotva stačil uzdravit. Stejně nemůžu odejít dřív, než se hrdina vrátí. Mohl by mě a pár mých lidí odnést do města? To by bylo rozhodně nejrychlejší. A budu potřebovat všechny zprávy, co máme z Kholinaru, a budu muset osobně prohlédnout tu Přísežnou bránu. A musím si sehnat nákresy a obrázky té brány ve městě...“ Celý zářil. „Děkuju, strýčku. Děkuju ti za důvěru. Aspoň za tu trochu.“

Dalinar pokýval hlavou a Elhokar rázným krokem odešel. Dalinar vzdychl. Ten rozhovor ho zmohl.

Navani se k němu přitočila, když si sedl na jedno místo pro rytíře Paprsku se stolkem pro jeho spřena.

Na jedné straně mu král skládá přísahu, kterou on nechce. A na druhé straně má před sebou skvadru vladařů, kteří nejsou ochotni poslouchat jeho racionální argumenty. Aby to bouře vzala!

„Dalinare?“ volala Kalami. „Dalinare!“

Vyskočil a Navani se otočila. Kalami sledovala jednu spřež, která začala psát. Co to teď může být? Co zase přijde za hroznou zprávu?

„Vaše Veličenstvo,“ četla Kalami za spřeží. „Pokládám vaši nabídku za štědrú a vaši radu za moudrou. Identifikovali jsme to místo, kterému říkáte Přísežná brána. Jeden z mých lidí se toho ujal. Je to žena, která – a to je úžasné – o sobě říká, že je rytířka Paprsku. Zavedl ji ke mně její spren. Máme v plánu jejím Sřepkordem aktivovat bránu.“

Pokud se to podaří, přijdu za vámi okamžitě. Je dobře, že se někdo snaží zorganizovat obranu proti zlu, které nás ohrožuje. Národy Rošáru musejí odložit své spory a znovuoobjevení Urithiru je důkazem, že vaši ruku vede sám Všemohoucí. Těším se, že spolu prodiskutujeme situaci a spojíme síly do společného tažení na ochranu našich zemí.“ Kalami zvedla hlavu a nevěřícně se na něho dívala. „Posílá to Taravangian, král Jah Kevedu a Kharbrantu.“

Taravangian? Dalinar nečekal, že by odpověděl tak rychle. Říkalo se o něm, že je to vlídný a trochu pomalý a prostoduchý člověk. Dokonalá kombinace pro vládu nad malým městským státem, za pomoci státní rady. Jeho povýšení na krále Jah Kevedu bylo vnímáno jako akt vzdoru předchozího krále, který nechtěl předat trůn žádnému ze svých rivalů.

Ta slova Dalinara zahřála. Tak přece ho někdo vyslechl. Někdo je ochoten se s ním spojit. Zaplat mu to Všemohoucí.

I kdyby Dalinar už nikde jinde nepochodil, bude mít po boku aspoň krále Taravangiana.

Nežádám víc, než abyste přečetli nebo vyslechli tato slova.

- z Času přísahání, předmluva

Šalán vydechla obláček Bouřné záře a vstoupila do něj. Cítila, jak ji Záře zahaluje a proměňuje. Přestěhovala se – na požádání – do Sebarialovy části Urithiru, mimo jiné i proto, že jí slíbil pokoj s balkonem. Čerstvý vzduch a výhled na vrcholky hor. Když už se nemůže úplně odpoutat od tmavých hlubin spodních podlaží, aspoň může mít domov na rozmezí.

Zatahala se za vlasy, spokojená, že už jsou zase černé. Stala se z ní Tajna. To byl převlek, role, kterou si dlouhou dobu postupně budovala.

Zvedla ruce. Byly upracované a samý mozol – i krytá ruka. Ne že by Tajna postrádala ženskost. Nehty měla upravené, vlasy učesané a ráda se hezky oblékala. Jenom prostě neměla čas na hlouposti. Pěkný bytelný kabát a kalhoty jí slušely víc než rozevlátá hava. A také pro ni byl zbytečným zdržením dlouhý rukáv přes krytou ruku. Děkuji, nechci. Stačí rukavice.

V tuto chvíli měla na sobě noční košili. Převlékne se později, až bude připravená vyplížit se z chodeb Urithiru ven. Nejdřív se musí trochu pocvičit. I když se nezbavila provinilého pocitu, že používá Záři, když všichni ostatní skrblí, kde můžou. Jenže Dalinar jí přece říkal, že má trénovat.

Přešla po pokoji a šla jako Tajna – sebejistě a razantně, hlavně ne upjatě. Tajna by neudržela na hlavě knihu, když jde. Zato její protivník by ji udržel na obličejí, když ho do něj uhodí.

Několikrát obešla místnost a prošla proužkem večerního světla, které

sem dopadalo oknem. Její pokoj byl zdobený vrstvami kamene, které vytvářely kruhové motivy v jasných barvách. Kámen byl hladký na dotek a nůž ho nepoškrábal.

Nebylo tu mnoho nábytku, ale Šalán doufala, že se poslední Sebarialova výprava do válečných táborů, která měla za cíl přinést, co se dá, vrátí s něčím užitečným, co by případně mohla Sebarialovi vyvlastnit. Zatím si musela vystačit s pár příkrývkami, stolkem a – naštěstí – malým zrcátkem. Pověsila je na zeď na kamenný výčnělek, který, jak předpokládala, sloužil k pověšení obrazu.

Podívala se na sebe do zrcadla. Snažila se dopracovat do stadia, kdy se promění v Tajnu během okamžiku, aniž by se musela vracet ke svým nakresleným skicám. Sáhla si na novou tvář, ale zahnutý nos a výraznější čelo byly výsledkem světloředby, takže je samozřejmě nemohla cítit. Když se zamračila, Tajnina maska její pohyby přesně kopírovala. „Přineste mi něco k pití,“ řekla. Ne, hruběji. „Hod' sem flašku.“ Není to zase moc?

„Hmm,“ bzučel Vzorek. „Ten hlas, to je dobrá lež.“

„Díky. Pracovala jsem na tom.“ Tajna měla hlubší hlas než Šalán. I hrubší. Divila se, jak daleko se vlastně dá jít, aby člověk změnil, jak co zní.

V tuto chvíli si ovšem nebyla úplně jistá, jestli správně vystihla rty. Loudavým krokem došla ke svým skicákům a v jednom nalistovala obrázky Tajny, které si kreslila jednou místo večere se Sebarialem a Palonou.

První obrázek ve skicáku byla chodba s klikatými vrstvami kamene, kterou jednou prošla. Bláznivé čáry klikatící se do tmy. Otočila list na obrázek rozvíjejícího se tržiště ve věži. V Urithiru si hledaly své místo tisíce obchodníků, prادلen, prostitutek, hostinských a řemeslníků všech možných odvětví. Šalán sama dobře věděla, kolik jich bylo. Sama jim pomáhala dostat se sem Přísežnou bránou.

Na jejích skicách se černá klenba jeskyně kolem tržiště skláněla nad maličkými postavičkami pobíhajícími mezi stany s poblikávajícími světélky v rukou. Další skica byl tunel do tmy. I další. Potom přišla místnost, kde se vrstvy stáčely kolem sebe a proplétaly se do úžasné změti. Ani si neuvědomila, že toho nakreslila tolik. Otočila dvacet listů, než se dostala k obrázkům Tajny.

Ano, rty má správně. Ale postava moc neseď. Tajna měla sílu, ale byla hubená, což pod noční košilí vypadalo jinak. Postava příliš připomínala Šalán.

Ozvalo se zaklepání na dřevěnou tabulku vedle vchodu. Místo dveří měla zatím jenom závěs. Mnohé dveře ve věži se v průběhu let zprohýbaly a její byly dokonce úplně utržené a zatím marně čekala na nové.

To bude nejspíš Palona. Všimla si, že si Šalán nevzala večeri. Šalán zatajila dech a zrušila obraz Tajny a obnovila použitou Záři. „Dále,“ zavolala. Paloně ani trochu nezáleželo na tom, jestli je Šalán nějaká zpropadená rytířka, ta ji bude věčně kontrolovat, jako kdyby byla její dcera a –

Vešel Adolin. S velkým podnosem jídla v jedné ruce a knihami v druhé. Podíval se na Šalán, klopýtl a málem všechno upustil na zem.

Šalán strnula, potom vyjekla a schovala si krytou ruku za záda. Adolin v sobě neměl ani tolik slušnosti, aby se začervenel, když ji tam našel prakticky nahou. Jednou rukou balancoval s podnosem a přitom nabíral rovnováhu. Potom se usmál.

„Ven!“ vykřikla Šalán a mávala před ním volnou rukou. „Ven, ven, ven!“

Nemotorně couval ke vchodu. Pro Bouřepána, Šalán se tak červenala, že by mohla dělat signální světlo armádě. Navlékla si na ruku rukavici, ještě ji zasunula do kapsy rukávu a potom přes sebe přehodila modré šaty, které měla pověšené přes opěradlo židle, a zapnula si rukáv. Neměla už tolik duchapřítomnosti, aby si nejdřív oblékla korzet – ne že by ho tedy potřebovala. Místo toho jej strčila pod příkrývku.

„Ale ty jsi volala ‚dále‘,“ bránil se Adolin z chodby.

„Myslela jsem, že je to Palona!“ odpověděla Šalán a chvatně si zapínala knoflíky na boku – což bylo velmi obtížné, když měla na kryté ruce tři vrstvy.

„No to by ses ale měla zeptat, kdo tam je.“

„Nesváděj to na mě,“ ohradila se. „Když sám vklouzneš prakticky neohlášený do dámský ložnice.“

„Já jsem klepal!“

„To bylo ženský klepání.“

„To bylo... Šalán!“

„Klepal jsi jednou rukou nebo dvěma?“

„Vždyť jsem měl v jedný to zatracený jídlo – pro *tebe*, mimochodem. Tak jsem samozřejmě klepal jednou rukou. A upřímně, on někdo klepe oběma?“

„Ale znělo to, jako když klepe žena. A to já jsem si teda zase myslela, že vydávat se za ženskou, jen abys mohl po očku kouknout na mladou ženu v negligé, je pod tvou úroveň, Adoline Kholine.“

„Ale sakra Šalán. Už můžu dovnitř? A jen aby tedy bylo jasno: jsem muž a tvůj snoubenec a jmenuju se Adolin Kholin. Narodil jsem se ve znamení devítky, mám mateřské znaménko vzadu na levém stehně a k snídani jsem měl kraba na kari. Potřebuješ vědět ještě něco?“

Vystrčila hlavu na chodbu a pevně si přitáhla závěs ke krku. „Vzadu na levým stehně, jo? A co by měla žena jako udělat, aby se mohla podívat?“

„Klepat jako muž, evidentně.“

Usmála se. „Ještě chvílku. Tyhle šaty jsou k vzteku.“ Zastrčila hlavu zpátky do pokoje.

„Jo, jo. V klidu. Já tu vůbec nestojím s těžkým podnosem v ruce a nevoní mi to pod nos, i když jsem nevečeřel, abych mohl povečeřet s tebou.“

„To je pro tebe dobrý,“ odpověděla Šalán. „Dodává to sílu, nebo tak něco. To ty přeče chceš, ne? Trhat skály, stát na hlavě, házet balvany.“

„Jistě. Mám pod postelí sbírku natrhaných skal.“

Šalán popadla šaty za límec do zubů a napínala je v naději, že je snáz zapne. Možná.

„Co to pořád máte vy ženské s tím prádlem?“ rozčiloval se Adolin a na podnose mu cinkaly talíře, jak se po něm posouvaly. „Vždyť kryje přesně totéž co normální šaty.“

„Ale je to neslušný,“ procedila Šalán přes plnou pusou límce. „A kromě toho – ze spodničky nebo z košilky občas něco vykoukne.“

„Stejně mi to připadá jako nesmysl.“

„Jo? A mužský takový nesmysly s oblečením nedělají? Uniforma je přece v podstatě totéž jako jakýkoliv jiný kabát, že jo? A mimochodem, netrávíš zrovna ty celý dny nad obrázky módy?“

Zasmál se a chystal se odpovědět, když Šalán, konečně oblečená, rozhrnula závěs ve dveřích. Adolin se odlepil od zdi a podíval se na ni – rozčuchaná, na šatech nezapnuté dva knoflíky, červená ve tváři. Se zjevným zalíbením se na ni podíval a usmál se.

Pro Bouřepána... ona se mu asi líbí. Tenhle úžasný mužský, kníže, s ní je rád. Šalán se dostala až do bájněho, staroslavného Urithiru, ale ve srovnání s Adolinovou přízní je celé Urithiru jedno velké nic. Jako prázdný sfer.

Líbí se mu. A ještě jí přinesl jídlo.

Tak se snaž to nepokazit, pomyslela si a vzala od Adolina knihy. Ustoupila stranou, aby mohl vejít dovnitř a odložit podnos na zem. „Palona říkala, že jsi nejedla,“ řekl, „a pak zjistila, že já taky ne. Tak, ehm...“

„Tak toho nandala víc,“ dodala Šalán a zkoumavě si prohlížela podnos navršený talíři, plackami a plody ve skořápkách.

„Jo,“ odpověděl Adolin, vstal, protáhl se a zakroutil hlavou. „Myslím, že je to herdazské jídlo.“

Šalán si neuvědomila, jak moc je hladová. Měla v plánu dát si něco v hospodě, až bude chodit po tržišti s tváří Tajny. Hospody byly rozmístěné převážně na hlavním trhu navzdory Navaniným pokusům odsunout je jinam, a Sebarialovi obchodníci měli co nabídnout.

Ale teď, když má tohle před sebou... pustila z hlavy dekorum, sedla si na zem a pustila se do řídkého kari se zeleninou.

Adolin zůstal stát. Ta uniforma mu tedy slušela – ale vlastně ho snad ještě neviděla v něčem jiném. *Mateřské znaménko na stehně, hmm...*

„Musíš si sednout na zem,“ vyzvala ho. „Zatím nemáme židle.“

„Já jsem si zrovna uvědomil, že je to tvoje ložnice,“ odpověděl.

„A taky moje kreslárna a obývací pokoj a jídelna a salonek pro povídání s Adolinem a tak. Prostě taková místnost pro všechno – moje. Proč?“

„Jen mě napadlo, jestli je vhodný,“ řekl a sotva znatelně se začervenál – rozkošně – „abychom tu byli sami.“

„*Teď* se zajímáš, co je vhodný?“

„No předtím jsem na to téma dostal přednášku.“

„To nebyla přednáška,“ ohradila se Šalán přes sousto jídla. Bylo šťavnaté,

lehce pálivé a přitom na první kousnutí nasládlé. Zavřela oči, aby si ho vychutnala. Usmála se.

„Takže... to nebyla přednáška?“ podivil se Adolin. „Že bychom se tu chvíli chytali za slovo?“

„Promiň,“ řekla a otevřela oči. „Nebyla to přednáška, to byla volná řečnická variace na odpoutání pozornosti. Tvé.“ Podívala se mu na rty a napadaly ji další řečnické variace...

Tak jo. Zhluboka se nadechla.

„Nebylo by to vhodné,“ odpověděla, „kdybychom tu opravdu byli sami dva. Jenže to našťestí nejsme.“

„Tvoje ego se snad jako samostatné individuum nepočítá, Šalán.“

„Ha! Počkat! Ty si myslíš, že mám ego?“

„To jsem si jen tak dloubnul – nemyslel jsem... to ne, že... čemu se směješ?“

„Promiň,“ odpověděla, sevřela pěsti před sebou a samolibě se zachvěla. Byla pokorná a plachá tak dlouho, že jí narážka na její sebevědomí udělala radost. Ono to funguje!

Až na tu ošemetnou věc, že si musí přiznat sama sobě, že zabila svou matku. Jakmile na to pomyslela, hned se snažila tu vzpomínku zapudit, jenže ona se nedala. Vyslovila to před Vzorkem jako pravdu – jako součást těch podivných přísah na Ideály světloředů.

Bylo to lehce zasunuté v její paměti, a jakmile na to pomyslela, znovu se jí otevřela její stará rána a vytryskla z ní bolest. Šalán zabila svou matku. Otec to vzal na sebe a předstíral, že ji zavraždil on, a zničilo mu to život – dovedlo ho to až ke zlosti a zhoubě.

Až dokud Šalán nezabila i jeho.

„Šalán,“ podíval se na ni Adolin. „Je ti dobře?“

Ne.

„Jasně, že je. Ale opravdu nejsme sami. Vzorku, pojď sem, prosím.“ Zvedla ruku dlaní nahoru.

Vzorek zdráhavě slezl ze zdi, odkud všechno pozoroval. Jako vždycky rozvlnil povrch všeho, co přešel, ať to byl kámen nebo látka. Vždycky to vypadalo, jako by pod povrchem té věci bylo něco pohyblivého. Jeho složitý proměnlivý vzor čar se neustále přeléval a měnil, přibližně kruhový, ale s nečekanými tangentami.

Přešel jí po šatech na ruku a potom se vynořil jakoby zpod její kůže a zvedl se do prostoru a roztáhl do trojrozměrné podoby. Tak chvíli zůstal stát jako černá podivná síť posouvajících se linií a obrazců, z nichž některé se smršťovaly a jiné zase roztahovaly a čeřily se na povrchu jako trávnick ve větru.

Ne, nebude ho nenávidět. Může nenávidět meč, kterým zabila svou matku, ale jeho ne. Podařilo se jí na okamžik potlačit bolest – ne že by ji zapomněla, jenom si s ní nenechala pokazit chvíli, kterou tráví s Adolinem.

„Kníže Adoline,“ řekla, „určitě už jsi někdy slyšel hlas mého sprena. Představuji ti ho osobně. Tohle je Vzorek.“

Adolin klečel a v úžasu pozoroval tu geometrickou hru. Šalán mu to nezazlívala, protože se sama nejednou ztratila v té síti linií a čar, které působily dojmem, že se opakují, i když tomu tak ve skutečnosti nebylo.

„Tvůj spren,“ opakoval užasle. „Šalánspren.“

Vzorek se rozzlobeně zachvěl.

„On si říká kryptik,“ dodala Šalán. „Každý řád Paprsků se svazuje s jinými spreny, a ten svazek mi umožňuje dělat to, co dělám.“

„Vytvářet iluze,“ poznamenal Adolin tiše. „Jako tu mapu.“

Šalán se usmála a v tu chvíli si uvědomila, že má ještě ždíbiček Záře, který jí zbyl z předchozí iluze, a neodolala. Zvedla krytou ruku v rukávu a vydechla mihotavý obláček Záře nad modrou látku. Z obláčku se vyrýsoval malý obrázek Adolina ve Střeplátu. Zůstal nehybný, Střepkord na rameni, obličejovou masku nahoře – jako loutka.

„Máš neuvěřitelný talent, Šalán,“ řekl Adolin a štouchal do obrazu. Ten se zamžkl, nekladl žádný odpor. Potom štouchnul do Vzorka. Ten uhnul. „Proč to skrýváš a předstíráš, že jsi jiná, než ve skutečnosti jsi?“

„No,“ řekla, horečně přemýšlela a mezitím zavřela dlaň a zrušila obraz. „Jenom si myslím, že to může být tajná zbraň. Některá tajemství jsou důležitá.“

Adolin pomalu přikyvoval. „Jo, jo, to jsou.“

„Nícmeně,“ pokračovala Šalán, „Vzorek nám dnes večer bude dělat garde.“

„Co to je,“ zabzučel Vzorek, „garde?“

„To je někdo, kdo dohlíží na dva mladé lidi, když jsou spolu, aby se nedopustili něčeho nepatřičného.“

„Nepatřičného?“ opakoval Vzorek. „Jako... jako třeba dělit nulou?“

„Cože?“ vytřeštila Šalán oči a podívala se na Adolina. Ten jenom pokrčil rameny. „Hele, prostě nás budeš hlídat. Budeš celou dobu s náma.“

Vzorek zabzučel a přeměnil se do své obvyklé dvojrozměrné podoby a usadil se na kraji číše. Vypadal tam spokojeně. Jako baheník schoulený ve šterbině v kameni.

Šalán už to nevydržela a vrhla se na jídlo. Adolin si sedl naproti a také začal jíst. Na chvíli Šalán ignorovala bolest a vychutnávala si všechno, co v tu chvíli měla – dobré jídlo, dobrou společnost, západ slunce, který zahaloval vrcholky hor do barev rubínů a topazů a odrážel jejich odstíny i do místnosti. Připadala si, jako by to všechno kreslila, i když věděla, že to je přesně ten moment, který se na papír zachytit nedá. Protože v něm vůbec nejde o obsah, ani o kompozici, ale o prostou radost ze života.

Kouzlo šťastného život nespočívalo v tom zachytit každý krásný okamžik a lpět na něm, ale prožít ho a těšit se na další, které život přinese.

Adolin si – potom, co snědl celé plato háčkovců dušených v ulitách – na-

bral pár kousků vepřového masa z krémové červené kari omáčky, a potom posunul talíř k Šalán. „Chceš ochutnat?“

Šalán si zakryla ústa.

„Ale no tak,“ naléhal a pohyboval před ní talířem. „Je to vynikající.“

„To by mi shořela pusa, Adoline Kholine,“ bránila se. „Nemysli si, že jsem si nevšimla, že si vybíráš ty absolutně nejostřejší kousky, co Palona poslala. Mužský jídlo je příšerný. Jak můžete pod tím kořením ještě cítit nějakou chuť?“

„Jinak by to ale bylo bez chuti,“ namítl Adolin, napíchl si kousek masa a snědl ho. „Jste tu sami, tak to můžeš zkusit.“

Dívala se nedůvěřivě na jídlo a vzpomínala, jak jako dítě tajně ochutnávala mužská jídla – i když ne konkrétně tohle. Vzorek zabučel. „Je tohle to nepatřičné, co vám nemám dovolit?“

„Ne,“ odpověděla Šalán a Vzorek se uklidnil. *Tak asi garde, které věří úplně všemu, co řeknu, nebude zrovna to pravé.*

Nicméně s povzdechem vzala kousek masa a k němu placku. Přece nakonec odešla z Jah Kevedu právě kvůli tomu, aby sbírala nové zkušenosti, ne?

Opatrně si ukousla a okamžitě toho začala litovat. Do očí jí vhrkly slzy a tápala po sklenici vody, kterou jí Adolin připravil, jako by to tušil. Jedním douškem vypila celou sklenici, ale nepomohlo to. Zkusila si tedy utřít jazyk do ubrousku – co nejženštějším způsobem, samozřejmě.

„Já tě nenávidím,“ procedila a vypila ještě Adolinovu vodu.

Adolin se dal do smíchu.

„Moment,“ vložil se do situace Vzorek a prudkým pohybem se vymrštil z číše a visel ve vzduchu. „Já jsem zaslechl něco o milování! A já musím zajistit, abyste se nějakou náhodou nemilovali, protože milování je v lidské společnosti zakázáno, pokud dřív neprovedete patřičné rituály! Ano, ano. Hmm. Diktát tradice vyžaduje jisté vzorce chování, než umožní kopulaci. Já jsem to nastudoval!“

„Pro Bouřepána!“ povzdechla si Šalán a zakryla si oči volnou rukou. Dokonce se u ní na okamžik objevilo pár sprenů studu. Hned zase zmizeli. Už podruhé tento týden.

„Tak pozor, vy dva,“ pokračoval Vzorek. „Žádné milování. ŽÁDNÉ MILOVÁNÍ.“ Tiše bučel, jako by byl spokojený sám se sebou, a potom se zanořil do talíře.

„Tak to bylo trochu ponižující,“ poznamenala Šalán. „Co kdybychom si promluvili o těch knihách, které jsi přinesl? Nebo o staré vorinské teologii, nebo o taktikách sčítání zrnek písku? Prostě o něčem jiném, než se tu teď přetřásalo, ano? Prosím.“

Adolin se zasmál a potom sáhl po tenké knížce, která byla na vrchu hromady. „May Aladarová poslala týmy lidí vyslechnout rodinu a přátele Vedekara Perela. Zjistili, kde byl, než zemřel, kdo ho naposledy viděl, a zapsali všechny postřehy do téhle zprávy. Možná bychom si to mohli přečíst.“

„A co ty ostatní knihy?“

„Vypadala jsi, že si nevíš rady, když se tě otec zeptal na makabackou politiku,“ poznamenal Adolin a nalil do sklenic světle žluté víno. „Tak jsem se trochu poptal a vypadá to, že někteří horlivci sem přestěhovali celý knihovny. Nechal jsem ti vyhledat pár knih o Makabacích, které se mi líbily.“

„Knihy?“ podivila se Šalán. „Tobě?“

„Já netrávím úplně všechnen čas tím, že se trefuju do lidí mečem, Šalán,“ poznamenal. „Jasna a teta Navani se moc dobře postaraly, abych absolvoval nekonečné hodiny přednášek horlivců o politice a obchodu. Něco mi – navzdory mé nátuře – utkvělo v hlavě. Tyhle tři knihy jsou nejlepší z těch, co mi četli, jen ta poslední je v novějším vydání. Myslel jsem, že ti to třeba pomůže.“

„To je od tebe moc hezký, Adoline. Fakt. Děkuju.“

„No... a... tak jsem přemýšlel, jestli máme s tím zasnoubením nějak pokročit...“

„Proč bychom neměli?“ lekla se Šalán.

„Já nevím. Z tebe se stala rytířka *Paprsku*, Šalán. Taková polobožská bytost z bájí. Až do té doby jsem si myslel, že to zasnoubení je pro tebe výhodný.“ Vstal a začal přecházet po místnosti. „Sakra, já jsem to nechtěl říct takhle. Omlouvám se. Já jenom... no, mám strach, abych to nějak nezbabral.“

„Ty máš strach, abys to ty nezbabral?“ Šalán cítila, jak jí to hřeje u srdce, a nebylo to vínem.

„Já to ve vztazích moc neumím, Šalán.“

„A kdo to ve vztazích umí? Chci říct, copak existuje opravdu někdo takový, kdo se koukne na něčí vztah, podrbe se na bradě a prohlásí ‚už to mám‘? Já myslím, že jsme v tomhle všichni bez výjimky jedna velká banda pitomců.“

„Tím hůř pro mě.“

„Adoline, zlato, poslední člověk, o kterého bych byla stála, byl nejen horlivec – tedy člověk, který má takovéhle vztahy přísně zakázané – a ještě se ukázalo, že je to vrah, který se přese mě snažil dostat na Jasnu. Já myslím, že v tomhle směru všechny přečnuješ.“

Zastavil se. „Vrah.“

„No vážně,“ přisvědčila Šalán. „Skoro se mu podařilo mě zabít bochníkem otrávenýho chleba.“

„Téda... to bych si měl nechat vyprávět.“

„No už jsem ti to našťestí řekla. Jmenoval se Kabsal a byl ke mně tak neuvěřitelně milej, že bych mu skoro odpustila, že se mě pokusil zabít.“

Adolin se zazubil. „Tak to rád slyším, že nemám vysoko lačku. Stačí, když se tě nepokusím otrávit. Ale o minulých milencích bys mi neměla říkat. Pak budu žárlit.“

„Ale no tak,“ ohradila se Šalán a namočila si kousek chleba do zbytku sladké kari omáčky. Jazyk ji stále ještě nepřestal pálit. „Vždyť ty jsi měl pletky v polovině válečných táborů.“

„No tak zlý to zase nebylo.“

„Ne? Podle toho, co jsem slyšela, bych musela odejít do Herdazu, abych tam našla obstojnou ženskou, se kterou jsi nic neměl.“ Natáhla k němu ruku, aby jí pomohl na nohy.

„To se mi směješ, že to vždycky skončilo špatně?“

„Ne, velebím je všechny,“ odpověděla a postavila se k němu. „Víš, Adoline, kdybys všechny ty vztahy nějak nepokazil, tak bys tu teď nestál. Se mnou.“ Přitočila se k němu. „Takže jsi vlastně mistr všech vztahů. Zbabral jsi jenom ty špatný, víš.“

Sklonil se k ní. Dech mu voněl kořením a uniforma čistotou a škrobem, na který si Dalinar potrpěl. Svými rty se dotkl jejích. Opět ji to zahřálo u srdce.

„Žádné milování!“

Lekla se a odtrhla se od něho. Vedle nich se ve vzduchu vznášel Vzorek a rychle střídal tvary.

Adolin se dal do smíchu a Šalán se neovládla a přidala se k němu. Couvla z jeho blízkosti, ale stále ho držela za ruku. „Ani jeden z nás tohle nezbabrá,“ řekla mu a stiskla mu ruku. „I když pro to někdy děláme oba maximum.“

„Slibuješ?“ zeptal se.

„Slibuju. Tak se pojď podívat na tu knížku, jestli tam něco najdeme o té vraždě.“

Nic nezatajím. Budu se snažit neuhýbat od složitých témat a neprezentovat sama sebe v příliš hrdinském světle.

- z Času přísahání, předmluva

Kaladin se plížil deštěm a klouzal mokrou uniformou po kamenech, dokud nezahlédl skrz stromy Pustonoše. Bestiální monstra z bájného dávnověku, nepřátele všeho, co je správné a dobré. Ničitele, kteří už nesčetněkrát v minulosti decimovali lidskou civilizaci.

Hráli karty.

Pro nejtemnější hlubiny Spouště, co to má být? projelo Kaladinovi hlavou. Pustonoši měli na stráži jen jediného muže, a ten ještě seděl na kmeni stromu a dal se snadno obejít. Léčka, napadlo Kaladina a přemítal, odkud ho asi sleduje skutečná hlídka. Nejspíš někde v korunách stromů.

Pokud někde skutečně nějaká skrytá hlídka byla, Kaladin si jí nevšiml a ona si nevšimla jeho. Výhodou mu bylo šero, protože se mohl usadit v křoví přímo na okraji pustonošského tábora. Mezi stromy měli Pustonoši natažené plachty, ale ty stejně propouštěly spoustu vody. Na jednom místě stál skutečný stan, krytý po všech stranách. Dovnitř Kaladin neviděl.

Příštěší pro všechny nestačilo, a tak jich mnoho sedělo venku na dešti. Kaladin strávil několik mučivých minut v obavách, že si ho všimnou. Stačilo zaregistrovat, že keře stáhly listy, když se jich Kaladin dotkl.

Naštěstí se nikdo tím směrem nepodíval. Listy na větvích keřů nesměle vyrazily znovu ven a Kaladina schovaly. Na rameno si mu sedla Syl, dala si ruce v bok a pozorovala Pustonoše. Jeden z nich vyndal balíček herdazských karet a sedl si až na kraj – přímo před Kaladina – a na plochý kámen začal rozdávat karty. Proti němu seděla žena.

Vypadali jinak, než Kaladin čekal. Jednak měli jinou pleť. Mnoho paršů tady v Aletkaru mělo mramorovanou bílo-červenou kůži, na rozdíl od Rlaina ze Čtvrté mostní, jehož pleť byla tmavě červeno-černá. Neměli válečnou formu, ani jinou nápadně silnou formu. I když byli podsadití a robustní, neměli krunýře jinde než po stranách předloktí a na spáncích. Na zbytku hlavy měli vlasy.

Oblečení byli v obyčejných zástěrách, které nosí otroci, přepásaných provazem. Ani oči neměli červené. Že by se jim barva očí změnila, jako se mění jemu?

Muž – na první pohled rozpoznatelný podle tmavě červených nepřirozeně tvrdých vousů – položil kartu na kamenné plato vedle ostatních.

„Tohle můžeš?“ zeptala se žena.

„Myslím, že jo.“

„Říkal jsi, že panoš nebere.“

„Pokud nemám další kartu vedle tvé,“ odpověděl muž. Poškrábal se na bradě. „Ne?“

Kaladin se zachvěl zimou, jako by se mu chladný déšť vpijel do kůže a pronikal až do krve a celý ho zaplavil. Pustonoši mluvili jako Aletí. Beze stopy přízvuku. Se zavřenýma očima by nerozeznal, že ty hlasy nepatří obyčejným venkovským temnoočkům z Kamenžáru. Jedině žena měla nápadně hlubší hlas.

„Aha,“ odpověděla. „Takže ty vlastně vůbec nevíš, jak se to hraje, že jo?“

Muž začal sbírat karty. „Já bych to přece měl vědět, Khen. Víš, kolikrát jsem na ně koukal, když to hráli? Když jsem tam stál s podnosem pití? Já bych na to přeci měl být odborník, ne?“

„Jak je vidět, tak nejsi.“

Žena vstala a došla k jiné skupině, která se celkem neúspěšně snažila pod plachtou rozdělat oheň. Na to, aby člověk rozdělal oheň venku za moldánek, už potřeboval pořádný kus štěstí. Kaladin se stejně jako všichni vojáci naučil ve vlhku žít.

Pustonoši měli ukradené pytle zrní. Kaladin je viděl pod jednou plachtou. Zrní bobtnalo a několik pytlů roztrhlo. Pár Pustonošů jedlo hrsti mokrých zrn. Nádobí neměli.

Kaladin si okamžitě vybavil chuť té odporné kašovitě hmoty v ústech. Sám často dostával nechucenou kaši z rozvařených zrn. Kdysi to pro něj bývala vzácnost.

Muž zůstal sedět na místě a v ruce držel dřevěnou kartu. Byly to lakované karty, které něco vydrží a nezkrouť se ve vlhku. Kaladin takové čas od času vídal mezi vojáky. Šetřili na ně celé měsíce.

Parš seděl se svěšenými rameny, díval se na kartu v ruce a vypadal opuštěný a vykolejený.

„Tohle je špatně,“ šeptal Kaladin Syl. „Všechno jsme to dělali špatně. Moc špatně.“

Kde jsou ti ničitelé? Co se stalo s těmi tvory s červenýma očima, kteří se snažili rozdrtit Dalinarovu armádu? Kde jsou ta hrůzu nahánějící monstra, o kterých mu vyprávěla Čtvrtá mostní?

Měli jsme pocit, že vidíme do toho, co se stane, pomyslel si. Byl jsem si tak jistý...

„Poplach!“ rozkřikl se najednou pronikavý hlas. „Poplach! Pitomci!“

Cosí proletělo vzduchem jako zářivá žlutá stuha a jako pramen světla osvítilo zachmuřenou odpolední oblohu.

„Je tady,“ vřeštěl hlas. „Jste sledovaní. Táhle v křoví!“

Kaladin vyskočil z křoví, připravený nasát Bouřnou záři a zmizet. I když jí bylo mezi lidmi ve městech čím dál méně, něco málo ještě měl.

Paršové popadli obušky vyrobené z větví a násad ze smetáků. Shlukli se k sobě a drželi je před sebou jako vyděšená banda vesničanů. Žádný bojový postoj, žádné velení.

Kaladin zaváhal. *Ty bych dostal všechny i bez Záře.* Už mnohokrát viděl lidi takhle držet zbraně. V poslední době nejčastěji na dně roklí, když cvičil mostaře.

Tohle nebyli žádní válečníci.

Syl stála před ním, připravená stát se Střepkordem. „Ne,“ řekl jí šeptem. Potom zvedl ruce a hlasitě oznámil: „Vzdávám se.“

Budu psát jenom pravdu, i když bude krutá. Musíte vědět, co jsem udělal a co jsem za to zaplatil.

- z Času přísahání, předmluva

Tělo Jasnopána Perela našli přibližně v těch místech co Sadeasovo,“ řekla Šalán a přitom přecházela po místnosti a listovala stránkami hlášení. „To nemůže být náhoda. Ta věž je obrovská. Takže víme, kde se vrah ukrývá.“

„Asi jo,“ přisvědčil Adolin. Seděl rozvalený a zády se opíral o zeď. Na sobě měl rozepnutý kabát a v ruce si nadhazoval malý kožený váček zrn. „Jenom si myslím, že ty vraždy mohou mít na svědomí dva různý lidi.“

„Ale ty vraždy jsou naprosto stejný,“ namítla Šalán. „I tělo leží úplně stejně.“

„Jinak je ale nic nespojuje,“ odpověděl Adolin. „Sadeas byl slizoun, široko daleko ho všichni nenáviděli, a většinou chodil s ochrankou. Perel byl naopak tichý, oblíbený a známý jako puntičkář. Byl to spíš úředník než voják.“

Slunce už úplně zapadlo, a tak rozložili na zem sfery, aby měli světlo. Zbytky jídla odnesl sluha a Vzorek si spokojeně předl na zdi u Adolinovy hlavy. Adolin se na něj tu a tam po očku podíval, trochu nespůj, což Šalán naprosto chápala. Ona už si na Vzorka zvykla, ale ty jeho čáry byly skutečně zvláštní.

Počkej, až Adolin uvidí kryptika v té podobě, jak vypadá ve Stínomaru, proběhlo jí hlavou, s tělem, ale proměnlivými obrazci místo hlavy.

Adolin znovu vyhodil váček se zrna do vzduchu a chytil ho pravou rukou – tou, kterou mu Renarin tak obdivuhodně uzdravil. Šalán zdaleka není jediná, kdo se cvičí v používání nových schopností. A potěšilo ji, že další člověk má Střepkord. Potom, co se vrátily velebouře, a začaly se zprovozňovat Přísežné brány, bude mít pomocníka.

„Tyhle zprávy,“ prohlásila a klepala si knížkou o ruku, „jsou sice informativní, ale jinak celkem k ničemu. Nedávají mezi Perelem a Sadeasem žádnou jinou souvislost, než že byli oba plavoooci – a že těla našli ve stejné části věže. Možná si teda vrah zvolil oběť prostě jen proto, že měl příležitost.“

„To chceš říct, že někdo zavraždil velkoknížete jenom shodou okolností?“ namítl Adolin. „Jako... prostě vrah číhající jen tak v postranní uličce u hospody?“

„Třeba jo. Jasnost Aladar tady píše, že tvůj otec stanovil pravidla pro pohyb lidí v prázdných částech věže.“

„Já myslím, že by klidně mohli být dva vrazi,“ trval na svém Adolin. „Víš... jak někdo viděl Sadeasovu hlavu, napadlo ho, že mu projde, když zavraždí ještě někoho dalšího a svede to na tamtoho vraha.“

Ale no tak, Adoline... pomyslela si Šalán. Adolin dospěl k řešení, které se mu líbí, a teď nepřipustí jinou možnost. To byla běžná chyba, před kterou varovaly knihy, které studovala.

Adolin měl v jedné věci pravdu – vražda velkoknížete velmi pravděpodobně nebyla náhodná. Nic nesvědčilo o tom, že by Sadeasův Střepkord, Meč Přísahy, někdy někdo použil, ani o tom nikdo nemluvil.

Že by ta druhá vražda byla jenom návnada? přemýšlela Šalán a znovu listovala zprávou. *Aby to vypadalo, že jde o nahodilé útoky?* Ne, to by bylo příliš komplikované – a neměla pro to o nic víc důkazů než Adolin pro svou teorii.

Ale nedalo jí to spát. Možná se každý zaobírá těmito dvěma vraždami, protože měly za oběť významné plavooky. Je možné, že došlo k dalším vraždám, kterých si prostě nikdo nevšiml, protože oběťmi byli bezvýznamní lidé? Kdyby v té Adolinově příslovečné postranní uličce našli mrtvého žebráka, všiml by si toho vůbec někdo – i kdyby byl zavražděn bodnou ránou do oka?

Musím ven mezi lidi, zjistit, co se dá. Už se mu chystala říct, že by asi měla pomalu zalézt do peřin, ale v tu chvíli Adolin vstal a protáhl se.

„Myslím, že jsme udělali, co se dalo,“ poznamenal a kývl směrem ke zprávě. „Aspoň pro dnešek.“

„Jo,“ odpověděla Šalán a násilně si zívla. „Asi jo.“

„Tak...“ Adolin se zhluboka nadechl. „Ještě... je tu jedna taková věc.“

Šalán se zamračila. Co ještě? Proč se najednou tváří, jako když má před sebou hroznou práci?

Chce zrušit zasnoubení, blesklo jí hlavou. Rychle tu myšlenku raději zapudila. Co nejdál mohla.

„No... víš, ono je to těžký,“ začal. „Já bych se tě nechtěl dotknout Šalán. Ale víš, jak jsem tě nutil ochutnat mužské jídlo?“

„Ehm, ano. Až mě bude v nejbližší době pálit jazyk, tak je to tvoje vina.“

„Šalán, musíme si promluvit o jedné podobné věci. Prostě o jedné tvé věci, kterou nemůžeme pominout.“

„Já...“ *Zabila jsem svoje rodiče. Matku jsem probodla a otce jsem usmrtila a zpívala jsem mu u toho.*

„Ty máš Střepkord,“ řekl Adolin.

Já jsem ji nechtěla zabít. Ale musela jsem. Musela.

Adolin ji chytil za ramena. Lekla se a vytřeštila na něho oči. On... se usmívá?

„Ty máš *Střepkord*, Šalán! Nový. To je neuvěřitelný. Já jsem celý léta snil o tom, jak budu mít svůj vlastní *Střepkord*. Tolik lidí o tom sní a nikdy se jim ten sen nesplní. A ty ho máš!“

„A to je dobře, ne?“ poznamenala. Držel ji v náruči, ale ruce měla přitisknuté k tělu.

„No samozřejmě, že je!“ odpověděl a pustil ji. „Ale, myslím jako... prostě jsi žena.“

„To jsi poznal podle líčení, nebo podle šatů? Nebo... podle toho, že mám prsa, ne? Ty nás vždycky prozradí.“

„Šalán, tohle je vážná věc.“

„Já vím,“ odpověděla a snažila se uklidnit. „Ano, Vzorek se stal *Střepkordem*, Adoline. Nechápu, co to všechno znamená. Ale nemůžu se toho vzdát... pro Bouřepána. Ty mě chceš naučit s tím zacházet, ne?“

Usmál se. „Říkala jsi, že Jasna byla taky rytířka *Paprsku*. Ženy dostávají *Střepkordy*. Je to zvláštní, ale nesmíme to ignorovat. A co *Střeplát*? Ten máš taky někde schovaný?“

„Nevím o tom,“ odpověděla. Srdce jí tlouklo jako o závod, kůži měla chladnou a svaly napjaté. „Já nevím, kde se berou ty *Střepláty*.“

„Já jen vím, že to není ženská záležitost, ale kdo ví? Máš meč a měla bys s ním umět zacházet, konvence vem čert. Tak. A je to venku.“ Zhluboka se nadechl. „No, má ho taky ten kluk od mostařů, a to je *temnook*. Teda býval. No, to je vlastně jedno.“

Tak ti děkuju, pomyslela si Šalán. *Že házíš ženy do jednoho pytle s burany*. Ale mlčela. Pro Adolina to byl evidentně významný okamžik a snaží se být nestranný a otevřený všemu.

Jenže... ta vzpomínka na to, co udělala, ji stále bolela. A až vezme tu zbraň do ruky, bude to ještě horší. Mnohem horší.

Měla chuť se někam schovat. Jenže nemohla. Pravda se jí odmítala hnout z mysli. Má mu to vysvětlit? „No, to máš pravdu, ale –“

„Výborně,“ řekl. „Výborně. Mám tu chrániče ostří, abychom si vzájemně neublížili. Uklidil jsem je do strážního domku. Dojdu pro ně.“

Během okamžiku zmizel za dveřmi. Šalán zůstala stát s rukama nataže-

nýma k němu a nedořečenou námitkou na rtech. Skrčila prsty a položila si ruku na prsa. Srdce jí divoce bušilo.

„Mmm,“ bzučel Vzorek. „To je dobré. To je potřeba.“

Šalán došla k malému zrcátku, které si pověsila na stěnu. Podívala se na sebe. Oči dokořán, vlasy jako vrabčí hnízdo. Několikrát se rychle krátce nadechla. „Já nemůžu –“ řekla. „Já nemůžu být touhle bytostí, Vzorku. Já ten meč do ruky vzít nemůžu. Já nejsem nějaká jasná rytířka na věži, kterou by měli všichni následovat.“

Vzorek tiše bzučel a z jeho zvuku vyčetla zmatení. Rozpaky bytosti, která se marně snaží pochopit bytost jiného druhu.

Po tvářích jí stékal pot a v zrcadle viděla, jak jí jedna kapka stéká do oka. Co čekala, že uvidí? Představa, jak se zhroutí před Adolinem, ji zneklidňovala ještě víc. Každý sval měla napjatý jako strunu a už už se jí začínalo zatmívat před očima. Viděla jen přímo před sebe a chtělo se jí utíkat pryč, někam daleko. *Být někde jinde.*

Ne. Ne, stačilo by být někým jiným.

Třesoucíma se rukama sáhla po skicáku. Vytrhla několik listů a odhodila je stranou, aby se co nejrychleji dostala na prázdnou stránku, a potom popadla uhel.

Vzorek se posunul až k ní. Měl podobu vznášející se proměnlivé koule a starostlivě bzučel. „Šalán? Prosím? Co se děje?“

Já se můžu schovat, běželo Šalán hlavou a pohybovala se stále rychleji. *Šalán přece může utéct a nechat na svém místě jinou osobu.*

„To je všechno proto, že mě nenávidíš,“ řekl Vzorek tiše. „Já můžu umřít, Šalán. Můžu odejít. Oni mě pošlou do jiného svazku.“

V místnosti se rozlehl vysoký zvuk. Šalán si hned neuvědomila, že vyšel z jejího hrdla. Slova, která pronesl Vzorek, se do ní zabodávala jako dýky. *Ne, prosím. Kresli.*

Tajna. Tajna může klidně držet meč. Ta nemá Šaláninu zlomenou duši, ta nezabila svoje rodiče. Ta to zvládne.

Ne. Ne, co by si Adolin pomyslel, kdyby našel v pokoji úplně cizí ženu? On Tajnu nemůže znát. Čáry, které nakreslila, hrubé a nerovné, vedené rozechvělou rukou, se rychle poskládaly do podoby její vlastní tváře. Jenom vlasy měla ta tvář svázané do uzlu. Vyrovnaná žena, ne tak prchlivá jako Šalán, ne tak neúmyslně hloupá a naivní.

Žena, kterou nikdo nechránil. Žena dostatečně drsná a silná, která udrží v ruce meč. Žena jako... jako Jasna.

Ano, Jasnin decentní úsměv, její sebekontrola a sebevědomí. Šalán načrtla svůj vlastní obličej s těmito rysy. Jakési své tvrdší já. Že by... že by se mohla takovou ženou stát?

Musím, pomyslela si a nasála Záři ze své aktovky a potom vydechla obláček. Postavila se ve chvíli, kdy se změna projevila. Pulz se jí zpomalil, otřela si pot z čela a v klidu si rozepnula rukáv na kryté ruce, zahodila

tu hloupou přídatnou kapsičku, kterou v něm nosila, a rukáv si vyhrnula a ruku nechala jenom v rukavici.

Tak to bude stačit, Adolin snad nečeká, že bude mít na sobě šermířské oblečení. Vlasy si svázala do uzlu a sepnula sponkami z aktovky.

Když se Adolin o okamžik později vrátil, našel vyrovnanou, klidnou ženu, která nebyla tak docela Šalán Davarová. Tahle se jmenuje *Jasná rytířka*, pomyslela si. *Titul stačí.*

Adolin přinesl dva dlouhé tenké kusy kovu, které se nějak daly přichytit k přední části Střepkordů, aby se z nich staly méně nebezpečné zbraně použitelné v šermířském výcviku. Rytířka si je kritickým okem prohlédla a potom dala ruku k boku a zhmotnila Vzorka. V ruce se jí objevil meč – dlouhý a tenký. Jeho délka se rovnala její výšce.

„Vzorek umí změnit tvar,“ řekla, „a může otupit ostří, aby nebylo nebezpečné. Takže tuhle velkou věc nebudu potřebovat.“ Ostří meče se zvlnilo a ztupilo.

„U sta bouří, to je šikovný. Já to ale potřebovat budu.“ Adolin zhmotnil svůj Střepkord. Trvalo mu to deset úderů srdce. Během té chvilky se otočil a podíval se na ni.

Šalán sklopila hlavu, protože si uvědomila, že si v téhle masce zvětšila poprsí. Samozřejmě ne kvůli němu. Jenom se prostě chtěla víc podobat Jasně.

Konečně se objevil Adolinův meč. Měl tlustší čepel než její, vlnitou podél ostří, s jemnými krystalickými hřebenovitými výčnělky na zadní straně. Namířil meč proti jednomu ze strážců.

Rytířka jednou nohou vykročila dopředu, meč v obou rukou před sebou.

„Hej,“ vykřikl Adolin, „to není špatný.“

„Šalán vás všechny přece pořád kreslila.“

Adolin zamysleně přikývl. Přiblížil se k ní a vztáhl k ní ruku s nataženým palcem a dvěma prsty. Čekala, že upraví její úchop, ale on se místo toho dotkl její klíční kosti a jemně do ní strčil.

Zavrávorala a málem klopýtla.

„Postoj,“ řekl Adolin, „to není jenom vypadat skvěle na bojišti. To je taky věc toho, kam přesně dáš nohy, kde budeš mít těžiště a jak to všechno budeš ovládat.“

„Jasně. Tak jak to mám vylepšit?“

„No o tom právě přemýšlím. Zatím jsem vždycky pracoval s lidmi, kteří drželi v ruce meč od mládí. Přemýšlím, co by udělal Zahel, kdybych předtím nikdy nedržel meč v ruce.“

„Podle toho, co jsem o něm slyšela,“ odpověděla, „asi dost záleží na tom, kde jsou vhodné střechy, ze kterých se dá skákat.“

„To byl výcvik se Střeplátem,“ upřesnil Adolin. „Tohle je Střepkord. Mám tě učit, jak se šermuje v souboji? Nebo spíš, jak se bojuje ve vojenské jednotce?“

„Mně bude stačit,“ odpověděla, „když budu vědět jak s tím zacházet, aniž bych si rozstříhala šaty, Jasnopane Kholine.“

„Jasnopane Kholine?“

Jistě, to je moc formální. Sice jedná, jak by měla jednat rytířka, ale samozřejmě tady může být trochu familiárnější. Jasna by určitě byla.

„Já jsem jenom,“ začala, „chtěla projevít patřičnou úctu svému mistrovi coby jeho oddaný učedník.“

Adolin se dal do smíchu. „Prosím. Tak na to si hrát nebudeme. Ale pojď se teď podívat, co můžeme udělat s tím postojem.“

Během další hodiny ji Adolin naučil, kam správně dát ruce a nohy. Stokrát ji opravoval a stokrát to opakovali. Vybral jí základní postoj, který pak může v případě potřeby upravit na několik dalších postojů – třeba na pozici Vítr, u níž tolik nezáleží na fyzické síle a dosahu jako na pohyblivosti a zručnosti.

Nepochopila, proč přinesl ty kovové chrániče na ruce, když na sebe vzájemně neútočili. Kromě toho, že jí desettisíckrát opravil postoj, mluvil o soubojovém umění. Jak zacházet se Střepkordem, jak přemýšlet o soupeři, jak ctít tradici soubojů jako takovou.

Něco z toho bylo velmi praktické. Střepkordy byly nebezpečné zbraně, proto jí předváděl, jak je správně držet, jak s nimi chodit, jak se vyvarovat nechtěného ublížení nebo poškození věcí, když se člověk se zbraní neplánovaně otočí.

Ostatní věci byly spíš... mystické.

„Ten meč je součást tvé bytosti,“ řekl Adolin. „Je to víc než zbraň nebo nástroj, je to tvůj život. Respektuj ho. Nikdy tě neopustí. Pokud tě nepřítel porazí, není to vina meče, ale tvoje.“

Stála v jakési strnulé pozici, meč v obou rukou před tělem. Zatím jenom dvakrát nebo třikrát škrábla Vzorkem do stropu. Většina místností v Uri-thiru měla našťestí vysoké stropy.

Adolin jí dal gestem pokyn k jednoduchému útoku, jak ho cvičili. Rytířka zvedla obě ruce, naklonila meč a udělala krok dopředu a pohyb mečem dolů. Úhel jejího pohybu nemohl být větší než devadesát stupňů – skoro to ani nebyl úder.

Adolin se usmál. „Chytáš se. Ještě pár tisíc pokusů a začne to vypadat přirozeně. Ale musíme trochu zapracovat na dýchání.“

„Na dýchání?“

Bezděky přikývl.

„Adoline, ale já tě ujišťuju, že dýchám bez problému od narození!“ odpověděla.

„Jo,“ přikývl. „Právě proto se to musíš odnaučit.“

„Jak stojím, jak myslím, jak dýchám. Už se nějak přestávám vyznat v tom, co je opravdu důležité a co je součástí tajů a pověr šermířů.“

„Všechno je to důležité.“

„Třeba jíst kuře před soubojem?“

Adolin se zazubil. „Dobře, tak něco jsou osobní rozmary. Ale Střepkord je součást tvé osobnosti, to platí.“

„Já vím, že je,“ poznamenala, odložila meč vedle sebe a položila na něj krytou ruku. „Svázala jsem se s ním. To je asi základ tradice Střeponošů, ne?“

„Teoreticky vzato,“ odpověděl a zakroutil hlavou. „Tohle ale musíš cítit uvnitř, Šalán. Prožívat.“

Něco takového bylo snadné žádat od Šalán, ale rytířka? Ta nerada prožívala věci, které si předem do hloubky nepromyslela.

„Přišlo ti někdy na mysl,“ zeptala se, „že tvůj Střepkord byl kdysi živý spren, kterého měl v moci nějaký rytíř Paprsku?“

Adolin se podíval na svůj meč, který nechal zhmotněný, přivázaný k pochvě a položený na Šalániných příkrývkách. „Já jsem to vždycky nějak věděl. Ne že by byl živý, to je hloupost. Meče živý nejsou. Ale... vždycky jsem věděl, že je na nich něco zvláštního. To nějak patří k tomu, že je člověk duelista, asi. My to víme všichni.“

Šalán už nepokračovala. Šermíři, jak měla možnost si všimnout, jsou pověřiví. Stejně jako námořníci. A jako... no, v podstatě každý kromě badatelek, jako je rytířka nebo Jasna. Připadalo jí až zvláštní, jak moc z toho, co Adolin říká o Střepkordech a soubojích, jí připomíná náboženství.

Je zvláštní, že tihle Aleti se k náboženství staví tak lehkovážně. V Jah Kevedu Šalán celé hodiny kreslila dlouhé pasáže z *Polemik*. Člověk opakuje slova nahlas stále znovu a znovu a ukládá si je do paměti, když klečí nebo když se nad nimi sklání, než papír nakonec zapálí. Aleti ovšem raději nechávají na horlivcích, aby to s Všemohoucím vyřídili všechno sami, jako by to byl nějaký nezvaný host, o kterého se dostatečně postará služebnictvo, když mu nabídne nějaký obzvláště dobrý čaj.

Adolin ji nechal zasadit pár úderů. Nejspíš cítil, že už ji nebaví neustále opakovat a opravovat postoje. Jak před sebou mávala mečem, popadl Adolin svůj a přiřadil se k ní a předváděl jí správný postoj i údery.

Po chvíli odhmotnila Střepkord a vyndala skicák. Rychle přehodila list z obrázku rytířky a začala na nový papír kreslit Adolina a jeho postoj. Musela část rytířky vypustit.

„Ne, stůj tak,“ řekla a ukázala na Adolina uhlem. „Ano, takhle.“

Načrtla postoj a pokývala hlavou. „Teď udělej výpad a zůstaň v té poslední fázi.“

Adolin poslechl. Mezitím si odložil vestu a zůstal jenom v košili a kalhotách. Líbilo se jí, jak mu sedí přiléhavá košile. Takové věci obdivuje i rytířka. Rytířka totiž není *mrtvá*, je jen praktická.

Podívala se na obě skici. Potom znovu zhmotnila Vzorka a zaujala postoj.

„Nó, hezký,“ chválil Adolin, zatímco rytířka provedla několik výpadů. „Jo, to je ono.“

Znovu zaujal pozici vedle ní. Na jednoduchém útoku, který ji učil, sotva mohl předvést svou zdatnost, provedl jej však s naprostou přesností. Potom se usmál a začal mluvit o svých prvních lekcích, které měl se Zahaem.

Modré oči mu jen svítily. Šalán měla tohle jeho zářivé zaujetí ráda. Jako by v sobě skutečně měl Bouřnou záři. Sama to dobře znala. Věděla, jaké to je, prahnout po něčem a nechat se tím zcela pohltit, až se v tom téměř v úžasu ztratit. Pro ni to bylo kreslení, ale když ho sledovala, měla najednou pocit, že jsou oba úplně stejní.

Sdílet s ním tyto zážitky a nasávat jeho vzrušení pro ni bylo něco nového. Intimního. Dokonce ještě víc než jejich blízkost před pár chvílemi ten večer. V některých okamžicích se stávala opět Šalán, kdykoli ji však sevřela bolest z toho, že drží v ruce ten meč – kdykoli na to vědomě pomyslela –, dokázala se stát znovu rytířkou a na bolest zapomenout.

Skutečně ji upřímně mrzelo, že čas tak rychle uplynul a že hodina, kdy chtěla s výcvikem přestat, už dávno minula. Po dlouhém dni dala tedy zpocená a unavená Šalán Adolinovi dobrou noc a dívala se za ním, jak odchází chodbou lemovanou vzorem z vrstev kamene, pružným krokem, s lampou v ruce a chráničem ostří přes rameno.

S návštěvou tržiště bude muset počkat do zítřejšího večera. Vrátila se zpátky do svého pokoje – zvláštěně spokojená, přestože se svět možná mílovými kroky blížil ke svému konci. Tu noc se výjimečně klidně vyspala.

Protože z toho plyne poučení.

- z Času přísahání předmluva

Na kamenné desce před Dalinarem ležela legenda. Zbraň vytažená z odvěké mlhoviny času, údajně vytvořená v dobách dávnověku rukou samotného Boha. Meč Vraha v bílém, který připadl Kaladinovi Bouří požehnanému v bitvě nad bouří.

Na první pohled byl nerozeznatelný od běžného Střepkordu. Elegantní a poměrně malý – dlouhý sotva metr a půl –, tenký a zahnutý jako sloní zub. Zdobený byl jenom na základně u jílce.

Svítil si na něj čtyřmi diamantovými bromy umístěnými v rozích kamenné desky, která připomínala oltář. Tato malá místnost neměla na stěnách žádné vrstvy kamene ani malby, a tak paprsky sferů osvětlovaly pouze Dalinara a ten zvláštní meč. Přece jen měl jednu odlišnost.

Neměl žádný drahokam.

Právě drahokamy byly tím, co umožňovalo mužům svázat se se Střepkordem. Často byl drahokam vsazen do hrušky jílce v místě, kde se jílec setkává s ostřím. Drahokam blikal, když se ho člověk dotkl, a tím bylo zahájeno vytváření svazku. Když si člověk nechal meč celý týden, meč se s ním svázel – dal se zhmotnit a odhmotnit podle úderů jeho srdce.

Tento meč ale drahokam neměl. Dalinar váhavě natáhl ruku a položil prsty na stříbřitě ostří. Meč byl teplý na dotek, jako živá bytost.

„Nekřičí, když se ho dotknu,“ poznamenal Dalinar.

Rytíři, zahřímá mu Bouřepán v hlavě, porušili své slovo. Porušili všechno, co přísahali, a tímto aktem zabili své spreny. Ostatní Střepkordy jsou mrtvolky

těchto sprenů, a proto při doteku křičí. Jenže table zbraň byla vytvořena přímo z Honorovy duše a potom odevzdána Heraldům. Je to taky Přísežný meč, ale jiný. Čestkord. Nemá duši, která by křičela sama o sobě.

„A Střeplát?“ zeptal se Dalinar.

Souvisí s ním, ale je jiný, hřímal Bouřepán. Ještě jsi nesložil přísahu, abys mohl vědět víc.

„Ty nemůžeš porušit slib,“ poznamenal Dalinar s rukou stále na Čestkordu. „Je to tak?“

Nemůžu.

„A co ta věc, proti které bojujeme? Zášť, původce Pustonošů a těch jejich sprenů? Ten může porušit slib?“

Ne, odpověděl Bouřepán. Ten je mnohem větší než já, ale je prostoupený silou Adonalsia. A ta ho ovládá. Zášť je síla jako třeba tlak, gravitace nebo plynutí času. Tyhle věci se ze svých pravidel nemůžou vymanit. On taky ne.

Dalinar poklepal na Čestkord. Fragment Honorovy duše zkrystalizovaný v kov. Smrt jejich Boha mu svým způsobem dala naději – když padl Honor, může padnout i Zášť.

V Dalinarových vidinách mu Honor dal úkol. *Zášť musí znejistět a uznat, že může prohrát. Určí si šampiona. Zášť to vezme jako velkou výzvu nenechat se znovu porazit. To je ta nejlepší rada, kterou ti můžu dát.*

„Viděl jsem, že nepřátelé připravují svého šampiona,“ řekl Dalinar. „Takovou temnou bytost s červenými očima a devíti stíny. Bude fungovat to, co mi poradil Honor? Podaří se mi docílit toho, že se mnou bude Zášť – prostřednictvím svého šampiona – bojovat?“

Samozřejmě, Honorův návrh bude fungovat, odpověděl Bouřepán. Sám to řekl.

„Spíš jsem se chtěl zeptat,“ upřesnil Dalinar, „proč by to mělo fungovat? Proč má Zášť souhlasit se soubojem šampionů? To je přece moc závažná věc do sázky kvůli něčemu tak malému a podřadnému, jako je lidská vůle a odvaha.“

Váš nepřítel není člověk jako vy, zahřímal Bouřepán zamyšleně. Možná až trochu polekaně. Protože nestárne. Ale cítí. A má vztek. Nemění se a jeho vztek nevychladá. I když uplynou celé epochy, on zůstává pořád stejný.

Přímý boj by mohl vyprovokovat síly, které by mu mohly ublížit. Protože v minulosti už mu ublíženo bylo. A to jsou jizvy, které se nehojí. Když si vybere bojovníka a prohraje, jenom ztratí čas. Ale toho má spoustu. Ovšem i tak se nenechá snadno přesvědčit, nakonec se to ale může podařit. Musí ta možnost přijít v pravou chvíli a správným způsobem. Potom bude v pasti.

„A my vyhraje...“

Čas, řekl Bouřepán. *Který i když pro něj nemá žádnou hodnotu, je pro člověka tím nejcennějším, co má.*

Dalinar posunul Čestkord po stole. Na konci místnosti byla díra do země. Široká přes půl metru, jedna z těch zvláštních děr, chodeb a skrytých kou-

tů, kterých je v Urithiru plno. Tahle byla patrně pozůstatkem odpadního potrubí – podle rzi na okrajích k ní byla patrně připojena kovová trubka, která od ní vedla ke druhé díře ve stropě.

Navani měla eminentní zájem přijít na to, jak tohle všechno fungovalo. Zatím se spokojili s provizorním řešením – dřevěnými rámy přehradili velké společné lázně na suché záchody. Jakmile budou mít víc Záře, poradí si proměňovači s odpadem stejně jako ve válečných táborech.

Navani připadal ten systém těžkopádný. Veřejné záchody s frontami byly neefektivní. Byla přesvědčená, že tahle potrubí svědčí o existenci rozsáhlých rozvodů vody i odpadu. Přesně tyhle velké komunální projekty ji vždycky zajímaly. Dalinar neznal člověka, kterého by vzrušovala kanalizace víc než Navani Kholinovou.

V tuto chvíli byla trubka prázdná. Dalinar si klekl a zasunul meč do kamenné pochvy – do díry, kterou si tam vyhloubil. Díra byla zčásti krytá, a tak jílec meče nebyl vidět. Bylo nutné sáhnout do díry a Čestkord v ní nahmatat.

Vstal, sebral sfery a odešel. Nerad tam meč nechával, ale neznal zatím bezpečnější místo. Jeho pokoje ještě nebyly úplně bezpečné – trezor neměl a zástup stráží by na sebe jenom přitahoval pozornost. Kromě Kaladina, Navani a samotného Bouřepána nikdo nevěděl, že Dalinar tento meč má. Pokud bude nenápadný, prakticky není šance, že by meč v téhle prázdné části věže někdo objevil.

Co s ním uděláš? zeptal se Bouřepán, když Dalinar vešel na prázdnou chodbu. *To je zbraň, která nemá obdoby. Dar od Boha. S ní by ses stal větroborcem bez přísahy. A nejen jím. Něčím daleko větším, co přesahuje lidské chápání. Skoro Heraldem.*

„Tím spíš je potřeba si dobře rozmyslet, jak se použije,“ odpověděl Dalinar. „I když by nebylo od věci, kdybys na mě zrovna v tomhle trochu dohlídl.“

Bouřepán se skoro zasmál. *Copak si myslíš, že vidím všechno?*

„Já myslím... ta mapa, co jsme udělali...“

Já vidím, co mi bouře ukáže, a to ještě jenom temně. Já nejsem bůh, Dalinare Kholine. O nic víc, než je tvůj stín na stěně.

Dalinar scházel po schodišti dolů. Točilo se níž a níž. V ruce držel svítící brom. Kdyby se kapitán Kaladin nevrátil brzy, byl by Čestkord další možností větrobořectví. Možností dostat se rychle do Thajlenského města nebo do Aziru. Nebo dopravit Elhokarovu jednotku do Kholinaru. Bouřepán také potvrdil, že by ten meč aktivoval Přísežné brány. I to by potřebovali.

Dalinar došel až do obydlenějších částí věže, kde už se to hemžilo životem. Kuchařovi pomocníci stěhovali zásoby z překladiště přímo v bráně, skupina mužů malovala na zem orientační šipky, rodiny vojáků v široké chodbě seděly na bednách u zdí a sledovaly děti, které kutálely sfery dolů do místnosti, kde původně bývala patrně další koupelna.

Život. Bylo to skutečně divné místo pro domov, přesto na těch pustých Roztříštěných Planinách domov našli. Tahle věž by nebyla tak divná, kdyby mohli na Roztříštěných Planinách hospodařit na farmách. A za předpokladu, že by měli dostatek Záře, aby mohli udržovat v chodu Přísežné brány.

Teď tu byl divný spíš on, se sferem v ruce. Strážce hlídkovaly s lucernami, kuchaři vařili při olejových lampách, ale zásoby už jim docházely. Ženy, které hlídaly děti a zašívaly ponožky, seděly jenom při světle těch pár oken ve zdech.

Dalinar prošel kolem svých pokojů. Před nimi čekaly dnešní strážce, kopiníci ze Třinácté mostní. Pokynul jim, aby šli dovnitř.

„Všechno v pořádku, Jasnopané?“ zeptal se jeden ze strážců, když Dalinara dohonil. Mluvil rozvláčně a táhle – to byl koronský dialekt z oblasti Sluncejasova pohoří ve středním Aletkaru.

„V pořádku,“ odpověděl Dalinar stroze a snažil se odhadnout, kolik je hodin. Jak dlouho tam nahoře mluvil s Bouřepánem?

„Tak to je dobře,“ odpověděl strážce. Kopí držel ledabyle na rameně. „Nechceme, aby se vám něco staló. Dyž jste pryč sám. Na těch chodbách. Jste přeci sám říkál, že sám nikdo nemá chodít.“

Dalinar se na něho požíval. Mostař byl hladce oholen, měl tmavě hnědé vlasy a na Aleta byl dost bledý. Dalinar si nejasně vybavoval, že ho viděl mezi svými strážemi v posledních týdnech už několikrát. Měl ve zvyku žmoulat v prstech sfer. Dalinar to pokládal za nějaký uklidňující tik.

„Vaše jméno?“ zeptal se po cestě.

„Riál,“ odpověděl muž. „Třináctá mostní.“ Zvedl ruku a zasalutoval tak přesně, že by se za ten pozdrav nemusel stydět voják z Dalinarovy nejlepší jednotky. Až na ten jeho ospalý výraz.

„Tak tedy, seržante Riale, já jsem nebyl sám,“ řekl Dalinar. „A kde vy jste přišel k těmhle způsobům, vyptávat se svých důstojníků?“

„To nejsou způsoby, když jsem to udělal jen jednou, Jasnopane.“

„Vy jste to opravdu udělal jen jednou?“

„Vám?“

„Komukoli.“

„No ale,“ odpověděl Rial, „ty se nepočítají, Jasnopané. Já jsem nověj člověk. Sem se znova narodil v mostařský jednotcé.“

Roztomilé. „Dobře, Riale, víte, kolik je hodin? Já v těchhle zatracených chodbách ztrácím odhad.“

„Mohl byste používat ten časový strój, co vám poslala Jasnost Navaní, pane,“ odpověděl Rial. „Ten je zrovinka na to, víté?“

Dalinar na něj vrhl káravý pohled.

„Sem se nevyptával, pane,“ poznamenal Rial. „To nebyla otázka, víté...“

Dalinar se nakonec otočil a vzpřímeně kráčel chodbou do svého pokoje. Kde že je ten balíček, co mu dala Navaní? Našel ho na konci stolu a vyndal z něj kožený pásek podobný těm, co nosí lučištníci. Na pásku byly dva

ciferníky. Jeden ukazoval čas třemi ručičkami – i vteřiny, kdyby na tom náhodou záleželo. Druhý odpočítával čas, do příští předpokládané velebouře.

Jak mohli docílit toho, že je to tak malé? přemítal a třásl zařízením. V koženém pásku byl také zasazený fabriál, který potlačoval bolest. Aktivoval se stlačením. Navani pracovala na různých druzích fabriálů pracujících s bolestí, které by do budoucna mohli používat jako pomůcku lékaři. Dalinara využívala k jejich testování.

Připnul si zařízením na předloktí, těsně nad zápěstí. Sice mu fabriál připadal na rukávu uniformy velmi nápadný, ale byl to dárek. Do další schůzky mu zbývala ještě hodina. Dost na to, aby si třeba vybil nadbytečnou energii. Vzal si dva strážce a odešel s nimi do prvního podlaží do jedné z větších místností, kam ubytoval vojáky.

Místnost měla po stěnách černo-šedý vzor vrstev kamene. Byla plná cvičících mužů. Všichni na sobě měli kholinskou modrou barvu, i když třeba jenom jako pásku na paži. Plavooci a temnooci cvičili společně v jedné místnosti, šermovali v kruzích s látkovými polštáři.

Zvuk a vůně šermířského výcviku Dalinarovi jako vždy zvedly náladu. Vůně naolejované kůže byla sladší než vůně čerstvých pečených placek a řinčení mečů líbeznější než zvuk fléten. Ať byl kdekoliv, tato místa pro něj vždycky měla kouzlo domova.

Mistři, kteří vedli výcvik, seděli na polštářích u zadní stěny a dohlíželi na své svěřence. Kromě jedné výjimky měli všichni do hranata ostříhané bradky, oholené hlavy a jednoduché hábity převázané v pase. Dalinarovi horlivci byli odborníky v mnoha různých oblastech, ale mistři šermíři byli jeho chloubou.

Pět ze šesti mužů vstalo a poklonilo se mu. Dalinar se otočil a znovu se rozhlédl po místnosti. Vůně potu, řinčení zbraní. Znamení příprav. Svět se možná zmítá v chaosu, ale Aletkar je připraven.

Ne Aletkar, proběhlo mu hlavou. *Urithiru. Moje království*. U všech bouří, chvíli mu potrvá, než si na to zvykne. On sám pořád zůstane Aletem, ale od Elhokarova prohlášení už Aletkar není jeho. Ještě se nerozhodl, jak to oznámí vojskům. Chtěl dát Navani a jejím úředníkům čas na vypracování nejlepšího postupu.

„Děláte dobrou práci,“ řekl Dalinar Kelerandovi, jednomu z šermířských mistrů. „Požádejte Ivis, aby zajistila rozšíření výcvikového prostoru o sousední místnosti. Chtěl bych, aby byli vojáci stále zaměstnaní. Bojím se, že kdyby neměli co na práci, rozmohly by se tu rvačky.“

„Zajistíme, Jasnopane,“ odpověděl Kelerand a poklonil se.

„Sám bych si teď rád zatrenoval,“ poznamenal Dalinar.

„Seženu někoho vhodného, Jasnopane.“

„A co vy, Kelerande?“ nadhodil Dalinar. Šermířský mistr Dalinara dvakrát ze tří pokusů porazil a Dalinar se vzdával naděje, že bude někdy lepší. Dalinar byl voják a ne duelista, ale vítal výzvy.

„Samozřejmě,“ odpověděl Kelerand, „udělám, co mi můj velkokníže přikáže, ale kdybych měl na vybranou, vzdal bych to. Při vši úctě, myslím, že dnes bych pro vás nebyl vhodným soupeřem.“

Dalinar se podíval na ostatní stojící mistry šermíře. Všichni sklopili oči. Horlivci šermíři obvykle bývali jiní než jejich kolegové, kteří se zabývali výhradně náboženskými záležitostmi. Dokázali být také formální, ale člověk se s nimi i zasmál. Většinou.

Byli to však stále horlivci.

„Dobře,“ řekl Dalinar. „Tak mi někoho sežeňte.“

I když to pokládal pouze za pokyn pro Keleranda, ostatní čtyři se ke Kelerandovi připojili a odešli s ním. Dalinar vzdychl, opřel se o zeď a ohlédl se stranou. Jeden z mistrů stále seděl na polštáři. Měl neupravené vousy a omšelé oblečení. Nebylo špinavé, ale otrhané a místo opasku přepásané provazem.

„Neuráží tě moje přítomnost, Zahele?“ zeptal se Dalinar.

„Uráží mě přítomnost kohokoli. Vaše přítomnost není o nic horší než ostatních, pane Velkokníže.“

Dalinar si sedl na stoličku a čekal.

„Tohle jste nečekal?“ zeptal se Zahel pobaveně.

„Ne. Myslel jsem... no, jsou to přece šermující horlivci. Mistři šermíři. Bojovníci, aspoň srdcem.“

„Už jste nebezpečně blízko toho, že od vás dostanou na vybranou, Jasnopane – buď Bůh, nebo jejich velkokníže. To, že vás mají v oblibě, jim situaci nijak nezlehčuje. Naopak.“

„To je přejde,“ odpověděl Dalinar. „Problém je spíš moje manželství. Ono se to časem stejně stane jen jednou bezvýznamnou drobností v dějinách, i když to teď třeba vypadá dramaticky.“

„Možná.“

„Nesouhlasíte?“

„Každá chvíle v našem životě je bezvýznamná drobnost,“ odpověděl Zahel. „Na většinu se zapomene, jen z pár se stanou body, na kterých staví historie. Jako bílá na černé.“

„Bílá... na černé?“

„To je takový řečnický obrat. Mně je v podstatě jedno, co jste udělal, Velkokníže. Plavooké požitkářství nebo závažné znesvěcení, mně na tom nesejde. Jenže jiným to leží v hlavě a kladou si otázku, jak daleko ještě chcete zajít.“

Dalinar zabručel. Upřímně, čekal ale od Zahela nějaké pochopení? Vstal a začal přecházet po místnosti, rozzlobený svou vlastní nervozitou a neklidem. Než se horlivci stačili vrátit s někým, kdo s ním bude trénovat, došel Dalinar doprostřed místnosti a začal se rozhlížet po vojácích, které by znal. Které by nezaskočilo, že bojují s velkoknížetem.

Nakonec poznal jednoho ze synů generála Khala. Nebyl to Střeponoš,

kapitán Halam Khal, ale jeho mladší bratr, statný muž s velkým tělem a hlavou, která k němu vypadala zvláště malá. Protahoval se po několika zápasech, které právě absolvoval.

„Aratine,“ oslovil ho Dalinar, „šermoval jste někdy s velkoknížetem?“

Mladík se otočil a okamžitě zpozorněl. „Pane?“

„Formality nechte stranou. Jen bych si rád zašermoval.“

„Já ale nejsem připravený na opravdový souboj, Jasnopane,“ řekl. „Dejte mi ještě čas.“

„Není potřeba,“ odpověděl Dalinar. „Rád si dám pěstní zápas. Ten jsem netrénoval už hodně dlouho.“

Někteří muži se vyhýbali šermování se soupeřem tak neobratným, jako byl Dalinar, ze strachu, aby mu neublížili. Khal ovšem své syny připravil lépe. Mladík se usmál a odhalil nápadnou mezeru mezi zuby. „Jsem pro, Jasnopane. Ale musím upozornit, že jsem za posledních pár měsíců ani jeden zápas neprohrál.“

„Výborně,“ odpověděl Dalinar. „To je přesně výzva, kterou potřebuju.“

Mistři šermíři se nakonec vrátili v okamžiku, kdy si Dalinar, do půl těla svlečený, natahoval přes spodní prádlo zápasnické legíny. Byly přiléhavé a dlouhé ke kolenům. Kývl na mistry – mladého plavooka, kterého mu přivedli, ignoroval – a vešel do zápasnického ringu k Aratinu Khalovi.

Dalinarovi strážci omluvně pokrčili rameny směrem k šermířským mistrům a potom Rial odpočítal začátek zápasu. Dalinar se okamžitě vrhl vpřed a uhodil Khala. Chytil ho v podpaží a ze všech sil se přitom snažil udržet se na místě a soupeře připravit o rovnováhu. Oba zápasníci nakonec půjdou k zemi, ale každý z nich chce být tím, který rozhodne, kdy a jak se to stane.

Tradiční vehahský zápas zakazoval chytat za legíny a za vlasy. Dalinar se tedy otočil a snažil se chytit soupeře do pevného sevření a neumožnit mu, aby ho odstrčil. Rval se, svaly napjaté, prsty mu klouzaly po soupeřově kůži.

V těchto horečných okamžicích se soustředil pouze na zápas. Na střet jeho síly se soupeřovou. Na to, kam sklouzne nohama, kam soustředí svou váhu, jak získá převahu. V takovém zápase byla čistota a jednoduchost, které nezažil už velmi dlouhou dobu.

Aratin Dalinara pevně sevřel a podařilo se mu otočit se tak, že ho strhl na bok. Ocitli se na zemi a Dalinar zabručel a zvedl ruku nahoru, aby ho soupeř nemohl sevřít kolem krku, a otočil hlavu. Starý výcvik ho učil kroutit se a vrtět, aby ho soupeř nemohl pořádně sevřít.

Byl ale příliš pomalý. Už celé roky tohle pravidelně nedělal. Soupeř se pohyboval přesně podle toho, jak se mu Dalinar kroutil, aby se vyhnul sevření krku, a potom Dalinara chytil pod paží zezadu, přitiskl ho obličejem na podložku a svou vahou na něho nalehl.

Dalinar zabručel a instinktivně sáhl po své poslední rezervě, kterou měl vždycky. Po impulzu do dalšího boje.

Po Zápalu. Vojáci si o něm šeptali v tichu noci ve vojenských táborech. Bojový zápal byl zvláštností Aletů. Někteří ho pokládali za schopnost zděděnou po předcích, jiní za duševní rozpoložení. Sluncejase přivedl ke slávě. Bylo to veřejné tajemství úspěchu Aletů.

Ne. Dalinar Zápal nepoužije. A nemusel mít obavy, že by ho použil intuitivně. Nepocítil Zápal už celé měsíce – a čím déle bojoval bez něho, tím více cítil, že je na něm něco hluboce *špatného*.

Začal zuby a bojoval ze všech sil – čistě a férově – se soupeřem.

A prohrával.

Aratin byl mladší a v tomto stylu boje trénovanější. Dalinar mu sice nedaroval vítězství snadno, ale byl vyčerpaný, chyběla mu vyrovnanost a prostě už to nebyl ten mladík, kterým kdysi býval. Aratin ho srazil a otočil na zemi, přitiskl ho k podložce rameny dolů a zcela ho znehybnil.

Dalinar věděl, že je poražen, ale nedokázal se v první chvíli vzdát. Bránil se soupeřovu sevření, zatínal zuby a po obličeji mu stékal pot. A přitom cosi cítil. Ne Zápal... ale Bouřnou záři v kapsách kalhot jeho uniformy, které ležely vedle ringu.

Aratin zavrčel a svíral ho ocelovými pažemi. Dalinar cítil pach vlastního potu a hrubou textilií podložky. Svaly se mu bouřily proti soupeřovu sevření.

Věděl, že by mohl využít sílu té Záře, ale jeho smysl pro čest se vzpouzel už samotnému pomýšlení. Místo toho tedy nahrbil záda, zadržel dech, zmobilizoval všechny síly a napřel se, aby se dostal zpátky na obličej a překonal páku soupeřova sevření.

Soupeř se pohnul. Zavrčel a Dalinar cítil, jak jeho sevření pomaličku... povoluje.

„Pro Bouřepána,“ ozval se ženský hlas. „To je Dalinar?“

Soupeř Dalinara okamžitě pustil a ustoupil. Dalinar se zavrčel, těžce oddechoval a zvedl oči. Vně ringu stála Navani se založenýma rukama. Usmál se na ni, vstal a vzal od ní takamu jako plášť a ručník. Když Aratin Khal odcházel, Dalinar k němu zvedl pěst a poklonil se. To bylo znamení, že ho uznává jako vítěze. „Skvělý zápas, synu.“

„Bylo mi ctí, pane!“

Dalinar na sebe hodil takamu, otočil se k Navani a utřel si čelo ručníkem. „Přišla ses podívat, jak zápasím?“

„Jo, to je sen každý manželky,“ odpověděla Navani. „Dívat se, jak se ve svém volnu její muž válí po zemi s bandou polonahých, zpotených mužských.“

Podívala se na Aratina. „Neměl by sis vybrat soupeře, který je k tobě věkově blíž?“

„Na bojišti,“ odpověděl Dalinar, „nemám ten luxus vybírat si věk soupeře. Je lepší zápasit v nevýhodě tady, člověk je aspoň připravený.“ Zarazil se a potom řekl tišším hlasem: „Stejně si myslím, že už jsem ho skoro měl.“

„No, tvoje pojetí toho, co je ‚skoro‘, je tedy hodně optimistický, zlato.“

Dalinar si vzal od služebné vodu. I když Navani a její služebné nebyly jediné ženy v místnosti, ostatní byly horlivkyně. Navani stála ve svých jasné žlutých šatech mimo ostatní jako květina na holé kamenné pláni.

Jak se Dalinar rozhlížel po místnosti, zjistil, že se mnoho horlivců – nejen šermířských mistrů – jeho pohledu vyhýbá. Mezi mistry šermíři byl i Kadaš, jeho bývalý kolega ve zbrani. Poblíž Aratinovi blahopřáli jeho přátelé. Dostat na lopatky Černého Ostna bylo hodnoceno jako obrovský úspěch. Mladík přijímal gratulace s úsměvem, ale chytal se za rameno, a když ho někdo poplácal po zádech, bolestně uhýbal.

Měl jsem se vzdát, přemítal Dalinar. Protahováním zápasu si mohli ublížit oba. Zlobil se sám na sebe. Záměrně si vybere mladšího a silnějšího soupeře a potom neumí prohrát? Stárnutí přece musí přijmout, a jestli si skutečně myslí, že mu tohle pomůže na bojišti, tak obelhává sám sebe. Už odložil svou výstroj, už nenosil Střepkord. Kdy si myslí, že bude zase bojovat?

S mužem s devíti stíny.

Voda mu najednou zhořkla v ústech. Vždycky bral jako samozřejmost, že bude bojovat s nepřítelovým šampionem sám, za předpokladu, že zvrátí bitvu ve vlastní výhodu. Ale nebylo by delegovat tento úkol na někoho jako Kaladin mnohem rozumnější?

„No,“ poznamenala Navani, „asi bys měl nahodit uniformu. Irialská královna čeká.“

„Ale schůzka má začít až za několik hodin.“

„Ona ji chce hned. Evidentně viděl její mořežpytec něco ve vlnách, co věští, že schůzka nesnese odklad. Bude nás kontaktovat každou chvílí.“

Zatracení Iriali. Jenže mají Přísežnou bránu – dvě, když se počítá i ta v království Rira, které Irial ovládl. Ze tří irialských monarchů – v současnosti tu vládli dva králové a královna – měla jenom královna pravomoc řídit zahraniční politiku, takže potřebovali mluvit právě s ní.

„V pořádku, tak to urychlíme,“ odpověděl Dalinar.

„Tak na tebe počkám v písárně.“

„Proč?“ podivil se Dalinar. „Vždyť ona mě nevidí. Sedni si a rozlož to tady.“

„Tady,“ ušklíbla se Navani.

„Tady,“ opakoval Dalinar neústupně. „Já už mám dost těch studených místností, kde člověk neslyší nic než škrábání pera.“

Navani zvedla obočí a podívala se na něho, ale poručila asistentkám, aby rozložily potřebné psací vybavení. Objevila se znepokojená horlivkyně, nejspíš jí to chtěla rozmluvit, ale potom, co Navani energicky vyslovila pár pokynů, odešla pro lavici a stůl.

Dalinar se usmál a odešel si k polici poblíž stanoviště mistrů vybrat dva cvičné meče. Obvyčné dlouhé meče bez ostří. Jeden hodil Kadašovi. Ten ho elegantně chytil, opřel ho špičkou o zem a složil ruce na jílec.

„Jasnopane,“ řekl Kadaš, „já bych tenhle úkol rád předal někomu jinému, já se necítím –“

„Jenže,“ ohradil se Dalinar, „já potřebuju trénovat, Kadaši. A jako tvůj nadřízený ti příkazují, abys mi v tom asistoval.“

Kadaš se na něho chvíli díval a potom podrážděně následoval Dalinara do ringu. „Se mnou moc nenatrénujete, Jasnopane. Já jsem se v posledních letech věnoval písmu, ne meči. Sem jsem přišel jenom –“

„Kontrolovat mě, já vím. No, já asi taky nebudu zrovna ve formě. Obyčejný meč jsem nedržel v ruce snad několik desetiletí. Vždycky jsem měl něco lepšího.“

„Ano. Já si pamatuju, když jste získal svůj Střepkord. Ten den se zachvěl celý svět, Dalinare Kholine.“

„Nebud' tak dramatický,“ poznamenal Dalinar. „Byl jsem jen jeden z dlouhé řady idiotů, kteří dostali do vínku schopnost příliš snadno zabít.“

Rial váhavě odpočítal začátek souboje a Dalinar se rozmáchl mečem. Kadaš ho snadno odrazil, ale potom couvl ke kraji ringu. „Pardon, Jasnopane, vy jste přece jen v něčem byl jinej. Vám to zabíjení šlo nesrovnatelně líp.“

To mi šlo vždycky, pomyslel si Dalinar a obešel Kadaše. Bylo to zvláštní, vybavit si najednou Kadaše znovu jako člena jeho nejlepších. Tehdy nebyli blízcí přátelé. Těmi se stali až později, když se Kadaš stal horlivcem.

Navani si odkašlala. „Nerada ruším vaše bojůvky,“ přerušila je, „ale královna je připravená s tebou mluvit, Dalinare.“

„Skvělý,“ odpověděl Dalinar a přitom nespouštěl oči z Kadaše. „Tak mi přečti, co píše.“

„A ty u toho budeš šermovat?“

„Jistě.“

Jako by cítil, jak Navani koulí očima. Usmál se a znovu zaútočil na Kadaše. Navani si nejspíš myslí, že je hlupák. Asi je.

Znovu prohrával. Jeden po druhém ho světoví vladaři odmítali. Poslouchal ho jenom Taravangian z Kharbrantu – nechvalně známý svou slaboduchostí. Dalinar dělá něco špatně. Kdyby šlo o válečné tažení, nutil by se dívat na problém z jiného úhlu. Přivést si nové poradce, aby vyslovili svůj názor. Zkusit jít do bitvy z jiného terénu.

Dalinar zkrřížil meč s Kadašem, až zařinčela ocel.

„Velkokníže,“ četla Navani, zatímco Dalinar dál šerموval. „Obracím se k vám v posvátném úžasu nad velikostí Jednoho. Nadešel čas, kdy má svět získat slavnou novou zkušenost.“

„Slavnou, Vaše Veličenstvo?“ poznamenal Dalinar a útočil Kadašovi na nohu. Ten couvl. „Snad nové události nevítáte?“

„Všechny zkušenosti jsou vítané,“ přišla odpověď. „My všichni jsme Jeden a poznáváme sami sebe – a ta nová bouře je slavná, i když přináší bolest.“

Dalinar zabručel a zablokoval Kadašův úder. Zbraně hlasitě zařinčely.

„To jsem si nikdy neuvědomila, že je tak nábožensky založená,“ poznamenala Navani.

„Pohanské předsudky,“ utrousil Kadaš a sklouzl po podložce dál od Dalinara. „Aspoň že Aziši mají tu slušnost, že uctívají Heraldry, i když je vyvyšují nad Všemohoucího, což je kacírství. Iriali nejsou o nic lepší než šinští šamani.“

„Vzpomínám si, Kadaši, na dobu, kdy jsi nebyl zdaleka tak přísný soudce,“ řekl Dalinar.

„Bylo mi řečeno, že moje laxnost vás mohla utvrdit ve vašem rozhodnutí.“

„Mně připadal tvůj názor vždycky... svěží.“ Díval se Kadašovi do očí, ale mluvil k Navani. „Řekni jí: Vaše Veličenstvo, přestože výzvy vítám, obávám se utrpení, které tyto nové... zkušenosti přinesou. Je nutné, abychom se spojili a novému nebezpečí čelili společně.“

„Jednota,“ utrousil Kadaš tiše. „Jestli vám jde o tohle, Dalinare, tak proč děláte všechno pro to, abyste svoje lidi rozeštal?“

Navani začala psát. Dalinar se přiblížil k soupeři a přehodil si meč do druhé ruky. „Jak to víš, Kadaši? Jak víš, že Iriali jsou pohani?“ Kadaš se zamračil. I když nosil hranatou bradku horlivce, měl na hlavě jizvu, kterou se od svých kolegů odlišoval. Oni pokládali šerm za jakýsi druh umění. Ale Kadaš měl v očích ten znepokojivý pohled vojáka. Když šermoval v souboji, hlídal si všechny strany, jako by se na něho měl někdo vrhnout. V sólovém souboji to bylo nemyslitelné, ale na bojišti to bylo pravidlem.

„Jak se můžete takhle ptát, Dalinare?“

„Protože je potřeba se ptát,“ odpověděl Dalinar. „Ty tvrdíš, že Všemohoucí je Bůh. Proč?“

„Protože prostě je.“

„To mi nestačí,“ odpověděl Dalinar a poprvé sám sobě přiznal, že to tak je. „Už ne.“

Horlivec zavrčel a potom skočil k Dalinarovi a tentokrát zaútočil s plným odhodláním. Dalinar couvl a odrazil ho. Mezitím Navani četla nahlas.

„Velkokníže, budu upřímná. Irialský triumvirát se shodl. Aletkar není od porážky Sluncejase pro svět nijak významný. Ovšem síla těch, co ovládají tu novou bouří, je neoddiskutovatelná. Nabízejí nám úžasné podmínky.“

Dalinar strnul, zaskočený. „Vy jste na straně *Pustonošů*?“ Podíval se k Navani, ale hned se musel začít bránit proti Kadašovi, který nepovoloval v útoku.

„No a co?“ prohodil Kadaš a zkřížil s Dalinarem meč. „Divíte se, že je někdo ochotný spojit se s ďáblem, Dalinare? Že někdo dá přednost temnotě, pověřám a kacírství před světlem Všemohoucího?“

„Já nejsem žádný kacír,“ ohradil se Dalinar a odrazil Kadašův meč – než to však udělal, soupeř ho stihl zasáhnout do paže. Byla to tvrdá rána, a i když byly meče tupé, určitě po ní bude modřina.

„Vy jste mi sám řekl, že o Všemohoucím pochybujete,“ namítl Kadaš. „No, a co teda je?“

„Nevím,“ odpověděl Dalinar. Udělal krok blíž. „Já nevím, a to mě děsí, Kadaši. Ale mluvil ke mně Honor a sám mi řekl, že byl poražen.“

„Vládci Pustonošů,“ řekl Kadaš, „prý byli schopni člověka oslepit. A potom mu předložit lži, Dalinare.“ Rozmáchl se mečem, ale Dalinar couvl a vrátil se podél okraje ringu.

„Mí lidé,“ pokračovala Navani ve čtení odpovědi iriálské královny, „nechtějí válku. Možná další spouští předejdeme tím, že dáme Pustonošům, co chtějí. Z naší historie, i když je v tomto skoupá, vyplývá, že tuto možnost lidé nikdy neprozkoumali. Je to zkušenost Jednoho, kterou my jsme zavrhlí.“

Navani zvedla hlavu, evidentně šokovaná královninými slovy stejně jako Dalinar. Spřež psala dál. „Kromě toho,“ dodávala královna, „máme důvod nedůvěřovat slovu zloděje, velkoknížete Kholina.“

Dalinar zavrčel. Takže o *tohle* tu jde – o Adolinův Střeplát. Podíval se na Navani. „Zkus zjistit víc. Nebo je nějak uchlácholit.“

Přikývla a začala psát. Dalinar zaťal zuby a znovu zaútočil na Kadaše. Horlivec zachytil jeho meč a potom ho popadl za takamu a přitáhl si ho blíž, tváří v tvář.

„Všemohoucí *není mrtev*,“ sykl.

„Kdysi jsi mi radil. Teď na mě vrháš zlostný kukuče. Co se stalo s tím horlivcem, kterýho jsem znal? S člověkem, který žil skutečný život a nedíval se na svět z věže kláštera?“

„Dostal strach,“ odpověděl Kadaš tiše. „Bojí se, že selhal ve své nejsvětější povinnosti k člověku, kterého hluboce obdivuje.“

Podívali se jeden druhému do očí. Meče měli stále zkřížené, ale žádný na soupeře netlačil. Dalinar na okamžik viděl v Kadašovi zase toho člověka, kterým býval. Tu mírumilovnou, chápavou bytost, která ztělesňovala všechno dobré na vorinské víře.

„Dejte mi něco, co můžu předložit církvi,“ řekl naléhavě Kadaš. „Odvolajte to tvrzení, že Všemohoucí je mrtev. Když to uděláte, přesvědčím je, aby uznali váš sňatek. Králové už dělali horší věci a zachovali si podporu vorinské církve.“

Dalinar zaťal zuby a zakroutil hlavou.

„Dalinare...“

„Lež nikomu neprospěje, Kadaši,“ odpověděl Dalinar a ustoupil. „Jestli je Všemohoucí mrtev, tak nemá cenu předstírat pravý opak. My potřebujeme skutečnou naději, ne víru v lež.“

Místnost pomalu utichla a všichni je sledovali a poslouchali. Mistři šermíři se shromáždili za Navani, která si stále ještě dopisovala o politických záležitostech s iriálskou královnou.

„Neodhazujte všechno, čemu jsme věřili, jenom kvůli pár snům, Dalinare,“ řekl Kadaš. „Naše kultura a tradice, to vám nic neříká?“

„Tradice?“ zarazil se Dalinar. „Kadaši, řekl jsem ti někdy o mém prvním učiteli šermu?“

„Ne,“ odpověděl Kadaš, zamračil se a podíval se na ostatní horlivce. „To byl Rembrinor?“

Dalinar zakroutil hlavou. „Když jsem byl mladý, naše větve Kholinova rodu neměla velké kláštery a krásné prostory pro šermířský výcvik. Můj tatínek mi našel učitele o dvě města dál. Jmenoval se Hart. Mladý, žádný šermířský génius – ale dobrý.

Hodně dbal na správné postupy a nenechal mě trénovat, dokud jsem se nenaučil správně nosit takamu.“ Dalinar ukázal gestem k takamě, kterou měl na sobě. „Takhle by mě bojovat nenechal. Nejdřív se oblékne košile, potom bundokošile a potom se uváže pás třikrát kolem těla a utáhne.

Mě to vždycky otravovalo. Ten pás škrtil, když se třikrát obtočil, a musel se hodně utáhnout, aby se dal na konci udělat uzel. Když jsem šel poprvé na souboj do sousedního města, připadal jsem si jako idiot. Všichni měli pásy s dlouhými splývajícími konci přes takamu.

Zeptal jsem se Harta, proč to děláme jinak. On mi odpověděl, že tak je to správně. Jedině takhle. Když jsem se pak jednou na cestách dostal do města, odkud Hart pocházel, vyhledal jsem tam jeho učitele, který cvičil horlivce v Kholinaru. Ten trval na tom, že tohle je jediný správný způsob, jak vázat takamu, že tak se to on naučil od svého učitele.“

Tou dobou už se kolem nich shromáždila pěkná řádka lidí. Kadaš se zamračil. „A pointa?“

„Našel jsem toho učitele, který učil učitele mého učitele, když jsme se zmocnili Kholinaru,“ pokračoval Dalinar. „Byl to starý vrásčitý horlivec, pojídal karu s chlebovými plackami a bylo mu úplně jedno, kdo městu vládne. Zeptal jsem se ho, proč vázat takamu třikrát kolem těla, když ji všichni vážou jenom dvakrát.

Stařík se dal so smíchu a vstal. Šokovalo mě, jak je maličký. „Kdybych si ji omotal jen dvakrát, tak bych přes ty visící konce zakopl!“

V místnosti se rozhostilo ticho. Jeden z vojáků se přidušeně smál, ale okamžitě se zarazil. Z horlivců se nikdo nebavil.

„Mám tradice rád,“ řekl Dalinar Kadašovi. „A bojoval jsem za ně. Nutím své muže dodržovat kodex. Ctím vorinské morální hodnoty. Ale jenom to, že je něco tradiční, ještě neznamená, že je to taky hodnotné, Kadaši. Nemůžeme všechno, co je *staré*, pokládat automaticky za *dobré*.“

Otočil se k Navani.

„Ona neposlouchá,“ poznamenala. „Trvá na tom, že jsi zloděj a že ti nevěří.“

„Vaše Veličenstvo,“ diktoval Dalinar, „vidím, že byste nechala padnout národy a umírat lidi kvůli malichernému pocitu křivdy z minulosti. Pokud vás mé vztahy ke království Rira vedou k tomu, že byste uvažovala o podpoře nepřítelů lidstva, potom navrhuji, abychom nejdřív prodiskutovali osobní smíření.“

Navani na to přikyvovala, ale stačila mrknout na shromážděné a zvedla